

T. B. M. M. TUTANAK DERGİSİ

56 ncı Birleşim

24 . 8 . 1999 Salı

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
I. - GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	244
II. - GELEN KÂĞITLAR	247
III. - BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI	249
A) GENSORU, GENEL GÖRÜŞME, MECLİS SORUŞTURMASI VE MECLİS ARAŞTIRMASI ÖNERGELERİ	249
1. - Şanlıurfa Milletvekili Zülfükar İzol ve 19 arkadaşının, Şanlıurfa ilinin sorunlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/63)	249:251
2. - Kırıkkale Milletvekili Kemal Albayrak ve 22 arkadaşının, Türkçenin korunması, kullanılması ve bu alandaki eksikliklerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/64)	251:254
3. - Samsun Milletvekili Musa Uzunkaya ve 26 arkadaşının, sınır ticaretinin ekonomik boyutları ile yerli üretim etkisinin araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/65)	254:255
IV. - KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER	256,310
1. - Sosyal Sigortalar Kanunu, Tarım İşçileri Sosyal Sigortalar Kanunu, T.C. Emekli Sandığı Kanunu, Esnaf ve Sanatkarlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanunu, Tarımda Kendi Adına ve Hesabına Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kanunu, Sosyal Güvenlik Kurumlarına Tabi Olarak	

Geçen Hizmetlerin Birleştirilmesi Hakkında Kanununun Bazı Maddelerinin Değiş-
tirilmesi ve Bu Kanunlara Ek ve Geçici Maddeler Eklenmesi, İşsizlik Sigortası
Kurulması ile 190 Sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Ka-
rarnamenin Eki Cetvellerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ve
Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ve Plan ve Bütçe Komisyonları Raporları
(1/495) (S. Sayısı : 114)

256:309,310:412

V. – SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

309

1. – Sağlık Bakanı Osman Durmuş'un, deprem bölgesindeki insanların ma-
ruz kaldığı psikolojik yapıya ilişkin konuşması

309:310

VI. – SORULAR VE CEVAPLAR

413

A) YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

413

1. – Erzincan Milletvekili Tevhit Karakaya'nın, 1999 mali yılı bütçe yatırım
ödeneklerinden Erzincan iline ayrılan miktara ilişkin Maliye Bakanından sorusu
ve Maliye Bakanı Sümer Oral'ın yazılı cevabı (7/230)

413:415

2. – İstanbul Milletvekili Bülent Akarcalı'nın, Avrupa İnsan Hakları Mahke-
mesinde ülkemiz aleyhine açılmış olan davalara ilişkin sorusu ve Adalet Bakanı
Hikmet Sami Türk'ün yazılı cevabı (7/287)

416:423

3. – Konya Milletvekili Özkan Öksüz'ün, tekstil ve konfeksiyon sektöründe
yaşanan krize ilişkin Devlet Bakanından sorusu ve Devlet Bakanı ve Başbakan
Yardımcısı Devlet Bahçeli'nin yazılı cevabı (7/306)

424:426

4. – Erzincan Milletvekili Tevhit Karakaya'nın, Doğu ve Güneydoğu Ana-
dolu Bölgesinde yarım kalmış yatırımlara ilişkin sorusu ve Devlet Bakanı ve
Başbakan Yardımcısı Devlet Bahçeli'nin yazılı cevabı (7/307)

426:438

5. – İstanbul Milletvekili Bülent Akarcalı'nın, Yalova-Armutlu'da inşaat iz-
ni verilen bir alanda ağaç kesimi yapıldığı iddiasına ilişkin sorusu ve Çevre Ba-
kanı Fevzi Aytekin'in yazılı cevabı (7/308)

439:449

6. – Kayseri Milletvekili Salih Kapusuz'un, Türkiye'nin enerji üretimi ve tü-
ketimi ile yatırımlarına ilişkin sorusu ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı ve
Başbakan Yardımcısı M. Cumhur Erşümer'in yazılı cevabı (7/312)

449:452

7. – Nevşehir Milletvekili Mehmet Elkatmış'ın, İran'la yapılan doğalgaz an-
laşmasına ilişkin sorusu ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı ve Başbakan Yar-
dımcısı M. Cumhur Erşümer'in yazılı cevabı (7/317)

452:454

8. – Erzurum Milletvekili Fahrettin Kukaracı'nın, İran doğalgazıyla ilgili
projeye ilişkin sorusu ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı ve Başbakan Yar-
dımcısı M. Cumhur Erşümer'in yazılı cevabı (7/326)

455:457

9. – Kırıkkale Milletvekili Hacı Filiz'in, Bakanlık Teftiş Kurulu Teftiş Baş-
kanlığına ilişkin sorusu ve Millî Eğitim Bakanı Metin Bostancıoğlu'nun yazılı
cevabı (7/327)

457:459

10. – İstanbul Milletvekili Bülent Akarcalı'nın, İzmir Çeşme Limanından gi-
riş yapan gurbetçilerden alındığı iddia edilen paraya ilişkin İçişleri Bakanından
sorusu ve İçişleri Bakanı Sadettin Tantan'ın yazılı cevabı (7/335)

459:460

Sayfa

11. – İstanbul Milletvekili Bülent Akarcalı'nın, Mersin'de kaybolan bir kişiye ilişkin İçişleri Bakanından sorusu ve İçişleri Bakanı Sadettin Tantan'ın yazılı cevabı (7/338) 460:461
12. – Nevşehir Milletvekili Mehmet Elkatmış'ın, Nevşehir İlinde Anıtlar ve Röleve Müdürlüğü'nün kurulup kurulmayacağına ilişkin sorusu ve Kültür Bakanı M. İstemihan Talay'ın yazılı cevabı (7/370) 461:462
13. – Nevşehir Milletvekili Mehmet Elkatmış'ın, Nevşehir İlinde bir gıda kontrol merkezi ve laboratuvarı açılıp açılmayacağına ilişkin Başbakan'dan sorusu ve Tarım ve Köyişleri Bakanı Hüsnü Yusuf Gökalp'in yazılı cevabı (7/372) 463:464
14. – Nevşehir Milletvekili Mehmet Elkatmış'ın, Nevşehir İlinin kültür ve kongre merkezi ihtiyacına ve Avanos'taki kongre merkezi inşaatına ilişkin Başbakan'dan sorusu ve Kültür Bakanı M. İstemihan Talay'ın yazılı cevabı (7/373) 464:465
15. – Nevşehir Milletvekili Mehmet Elkatmış'ın, Nevşehir'de el sanatları merkezi kurulup kurulmayacağına 46 ilişkin Başbakan'dan yazılı sorusu ve Kültür Bakanı M. İstemihan Talay'ın yazılı cevabı (7/374) 465:466
16. – Hatay Milletvekili Metin Kalkan'ın, Alkollü araç kullananlara verilen trafik cezalarına ilişkin İçişleri Bakanından sorusu ve İçişleri Bakanı Sadettin Tantan'ın yazılı cevabı (7/386) 466:467
17. – Bursa Milletvekili Teoman Özalp'in, çiftçilere yapılan desteklemelere ilişkin sorusu ve Tarım ve Köyişleri Bakanı Hüsnü Yusuf Gökalp'in yazılı cevabı (7/393) 467:470
18. – Adıyaman Milletvekili Dengir Mir Mehmet Fırat'ın, Adıyaman Kahta İlçesi Belediyesine 1999 yılı Bütçesinden yardım yapıp yapılmadığına ilişkin sorusu ve Maliye Bakanı Sümer Oral'ın yazılı cevabı (7/399) 470:471

I. - GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

TBMM Genel Kurulu Saat 15.00'te açılarak iki oturum yaptı.

Birinci Oturum

Konya Milletvekili Mehmet Gölhan ile Güntüştane Milletvekili Lütfü Doğan, ülkemizin maruz kaldığı deprem felaketine,

Manisa Milletvekili Hasan Gülay da, bir kısım medyanın, son deprem felaketinden sonra ta-kindığı tavra,

İlişkin, gündem dışı birer konuşma yaptılar.

Ülkemizde meydana gelen deprem felaketinde hayatlarını kaybeden vatandaşlarımızın aziz hatıraları önünde bir dakikalık saygı duruşunda bulunuldu.

Türkiye Cumhuriyeti Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Çalışma ve İskân Bakanlığı Arasında Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinin Sosyal Güvenlik Reformuna İlişkin İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısının (1/490) geri alındığına ilişkin Başbakanlık tezkeresi okundu; Dışişleri Komisyonunda bulunan tasarınn,

Erzurum Milletvekili İsmail Köse'nin, Talih Oyunları Kanun Teklifini (2/220) geri aldığına ilişkin önergesi okundu; Plan ve Bütçe Komisyonunda bulunan teklifin,

Van Milletvekili Hüseyin Çelik'in, (6/96) ve (6/99) esas numaralı sözlü sorularını geri aldığına ilişkin önergeleri okundu; sözlü soruların,

Geri verildiği bildirildi.

Sakarya Milletvekili Cevat Ayhan ve 48 arkadaşının, bazı bölgelerimizde meydana gelen deprem sonrası yapılan çalışmaların incelenerek eksikliklerin ve alınacak tedbirlerin belirlenmesi,

İzmir Milletvekili Atilla Mutman ve 33 arkadaşının, bazı bölgelerimizde meydana gelen deprem sonrası eksikliklerin araştırılarak bundan sonra olabilecek afetlere karşı alınabilecek tedbirlerin belirlenmesi,

Erzurum Milletvekili İsmail Köse ve 20 arkadaşının, son deprem felaketinin bütün yönleriyle araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi,

Doğru Yol Partisi Grubu adına Grup Başkanvekilleri Ankara Milletvekili Saffet Arıkan Bedük ve İçel Milletvekili Turhan Güven'in, deprem felaketinin zararlarını ortadan kaldırmak için alınması gerekli tedbirlerin tespit edilmesi,

Anavatan Partisi Grubu adına Grup Başkanvekilleri Kastamonu Milletvekili Murat Başesgi-
oğlu, Denizli Milletvekili Beyhan Aslan ve Bartın Milletvekili Zeki Çakan'ın, ülkemizde meydana gelen deprem felaketinin bütün boyutlarıyla araştırılarak alınması gereken ek tedbirlerin belirlenmesi,

Amacıyla birer Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergeleri (10/66; 10/67; 10/68; 10/69; 10/70) Genel Kurulun bilgisine sunuldu; önergelerin gündemdeki yerlerini alacağı ve öngörüşmelerinin, sırasında yapılacağı açıklandı.

Türkiye Büyük Millet Meclisinde :

Türkiye - Avusturya,

Türkiye - Azerbaycan,

Türkiye - Belçika,

Türkiye - Finlandiya,
 Türkiye - Güney Kore,
 Türkiye - Gürcistan,
 Türkiye - Katar,
 Türkiye - Kazakistan,
 Türkiye - Kırgızistan,
 Türkiye - Litvanya,
 Türkiye - Lübnan,
 Türkiye - Moğolistan,
 Türkiye - Özbekistan,
 Türkiye - Polonya,
 Türkiye - Slovakya,
 Türkiye - Ukrayna,
 Türkiye - Yeni Zelanda,

Parlamentolararası Dostluk Grupları kurulmasına ilişkin Başkanlık Tezkeresi kabul edildi.

23.8.1999 tarihli gelen kâğıtlarda yayımlanan ve okunmuş bulunan (10/66), (10/67), (10/68), (10/69), (10/70) esas numaralı, deprem felaketinin zararlarını ortadan kaldırmak için alınması gereken tedbirlerin tespiti konusundaki Meclis araştırması önergelerinin görüşülmesinin 23.8.1999 Pazartesi günü (bugünkü) Birleşimde ve birlikte bütün işlerden önce yapılmasına ilişkin DSP, MHP ve ANAP Gruplarının müşterek önerisi, yapılan görüşmelerden sonra, kabul edildi.

Birleştirilerek görüşülmesi kabul edilen;

(10/66; 10/67; 10/68; 10/69; 10/70) esas numaralı Meclis araştırması önergelerinin yapılan görüşmelerinden sonra, kabul edildiği açıklandı.

Kurulacak komisyonun :

13 üyeden teşekkül etmesi,

Çalışma süresinin, üye seçimi tarihinden itibaren 3 ay olması,

Gerektiğinde Ankara dışında da çalışması,

Kabul edildi.

Meclis araştırması önergelerinin görüşülmesi sırasında :

Sağlık Bakanı Osman Durmuş, DYP Genel Başkanı Tansu Çiller'in, yurt dışından teklif edilen bazı tıbbî yardımların kabul edilmediğiyle ilgili ifadeleri,

ANAP Genel Başkanı A. Mesut Yılmaz da, Bolu Milletvekili İsmail Alptekin'in, şahsına atfen gerçekdışı beyanda bulunması,

Nedeniyle birer açıklama yaptılar.

Ali Hiksoy

Başkanvekili

Burhan Orhan

Bursa

Kâtip Üye

Sebahattin Karakelle

Erzincan

Kâtip Üye

İkinci Oturum

Gündemin "Kanun Tasarı ve Teklifleriyle Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmının 1 inci sırasında bulunan, İşsizlik Sigortası Kanunu Tasarısı (Sosyal Sigortalar Kanunu, Tarım İşçileri Sosyal Sigortalar Kanunu, Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu, Esnaf ve Sanatkarlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanunu, Tarımda Kendi Adına ve Hesabına Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kanunu, Sosyal Güvenlik Kurumlarına Tabi Olarak Geçen Hizmetlerin Birleştirilmesi Hakkında Kanunun Bazı Maddeleri ile İş Kanununun bir maddesinin Değiştirilmesi ve Bu Kanunlara Ek ve Geçici Maddeler Eklenmesi, İşsizlik Sigortası Kurulması, Çalışanların Tasarrufa Teşvik Edilmesi ve Bu Tasarrufların Değertendirilmesine Dair Kanunun İki Maddesinin Yürürlükten Kaldırılması ile Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararnenin Eki Cetvellerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı) (1/495) (S. Sayısı : 114) üzerindeki görüşmelere devam olunarak, 41 inci maddesine kadar kabul edildi; 41 inci madde okundu.

Alınan karar gereğince, 24 Ağustos 1999 Salı günü saat 10.00'da toplanmak üzere, birleşime 23.58'de son verildi.

Murat Sökmenoğlu

Başkanvekili

Vedat Çınaroğlu

Samsun

Kâtip Üye

Sebahattin Karakelle,

Erzincan

Kâtip Üye

II. - GELEN KÂĞITLAR**24 . 8 . 1999 SALI****Tasarılar**

1. - 4393 sayılı 1999 Mali Yılı Bütçe Kanunu ile Bağlı (A) İşaretli Cetvelde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/524) (Plan ve Bütçe Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi : 24.8.1999)

2. - 17.8.1999 tarihinde Marmara Bölgesi ve Civarında Meydana Gelen Depremın Yol Açtığı Ekonomik Kayıpları Gidermek Amacıyla 30.6.2000 Tarihine Kadar Bazı Mükellefiyetler İhdası ve Bazı Vergi Kanunlarında Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı (1/525) (Plan ve Bütçe Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi : 24.8.1999)

Teklif

1. - Şanlıurfa Milletvekili Zülfükar İzol ve 18 Arkadaşının; Devlet Memurları Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/288) (Plan ve Bütçe Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi : 16.8.1999)

Sözlü Soru Önergesi

1. - Balıkesir Milletvekili İsmail Özgün'ün, Balıkesir SEKA kağıt fabrikasına ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/162) (Başkanlığa geliş tarihi : 20.8.1999)

Yazılı Soru Önergeleri

1. - Balıkesir Milletvekili İsmail Özgün'ün, Vakıfbank'a ait Erdek dinlenme tesislerine ilişkin Devlet Bakanından (Yüksel Yalova) yazılı soru önergesi (7/471) (Başkanlığa geliş tarihi : 23.8.1999)

2. - Diyarbakır Milletvekili Osman Aslan'ın, Diyarbakır-Ergazi kanalizasyon ve arıtma projesine ilişkin Çevre Bakanından yazılı soru önergesi (7/472) (Başkanlığa geliş tarihi : 20.8.1999)

3. - Erzurum Milletvekili Aslan Polat'ın, kaçak canlı hayvan girişlerine ilişkin İçişleri Bakanından yazılı soru önergesi (7/473) (Başkanlığa geliş tarihi : 20.8.1999)

4. - Balıkesir Milletvekili İsmail Özgün'ün, 2918 Sayılı Kanun uyarınca Türkiye Şoförler ve Otomobilciler Federasyonuna verilen payın Türk Polis Teşkilâtını Güçlendirme Vakfına aktarılacağı iddiasına ilişkin İçişleri Bakanından yazılı soru önergesi (7/474) (Başkanlığa geliş tarihi : 20.8.1999)

5. - Balıkesir Milletvekili İsmail Özgün'ün, likit petrol gazı fiyatlarına yapılan zamma ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/475) (Başkanlığa geliş tarihi : 23.8.1999)

6. - Çankırı Milletvekili Hüseyin Karagöz'ün, Şabanözü-Eldivan Ayrımı, Çankırı-Yapraklı Karayolu ve Çerkeş-Atkaracalar Ayrımı Orta Projelerine ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından yazılı soru önergesi (7/476) (Başkanlığa geliş tarihi : 23.8.1999)

7. - Çankırı Milletvekili Hüseyin Karagöz'ün, Çankırı Organize Sanayi Bölgesi Projesine ilişkin Sanayi ve Ticaret Bakanından yazılı soru önergesi (7/477) (Başkanlığa geliş tarihi : 23.8.1999)

8. - Çankırı Milletvekili Hüseyin Karagöz'ün, Çankırı-Orta Termik Santrali, Koyunbaba Barajı ve Akhasan Barajı projelerine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı ve Başbakan Yardımcısından yazılı soru önergesi (7/478) (Başkanlığa geliş tarihi : 23.8.1999)

9. - Erzincan Milletvekili Tevhit Karakaya'nın 17 Ağustos 1999 tarihindeki Hazine ihalesine katılan firmalara ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/479) (Başkanlığa geliş tarihi : 23.8.1999)

10. - Bursa Milletvekili Ertuğrul Yalçınbayır'ın, Birleşmiş Milletler tarafından ilan edilen Uluslararası Afet Zararlarının Azaltılması 10 Yılı Planı'na ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından yazılı soru önergesi (7/480) (Başkanlığa geliş tarihi : 23.8.1999)

Meclis Araştırması Önergeleri

1. - Şanlıurfa Milletvekili Zülfükar İzol ve 19 arkadaşının, Şanlıurfa İlinin sorunlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/63) (Başkanlığa geliş tarihi : 16.8.1999)

2. - Kırıkkale Milletvekili Kemal Albayrak ve 22 arkadaşının, Türkçenin korunması, kullanılması ve bu alandaki eksikliklerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/64) (Başkanlığa geliş tarihi : 17.8.1999)

3. - Samsun Milletvekili Musa Uzunkaya ve 26 arkadaşının, sınır ticaretinin ekonomik boyutları ile yerli üretime etkisinin araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/65) (Başkanlığa geliş tarihi : 17.8.1999)

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati : 10.00

24 Ağustos 1999 Salı

BAŞKAN : Başkanvekili Ali İLİKSOY**KÂTİP ÜYELER : Tevhit KARAKAYA (Erzincan), Levent MİSTİKOĞLU (Hatay)****BAŞKAN –** Sayın milletvekilleri...**TURHAN GÜVEN (İçel) –** Sayın Başkan, hem günaydın diyorum hem de yoklama talebinde bulunuyorum.**BAŞKAN –** ...Türkiye Büyük Millet Meclisinin 56 ncı Birleşimini açıyorum; toplantı yeter-sayımız vardır.**TURHAN GÜVEN (İçel) –** Sayın Başkan, toplantı yetersayımız yoktur; şu anda, Genel Ku-rulda 50 üye var.**BAŞKAN –** Biraz sonra oylama yapılacaktır...**TURHAN GÜVEN (İçel) –** Sayın Başkan, yoklama talep ettiğimi ifade etmiştim.**BAŞKAN –** Gündem dışı söz vermiyorum.

Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır.

3 adet Meclis araştırması önergesi vardır; okutuyorum.

TURHAN GÜVEN (İçel) – İçtüzükdışı uygulama yapıyorsunuz Sayın Başkan.

Bundan sonraki bütün toplantılarda, tutumunuz hakkında söz isteyeceğiz Sayın Başkan.

MEHMET CAVİT KAVAK (İstanbul) – Yoklama, 20 sayın üyenin talebiyle olur.**TURHAN GÜVEN (İçel) –** Hayır efendim; İçtüzüğün 57 nci maddesini açar okursunuz...**BAŞKAN –** Sayın Güven, biraz sonra oylama yapılacak; karar yetersayısı istediğinizde...**TURHAN GÜVEN (İçel) –** Karar yetersayısı istemedim Sayın Başkan. Tereddüte düşme ha-linde, yoklama yapmak mecburiyetindediniz.**BAŞKAN –** O takdir bana ait Sayın Güven.**TURHAN GÜVEN (İçel) –** Hayır, takdirinize bağlı değildir.**İLYAS YILMAZYILDIZ (Balıkesir) –** Sayın Başkan, takdir olmaz...**TURHAN GÜVEN (İçel) –** Bu konuda takdir hakkımız yoktur Sayın Başkan; "tereddüte dü-şerse" deniliyor. Bu salonda tereddüt yoksa eğer, ne zaman tereddüte düşeceksiniz!..**BAŞKAN –** Meclis araştırması önergelerini okutuyorum:**III. – BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI****A) GENSORU, GENEL GÖRÜŞME, MECLİS SORUŞTURMASI VE MECLİS ARAŞTIRMA-SI ÖNERGELERİ****1. – Şanlıurfa Milletvekili Zülfükar İzol ve 19 arkadaşının, Şanlıurfa İlinin sorunlarının araş-tırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/63)**

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Şanlıurfa İlimizin bugün içinde bulunduğu ekonomik ve sosyal durumu tespit etmek, araştırmak ve alınacak çok yönlü tedbirleri ortaya koymak için, Anayasanın 98 inci, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri gereğince bir Meclis araştırması açılmasını saygıyla arz ederiz.

1- Zülfükar İzol	(Şanlıurfa)
2- Ahmet Karavar	(Şanlıurfa)
3 - Yahya Akman	(Şanlıurfa)
4 - Özkan Ökstüz	(Konya)
5 - Mehmet Özyol	(Adıyaman)
6 - Ahmet Sünnetçioğlu	(Bursa)
7 - Faruk Çelik	(Bursa)
8 - Cemil Çiçek	(Ankara)
9 - Ali Sezal	(Kahramanmaraş)
10 - Suat Pamukçu	(Bayburt)
11 - Tevhit Karakaya	(Erzincan)
12 - Avni Doğan	(Kahramanmaraş)
13 - Salih Kapusuz	(Kayseri)
14 - Mehmet Altan Karapaşaoğlu	(Bursa)
15 - Mehmet Zeki Okudan	(Antalya)
16 - Sait Aşba	(Afyon)
17 - Yaşar Canbay	(Malatya)
18 - Latif Özbek	(Elazığ)
19 - Ahmet Derin	(Kütahya)
20 - Bekir Sobacı	(Tokat)

Gerekçe:

Kentin bilinen en eski adı Edessa'dır. Selevkoslar döneminde kente verilen bu ad, yakın zamana değin Makedonya Krallığı'nın merkezi olduğu sanılan ve günümüzde Yunanistan sınırları içinde bulunan Edessa'dan gelir. İlkçağ ve Ortaçağ'da birçok uygarlığın beşiği olan topraklarda yer alan Şanlıurfa yöresi, Mezopotamya'nın kuzey kesimindeki önemli yerleşim alanlarındandı.

Yapılan kazı ve araştırma sonuçlarına göre Şanlıurfa yöresinde, günümüzden yaklaşık yüzbin yıl önce başlayan Yontma Taş Devrinden beri insanların yaşadığı anlaşılmaktadır. Bu topraklar, İ.Ö. 2000 yıl boyunca Huriler ile Mitaniler'in yurduydular. Yöre, İ.Ö. 14 üncü Yüzyılda Hititler'in yönetimine girdi. Mezopotamya'nın karşı kesiminde yer alan bu topraklara, İ.Ö. 11 inci Yüzyıldan sonra Aramiler yerleşti. Urfa yöresi 1517'de Osmanlı topraklarına katıldı.

Şanlıurfa, Güneydoğu Anadolu Bölgesinin ilk kültür merkezlerinden birisidir. Öncelikle Harran, ilk çağlarda kurulmuş, İslamiyetin yüksek devirlerinde üne kavuşmuş üniversitesiyle tanınmıştır.

Halkın 1920'deki Fransız işgaline karşı gösterdiği destansı direnişin anısını yaşatmak amacıyla kentin ve ilin adı 1984'te Şanlıurfa olarak değiştirildi.

İlkçağda ve Osmanlı döneminde bölgenin başlıca ulaşım, konaklama ve ticaret merkezlerinden olan kent, cumhuriyet döneminde Gaziantep ve Diyarbakır'ın gelişmesi karşısında eski önemini yitirdi. Cumhuriyetin ilk yıllarında 30 000'e varmayan, 1950'de ise 38 685 olan nüfusu, 1960'ta 59 863'e, 1970'te 100 654'e, 1985'te 200 000'e, 1999'da 1 300 000'e yaklaştı. Gaziantep ve Diyarbakır'dan sonra Güneydoğu Anadolu Bölgesinin üçüncü büyük kenti olan Şanlıurfa, çevresindeki zengin tarım alanlarından gelen ürünlerin pazarlandığı bir ticaret merkezi olmanın yanı sıra önemli bir yönetim, hizmet ve kültür merkezidir.

Tarihsel çekirdeği kalenin iç surları içinde yer alan kent, cumhuriyet döneminde çevreye doğru gelişmeye başladı. 1960'lardan sonra kırsal kesimden gelenlerin yerleştiği gecekondu geniş alanlara yayıldı. Daha çok batıya doğru gelişen kentin, güney ve güneybatısında gecekondu mahalleleri, güney ve batısında sanayi kuruluşları, kuzeyinde de askerî bölgeler vardır. Halilü'r-Rahman ve Ayn-ı Zilha Gölleri kıyısında bulunan turistik tesisler, kent halkının ve dışarıdan gelenlerin yararlandığı başlıca dinlenme yerleridir. Bu göllerde yaşayan balıklar yöre halkı tarafından kutsal sayılır.

İlin orta kesiminde yer alan kentten E-24 Karayolu geçer. Adıyaman ve Diyarbakır'dan gelen yollar E-24 Karayoluyla kentte kesilir.

Hz. İbrahim'in yaşadığı ve burada ateşe atıldığı ileri sürüldüğünden efsanelere konu olan ve "peygamberler şehri" olarak da anılmaktadır.

Şanlıurfa, 1 300 000'e yaklaşan nüfusuyla, sürekli göç almaktadır. Göç almanın en büyük sebebi, onbeş yıldır devam eden terör olaylarıdır. Diğer bir sebebi, Güneydoğu Anadolu Projesi gereği, baraj gölü sebebiyle istiklakler ve köylerin, belde ve hatta Samsat İlçesinin sular altında kalmasından dolayı Şanlıurfa'ya insanlar göç etmekte ve göçün Şanlıurfamızda yüzde 50'lere varması sonucu, kentteki sosyal hayat olumsuz yönde etkilenmekte ve çağımızın en önemli problemlerinden olan çarpık kentleşmeyi beraberinde getirmektedir. Buna paralel olarak, Şanlıurfa halkının gelir dağılımındaki dengesizlik de aynı oranda artmaktadır.

1968'de kalkınmada öncelikli iller kapsamına alınan Şanlıurfa'nın gelişkin olmayan sanayii tarıma dayalıdır. Şanlıurfa ilinde KİT kuruluşu olan birkaç tesis dışında istihdam ve üretim amaçlı tesis ve fabrika bulunmamaktadır.

Et ve Balık, Süt Endüstrisi, Yem Fabrikası gibi dört beş müesseseye de özelleştirme kapsamında özelleştirilip, çalışma ve istihdam edilen personel sayısı yüzde 50 azalmıştır.

Şanlıurfa'da son yıllarda yaşanan kuraklık, tarım alanlarında büyük zararlara yol açarken, Şanlıurfa'daki çiftçiler zor günler yaşıyor.

Şanlıurfa'da yatırımların azlığı, altyapı yetersizliği, ticarî hayatın yeterince gelişmediği, bu nedenlerle Şanlıurfa'nın genelinde gelir seviyesinin düşük olması sebebiyle sosyal ve ekonomik hayatın felç olduğu ve bununla beraber halkın çaresizlik içerisinde olduğu açık bir şekilde görülmektedir.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, önerge gündemdeki yerini alacak ve Meclis araştırması açılıp açılmaması hususundaki öngörüleme, sırası geldiğinde yapılacaktır.

Diğer önergeyi okutuyorum:

2. – Kırıkkale Milletvekili Kemal Albayrak ve 22 arkadaşının, Türkçenin korunması, kullanılması ve bu alandaki eksikliklerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/64)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Dil, insanlar arasında anlaşmayı sağlayan bir vasıttır. Günümüz dünyasında milletler kendi kültürlerine sahip çıkarken dile önem verirler. Mazimiz nesilden nesile dil ile nakledilir. Bir milletin dilini koruması, başka dillerin konuşulmaması, öğrenilmemesi anlamına gelmez. Bilakis başka dillere olan saygınlığın da artmasına vesile olur.

Bugün Avrupa devletlerinin çoğunda anadillerini korumakla ilgili bazı tedbirler alındığını görmek mümkündür. Fransa'da, Almanya'da, İngiltere'de ve bazı ülkelerde bunu görmek, hatta o ülkelerde anadillerinin konuşulmasını yaymak için özendirici tedbirlerin alındığını biliyoruz.

Bunun için, resmî dilimiz olan Türkçemizi korumak ve bu alandaki eksikliklerin araştırılıp giderilmesi için, Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri gereğince Meclis araştırması açılmasını arz ederiz.

1- Kemal Albayrak	(Kırıkkale)
2- Bülent Arıncı	(Manisa)
3- Tevhit Karakaya	(Erzincan)
4- Ahmet Derin	(Kütahya)
5- Eyyüp Sanay	(Ankara)
6- Maliki Ejder Arvas	(Van)
7- Bekir Sobacı	(Tokat)
8- Akif Güllü	(Amasya)
9- Yakup Budak	(Adana)
10- Mehmet Batuk	(Kocaeli)
11- Oya Akgönenç Muğisuddin	(Ankara)
12- Hüseyin Anı	(Konya)
13- Sabahattin Yıldız	(Muş)
14- Mustafa Geçer	(Hatay)
15- Ergün Dağcıoğlu	(Tokat)
16- Nezir Aydın	(Sakarya)
17- Özkan Ökstiz	(Konya)
18- Lütfü Esengün	(Erzurum)
19- Fahrettin Kukaracı	(Erzurum)
20- Aslan Polat	(Erzurum)
21- Musa Uzunkaya	(Samsun)
22- Salih Kapusuz	(Kayseri)
23- İlyas Arslan	(Yozgat)

Gerekeçe:

Türkiye Cumhuriyetinin kurucusu Mustafa Kemal Atatürk dil konusunda elyazısı ile kaleme aldığı notlarında;

"Türkiye Cumhuriyetini kuran Türk halkına Türk Milleti denir.

Türk Milletinin dili Türkçedir, Türk dili Türkçedir" demektedir.

Milliyetin çok bariz vasıflarından biri dildir. "Türk Milletindenim" diyen kişi Türkçeye sahip çıkmalıdır.

Anayasanın 3 üncü maddesi "Türkiye Devleti ülkesi ve milletiyle bölünmez bir bütündür, Dili Türkçedir" hükmünü getirmiştir.

Dil, insanlar arasında iletişimi sağlayan bir araçtır. Dilin amacı, anlaşmayı sağlamaktır. Bir toplumun kültürü, maddî ve manevî değerleri, dil yoluyla aktarılır. Ancak, bugün toplumumuz iyi eğitilmemektedir. Diline, gelenek ve göreneklerine bağlı olmayan bir toplumla ve eğitimle karşı karşıya bulunmaktayız.

Dilde belli dönemlerde, bilinçli olarak tasfiye hareketi başlatılarak, 1980'li yıllara kadar Türk Dil Kurumu uydurma kelimeler üreterek ecdadımızla aramızdaki bağ kopartılarak kültürel kopukluk sağlanmıştır.

Okullarımızda kendi dilimize verdiğimiz değer, yabancı dillere verilen değerden çok gerilerdedir. Türkçe eğitim yapan okullar, yabancı dille eğitim yapan okullara nazaran daha az ilgi görmekte, bu okullara rağbet olmamaktadır.

Oysa, dil, bir kültürün temel taşıdır. Türkçemize, hükümet politikalarımızla, üniversitemizle, basınımızla, bütün gücümüzle sahip çıkmalı ve korumalıyız.

Bugün üniversitemize yüzbinlerce gencimizi teslim ettiğimiz YÖK Başkanı Kemal Gürüz "Türkçe, bilim dili değildir ve yakın bir gelecekte de bilim dili olacağına benzememektedir" dediği basında çıkmıştır.

Kemal Gürüz, Türkçeyi bilim dünyasından silerek ne elde etmek istemektedir. Halbuki, dil eğitimi üniversitelerin işidir. Dilin zenginleştirilmesi, dil kültürünün korunması, bilimsel anlatımı üniversitelerin işidir; ama, bugün üniversite mezunlarımız bile fikirlerini yazılı olarak ifade edememektedirler.

Türk dünyasıyla anlaşmıyor, bir araya gelindiğinde aynı dili konuşmuyoruz. Sadece törenlerde Türk Dilinin zenginliğinden ve güzelliğinden bahsediliyor.

Ülkemizde bugün kendi kültüründen uzaklaşarak yabancılara özenti duyulmaktadır. Türkçeyi korumak, yabancı dillerin istilasından kurtarmak gerekir.

Havaalanlarında her uyanı yazısında İngilizce, anadilimiz Türkçeden önce ve büyük karakterli harflerle yazılmaktadır. VIP salonları gibi yabancı isimler kullanılmaktadır.

Ülkemizde yayın yapan televizyon kuruluşlarında, bazılarının isimleri bile yabancıdır; Interstar, Show-TV gibi. TV programlarının isimleri bile yabancılaştırılmaktadır; Talk Show, Televole gibi.

Hemen hemen her şehrimizin ana caddelerinde yabancı isimlerden oluşan işyerlerinin isimleri mevcuttur; The Little, The Big, Medya Center, The Marmara gibi.

Ülkemizde bazı turistik yerlerde, ticarethane isimleri sanki yabancı bir ülkedeymiş gibi bir görüntü veriyor.

1- Millî Eğitim Bakanlığı Türkçe dersleriyle ilgili müfredat programlarını detaylı bir şekilde hazırlayarak uygulamaya koymalıdır.

2- Türkçenin kullanımıyla ilgili kurum ve kuruluşları Millî Eğitim Bakanlığından destek alarak, Türkçeyi bilen uzmanların vereceği hizmetçi eğitim kursları düzenlemelidir.

3- TRT, özel TV kanalları ve radyolar Türkçenin kullanılmasında ilgili eğitici yayınlar yapmalı ve bu tür yayınlar zorunlu tutulmalıdır.

4- Belediye meclislerinde işyeri açma ve çalışma, kışat, ruhsat yönetmeliklerine açılacak olan işyerlerine Türkçe isim koyma özendirilmelidir.

BAŞKAN – Önerge, gündemdeki yerini alacak ve Meclis araştırması açılıp açılmaması hususundaki öngörüğe, sırası geldiğinde yapılacaktır.

Diğer önergeyi okutuyorum:

3. – *Samsun Milletvekili Musa Uzunkaya ve 26 arkadaşının, sınır ticaretinin ekonomik boyutları ile yerli üretime etkisinin araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/65)*

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Son günlerde, sınır komşumuz olan ülkelerden yurda ithal edilen ve yerli ürünlere göre daha ucuz olan, tarımsal ürünler, canlı hayvan ve çimento konularında mevcut durumun tespitiyle, ülkemiz ekonomisi aleyhine gelişen bu durumun düzeltilerek yerli ürünlerin rekabet şansının artırılmasına yönelik tedbirlerin ortaya konulabilmesi için, Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri gereğince Meclis araştırması açılmasını saygıyla arz ederiz.

1- Musa Uzunkaya	(Samsun)
2- Nezir Aydın	(Sakarya)
3- Yahya Akman	(Şanlıurfa)
4- Eyüp Fatsa	(Ordu)
5- Ahmet Karavar	(Şanlıurfa)
6- Mehmet Altan Karapaşaoğlu	(Bursa)
7- Zülfükar İzol	(Şanlıurfa)
8- Özkan Öksüz	(Konya)
9- Maliki Ejder Arvas	(Van)
10- Fahrettin Kukaracı	(Erzurum)
11- Rıza Ulucak	(Ankara)
12- M. Ergün Dağcıoğlu	(Tokat)
13- Mustafa Niyazi Yanmaz	(Şanlıurfa)
14- Zeki Ünal	(Karaman)
15- Süleyman Arif Emre	(İstanbul)
16- Yasin Hatiboğlu	(Çorum)
17- Ahmet Sünnetçioğlu	(Bursa)
18- Veysel Candan	(Konya)
19- Osman Aslan	(Diyarbakır)
20- Aslan Polat	(Erzurum)
21- Mehmet Bedri İncetahtacı	(Gaziantep)
22- Salih Kapsuz	(Kayseri)
23- Fethullah Erbaş	(Van)
24- Şükrü Ünal	(Osmaniye)

25- Mustafa Geçer

(Hatay)

26- Mahfuz Güler

(Bingöl)

27- Ali Oğuz

(İstanbul)

Gerekeçe:

Daha kısa bir zaman öncesine kadar Türkiye, "tarımda kendisine yeterli olan 8-10 ülkeden birisi" durumunda iken, bugün içpazarlarımız yabancı ülkelerin tarım ürünlerinin cenneti haline gelmiştir.

1990 yılına gelene kadar, tarımsal ve hayvansal ürün ihracatçısı konumundaki ülkemiz, son yıllardaki plansız ve ileriye göremeyen politika uygulamalarıyla bugün "kendine yetmeyen ülke" konumuna düşmüş durumdadır.

Özellikle son birkaç yıl içinde piyasalarımızda boy gösteren sınır komşularımızdan ithal edilen çeşitli ürünler nedeniyle çok sayıda yerli üreticimiz mağdur durumdadır.

Üreticimiz, yasal ya da yasal olmayan yollarla bu ülkelerden ithal edilen ürün fiyatları ile rekabet imkânından mahrumdur.

Karpuz, üzüm, fıstık, elma, çay gibi tarımsal ürünler, canlı hayvan ve çimento başta olmak üzere, çok geniş bir ürün yelpazesinde yapılan kontrolsüz ticaretin boyutları, üreticimizde ciddi sıkıntılara, üretim düşüşlerine ve istihdam sahası kayıplarına neden olmaktadır.

Günde 100 kamyonluk ithali söz konusu olan İran menşeli çimento, yerli çimentoya göre daha ucuz olduğundan doğu ve güneydoğuda geniş bir pazar imkânı bulmakta, ancak, kalite düşüklüğü iddiaları nedeniyle, deprem kuşağındaki bu bölgede, ileride telafisi mümkün olmayacak durumlara da neden olabilecektir.

Ayrıca, son günlerde bu ülkelerden resmî veya gayri resmî yollarla ithal edilen canlı hayvanlar, yurtiçi hayvancılık sektörümüzü de olumsuz yönde etkileyecek boyutlardadır.

Türkiye ekonomisini olumsuz yönde etkileyen ve tedbiri alınmadığı takdirde, ileride daha büyük ekonomik kayıplara neden olabilecek sınır ticaretinin ekonomik boyutlarını ortaya koymak, mevcut koşullarda yerli üretimin devamını ve rekabet gücünü artırmaya yönelik gerekli düzenlemelerin neler olabileceğini tespit etmek; varsa, sınır ticareti ile ilgili mevzuatta ülkemiz aleyhine gelişen hükümlerin gözden geçirilmesini sağlamak üzere, Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri gereğince Meclis araştırması açılması için gereğini arz ederiz.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, önerge gündemdeki yerini alacak ve Meclis araştırması açılıp açılmaması hususundaki öngörüleme, sırası geldiğinde yapılacaktır.

Alınan karar uyarınca, gündemin "Kanun Tasarı ve Teklifleriyle Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmına geçiyoruz.

Sosyal Sigortalar Kanunu, Tarım İşçileri Sosyal Sigortalar Kanunu, T.C. Emekli Sandığı Kanunu, Esnaf ve Sanatkârlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanunu, Tarımda Kendi Adına ve Hesabına Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kanunu, Sosyal Güvenlik Kurumlarına Tabi Olarak Geçen Hizmetlerin Birleştirilmesi Hakkında Kanunun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bu Kanunlara Ek ve Geçici Maddeler Eklenmesi, İşsizlik Sigortası Kurulması ile 190 Sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Karamamenin Eki Cetvellerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ve Plan ve Bütçe Komisyonları raporlarının görüşmelerine kaldığımız yerden devam ediyoruz.

IV. - KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

1. - *Sosyal Sigortalar Kanunu, Tarım İşçileri Sosyal Sigortalar Kanunu, T.C. Emekli Sandığı Kanunu, Esnaf ve Sanatkarlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanunu, Tarımda Kendi Adına ve Hesabına Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kanunu, Sosyal Güvenlik Kurumlarına Tabi Olarak Geçen Hizmetlerin Birleştirilmesi Hakkında Kanunun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bu Kanunlara Ek ve Geçici Maddeler Eklenmesi, İşsizlik Sigortası Kurulması ile 190 Sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Eki Cetvellerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ve Plan ve Bütçe Komisyonları Raporları (1/495) (S. Sayısı: 114) (1)*

BAŞKAN - Komisyon?.. Hazır.

Hükümet?.. Hazır.

Geçen birleşimde, tasarı'nın 41 inci maddesini okutmuştuk; şimdi, madde üzerindeki görüşmelere başlıyoruz.

Gruplar adına ilk söz, Fazilet Partisi Grubu adına, Rize Milletvekili Sayın Mehmet Bekaroğlu'nun.

Buyurun efendim.

Konuşma süreniz 10 dakikadır.

FP GRUBU ADINA MEHMET BEKÂROĞLU (Rize) -- Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 41 inci madde üzerinde, Grubum adına söz almış bulunmaktayım; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Konuşmama başlamadan önce, Türk Milletine başsağlığı diliyorum; milletin başı sağ olsun.

Değerli milletvekilleri, bu maddeyle, 2926 sayılı Kanununun 31 inci maddesi değiştirilmektedir. Burada da, tasarı'nın genelinde olduğu gibi, gelir artırıcı tedbirler var. Daha önce daha düşük prim ödeyenler, bu madde değişikliğiyle, daha yüksek prim ödeyecekler.

Değerli milletvekilleri, aslında, sosyal güvenlikle ilgili yapılmak istenen değişiklikler, reform olarak sunulmaktadır. Belki de, bu, bir reformdur. Bu kanun tasarısı, belki de doğrudur; belki de, hükümet, iyi yapmaktadır. Gerçekten, sosyal güvenliğin ciddi bir karadelik olduğu, bütçede önemli bir açık meydana getirdiği bilinmektedir. Bu karadelinin kapanması gerektiğinde herkes birleşmektedir; ama, hükümet, burada bir yanlış yapmaktadır; o da şu: Bu yapılan, toplum kesimleriyle asla paylaşılmadı, bu kanun değişikliği kimseyle tartışılmadı. Ben öyle inanıyorum ki, hükümeti teşkil eden gruplarda da, bu kanun tasarısı, bu maddeler tartışılmadı. Bu durum, demokrasimiz açısından, toplum barışı açısından, ülkenin geleceği açısından son derece olumsuz ve hoş olmayan bir şeydir. Bu durum, yani birilerinin gelip, kendisinin doğru bildiğini, kimseyle tartışmadan, hemen yapmaya, uygulamaya kalkması "ben yaptım, oldu" demesi, bu ülkenin belki de en önemli sıkıntılarından, en önemli hastalıklarından biridir.

Değerli milletvekilleri, hem bu tasarı'nın içeriğiyle ilgili hem bu maddeyle ilgili değişik tartışmalar yapılabilirdi; ama, yapılmadı. Gerçekten, bu kanun tasarısı, hükümet tarafından komisyonlara ve Meclise sevk edilmeden önce, toplum kesimleri arasında tartışılabilirdi; işçiler çağrılabilirdi, memurlar çağrılabilirdi, emekliler çağrılabilirdi, onlarla tartışılabilirdi; bu yapılmadı. Üstelik, onlardan gelen seslere de hiç kulak verilmedi. Hadi bunu anladık, o zaman, Mecliste bunu tartışalım;

(1) 114 S. Sayılı Basmayazı 12.8.1999 tarihli 48 inci Birleşim Tutanağına eklidir.

ama, nedense, hükümeti oluşturan parti grupları, asla, bu konu üzerinde bir şey söylememektedirler; hükümet sözcüsü bakan da, bu konuyla ilgili ciddi bir açıklama yapmamaktadır.

Değerli milletvekilleri, şu anda, bu kanun tasarıasının geneliyle ilgili konuşanlar, işte, deprem üzerinde de birkaç söz söyleyenler, sürekli şekilde, hükümeti oluşturan partilerin sözcüleri tarafından, politika yapmakla suçlanıyor. "Politika yapmayın; işte, deprem var, ölümler var; ölümler üzerinde politika yapılmaz" deniliyor.

Değerli milletvekilleri, dün bir arkadaşımız dile getirdi, politika yapmayacaksak, biz niçin buradayız? Şu anda Türkiye'nin sorunları, politika yapılmadığından kaynaklanmadı mı? Eğer bu ülkenin gerçekten depremle ilgili bir politikası olsaydı, eğer bu ülkenin gerçekten kriz durumlarıyla ilgili bir politikası olsaydı, eğer bu ülkenin gerçekten yönetimle ilgili bir politikası olsaydı, şu anda yaşanan sıkıntılar yaşanır mıydı? Bence, dün -özellikle, şairane bir konuşma üslubuyla- MHP Grubundan arkadaşımızın yapmış olduğu konuşma, talihsiz bir konuşma olmuştur; keşke, bu konuşma hiç yapılmıyaydı. Arkadaş diyor ki: "Biz bu konular üzerinde hiç konuşmayalım." Değerli milletvekilleri, bu konular üzerinde hiç konuşmazsak, biz, bu ülkenin sorunlarını nasıl çözeceğiz, nasıl deprem politikası oluşacak, nasıl kriz politikası oluşacak, yönetimle ilgili sorunlar nasıl çözülecek?

Değerli arkadaşlarım, gerçekten, bu kanun tasarıasının, deprem öncesinde yapılan tartışmalardan sonra tekrar burada görüşülmeye başlanması, ortam açısından, zaman açısından son derece yanlış olmuştur. Şu anda kaderleri üzerinde karar vermiş olduğumuz işçiler, memurlar, esnaf, çiftçi depremden ciddi şekilde zarar görmüştür. Bu işçilerden, bu memurlardan, bu arkadaşlarımızdan bir kısmı ölmüştür, ailelerini, yakınlarını kaybetmişlerdir; bir kısmı da, şu anda, enkaz kaldırmakla meşgul ve şurada yaptığımız konuşmalarla, tartışmalarla ilgili söz söyleme, tepki koyma durumunda değillerdir. Acaba, bu sorunlar üzerinde konuşmak mı ölümler üzerinde siyaset yapmaktır; yoksa, şu anda, onları ilgilendiren, ama, konuşma durumunda olmayanların kaderini ilgilendiren bir kanun tasarıasını, hiç üzerinde konuşmadan Meclisten geçirmek midir?

Değerli milletvekilleri, burada, ülkenin çok ciddi ve önemli bir problemi karşımıza çıkıyor, o da; çağdışı, artık tarihin çöplüğüne atılmış olan bir anlayış, bir devlet etme anlayışıdır; insanları yok sayan, kendinden menkul bir devlet etme anlayışı. Birtakım uzmanlar, devletlular, bürokratlar bir araya geliyor, milletin ilgili bir konuyu kendi aralarında konuşuyorlar, ondan sonra da "biz bunu yaptık, millet adına yaptık, millet için yaptık; ama, millete rağmen olsun fark etmez, bu doğrudur" anlayışı. Bu anlayışı mutlaka değiştirmemiz gerekir.

Değerli arkadaşlarım, sorun, bu anlayıştan kaynaklanmaktadır. Gerçekten çağdışı olmuş bu devlet etme anlayışından vazgeçilmesi gerekir. Size bir örnek vereceğim. Üç gün önce seçim bölgesindeydim. Deprem olur olmaz, bir ilçe belediyemiz kardeş belediye olan Düzce Belediyesine göndermek üzere, birtakım müteahhit arkadaşlardan da yardım alarak 10-15 tane iş makinesini yola çıkarıyor; ama, yasal olarak bunun iznini vali beyden alması gerekir. Vali Bey'e "ben bu makineleri yola çıkardım, gönderiyorum" diye bildiriyor. Vali Bey "hayır; bunu gönderemezsin; çünkü, biz, hükümetten böyle bir emir henüz almadık. Biz, aynı yardım değil nakdi yardım yapacağız; dolayısıyla, siz, bu makineleri gönderemezsiniz" diyor ve engelliyor. Sonra ne oluyor; dört gün sonra, beş gün sonra hükümet karar alıyor, ilhere, valilere, tüm iş makinelerini toplayın, dökümünü yapın, sayımını yapın ve merkeze bildirin diye haber gönderiyor.

Değerli milletvekilleri, eğer devlet etme anlayışımız bu şekilde olmasaydı, merkezî buyurucu şekilde olmasaydı o 15 tane iş makinesi Düzce'ye gitmiş olacaktı, belki de can kurtarıyor olacaktı. Yani, sorun, bu devlet etme anlayışından kaynaklanmaktadır. Nitekim, sosyal güvenlikle ilgili şu

anda karşımızda bulunan devasa sorun da bu devlet etme anlayışından kaynaklanmıştır. Devlet ya da devletlular, geçmişte, işçinin ödemiş olduğu primden -değişik rakamlar bildiriliyor ama- 20-25 milyon doları hiç etmişlerdir. Eğer işçiden toplanmış olan bu primler sağlıklı bir şekilde kullanılmış olsaydı, şu anda, biz, burada, sosyal güvenliğin kara deliklerini konuşuyor olmazdık. Belki de, sosyal güvenliğe devlet bütçesinden, gelişmiş Batılı ülkelerde olduğu gibi, daha fazla para ayırmak gerektiğini konuşurduk, yoksa, gelir artırıcı tedbirler paketinden ibaret olan ve reform olarak sunulan bu kanun tasarısını burada konuşuyor olmazdık.

Şimdi, bu devlet etme anlayışından kaynaklanan bu bedeli, yine işçilere ödetmekteyiz, yine memurlara ödetmekteyiz, yine çiftçilere ödetmekteyiz, yine esnafa ödetmekteyiz. Bu, hep böyle olmuştur.

Değerli milletvekilleri, bu konuları konuşmak gerekir. Bizi, millet, buraya, bu konuları; yani, milletin sorunlarını konuşmak üzere, tartışmak üzere göndermiştir.

BAŞKAN - Sayın Bekâroğlu, son 1 dakikanız.

MEHMET BEKÂROĞLU (Devamla) - Bitiriyorum efendim.

Bizi, buraya, millet, siyaset yapmak üzere göndermiştir. O nedenle, Meclisin hiçbir üyesinin siyaset yapmayalım, politika yapmayalım deme hakkı yoktur. Şimdi, ben, burada, bir depremzedenin bir televizyon mikrofonuna söylediği bir cümleyi tekrarlarsam, acaba, dün konuşan arkadaşımıza göre ben nebbâş mı olurum ya da o hanımefendi, bu konuşmayı mikrofonu yaptığından dolayı ölümler üzerine siyaset mi yapmış olur? Bakınız, depremzede hanımefendi ne diyor? Bir enkazın üzerine oturmuş, kendisine tutulan mikrofonu şöyle diyor: "Ankara'da, Mecliste oturanlara sesleniyorum: Mezarda emeklilik yasasını çıkarmak için çok uğraşınız. Artık, rahat rahat çıkarabilirsiniz; çünkü, millet, zaten mezara girdi." Millet böyle diyor. Bu şekilde konuşmak, ölü üzerinde siyaset yapmak değildir...

BAŞKAN - Sayın Bekâroğlu, 1 dakika ilave süre veriyorum; toparlayın efendim.

MEHMET BEKÂROĞLU (Devamla) - Bitiriyorum efendim.

Bu şekilde konuşmak, fırsat ortaya çıkmışken, memleketin sorunları üzerinde konuşmaktır. Bu ülkenin en önemli sorunlarından biri de, siyaset yapılmasıdır. Siyasetçiler siyaset yapmadığından dolayı, bileşik kaplar misali, boşluğu başka güçler, başka çevreler tarafından doldurulmaktadır.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. Milletimizin tekrar başı sağ olsun.

BAŞKAN - Teşekkür ediyoruz Sayın Bekâroğlu.

Doğru Yol Partisi Grubu adına, Bahkesir Milletvekili Sayın İlyas Yılmazyıldız; buyurun efendim.

Süreniz 10 dakika.

DYP GRUBU ADINA İLYAS YILMAZYILDIZ (Balıkesir) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Doğru Yol Partisi Grubu adına, 41 inci madde hakkında söz almış bulunmaktayım; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, bu büyük felakette hayatını kaybeden bütün vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet dilerken, geride kalan acılı ailelere başsağlığı, sabır ve yaralılara acil şifa diliyorum.

Gerçekten, bu ortamda, bu yasayı tartışmak çok çok zor. Yasaya yönelik bir eleştiri yapsanız, işte, milletin acılı hali var, niye böyle eleştiri yapıyorsunuz, siyasî rant peşinde misiniz deniliyor; eleştirmesenez, milletin derdini dile getirmediğiniz için sorumlu oluyorsunuz. Ben, hükümetin, bu

yasanın bu kadar acil çıkarılmasındaki ısrarını; yani, bir ay sonra çıksa, onbeş yıl sonraki durumu düzenleyecek bu kanunda ne kaybederiz, onu da anlamış değilim. Bu yasayı tartışmakla, aslında, şu anda depremden sonra sel felaketiyle yaraları daha da artan bu vatandaşlarımızın ihtiyaçlarının gözardı edilme tehlikesi var; ülkenin, milletin, devletin ilgisinin oradan uzaklaşma tehlikesi var. Deprem olduğu bölge, öncelikle işçilerimizin yoğun yaşadığı bölge, çiftçilerimizin, esnaflarımızın yoğun yaşadığı bölge. Buradaki insanlar, örneğin "ben, bu tasarımı beğenmiyorum" dese, bir eylem yapsa, ne olacak? Vay, ülkenin bu hali varken nasıl böyle eylem yaparsınız diye, hain damgası yiyecekler. Ama, şimdi, bu tasarımı onları ilgilendiriyor. Eğer, böyle bir durum varsa, rahat bir psikolojik ortamda tartışılmayacaksa, bu tasarımı çıkarmaktaki ısrarı, aceleciliği anlamak mümkün değil. Türkçede bir söz var. Acaba, hükümet, işçilerin, memurun, esnafın, çiftçinin tepkisinden çekindiği için, hazır bu milletin kolu kanadı kırılmışken, yangından mal kaçırırçasına, depremden kanun mu kaçırıyor? Bunu çok merak ediyorum.

Gerçekten, büyük üzüntü içindeyiz. Bandırma'da özellikle depremi yakından takip etme imkânı buldum. Her gün, en az dört beş tane cenazeyi kaldırmanın üzüntüsünü yaşadık. Bir komşum, kızını ve torununu kaybetmiş; yine, bulunduğumuz şehrin belediye başkanı oğlunu kaybetmiş. Böyle pek çok acıyı yaşadık ve beni üzen şu oldu: Mutlaka, orada, yardım konusunda efsane denilebilecek olaylar oldu, göğsümüzü kabartacak, insanlık adına gurur verecek olaylar oldu; ama, bu arada, komşumun dediğini de hiç unutmuyorum; diyor ki: "Evladımın cesedini çıkarmak için, torunumun cesedini çıkarmak için, o namussuz müteahhide para verdim." Deprem ilk günü, müteahhit, orada, saati 500 milyon liraya dozer çalıştırmış, makine çalıştırmış. Bu konuda ne yapıyor? İşte, devletin; devlet demeyeyim de, şu anda devleti temsil hükümetin aczi burada ortaya çıkıyor. Hükümet, orada, deprem olduğu anda, bütün iş makinelerine el koyabilmeliydi; hükümet, orada, deprem olduğu anda, ulusal yas ilan etmeliydi. Şimdi, bunları yapmayınca "biz, tam zamanında müdahale ettik..." Haydi canım sende! Yaşadık, gördük, birinci ağızdan dinledik. Keşke, öyle olsaydı. Bu eksiklikleri de söylemek zorundayız, bunları vatandaş konuşuyor. Parası olan cesedini çıkardı, parası olan cenazesini aldı; parası olmayanın hâlâ cenazesi toprak altında, çürüyor; eline geldiği zaman, belki tanınmaz bir halde olacak. Bunlar yüreğimizi kanatıyor.

Yine, bakıyoruz, Sayın Bakan diyor ki: "Tasarıya bir madde ekleyeceğiz, asgari bir sene SSK primini ödeyip hayatını kaybedenlerin yakınlarına dul, yetim aylığı bağlayacağız." Yine, dün konuşan İktidar partisine mensup bir milletvekili arkadaşımız, bazı maddelerin uygulanmasıyla ilgili olarak "maddeleri yumuşatıcı teklifler vereceğiz" dedi. Bunu anlamak mümkün değil.

Peki, deprem olmasaydı, bu kanun çıkmış olsaydı, ne yapacaktık? Bu yasa aynen uygulanacaktı; bu yasanın sertliği aynen uygulanacaktı. Daha bu yasa çıkmadan, eksiklikleri ortaya çıkmıştır; daha bu yasa çıkmadan, milletimizi nasıl sıkıntıya gark edeceği ortaya çıkmıştır.

Şimdi, bakanız, vergi yasası bir inatla çıkarıldı. Sonra ne oldu? Herkes, bu tasarımı çıkaran milletvekilleri de dahil olmak üzere, bakanlar da dahil olmak üzere "zaten, burası eksikti; zaten, burası aksaktı" deyip, vergi yasasının eksikliklerini, aksaklıklarını düzeltmek için yeniden çalışma yapıldı. Peki, bu arada, bu vergi yasasıyla, değişik kişilerin söylediğine göre Türkiye'den kaçan 100 milyar dolar paranın vebali kimin? Bu 100 milyar dolar parayı tekrar Türkiye'ye getirmek istersek, ödeyeceğimiz diyet nedir; tülke olarak ödememiz gereken maliyet nedir; bunu hiç düşündük mü?

Şimdi, eğer böyle aksaklıklar varsa, gelin bunu aklîselimle, daha rahat bir psikolojik ortamda tartışalım. Bu yasa tasarısına kimsenin karşı çıktığı yok, en nihayet aradaki fark üç yıldır, beş yıldır, biz deriz ki, 55 yaş, şu anda iktidarı oluşturan partiler diyor ki, 60 yaş. Nasıl olsa bir uzlaşma olur. Biri diyor ki, yüzde 15 prim ödensin, diğeri diyor ki yüzde 20; ama, gelin bunu rahat bir psikolojik ortamda düzenleyelim. Bakınız, proteze ödenecek miktarın oranı bile sorun olmaya başladı.

Belki, bu büyük deprem bazı acıları ve yanlışları birden ortaya koydu; ama, şöyle düşünlün; trafik kazalarında her yıl dört-beş bin insanımızı kaybederken, onbinlerce insanımız da yaralı oluyor. Aynı durumda, bu depremin bir anda çıkardığı felakette insan kaybı dört beş yılda yine ortaya çıkıyor. Yine bu aksaklıklar vardı. Peki, bu maddeleri niye koyduk? İşte, inatla yasa yapmak doğru bir şey değildir. Burada da çiftçilerin ödemesi gereken primler, tarımda kendi hesabına çalışanların ödemesi gereken primler, yüzde 15'ten, yüzde 20'ye çıkarılıyor. Tamam. Peki, acaba bu insanlar alacaklarını alabiliyorlar mı? Bakınız, buğdayla ilgili olarak, ilk yüzde 50'si bir ay sonra ödenecek -ödedi- geri kalan yüzde 50'si ise, 45 gün sonra ödenecekti. 45 gün çoktan geçti; ama, hâlâ buğday paraları ödenmiyor. Bu primleri ödemeyen vatandaşlar...

İSMAİL KÖSE (Erzurum) – Vadesi geldi mi?

İLYAS YILMAZYILDIZ (Devamla) – Evet, ödeniyor; çünkü, ben sattım, 30 haziranda sattığım buğdayın ikinci kısmının parasını alamadım.

MAHMUT ERDİR (Eskişehir) – Sayın Yılmazyıldız, vadesi daha gelmedi.

İLYAS YILMAZYILDIZ (Devamla) – 45 gün oldu...

MAHMUT ERDİR (Eskişehir) – Hayır... 3 ay içerisinde...

İLYAS YILMAZYILDIZ (Devamla) – 45 gün... Sayın Bakanın ifadesi var...

MAHMUT ERDİR (Eskişehir) – O da söylüyor.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri...

İLYAS YILMAZYILDIZ (Devamla) – Bir kere Toprak Mahsulleri Ofisi bölge müdürlüğünün ifadesi var "45 gün sonra ikinci yüzde 50 ödenecek" diyor. Alamadım; vatandaş da alamadı... Sadece bu değil; bütün parası var, bir yıl geçmiş, artık yeni bütün derleniyor, yine vatandaş parasını alamamış. Daha başka bir şey var. Daha dün Kepsut Beyköy'den Tarım Kredi Kooperatifinin üyesi bir vatandaşımıza, icra gelmiş. Halbuki bundan 15 gün önce Tarım ve Köy İşleri Bakanı dedi ki: "Ziraat Bankası ve Tarım Kredi Kooperatiflerine olan her türlü borçlar üç ay ertelenecektir"

Değerli arkadaşlarım, aradan 15 gün geçti. 15 günde bir kararname çıkmaz mı? Ama, icra yürüyor. Avukatını aradım, bakın Sayın Bakanın konuşması var, size fakslayacağım, bu icra takiplerini durdurun, yani bir hafta, on gün erteletin, belki bu arada kararname çıkar dedim. Bir söz verilmişse, yapmak lazım. Şimdi, alacağına şahin, vereceğine vurdum duymaz bir tavır, doğru bir tavır değil. Bu kişiler, tarımda, kendi hesabına çalışanlar sattığı ürünün parasını alacak ki, borcunu ödesin. Üç ay ertelenmesi iyi bir karardır, memnun olduk; çünkü, madem ödenemiyor, bunda vatandaşın kusuru yok, o zaman bunu bir an önce lütfen yayınlayın, lütfen daha fazla bekletmeyin. Bakın, şu anda icra davaları yürüyor. Avukatların ifadesi şu: "Tamam. Biz bunu uygulamazsak, dün uyguladıklarımız ne olacak?" Onun için, pek çok konuya bakıyorsunuz, mazota ve motorine daha dün yine zam geldi, mazota sürekli zam geliyor. Çiftçi tarlasını ekecek...

BAŞKAN – Sayın Yılmazyıldız, son 1 dakikanız.

Buyurun.

İLYAS YILMAZYILDIZ (Devamla) – Çiftçi tarlasını ekecek, sürmesi lazım; ama, alacağını alamamış, nasıl sürecek, süremezse, nasıl ekecek? Ürtine bakıyorsunuz, iki yıl önce domatesin kilosu 22 000 liradan gitmiş, bugün 15 000 lira.

Değerli arkadaşlarım; yani, enflasyon kadar artmayı bırakın, yerinde saysa, yine millet bir oh diyecek; ama, iki yıl önceki fiyattan daha düşük bir fiyat. Şu anda benim bölgemde domates hasadı yapılıyor, inanmayan gider bakar; iki yıl önce 22 000 lira olan domates, bugün 15 000 liradır.

Peki, maliyetini kurtarmayan bu taban fiyatlarıyla, maliyetini kurtarmayan bu tarım politikasıyla, çiftçi nasıl bu borcunu ödeyecek? Daha siz yüzde 15 olan bu primi yüzde 20'ye çıkarıyorsunuz.

BAŞKAN – Sayın Yılmazyıldız, size 1 dakika ilave süre veriyorum, lütfen toparlayınız efendim.

İLYAS YILMAZYILDIZ (Devamla) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Onun için diyorum ki, biz bunları tabii ki, söyleyeceğiz; ama, şu ortamda söylemek, inanın bizi çok üzüyor; çünkü, milletimizin yarısı büyük. Bugün birlik ve beraberliğe her zamankinden daha fazla ihtiyacımız var. Gönüllü istiyor ki, sıkıntı içerisinde olan milletimizin yüzünü güldürecek, onlara umut olacak, moral olacak şeyleri söyleyelim. Gelip burada, şunun parası verilmedi, bunun parası olmadı, işte mazota zam geldi, bunu millet nasıl ödeyecek gibi şeyleri konuşmayalım; onun için, gelin, bu tasarımı daha uygun bir psikolojik ortamda tartışalım. Zaten Sayın Bakan da, dün iktidara mensup bir arkadaşım da "bazi önergelerimiz var" diyor. Onun yerine, gelin, bunları, daha sağlıklı bir psikolojik ortamda konuşalım diyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Gruplar adına başka söz isteği?. Yok.

Şahsı adına, Sayın Nihat Gökbulut, buyurun.

Süreniz 5 dakikadır.

NIHAT GÖKBULUT (Kırankale) – Sayın Başkan, değerli üyeler; görüşmekte olduğumuz 114 sıra sayılı Sosyal Güvenlik Reformu Yasa Tasarısının 41 inci maddesi üzerinde görüşlerimi arz etmek üzere huzurlarımızdayım; bu vesileyle, tümünüzü saygıyla selamlıyorum.

Görülebileceği üzere, değerli arkadaşlarımız, bu maddelerin görüşmeleri sırasında, bu maddelerle ilgili olarak değil, genel hususiyetler üzerinde görüşlerini beyan etmektedir. Ben de, bu vesileyle, 17 Ağustos salı günü Türkiye'nin üzerini bir kabus gibi örten, Türkiye Cumhuriyeti tarihinin en büyük deprem felaketi neticesinde Allah'ın rahmetine kavuşan vatandaşlarımıza Cenabı Hak'tan rahmet diliyor, geride kalan tüm vatandaşlarımıza sabırlar niyaz ediyorum.

Deprem, Allah'tan; ancak, tedbirlerini almak insandandır. Deprem ne zaman ve nasıl olacağını bugünün teknolojik imkânlarıyla tespit ve tayin etmek mümkün değildir; ama, günümüzün teknolojiyle ve ekonomik imkânlarla, deprem sonrasında tedbirler almak da, insanın, bana hizmet etsin diye kurduğu devletin asli görevidir. Maalesef, 75 yıllık cumhuriyet tarihimizde, devletin asli görevlerini ifa ettiğini, sadece bu hadisede değil, tüm tarih çizgisi içerisinde görmek mümkün değildir. Çünkü, ta Osmanlılardan gelen fikir sistemimizde, insanlarımız kapıkulu, devlet ise "devlet başa, kuzgun leşe" zihniyetiyle olagelmıştır. Oysa, bir düşünürün söylediği gibi "Allah, insanı yaratmıştır; ama, insan, devleti kendisine hizmet için kurmuştur." Allah'ın yarattığı insanı, insanın kurduğu devletin ezmesi ve hakim olması mümkün değildir.

Bu deprem felaketinde, 75 inci yılını kutladığımız Türkiye Cumhuriyetinin, tüm kurum ve kuruluşlarıyla, devleti de zedelemeyen ve itibarını aşağıya düşürmeyen, yaraların sarılması konusunda tüm fonksiyonlarını ifa etmesini temenni ediyorum.

İnsanımız mağdur, insanımız mazlum; insanımızın elinden tutmak ise devletin asli görevi. İktidar ve muhalefet olarak tek görevimiz, oradaki insanların yaralarının hemen sarılmasıdır; bu konuda organizasyonu yapmak da, bizim görevimizdir, siyasîlerin görevidir.

Diyeceksiniz ki: Niçin hep depremden bahsediyorsunuz? Buraya gelen her arkadaş da, günün önemine binaen, bu acil ve önemli konudan bahsetmeyi kendisine görev addediyor. Allah'tan te-

mennimiz ve bütün dileğimiz, aziz ve necip Türk Milletinin orada mağdur ve mazlum olan fertlerinin yaralarının en kısa zamanda sarılmasıdır. Bu yaralar sarılırken de, ilerideki hareketler içerisinde şunlara dikkat etmemiz lazım: Deprem zenginleri oluşturmayalım, kamu vicdanını sızlattırmayalım ve bu konuda, tarihten gelen manevî duygularımızla birlikte, yalnız maddî imkânlarımızı değil, bütün sevgimizi ve gücümüzü o insanlarımıza verelim.

Bu maddenin içeriğine baktığımızda, ana kanunun lafzına, ruhuna, hem mütemmim hem mutabık olduğunu görüyoruz. Maddeyi de bu şekilde yorumlamakta fayda vardır.

Bu vesileyle, tümünüzü, saygı ve sevgiyle selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Gökbulut.

İkinci söz; Sayın Saffet Ankan Bedük?.. Yok.

TURHAN GÜVEN (İçel) – Yok... Protesto ediyoruz.

BAŞKAN – Sayın Salih Kapusuz?.. Yok.

Sayın Aslan Polat?.. Yok.

Sayın Veysel Candan?.. Yok.

Sayın Musa Uzunkaya?.. Yok.

Sayın Mehmet Zeki Okutan?.. Yok.

Sayın İlyas Yılmazyıldız?..

İLYAS YILMAZYILDIZ (Balıkesir) – Konuşmayacağım.

BAŞKAN – Peki.

Başka söz isteği yok.

Madde üzerinde verilmiş iki önerge vardır. Önergeleri, geliş sırasına göre okutacağım. Her iki önerge de aynı mahiyettedir, işlemlerini birlikte yaptıracağım.

Önergeleri okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Sosyal Güvenlik Yasa Tasarısının 41 inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ederiz.

Saygılarımızla.

Nevzat Ercan

Turhan Güven

Sevgi Esen

Sakarya

İçel

Kayseri

Doğan Baran

Zeki Ertugay

Saffet Ankan Bedük

Niğde

Erzurum

Ankara

Yener Yıldırım

Ordu

"Bu Kanuna göre ödenecek malullük, yaşlılık ve ölüm sigortası primi, sigortalının seçtiği ve ya intibak ettirildiği gelir basamağının yüzde 15'idir."

BAŞKAN – Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşmekte olduğumuz 114 sıra sayılı kanun tasarısının 41 inci maddesiyle, 2926 sayılı Kanununun 31 inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Mahfuz Güler	Cevat Ayhan	Fethullah Erbaş
Bingöl	Sakarya	Van
M. Ergün Dağcıoğlu	Mehmet Bedri İncetahtacı	Bekir Sobacı
Tokat	Gaziantep	Tokat
Yakup Budak	Faruk Çelik	Musa Demirci
Adana	Bursa	Sivas
Mahmut Göksu	Mehmet Özyol	Sait Açıba
Adıyaman	Adıyaman	Afyon
Ramazan Toprak	Akif Güllü	Oya Akgönenç Muğisuddin
Aksaray	Amasya	Ankara
M. Zeki Çelik	Rıza Ulucak	Mehmet Zeki Okudan
Ankara	Ankara	Antalya
İsmail Özgün	Alaattin Sever Aydın	Suat Pamukçu
Balıkesir	Batman	Bayburt
Hüsamettin Korkutata	İsmail Alptekin	Mehmet Altan Karapaşaoğlu
Bingöl	Bolu	Bursa
Ahmet Sünnetçioğlu	Hüseyin Karagöz	Yasin Hatiboğlu
Bursa	Çankırı	Çorum
Sacit Günbey	Ömer Vehbi Hatipoğlu	Latif Öztekin
Diyarbakır	Diyarbakır	Elazığ
Ahmet Cemil Tunç	Tevhit Karakaya	Lütfü Esengün
Elazığ	Erzincan	Erzurum
Fahrettin Kukaracı	Aslan Polat	Nurettin Aktaş
Erzurum	Erzurum	Gaziantep
Turhan Alçelik	Lütfi Doğan	Mustafa Geçer
Giresun	Gümüşhane	Hatay
Süleyman Metin Kalkan	Ali Güner	Azmi Ateş
Hatay	İğdir	İstanbul
Mustafa Baş	Mehmet Fuat Fırat	İrfan Gündüz
İstanbul	İstanbul	İstanbul
Ayşe Nazlı Hıvac	İsmail Kahraman	Hüseyin Kansu
İstanbul	İstanbul	İstanbul
Ali Oğuz	Mehmet Ali Şahin	Osman Yumakoğulları
İstanbul	İstanbul	İstanbul
Bahri Zengin	Avni Doğan	
İstanbul	Kahramanmaraş	
Mustafa Kamalak	Ali Sezal	Zeki Ünal
Kahramanmaraş	Kahramanmaraş	Karaman

Abdullah Gül	Salih Kapusuz	Kemal Albayrak
Kayseri	Kayseri	Kırıkkale
Mehmet Batuk	Osman Pepe	Hüseyin Arı
Kocaeli	Kocaeli	Konya
Veysel Candan	Remzi Çetin	T. Rıza Güneri
Konya	Konya	Konya
Özkan Öküstü	Ahmet Derin	Yaşar Canbay
Konya	Kütahya	Malatya
Bülent Arınç	Sabahattin Yıldız	Mehmet Elkatmış
Manisa	Muş	Nevşehir
Eyüp Fatsa	Mehmet Bekaroğlu	Nezir Aydın
Ordu	Rize	Sakarya
Ahmet Demircan	Musa Uzunkaya	Ahmet Nurettin Aydın
Samsun	Samsun	Siirt
Temel Karamollağlu	Yahya Akman	Zülfükar İzol
Sivas	Şanlıurfa	Şanlıurfa
Ahmet Karavar	Abdullah Veli Seyda	Şeref Malkoç
Şanlıurfa	Şırnak	Trabzon
Maliki Ejder Arvas	İlyas Arslan	Mehmet Çiçek
Van	Yozgat	Yozgat

Önerilen madde değişikliği:

"Madde 31.- Bu kanuna göre ödenecek malullük ve yaşlılık ve ölüm sigortası primi, sigortalının seçtiği veya intibak ettirildiği gelir basamağının yüzde 15'dir."

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu efendim?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI METİN ŞAHİN (Antalya) – Katılıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükümet?..

DEVLET BAKANİ FİKRET ÜNLÜ (Karaman) – Katılıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Komisyon ve Hükümet -her iki önergeyi birlikte ele aldık- katılıyorlar.

Komisyonun ve hükümetin katıldığı önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önergeler kabul edilmemiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Müteakip maddeyi okutuyorum:

MADDE 42.- 2926 sayılı Kanununun 36 ncı maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Sigortalılar tarafından ödenmesi gereken primler stresi içinde ve tam olarak ödenmezse, primlerin ödenmeyen kısmına, sürenin bittiği tarihten başlayarak, gecikilen her ay için 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunla belirlenen gecikme zammı oranları uygulanarak sigortalılardan tahsil edilir."

BAŞKAN – Madde üzerinde, Fazilet Partisi Grubu adına, Konya Milletvekili Sayın Veysel Candan; buyurun.

Süreniz 10 dakikadır.

FP GRUBU ADINA VEYSEL CANDAN (Konya) – Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; görüşülmekte olan 114 sıra sayılı Sosyal Güvenlik Yasa Tasarısının 42 nci maddesi üzerinde, Fazilet Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum; şahsım ve Grubum adına Muhterem Heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Bu 42 nci maddede "sigortalılar ödeyeceği primi zamanında ödemediği takdirde ödenmeyen kısmına 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanununa göre işlem yapılır" denilmektedir; yani, gecikme zamlarını ifade etmektedir. Bu miktar aylık yüzde 9 olarak tespit edilmiştir; yani, yıllık yüzde 108'dir. "Ay kesirleri de tam olarak sayılacak" denilmektedir. Bu rakam, Devlet İstatistik Enstitüsünün açıkladığı enflasyon rakamlarının üzerindedir. Doğrusu, gecikme primleri ödenmediği zaman, zamla ilgili olarak yeni bir düzenlemenin getirilmesiyle beraber, bunun hak ve adalet üzerine olduğunu söylemek mümkün değil; çünkü, şu anda, devlete para veren kişilerin, sigorta primini ödememek suretiyle -yani, yüzde 108'lik zammı kabul ederek- yüzde 127 ile devlete para verdiklerini görmekteyiz. O açıdan sakıncalı olmakla birlikte, diğer taraftan, primini ödemede sıkıntı çekenler için de, ayrıca, bir darboğaz söz konusudur. Bu açıdan, bu maddede, aslında, daha değişik, hak ve adalet üzerine bir düzenleme yapılması lazım gelir.

Ayrıca, bu madde içerisinde, deprem bölgesindeki sigorta primlerini ödemeyenler için, burada, ek geçici bir maddeyle de bir kolaylık getirilmesi gerekir diye düşünüyorum.

Değerli milletvekili arkadaşlarım, dün, burada, araştırma önergesi görüşülürken, maalesef, çok talihsiz konuşmalar yapıldı. Ben, burada, Parlamentonun, iktidarıyla muhalefetiyle, sınıfta kaldığı kanaatindeyim. Muhalefet, eksikleri, hataları, yanlışları ortaya koymaktan çok, deprem üzerinde siyaset yapıyor endişesiyle -tabiri caizse- yutkundu, doğruları, açık ve netlikleri söyleyemedi. Hükmüt sözcüleri ise, baskıcı, saldırgan tutumlarıyla, maalesef, başarılı oldular. Aslında, burada, deprem altında kalan yalnız millet değil, hükümet de deprem altında kaldı.

İttifak edilen konular, geç kaldığı, facianın büyüklüğünün tam olarak tespit edilemediği, organizasyon eksikliği, birimlerarası koordinasyon yokluğu, gelen yabancıların bölgelere zamanında sevk edilemediği, resmi kurumlarla sivil örgütlerin anlaşamadığı, sivil savunma uzmanlığında yetersiz oluşumuz, bazı yetkililerin, özellikle Sağlık Bakanının talihsiz açıklamaları, maalesef, olumsuz gelişmelerdir.

Şimdiye kadar, bu 57 nci hükümette tespit ettiğim bir özelliği de aktarmak istiyorum: Dini bir konu gündeme geldiği zaman "din istismarı yapmayın", ekonomik bir konu gündeme geldiği zaman "ekonomi istismarı yapmayın", dün de deprem konusu gündeme geldiği zaman "ölü üzerine siyaset olmaz" mantığıyla yaklaşıldı. Maalesef, hükümete, uyarıcı birtakım ifadelerde, tavsiyelerde bulunulamadı.

Şimdi, hükümet ortağı bir partinin milletvekillerinden bir arkadaşımız çıktı "burada siyaset yapan nebbaşır..." Nebbaş, bilindiği gibi, kefen soyan insan demektir. Bu Parlamentoda, hükümet ortağı bir partinin milletvekilinin bu ifadeyi kullanması, fevkalade yakışıksız bir olaydır. Ayrıca, yine, kriz merkeziyle ilgili kaldırılan bir haberle ilgili olarak da bir arkadaşımızın ifadesine "müftüri" şeklinde cevap vermesi de, maalesef, ayrı bir yanıştır. Aslında, nebbaş olan kimler biliyor musunuz; şu depremden sonra, Hazine tarafından çıkarılan borçlanma tahvillerine, artı 8 puan ilave etmek suretiyle; yani, yüzde 122'yle, devlete faizle para veren 20 tane holding, bu ülkenin nebbaşlarıdır; onlara destek verenler de yardımcılarıdır; bu tespiti yapmak lazım.

Değerli arkadaşlar, aslında, şu anda, Parlamentoda, depremle ilgili kanun hükmünde kararnameyi hemen görüşmemiz gerekirdi, yasa tekliflerini görüşmemiz gerekirdi; bölgedeki, eğitim, sağlık, vergi, açlıkta kalan insanlara iş, aş, yerlerin problemleri... Her çıkan konuşmacı - iktidar muhalefet- taziye ve başsağlığı... Bunlar karın doyurmuyor; çadırdaki insanın sıkıntılarını bunlar gidermiyor değerli arkadaşlar.

Şimdi, basından, Sağlık Bakanıyla ilgili enteresan açıklamalar aldım. Bir kere, herkesi azarlıyor. Sağlıkçı dediğiniz, doktor dediğiniz, müşfik olur; deprem bölgesine gider, bir çocuğu kucağına alır, sever; millete moral destek verir. Bakıyoruz, Sağlık Bakanının yüzü hiç gülmüyor, hiç; unutmuş gülmeyi...

Sağlık Bakanı aynen şunları söylüyor: "Geç kaldık; ancak bir saat sonra hareket edebildik; kayollarının kapandığından haberim yok." Bir bakanın ifadeleri bunlar. Soğuk bir çehre, kimseyi beğenmeyen "onbeş gün sabredin..." Bugün de diyor ki: "Çizgi film seyredin." İşte, konuya yaklaşıyorum bu...

Değerli arkadaşlar, takribi zarar 20 milyar dolar; yani, 8,8 katrilyon. Şimdi, burada, üzerinde durmamız gereken önemli konu şudur: Bu konuyu, şöyle veya böyle hiç istismara açık tutmadan, yapılabileceklerin, hadise mahalline gidip, bir an önce somut olarak yapılmasıdır.

Ben, bu konuyu böylece kapattıktan sonra -ümit ederim ki- hükümetin her olumlu adımına bu konuda destek olduğumuzu ifade etmek istiyorum. Ancak, tabii, sözlerde kalmamalı, icraata yönlendirilmelidir.

Şimdi, Sosyal Güvenlik Yasa Tasarısını tartışıyoruz. Aslında, değerli arkadaşlar, her tasarının bir tane kurbanı var; bu tasarının kurbanı da Sayın Yaşar Okuyan. Tabii, Yaşar Okuyan -Sayın Bakan- bunu nereden öğrendi; Genel Başkanları da, geçen dönem, kesintisiz eğitimde aynı şeyi söylemişti; diyordu ki: "Bu benim siyasi hayatıma mal olsa da, ben bunu çıkaracağım." Şimdi, Sayın Okuyan da öyle söylüyor; ama, gelin görün ki, bu hükümetin programı öyle söylemiyor. Bakın, şimdi, hükümetin programı, 4.6.1999; "emekli yaşı ve en az çalışma süreleriyle ekonominin taşıyabileceği gerçeklerle birlikte, emeklilere yaşam düzeyini iyileştirecek..."

Değerli arkadaşlar, bu programdaki bu maddeye inşafıyla bakalım; emeklilere bağlayacağımız maaşa, sıkıntılara, malullük aylığına, protez ücretlerine vesaireye bir bakalım; bir de tasarının tümüne bakalım: Tasarının tümü, bu programın bu maddesiyle çelişki halindedir. Hükümet, ya ülkenin ekonomik göstergelerini tanımiyordu, o zaman yanlış beyanda bulundu ya da bunu fantezi olarak yazdı.

Konuya, detaylı olarak bakıp, incelediğimiz zaman, hükümetin IMF'yle görüşmelerinde yazılan iyiniyet mektubunda aynen şu cümleler var: Türkiye'nin IMF'ye verdiği iyiniyet mektubundaki taahhütleri arasında Sosyal Güvenlik Yasasını çıkarma ön sırada yer alıyor. Tamam, bu Parlamento, aslında, bir noktada, verilmiş bir taahhüt gereği bu maddeleri usulen görüşmekte; iktidar, tasarımı çıkarmakta, muhalefet de engellemekte ısrar etmektedir; yani, bir noktada, bir protokol, bir usul yerine getirilmiş oluyor.

Değerli arkadaşlarım, bir kere, hükümetin konuya yaklaşımı yanlış, sosyal güvenliğe ticarî olarak bakması yanlış; yani, ben, bu karadelikleri kapatacağım mantığı yanlış. Neden yanlış? Elimde, SSK ile ilgili bir rapor var. Sosyal güvenliğe yaklaşım dedik... SSK'nın neden battığını uzun uzun ifade ettikten sonra, gayrimenkul alımları, paralarının ucuz faizle bankalarda kullanılması vesairenden sonraki en son bölümde deniliyor ki: "Sorun, yönetim sorunudur, özellikle siyasilere yönlendirmesiyle SSK bu hale gelmiştir." Demek ki, sadece bu kanunî düzenlemeler işi çözmezcektir.

Değerli arkadaşlar, yine raporun bir bölümünde, 1999 yılına ait beş aylık açıktan bahsediliyor. Bana göre açık değil; bunu, devletin katkısı olarak görüyorum. SSK, toplam nüfusun yüzde 48,4'üne hizmet veriyor. 1999'da beş aylık devlet katkısı 415 trilyon.

Emekli Sandığı, nüfusun yüzde 17,8'ine hizmet veriyor; devletin beş aylık katkısı 450 trilyon. Rapor "açık" diyor, ben "katkı" diyorum.

Bağ-Kur, nüfusun yüzde 20'sine hizmet veriyor; devletin beş aylık katkısı 220 trilyon. Toplam 5 aylık katkı 1,1 katrilyon, hükümetin bir ayda ödediği faiz 1,5 katrilyon. Şimdi, bu farkı tespit etmemiz lazım; yani, siz, SSK'ya, sosyal güvenliğe ne kadar katkı yapıyorsunuz, faize ne kadar ödüyorsunuz... Demek ki, burada konu, sadece bu değil.

Değerli arkadaşlar, çok enteresandır; bir kanun çıktığı zaman birilerini memnun etmesi lazım. Kimi memnun edecek; işvereni, işçi temsilcilerini; yani, herkesi memnun eden bir tasarı olması lazım. İşveren temsilcisinin cümleleri şu: "Dünyanın hiçbir yerinde, ağır polisye tedbirlerle sosyal güvenlik sistemi yürütülemez. İşverene ağır yükleri getiren bu tasarı sanki yoktur, fabrikaları kapatırız, kepenkleri indiririz; bu tasarrının reform niteliği de yoktur." Bunları söyleyen işveren temsilcisi. Emek platformu işçi temsilcisi "bu tasarıyla kazanılmış haklar geri alınıyor -ki, maddeler öyledir- 58-60 yaş mezarda emekliliktir, bu hükümet üyeleri, daha önce bunu söylemişlerdir. Bu tasarı çıksa dahi, yarın çöpe atılır. Tasarı düzeltilinceye kadar eylem yapmaya devam edeceğiz" diyorlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Candan, 1 dakika eksitre veriyorum, tamamlayın efendim.

VEYSEL CANDAN (Devamla) – Tamamlıyorum Sayın Başkan.

Şimdi, bundan, işveren memnun değil, işçi memnun değil, bir tek memnun olacak kimse var; o da, IMF. Yani, bu Meclise sormadan IMF'ye söz verdirdeniz, bu Meclis, sizin verdiğiniz söz istikametinde kanun çıkarmak mecburiyetinde midir; bunu sormak istiyorum.

Değerli arkadaşlar, netice itibarıyla, bu kanun çıksa da, açık ve net ifade ediyorum, en geç altı ay içerisinde geri gelecek, geri gelmezse seçime gidilecek bir dönemde, bütün siyasi partiler "emeklilik yaşını düşüreceğim, sizi kolay emekli yapacağım, emekli maaşlarınızı doğru dürüst ödeyeceğim" diye taahhütte bulunacaklardır.

Arzu ederdik ki, bu tasarı yasallaşırken toplumun bütün kesimleri barışık bir halde ve şu bir aydır yapılan emekler de boşa gitmemiş olsun. Dilek ve temennim şudur ki: Artık, bu saatten sonra tasarıyı geri çek falan da demeyeceğim; ama, bu tasarı, bu bakanın siyasi hayatına mal olacaktır, bunu da ifade edeyim.

Saygılar sunuyorum efendim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Candan.

Doğru Yol Partisi Grubu adına, Isparta Milletvekili Sayın Ramazan Gül.

Buyurun Sayın Gül.

Süreniz 10 dakikadır.

DYP GRUBU ADINA RAMAZAN GÜL (Isparta) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan Sosyal Güvenlik Reformu Yasa Tasarısının 42 nci maddesi hakkında Grubumun görüşlerini açıklamak üzere söz almış bulunuyorum; konuşmama başlamadan önce hepinizi saygıyla selamlarım.

Deprem felaketinde ebediyete intikal edenlere Allah'tan rahmet, yaralılara acil şifalar, yakınlarına da başsağlığı diliyorum. Allah, ülkemize bir daha böyle felaketler göstermesin.

Sosyal güvenlik sorunları önce doğru belirlenmeli, nedenleri iyi tabii edilmelidir. Sayın Hükümet ve onun Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı sosyal güvenlik reformunu tamamıyla yaşa bağlamıştır. Oysa, hastalık iyi belirlenmeli, teşhis iyi konmalı ki, tedavisi de daha kolay ve daha çabuk olsun. Sosyal güvenliğin sıkıntısı sadece yaş değildir; yaş, unsurlardan bir tanesidir; ama, daha önemlileri vardır. Bunlar; kayıtdışı ekonomi, tahsil edilemeyen primler, Sosyal Sigortaların birikimlerinin ucuz değerlendirilmesi, sosyal yardım zammı ödemesi, israf ekonomisi, hantal devlet yapısı ve kötü yönetim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; örneğin, Sosyal Sigortalar Kurumunun paraları Ziraat Bankasında, sıfır faizle, vadesiz hesapta yatmaktadır. Sosyal Sigortalar Kurumunun aylık kaybı 2,5 trilyon liradır. Yani, sizin kurtarmaya çalıştığımız Sosyal Sigortalar Kurumunun birikimleriyle acaba şimdi kimler kurtarıyor? Bu yanlış uygulamayı Sayın Bakan düzeltmek istiyorsa, önce Sosyal Sigortalar Kurumunun birikimlerini Ziraat Bankasına yatarmaktan kurtarsın; kaldı ki, bunun için herhangi bir düzenlemeye de gerek yoktur.

Bu yasa tasarısinın, Sayın Bakan tarafından, samimi olarak düşünülüp, tartışılarak ve sosyal taraflarla uzlaşarak Parlamenteoya sunulduğuna inanmıyoruz. Bu millet, IMF'nin acı reçetesini içmek zorunda mıdır?! Bu ülke bizim, bu insanlar bizim; insanları kaosa sürüklemeyelim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, görülmekte olan yasa tasarısinın ilgili maddesi, tarım sigortasında ödenecek malullük, yaşlılık, ölüm sigortası ve gecikme zamları gibi adlar altında tarım sigortalısına gerçekten ağır yükler getirmektedir. Zaten, sigortalı primini zor ödemekteyken, bu düzenlemeyle daha da zora düşmektedir. Halen kesilmekte olan sigorta primi -geçmiş maddeden bahsediyorum- yüzde 15 iken yüzde 20'ye çıkmaktadır; yani, 5 puan daha zam yapılmaktadır. Gecikme zamları çok fazladır. Bunlar 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanuna göre tanzim edilmiştir. Bu bölüm, tüccarları da ilgilendirmektedir; oysa, tarım kesiminin ödeme gücü, ticarî kesime göre daha zayıftır ve bunun sonucu olarak iflaslar, hacizler tarım kesimine karşı artacaktır. Burada amaç, sigortalı ağırı daraltmak değil, genişletmek olmalıdır. Oysa, bu düzenlemeyle, zaten primini zor yatıran bu kesim daha da zora girecektir; kaldı ki, tarım kesiminin durumu yitreker acısıdır. Özellikle, son üç yıldır çiftçinin milli gelirlerden almış olduğu pay yüzde 10'lara kadar düşmüştür.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; biraz da çiftçinin durumundan bahsetmek istiyorum. Geçen sene buğday üreticisinin eline net olarak 53 000 TL geçmekteyken, bu sene bu rakam, ne acıdır ki, 35 000 TL'ye kadar düşmüştür. Her ne kadar, mevcut hükümet, buğdaya 85 000 TL verdiğini ifade ediyorsa da, ortalama fiyat 65 000 Türk Lirasında gerçekleşmiş olup, bundan da Stopaj Vergisi, fon, vesaire gibi kesintiler yapıldıktan sonra veya alımlar için bir hafta, on gün beklelettikten sonra ancak malını teslim edebilmekte ve dört ay sonra da parasını alabilmektedir. Yani, reel anlamda, çiftçinin eline 50 000 TL civarında para geçmektedir. Mevcut hükümet, çiftçiyi, köylüyü âdeta unutturmuştur. Hükümetin gündeminde tarım kesimi diye bir problem yoktur.

Geçenlerde, Doğru Yol Partisi Grubunu ziyaret eden Trakyalı çiftçiler, buğdayı 35 000 TL'ye kadar zorla sattıklarını ifade etmişlerdir. Çiftçinin reel geliri çok aşağılara düşmüş, ödeme gücü azalmıştır. Çiftçi çok fakirleşmiştir; alınteri, el emeği, gözününün bedelini alamamaktadır.

Örneğin; sene başında mazot 80 000 TL iken, şu anda 300 000 TL civarına yaklaşmıştır. Geçen sene traktörün fiyatı 3 milyar TL iken, bu sene 6,5 milyar TL'ye yaklaşmıştır. Her hafta mazota gelen zam, çiftçiye, modern tarımı bıraktırmış, çiftçi, âdeta, traktöre binemez olmuş, yani karasabanı kullanmaya başlamıştır. Hükümet, vergisini toplayamıyor; mazota zam yapıyor.

Siz vergi toplayamazsınız. Parayı hangi yöntemle tahsil edeceksiniz, icra ile mi? 6183 sayılı Yasayı getirdiğinize göre, bundan sonra, bu paraları 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre tahsil edeceğe benziyorsunuz; ama, bu kesimle, ticari kesimin, millî gelirden almış olduğu pay çok farklıdır.

Tarım, bütün dünyada destek gördüğü halde, örneğin, Amerika'da, İngiltere'de, Fransa'da destek gördüğü halde, ülkemizde, mevcut hükümet bu desteği iyice azaltmıştır. Nüfusumuzun yüzde 48'inin tarımla uğraştığı, köyden kente büyük akınların olduğu ülkemizde, buna paralel olarak, büyük kentlerde sosyal problemlerin çoğalacağı da aşîkârdır.

İşte, bu düşünceden hareketle, halen kesilmekte olan yüzde 15'lik sigorta primlerinin yüzde 20'ye çıkarılması çiftçi için bir zulümdür. Keza, yüzde 140'lara varan gecikme zammının, biraz evvel arz ettiğim hükümler çerçevesinde tahsil edilmesi de çiftçiye zulmetmektir. Biz, bu maddeye karşıyız; bu uygulama yanlıştır. Tarım sigortalısına büyük darbe verilmektedir, tarım sigortalısı, âdeta, yoksulluğa, açlığa itilmekte, ölüme terk edilmektedir.

İşte, toplumsal uzlaşının en çok lazım olduğu şu günlerde uzlaşalım, birlik olalım, beraber olalım; gelin, bu Sosyal Güvenlik Yasa Tasarısını uzlaşarak çıkaralım.

Teşekkür ederim, saygılarımı sunarım.

BAŞKAN – Biz teşekkür ediyoruz Sayın Gül.

Gruplar adına başka söz isteği?.. Yok.

Şahısları adına, Kocaeli Milletvekili Hafif Çalık?.. Yok.

Fethullah Erbaş?..

FETHULLAH ERBAŞ (Van) – Sayın Başkan, yerime Konya Milletvekili Sayın Hüseyin Arı konuşacaklar.

BAŞKAN – Burada Hüseyin Arı'nın söz isteği yok; söz hakkınızı diğerlerine verebilirsiniz...

FETHULLAH ERBAŞ (Van) – Sayın Başkan, bütün milletvekillerimiz için tek tek müracaat etmiştik; o zaman listeden ismini çıkardınız.

BAŞKAN – Söz istiyorsanız buyurun Sayın Arı.

HÜSEYİN ARI (Konya) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlarım; hepimizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlarım, burası halkın Meclisi; burada görüştülecek konular halkın öncelikli ve ivedi meseleleridir. Şu anda bütün dünyanın kabul ettiği; henüz üzerinden altı gün geçen, 8 büyük merkezde vuku bulan tabii afetin, depremin acılarını yaşamaktayız ve tüm dünya, bu depreme aşrın depremi diyor. Şu anda 15 000 ölü, 45 000 yaralı; henüz daha enkaz altından çıkarılamayan, binlerle ifade edilen ölümler var.

Biz neyi konuşuyoruz dünden beri; hiç de önceliği olmayan, ayrıca, çalışan kesimle mutabakatı sağlanmamış olan, sosyal barışı bozacak olan bir tasarı üzerinde görüşmeler yapıyoruz. Halbuki, şu anda, deprem bölgesinde, âdeta, sizin için, araştırmalarınız için bir laboratuvar değerinde olan çok boyutlu sosyal meseleler ortada; onları da çok boyutlu olarak inceleyelim. Bu tasarının görüşmelerini erteleyelim, bir ay sonra getirin. O zaman, bu deprem bölgesindeki depremilerden de esinlenerek, bu tasarıyı, tam tekemmül etmiş olarak ve çalışan kesimle de mutabakat sağlanarak, daha güzel bir ortamda, daha iyi, daha verimli olarak, 54 milyon insanımızı ilgilendiren sorunlara, sosyal sorunlara daha gerçekçi çözümler bulurak çıkarabiliriz.

Değerli arkadaşlarım, dünden beri, konuşmacılara bakıyoruz; halkın gerçek gündemiyle ilgileniyorlar, yani, sizin, zoraki olarak getirdiğiniz bu tasarıyla değil. Şu anda, gerçek gündem, deprem. Onun için, ben de, sıcağı sıcağına, hükümetimize bazı tavsiyelerde bulunacağım:

Değerli arkadaşlarım, depremin, şimdi, şu anda sorumlularını aramak beyhude; bu, daha sonraki mesele. Şu anda, yaraların sarılması gereken, birlik, beraberlik içinde hareket etmemiz gereken bir dönemi yaşıyoruz. Ama, gördüğümüz şeyler var; bu hercümerç nedir? Afet, Allah'tan gelen bir şey; dünya kurulduğundan beri, dünyanın her yerinde var; ama, Allah akıl vermiş, ayrıca, akıl da, bilim ve teknoloji üretmiş. Bugün, Amerika bile, süper güç olmasına rağmen, tabii afetler karşısında aciz kalabiliyor; ama, şunu yapmışlar: Bilim ve teknolojiyi önplana alarak, bu tabii afetlerden en az zayıt ve hasarla nasıl kurtuluruz; onun önlemini almışlar. Bizde olmayan şey bu. Onun içindir ki, hiç vakit geçirmeden, en kısa sürede hükümetimiz de bu konuya eğilmeli, bu konuyla ilgili ne varsa ortaya dökmeli, araştırmalı; bu tedbirler hakkında, bizim, Meclis olarak yapacağımız şeyler varsa, derhal hükümeti destekleriz.

Benim aklıma gelenler: Bu gibi tabii afetlerde, bilhassa, çok ağır koşulları olan depremlerde, bir koordinatör bakanlık olması gerekir. Bu da, zannedirim, İçişleri Bakanlığ'dır; çünkü, sivil savunma emrinde, vilayet, valiler aynı şekilde; polis, güvenlik güçleri emrinde... Koordinatör bakanlık tespit edilmesi gerekir.

Ayrıca, 80 ilin belediyeleri, belediyeler bünyesinde, birer çekirdek kadro oluşturmaları gerekir, deprem uzmanlar kadrosu şeklinde. Hatta, bu depremde de, bunların tatbikatı yapılabilir. Şehrin büyüklüğüne göre, nüfusuna göre, İstanbul'da bu birkaç nüve olabilir, her belediyenin emrinde itfaiye erlerinden tasarruf edilen, ikiz görevli olacak tarzda, manga gücünde bir güç bu iş için uzmanlaştırılır. Bunlar, böyle depremlerde hem uzmanlık kazanır, ayrıca, Batı'nın bu iş için neler yaptığı yerinde incelenir...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Arı, 1 dakika süre veriyorum.

Biraz da maddeyle ilgili konuşursanız seviniriz.

HÜSEYİN ARI (Devamla) – Teşekkür ederim.

...ve bu uzman heyet, çekirdek kadro olarak belediyelerin emrinde olur. Böyle durumlarda, bunlar, aynı zamanda, kurs gören kimseler olacak tabii; teçhizatları da, bugün Batı'dan bize yardım gelenlerin elinde olduğu gibi, kesici, delici aletler ve bu konuda kullanılacak diğer acil teçhizatla donatılır. Bu çekirdek kadro, gittiği, gördüğü kursları, vilayette de, kurs olarak, her ay, bunun tatbikatı da yapılır. Bu çekirdek kadro genişletilebilir. Böyle bir durumda, deprem anında, önce, bu kadrolar harekete geçer. Deprem mahalline ilk gelecek olan, bu uzman kadro olur.

Ayrıca, ülkemizin yüzde 95'i deprem bölgesi olduğuna göre, bu çekirdek kadronun, uzman kadronun, her vilayetin emrinde olması zorunludur.

Saygılarımla.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Arı.

Sayın Salih Kapusuz?.. Yok.

Sayın Aslan Polat, buyurun.

Konuşma süreniz 5 dakikadır.

ASLAN POLAT (Erzurum) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, tartışılmekte olan kanun tasarısının bu maddesinde "Sigortalılar tarafından ödenmesi gereken primler stresi içinde ve tam olarak ödenmezse, primlerin ödenmeyen kısmına, sürenin bittiği tarihten başlayarak, gecikilen her ay için 21.7.1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunla belirlenen gecikme zammı oranları uygulanarak sigortalılardan tahsil edilir" deniliyor.

Zaten, burada, önemli bir değişiklik yok. Bundan evvelki 2926 sayılı Kanununun 36 ncı maddesinin ikinci fıkrasında "primler, stresi içinde ve tam olarak ödenmezse; ödenmeyen kısmın ödemenin yapıldığı tarihteki 33 üncü maddede belirtilen basamak göstergesinin yürürlükteki katsayı ile çarpımı sonunda elde edilen tutarın 31 inci maddede yer alan prim oranına göre hesaplanarak tahsil edilir" deniliyordu.

Buradaki konu -gerçekten normal bir uygulama yapılıyor- şu: Sigortalılar, primleri eğer ödeyemezse nasıl bir ceza uygulayacağız, bunlardan bu parayı nasıl alacağız diye, çok standart bir uygulama.

Şimdi, burada, gerçekten, bazı arkadaşlar da söyledi, ben de o konuya değinmek için esasında buraya geldim. Konu şu: Şimdi, bu kanun tasarısı bugün değil de, diyelim, 15 gün sonra çıksa, 20 gün sonra çıksa, şu tasarı maddesini bugün görüşsek de 20 gün sonra görüşsek, hiç fark eden bir konusu yoktur. Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun var; bu kanuna göre, bir insan, primini ödemezse, ne yapılacaksa çok bellidir; onu, ona göre çıkarınız. Peki, bugün bu kanunu çıkarmasak... Yani, çok acil bir şey mi var?..

Ona da bir şey söyleyim: Mesela, dün, gazetede, eski Gelirler Genel Müdürlüğümün bir yazısı vardı, orada da diyor ki, 1987 senesinde -çok güzel bir doküman vermiş- vergilerin gayri safi millî hâsıla içindeki oranı yüzde 17,3'müş, vergi harcamalarının ise gayri safi millî hâsıla içindeki oranı yüzde 12'ymiş. Aradan -1987-1998- 11 sene geçmiş. 11 sene sonra, yine, vergilerin gayri safi millî hâsıla içindeki oranları yüzde 17,4 olarak kalmış -yani, 17,3 ile 17,4 arasındaki fark 1 puan bile değil, onda 1 puan olarak artmış- ama, harcamaların gayri safi millî hâsıla içindeki payı, bu sefer, yüzde 12'den yüzde 29,4'e çıkmış. Bu neyi gösteriyor? Yani, 11 sene içerisinde, biz, vergilerde hiçbir artırma yapmamışız -gayri safi millî hâsılaya oran olarak söylüyorum- ama, harcamaların oranını yüzde 12'den yüzde 29'a, hemen hemen 2,5-3 katı artırmışız; bunlara hiçbir çare bulunmamış. Peki, bu yüzde 29'un da -Sayın Bakana sorsam, hep SSK, SSK diyor- 3,5-4 puanı SSK'nın, gerisi ne; gerisi, faizdir, öbür transferlerdir. Onlarla ilgili hiçbir uygulama yok; ama, sadece SSK'ya verilen ufak bir para olduğu zaman da, nedense, bu hükümetin çok gözüne batıyor.

Ben bir şeyi söyleyeceğim; bakın, Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanı, komisyon üyelerini yan toplantıya çağırıyor. Gönderdiği yazıda, doğal afetlere karşı alınacak önlemler ve doğal afetler nedeniyle doğan zararların giderilmesi için yapılacak düzenlemeler hakkında yetki kanunu tasarısının görüşüleceğini bildiriyor; yani, yetki istiyor. Burada da ne var? Burada, bu afetler meydana geldiği zaman, mütteahhitlik hizmetlerinde hata var mı, imarda, ihalede, tabiat varlıklarını korumada, doğal afetlerde, fon kurulmasıyla ilgili birçok konuyu tartışeceğiz deniliyor. Şimdi, ilk gün, burada, iktidara mensup sayın grup başkanvekillerimiz dediler ki: "Biz, Meclisi tatil etmeyeceğiz, bu Meclisi, birinci Meclis gibi çalıştıracamız. Mademki büyük bir afet olmuştur, Meclis, bu afetle ilgili bütün konulara muttali olsun çalışsın. Şimdi, Meclisin çalışacağı konu, Allah için, SSK'nın acil olan kanunu mudur, bu kanun mudur? Bunu yetki kanunuyla alıyorsunuz, Meclisi devreden çıkarıyorsunuz, bunları, başka bir yerlerde yapıyorsunuz, ondan sonra da, aradan üç beş ay geçiyor, Meclise getiriyor "bunu onaylayın" diyorsunuz; ama, işinize geldiği zaman "biz, Birinci Meclis gibi çalışalım..." Nasıl çalıştıysa Birinci Meclis, öyle çalışalım. Birinci Meclis, bütün kanunları bu-

rada, kendisi yaptı, biz de burada yapalım. Şimdi, burada bir fon uygulamaktan bahsediyorsunuz, bir vergi getirilmesinden bahsediyorsunuz; bu verginin miktarı da bizi ürkütüyor, nasıl gelecek, bunu da öğrenmek istiyoruz.

Bakın, dün gazetelerde vardı, Maliye eski Bakanımız diyor ki: "Benim tespitlerime göre -çünkü, geniş de tecrübesi var- devletin gelir azaltıcı, gider artırıcı kalemlerindeki miktar 4,5 katrilyon civarında." Şimdi, demek ki, 4,5 katrilyon civarında bir gelir kazanmak ve gider azaltmak için bir tedbire gideceksiniz. Peki, bu 4,5 katrilyon tedbirde neler düşüneceksiniz, kimlerden vergi almayı düşüneceksiniz? Mesela, yine, 5 puan artırdığımız, o dargelirli esnaf ve küçük sanatkârın vergi oranı olan 15 ile 20 puandan mı bir şey artıracaksınız, onu, tekrar, 25, 30'a mı çıkaracaksınız? Yoksa, faizlerden elde ettiği paraları, bir kararnameyle affettiğiniz; yani, stopajdan başka ek vergi verecek, beyanname verecek faizcilerden, rantiyecilerden veya tahvil verdiğiniz, yani...

BAŞKAN - Sayın Polat, 1 dakika süre veriyorum; lütfen, toparlar mısınız.

ASLAN POLAT (Devamla) - Çok teşekkür ederim.

...10,3 katrilyon faiz ödediğiniz kesimden mi bir vergi alacaksınız? Bunları beraber görmüşek isteriz. Bunlar hakkında bizim bir görüşümüz olmayacak, bunlar hakkında Meclis by-pass edilecek, kanun hükmünde kararnameyle bunlar çıkacak; ama, bugün, Türkiye'de, herkesin afetten konuştuğu bir konuda, biz, kâkıp SSK'yı konuşacağız.

Mesela, ben hükümetten şunu söylemesini de beklerdim: Gazeteler durmadan diyor ki, yabancı basın, Türk Hükümeti, Birleşmiş Milletlere demiş ki: "35 000 civarında bana ölü torbası lazım, 35 000 civarında kaybım olduğunu tahmin ediyorum." Radyoların verdiği ifadeye göre şu andaki ölü sayısı 12 000, 13 000, 14 000 civarında. O zaman, hakikaten, enkaz altında 20 000 ceset var mı, 20 000 kaybımız var mı; bunları öğrenmek isterim. Eğer, varsa, o zaman, ben, bu hükümet nerede diye sorarım. Hükümeti burada değil, orada beklerdim o zaman. Eğer, 20 000 ceset, hakikaten, enkaz yerlerinde varsa, hükümeti, ben, bugün orada beklerdim, halk da orada bekliyor. Onlara çare bulmayacağız, onları konuşmayacağız, çok sıradan, işte, parayı ödemeyezsen şu cezayı ödersin, bunu alırsın... SSK Kanunu çıkaracağız...

Acil olan şu arkadaşlarım: Kanun çıkmasın diyen kimse yok, acil olanlara bakalım, acillere sıraya tahsis edelim.

Hepinize saygılar sunarım.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Polat.

Soru sormak isteyen arkadaşlarımız var.

Soru için 5 dakikalık süre vereceğim.

İlk söz Sayın Bekaroğlu'nun; buyurun.

MEHMET BEKÂROĞLU (Rize) - Sayın Başkan, aracılığınızla, hükümet temsilcisi bakanın şu soruyu cevaplandırmasını istiyorum.

Bu madde, tarımda kendi adına ve hesabına çalışanların sigortalılık durumunu düzenliyor, ödeyecekleri primleri belirliyor. Bilindiği gibi, tarımda çalışanlar, ürettiklerini genellikle devlete satıyorlar; buğdayı, tütünü, fındığı, çayı devlet alıyor; ama, aylarca ücretini ödemiyor. Tarımda çalışanlar ürünlerinin bedelini alamadıkları durumlarda... Örneğin, çay üreticisi mayıs ayında sattığı çayın bedelini hentiz alamamıştır. Böyle durumlarda primlerini nasıl ödeyecekler? Devlet, ürün bedellerini ödemediği sigortalıdan primi alırken ne gibi kolaylık yapmayı düşünüyor?

Arz ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Sayın Yakup Budak; buyurun.

YAKUP BUDAK (Adana) – Sayın Başkanım, delaletinizle, Sayın Bakana aşağıdaki sorumu tevcih etmek istiyorum.

Bu maddeyle, tarımda kendi ad ve hesabına çalışanların, primlerini ödemedikleri zaman, hangi usule göre primleri ödeyecekleri belirleniyor ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkındaki Kanuna göre alınacağı söyleniyor ve düzenleniyor.

Ben, bunu sorarken, tarımda, devlet, Toprak Mahsulleri Ofisi ürünleri alıyor; bazen, çiftçinin mahsullüğünün ücretini aylarca ödemiyor. Bu ücret ödenmesinde de aynı yolun takip edilmesi veya hatta da daha değişik bir yöntemin uygulamasını sayın hükümet düşünüyor mu? Onu öğrenmek istiyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Sayın Öztekin, buyurun.

LATİF ÖZTEK (Elazığ) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkanım, Sayın Bakanımın tarafından aşağıdaki suallerimin cevaplandırılmasını delaletinizle arz ederim:

Birinci sorum; 2926 sayılı Kanuna göre sigortalı olanların yüzde kaçını ödemesi gereken primlerini zamanında ödeyebiliyordu, yüzde kaçını cezalı duruma düşüyordu?

İkinci sorum; daha önceki kanuna göre yüzde 15 olan prim borcunu ödeyemeyenlerin, yüzde 20'ye çıkarılan prim borçlarını ödeyebileceklerine inanıyor musunuz?

Üçüncü sorum -sualler birbirine bağlı olarak devam ediyor- getirdiğiniz bu ağır cezaî uygulama, sigortalının, prim borcunu ödemesini temin edeceğinize inanıyor musunuz?

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Sayın İncetahtacı; buyurun.

MEHMET BEDRİ İNCETAHTACI (Gaziantep) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Delaletinizle, Sayın Bakanımın şu soruyu tevcih etmek istiyorum: Bizim bu tasarımda en fazla dikkat ettiğimiz tarafı, bilimsel analiz raporunun olmamasıydı. Bilimsel analiz raporundan kastımız da, Türkiye'nin gerçeklerine ve karşılaşılabileceği olağanüstü durumlardaki tavırları konusunda eksikliği olduğu noktasındaydı.

Şimdi, deprem bölgesindeki tarım işçilerinin prim ödemeleriyle ilgili önemli bir durumla karşılaşıyoruz. Buradaki işçilerin durumları hakikaten büyük bir sıkıntı içerisinde. Acaba, o bölgedeki tarım işçilerine yeni bir düzenleme yapmak söz konusu mudur, böyle bir çalışma var mıdır? Bunu öğrenmek istedim.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkürler.

Sayın Öksüz; buyurun.

ÖZKAN ÖKSÜZ (Konya) – Sayın Başkan, Sayın Bakanımın şu soruyu sormak istiyorum: Daha önceki maddede, primler süresi içinde ve tam olarak ödenmezse, ödenmeyen kısmı, ödemenin yapıldığı tarihteki, 33 üncü maddede belirtilen basamak göstergenin yürürlükteki katsayısıyla çarpımı sonunda elde edilen tutarın, 31 inci maddede yer alan prim oranına göre hesaplanarak tahsis edi-

liyordu. Halbuki, şu anda, bu, değiştirilerek daha da ağırlaştırılmış. 1953 tarihli 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunla belirlenen gecikme zammı oranları uygulanarak sigortalılardan tahsil edilecek. Halbuki, şu anda, çiftçilerimizin -demin arkadaşlarımızın belirttiği gibi- hiçbirisi, daha ilk ürün bedelini alamamıştır, teslimdeki bedelini bile alamamıştır. Bunu incelediğimizde görüyoruz ki, iki üç ay gecikmeli olarak, şu anda bedellerini alamamışlardır. Devlet, acaba, bu cezayı, bu ödemelere de sirayet ettirecek mi?

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Soru sorma işlemi tamamlanmıştır.

Hükümet sorulara yanıt verebilir.

Buyurun.

DEVLET BAKANI FİKRET ÜNLÜ (Karaman) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; daha önce de ifade edildiği gibi, mevcut düzenlemede, Bağ-Kurda primini tam ve zamanında ödemeyenlerden, ilk alı ay için yüzde 10, takip eden aylar için yüzde 5 oranında gecikme zammının alınması öngörülmektedir. Enflasyonist ortamda bu oranların düşüklüğü nedeniyle, sigortalılar, primlerini ödemek yerine, bunu kredi olarak kullanmak eğilimi içerisine girmektedirler. Başka bir ifadeyle, bu oranlar, prim borcunu ödemeye zorlayacak seviyede bulunmamaktadır. Diğer taraftan, oranlar sabit olarak belirlendiği için, enflasyonun düşmesi halinde, bu oranların çok yüksek kalması sonucu ortaya çıkacaktır. Bu nedenlerle, daha önce görüşülerek kabul edilen tasarrufların 33 üncü maddesiyle 1479 sayılı Kanuna tabi sigortalılar için, primlerin ödenmemesi halinde, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunla belirlenen oranların uygulanması benimsenmişti. Bu defa, bu maddeyle yapılan düzenlemeyle, aynı uygulamanın, primini zamanında ödemeyen tarım sigortalıları için de geçerli olması öngörülmektedir.

Yine, başka bir açıklamada bulunmak istiyorum: 2926 sayılı Yasaya tabi sigortalıların prim ödeme eğilimi şöyle: Hiç hiç prim ödememiş olan kişi sayısı 495 085, yüzde 57,9; primini düzenli ödeyen 294 963 kişi, yüzde 34,8; borçsuz olanlar ise 63 584 kişi, yüzde 7,3'tür.

Yine, başka bir arkadaşımızın sorusuna cevap olarak söylüyorum: "Ürün bedelleri zamanında ödenmediği hallerde çiftçiler primlerini nasıl ödeyecekler, bu konuda bir kolaylık getirilecek mi" şeklindeydi. Tarımda, prim, esasen, bildiğiniz gibi, üçer aylık ödemeler itibarıyla yapılmaktadır. Bu nedenle, diğer sigortalılara göre bir kolaylık tanınmış olmaktadır.

Yine, bugün depremden zarar görenler için şöyle bir açıklama getiriyoruz. Esnaf ve sanatkârlar ile çiftçilerin deprem nedeniyle ödenemeyen prim borçları ertelenecektir. 1479 sayılı Kanunun 53 üncü maddesinde yer alan hükme göre, deprem nedeniyle ödenemeyen prim borçları altı ay süreyle ertelenecektir. 2926 sayılı Kanunun 36 ncı maddesine göre de, çiftçilerin deprem nedeniyle ödenemeyen primleri bir yıl süreyle ertelenecektir. Her iki kanuna göre ertelenen prim borçlarına gecikme cezası veya fark uygulanmamaktadır.

Değerli milletvekili arkadaşlarımızın soruları, zaten, aşağı yukarı aynı içerikteydi.

Yine, sigorta primleri için; 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 80 inci maddesinin dokuzuncu fıkrasında, yangın, su baskını ve deprem gibi tabii bir afete uğrayan ve bunu belgeleyen işverenlerin, üç ay içinde talepte bulunmaları halinde, mevcut prim borçları ile afetin meydana geldiği tarihten itibaren tahakkuk edecek üç aylık prim borçlarının, hadisenin vuku bulduğu tarihten itibaren bir yıla kadar ertelenebileceği, prim borcunun ertelendiği bu sürede zamanaşımının işleme-yeceği ve ertelenen kısma gecikme zammı uygulanmayacağı hükme bağlanmıştır.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Biz teşekkür ediyoruz.

Sayın milletvekilleri, maddeyle ilgili bir önerge vardır; okutup, işleme koyacağım:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşmekte olduğumuz 114 sıra sayılı kanun tasarısının 42 nci maddesiyle 2926 sayılı Kanunun 36 ncı maddesinin ikinci fıkrasının değişikliğine ait düzenlemenin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Saygılarımızla.

Maftuz Güler	Cevat Ayhan	Fethullah Erbağ
Bingöl	Sakarya	Van
M. Ergün Dağcıoğlu	Bekir Sobacı	Mehmet Bedri İncetahtacı
Tokat	Tokat	Gaziantep
Yakup Budak	Faruk Çelik	Musa Demirci
Adana	Bursa	Sivas
Mahmut Göksu	Mehmet Özyol	Sait Aça
Adıyaman	Adıyaman	Afyon
Ramazan Toprak	Akif Gülle	Oya Akgönenç Muğisuddin
Aksaray	Amasya	Ankara
M. Zeki Çelik	Rıza Ulucak	Mehmet Zeki Okudan
Ankara	Ankara	Antalya
İsmail Özgün	Alaattin Sever Aydın	Suat Pamukçu
Balıkesir	Batman	Bayburt
Hüsamettin Korkutata	İsmail Alptekin	Mehmet Altan Karapaşaoğlu
Bingöl	Bolu	Bursa
Ahmet Sünnetçioğlu	Hüseyin Karagöz	Yasin Hatiboğlu
Bursa	Çankırı	Çorum
Sacit Günbey	Ömer Vehbi Hatipoğlu	Latif Öztekin
Diyarbakır	Diyarbakır	Elazığ
Tevhit Karakaya	Lütfül Esengün	Fahrettin Kukaracı
Erzincan	Erzurum	Erzurum
Aslan Polat	Nurettin Aktaş	Lütfi Doğan
Erzurum	Gaziantep	Gölmüşhane
Turhan Alçelik	Mustafa Geçer	Süleyman Metin Kalkan
Giresun	Hatay	Hatay
Ali Güner	Azmi Ateş	Mustafa Bağ
İğdir	İstanbul	İstanbul

Irfan Gündüz	Ayşe Nazlı Hıçak	İsmail Kahraman
İstanbul	İstanbul	İstanbul
Hüseyin Kansu	Ali Oğuz	Mehmet Ali Şahin
İstanbul	İstanbul	İstanbul
Osman Yumakoğulları	Avni Doğan	Mustafa Kamalak
İstanbul	Kahramanmaraş	Kahramanmaraş
Ali Sezal		
Kahramanmaraş		
Zeki Ünal	Abdullah Gül	Salih Kapusuz
Karaman	Kayseri	Kayseri
Kemal Albayrak	Mehmet Batuk	Osman Pepe
Kırkkale	Kocaeli	Kocaeli
Hüseyin Arı	Veysel Candan	Remzi Çetin
Konya	Konya	Konya
Teoman Rıza Güneri	Özkan Öksüz	Ahmet Derin
Konya	Konya	Kütahya
Yaşar Canbay	Bülent Arıncı	Sabahattin Yıldız
Malatya	Manisa	Muş
Mehmet Elkatmış	Eyüp Fatsa	Mehmet Bekâroğlu
Nevşehir	Ordu	Rize
Nezir Aydın	Ahmet Demircan	Musa Uzunkaya
Sakarya	Samsun	Samsun
Ahmet Nurettin Aydın	Temel Karamollağlu	Yahya Akman
Siirt	Sivas	Şanlıurfa
Zülfükar İzol	Ahmet Karavar	Abdullah Veli Seyda
Şanlıurfa	Şanlıurfa	Şırnak
Maliki Ejder Arvas	İlyas Arslan	Mehmet Çiçek
Van	Yozgat	Yozgat

Önerilen Madde Metni:

“Sigortalılar tarafından ödenmesi gereken primler süresi içinde ve tam olarak ödenmezse primlerin ödenmeyen kısmına sürenin bittiği tarihten başlayarak gecikilen her ay için yüzde 10 gecikme zammı uygulanarak sigortalılardan tahsil edilir.”

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI METİN ŞAHİN (Antalya) – Katılıyoruz efendim.

BAŞKAN – Hükümet önergeye katılıyor mu?

DEVLET BAKANİ FİKRET ÜNLÜ (Karaman) – Katılıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Komisyonun ve Hükümetin katıldığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Karar yetersayısı vardır, önerge kabul edilmemiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.
43 üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 43.- 2926 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“Askerlik borçlanması

EK MADDE 2. - Bu Kanuna göre sigortalı olanlar, askerlikte er olarak geçen hizmet süreleri ile yedek subay okulunda geçen sürelerinin tamamını borçlanabilirler. Borçlanılan süreye ait primler, talebin yapıldığı ay itibarıyla sigortalının bulunduğu basamak üzerinden ödemek zorunda olduğu yürlükteki prim tutarları esas alınarak hesaplanır ve talep tarihinden itibaren üç ay içinde ödenir. Öngörülen süre içinde borçların tamamen ödenmemesi halinde, borçlanma talepleri geçersiz sayılır. Ancak, sigortalıların yeniden talepte bulunma hakları saklıdır.

Bu Kanuna göre tespit edilen sigortalılık başlangıç tarihinden önceki süreler için borçlandırılma halinde, sigortalılığın başlangıç tarihi borçlandırılan süre kadar geriye götürülür.

Sigortalının ölümü halinde hak sahipleri de borçlanma talebinde bulunabilirler. Borçlanılan tutarın süresi içinde hak sahiplerince ödenmesi halinde ölüm aylığı, borcum ödendiği tarihi takip eden aybaşından itibaren başlar.”

BAŞKAN – Maddeyle ilgili olarak, Fazilet Partisi Grubu adına, Aksaray Milletvekili Ramazan Toprak; buyurun.

Süreniz 10 dakikadır.

FP GRUBU ADINA RAMAZAN TOPRAK (Aksaray) – Sayın Başkan, Yüce Meclisin değerli üyeleri; hepinizi, parti grubum ve şahsım adına saygıyla selamlıyorum. Öncelikle, geçen hafta 7 ilimizi kapsayan deprem felaketinde hayatını kaybeden şehitlerimize Cenabı Hak'tan rahmet, yakınlarına sabırlar, yaralılara acil şifalar diliyorum.

Geçen hafta, deprem felaketinin ertesi gün, Yüce Genel Kurul toplandığında, muhalefet partilerine mensup grup başkanvekillerinin Genel Kurula getirdikleri bir öneri vardı. Bu öneride, yaşadığımız tabii afetin yaralarının sarılabilmesi amacıyla, en azından, ikinci deprem sayılabilecek Sosyal Güvenlik Yasa Tasarısının, hiç değilse, yaraların bir parça sarılması, acıların dinmesinden bir süre sonra yeniden görüşülmesi talebi getirildiğinde, iktidar partisine mensup bir sayın grup başkanvekili, biz, deprem sonrasında alınacak tedbirlerle ilgili her türlü yetkiyi verebilmek amacıyla Meclisi açıyoruz diye gerekçe ifade etmişlerdi.

Ben, iki gündür deprem bölgesinde, İzmit'in Saraybahçe ilçesindeydim. Yakınlarımız vardı, herkesin yakınları olduğu gibi benim de yakınlarım vardı. Cenazelerimizi aldık, yakınlarımızı defnettik. Yüce Meclisin açılışı için bu hafta başında geldiğimizde, ben, açık ifade edeyim, iktidar partisince, deprem sonrası, Genel Kurulun açılışında, deprem felaketiyle acılara bürünen insanlarımızın bir nebze olsun yaralarının sarılması amacıyla birtakım çalışmalar yapılacağı umudunu taşıyor idim; ancak, bu umudum, iki gündür hayal kırıklığına dönüşmüş vaziyette.

Elbette, sosyal güvenlik, bir büyük sorun. Ancak, deprem felaketini yaşayan, yakinen yaşayan, yüreğinde hisseden değerli vatandaşlarımız, o zor şartlar altında bile, hâlâ, bize, sosyal güvenlikle ilgili eleştirileri yöneltmekten geri kalmıyorlardı. Ben, hiç değilse, iktidar partisi, bir süre için bu tasarıyı geri çeker ve acıların dinmesini bekler, eleştiriler dikkate alınır; bu eleştiriler doğrultusunda yeniden bir düzenleme, bir mutabakat, bir uzlaşma, bir konsensus arayışı içine girilir düşünce-sindeydim; ancak, bu olmadı.

Elbette, gördüğümüz madde, askerlik hizmet stiresinin borçlanmasıyla ilgilidir. Teknik bir konudur. Ben, bu konuya bir cümleyle temas etmek istiyorum. Görmekte olduğumuz tasarının bu maddesi üzerinde bir örnekleme yapmak istiyorum: Örneğin, altıncı kademedeki prim ödeyen bir tarım işçisi, aylık yaklaşık 24 milyon Türk Lirası borçlanmak suretiyle, askerlik hizmet süresini sigortasına dahil edecek. 18 ay X 24 milyon hesabıyla 432 milyon liralık bir rakam ortaya çıkıyor. Bu madde, bu rakamın, üç ay içerisinde ödenmesine ilişkin hükümler içermektedir. Yaklaşık 100 milyon lira asgari ücretle çalışan bir işçinin, üç ay içerisinde 432 milyon Türk Lirasını nasıl ödeyeceği takdirlerinize maruzdur.

Ben, hassaten, Yüce Genel Kurulun, deprem felaketi sonrası açılmasını müteakip, ne tür tedbirler alınacağını, ne tür çalışmalar yapılacağını düşünmekteyim. Partim de bunu düşünmekteydi ve bu konuda, sayın iktidar partilerine, ne tür bir yardım yapılacağı konusunda ciddi çalışmalar içerisinde bulunduğunu biliyorum. Ancak, bu çalışmalar, dosyaların arasında kaldı. Gönül arzu ederdi ki, bu konuda, gün geçirilmeksizin, olay sıcaklığına iken, istismar edilmeksizin, bir siyasi malzeme yapılmaksızın -ki, ben, bu Yüce Meclis çatısı altında yüce bir görev ifa eden hiçbir milletvekilinin, siyasi hesap adına, ucuz siyasi millahazalar adına bu deprem felaketini istismar edeceğini asla düşünmüyorum. Belki, birtakım yaraların, acıların verdiği infiale, gayri ihtiyar, kasti aşan bazı ifadeler sarf edilmiş olabilir; ancak, amacın bu olmadığını düşünüyorum- dün itibarıyla, çok ciddi çalışmaların ilk adımları atılmış olsun.

Örneğin, ben, bulunduğum Saraybağçe Cumhuriyet Mahallesinde 5 yakınımı kaybettim. Benim 18 yaşındaki yeğenim, deprem felaketinin olduğu -saat 03.00'den itibaren, aynı günün 14.00'üne kadar- evet, ben, bütün tanımlarıyla gördüm, konuştum- yani, 11 saat süreyle "adım Onur, yaşım 18; beni kurtarın" diye bas bas bağıryor. 7 katlı bir apartmanın 6 ncı katında; kurtarılması son derece mümkündür. Ben, ikinci gün bölgedeydim. Aynı apartmanın alt katındaki bir dairede 2 hanım, enkazlar arasından "biz 2 hanımız, yerimiz müsait, geniş bir yerdeyiz; bizi kurtarın" diye saatlerce bağırdılar ve bağıra bağıra can verdiler.

Evet, Türk Devleti büyüktür. Yüce Meclis çatısı altında olsun, 70 milyon insan olsun, bizim acımızı yüreğinde hisseden milyonlarca insanın hiçbiri, Türk Devletinin büyük olması yönündeki düşüncesinden asla taviz vermez. Ancak, büyük olmak sözle olabilseddi, dünyada, küçük bir ülke, küçük bir devlet, küçük bir millet olmazdı; herkes, büyüklük iddiasında.

18 yaşındaki yavrucaklar -ben, onların şahsında, aynı duruma maruz kalan bütün depremzede kardeşlerimiz için bunu ifade ediyorum- 11 saat süreyle, bas bas bağırarak, Hakkın rahmetine kavuşan bir vatandaşıma, benim devletim el uzatamıyorsa ve ben bunu yaşıyorsam, gelip, burada, çok rahat bir şekilde... Elbette, devletimin büyüklüğünü, devletimi ululamak isterim, büyütmek isterim; ancak, bu, sadece temenniden öteye geçmiyor. Gönül arzu ederdi ki; enkaz altından, "kurtarın beni" diye ağlayarak, yalvararak uzanan ellere, benim değerli insanlarıma, vatandaşlarıma uygun stire zarfında, eğer, benim devletim el uzatsaydı, el uzatabilmiş olsaydı, işte, ben, o zaman, burada, başım çok dik bir şekilde, Yüce Genel Kurulda, gururla devletimi ululamak kararlılığında idim, azminde idim; ancak, bu konuda, hâlâ, yapılacak şeyler olduğunu düşünüyorum.

Sayın İktidara, bu, ikinci deprem niteliğinde sayılabilecek Sosyal Güvenlik Yasa Tasarısını geri çekmek suretiyle, bu konuda, bütün siyasi partilerin ciddi olarak hazırladıkları çalışmaların günceleştirilmesi, hayata geçirilmesi için "fırsat, bu fırsat" diyerek, tekrar hatırlatmak istiyorum; zamanlarının olduğunu düşünüyorum. Bu konuda, muhalefet partileri olarak, iktidar partilerinin alacağı her türlü tedbirin, önlemin, sonuna kadar yanında olduğumuzu ifade ediyor, hepimizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Toprak.

Doğru Yol Partisi Grubu adına, Van Milletvekili Sayın Hüseyn Çelik.

Süreniz 10 dakika.

Buyurun Sayın Çelik.

DOĞRU YOL PARTİSİ GRUBU ADINA HÜSEYİN ÇELİK (Van) – Sayın Başkan, çok değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan Sosyal Güvenlik Yasa Tasarısının 43 üncü maddesi üzerinde, Doğru Yol Partisi Grubunun görüşlerini arz etmek üzere söz almış bulunuyorum; şahsım ve Grubum adına, hepinizi en derin saygılarımla selamlarım.

Madde üzerinde görüşlerimizi arz etmeden önce, ülkemizin gerçek gündemi olan deprem felaketiyle ilgili birkaç şey söylemek istiyorum. Bu vesileyle, depremde hayatını kaybeden vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet, yaralılarımıza acil şifalar ve yakınlarına başsağlığı ve sabırlar diliyorum.

Bu acı, herkes tarafından, 63 milyon insan tarafından paylaşılmaktadır. Daha dün Van'daydım; vatandaşlarımız, çok önceden tarihlerini belirledikleri düğünlerini, bir cenaze merasimi havasında yapıyorlardı. Bu anlamda, halkımız, kadirşinas bir halktır; birbirinin derdini paylaşmasını bilen bir halktır; yardımsever bir halktır; bu, Türkiye'nin doğusunda da batısında da böyledir. Ancak, üzülerek belirtiyim ki, halkımızın göstermiş olduğu bu âlicenaplığı, bu kadirşinaslığı, bu dayanışma duygusunu, devletimizin gösterdiğini, Parlamentomuzun gösterdiğini söylemek mümkün değildir. Henüz cenaze çıkmış olan bir evde, çok ciddi ekonomik meseleleri görüşmek, çok da ahlaki değildir. Benden önce, dün akşamdan beri, Sosyal Güvenlik Yasa Tasarısı üzerinde konuşan bütün değerli vekiller, bu meseleye temas ettiler. Bugün, Türkiye'nin gerçek gündemi, halkımızın gerçek gündemi başkadır, medyanın gündemi başkadır ve depremdir. Çok değerli milletvekilleri, allahaşkına bakın, kuliste oturan arkadaşlarımızın yüzde kaç Sosyal Güvenlik Yasa Tasarısı üzerinde sohbet ediyor?! Onlar da depremi konuşuyorlar. İktidar partisine mensup milletvekilleri de bu kürsiye geldikleri zaman, bundan söz ediyorlar.

Değerli milletvekilleri, bizim millet olarak, güzel hasletlerimiz, özelliklerimiz vardır; ama, bazı zaaflarımız da vardır. Biz, felaketler, musibetler karşısında, soğukkanlı olmamız gerekirken, çabuk organize olur bir durumda olmamız gerekirken, hemen tehalüke kaplıyoruz, telaşa kapılıyoruz. Yaptığımız ikinci bir yanlış daha var; yangın devam ederken "yangını kim çıkardı; nasıl çıkardı; niçin çıkardı, hangi vasıtalarla çıkardı?" sorularını sormanın anlamı da yoktur; yangını söndürdükten sonra bu hesaplaşma yapılır.

Gittiğimiz her yerde, vatandaş bize şunu soruyor; devlet, bu meseleyle yeteri kadar ilgilenmiyor mu? Hükümet, meseleyle yeteri kadar ilgilenmiyor mu? Benim, şahsen, muhalefet partisine mensup bir milletvekili olarak bu soruya verdiğim cevap şudur: Devlet, bütün imkânlarını seferber etmiştir, hükümet ve hükümet üyeleri, sayın bakanlarımız, ellerinden gelenin azamısını yapıyorlar. Ancak, burada, üzerinde durmamız gereken can alıcı bir nokta vardır: Bir insanın çok gayret sarf etmesi, çok çalışması, çok enerji sarf etmesi, onun verimli çalıştığı, rasyonel çalıştığı anlamına hiçbir zaman gelmez.

Hükümet kanadına mensup bir partimizin sayın genel başkanı, özellikle sivil savunma konusunda devletimizin sınıfta kaldığını beyan etmiştir ve doğru söylemiştir.

Efendim "devletimizi tenkit etmeyelim, devlet kutsaldır" deniliyor. Devleti bir gemiye benzetirsek, biz, hepimiz, bu geminin içerisindeki yolcularız. Bizim, vatandaş olarak ve milletin vekilleri olarak, kaptanı tenkit etme, mürettebatı tenkit etme, gemideki düzeni tenkit etme hakkımız vardır; ama, bilerek veya bilmeyerek, kimse, geminin dibini delme hakkına sahip değildir. Bu hassasiyeti korumamız lazım.

Şu andaki Sayın Başbakanımız Bülent Ecevit'in, 1970'li yıllarda söylediği, çok sık tekrar ettiği bir slogan vardı "ne ezen, ne ezilen, halkça özgür bir düzen" deniliyordu. Çok gariptir, 1970'li yıllarda, bu ülkede "düzen bozuktur" sloganını en çok tekrar edenler solculardı! Ben, bugün, merkeze sağ bir partiye mensup bir milletvekili olarak, bu deprem felaketinde elimizin ayağımızın birbirine dolaşmasının gerçek sebebi düzen bozukluğudur, sistem bozukluğudur diyorum; ama, nedense, dün "düzen bozuktur" diyen sol bir partimiz, bugün düzene sahip çıkıyor; bu, çok gariptir!

Gerçekten, özellikle, başta sivil savunma anlayışımız olmak üzere, devletimizin mevcut düzeninin, yeniden çok iyi gözden geçirilmesi, çek edilmesi gerekmektedir. Devletimiz, üzerine düşmeyen konularda, vazifesi olmayan konularda son derece başarılıdır; insan hak ve hürriyetlerini ayak altına almada başarılıdır! Efendim, Hakkâri'nin Şemdinli İlçesinin filan köyündeki vatandaşın ne düşündüğü, hangi rüyaları gördüğü; mümkünse, onun, o rüyalarını nasıl yasaklayabileceği konusunda son derece başarılıdır, mahirdir! Fişleme noktasında son derece mahirdir, başarılıdır; ama, kendi vatandaşına, en ilcra köşedeki vatandaşına ulaşma, onun yaralarını sarma, onun derdine deva olma noktasında, maalesef, devletimiz sınıfta kalmıştır.

Çok değerli milletvekilleri, Avrupalılar aynayı yüzümüze tuttukları zaman kızıyoruz; niçin eksikliklerimizi gösteriyorsunuz diye kızıyoruz; ama, buna kızmaya hakkımız yoktur bizim. Gerçekten, devletimiz büyüktür, Türkiye Cumhuriyeti Devleti büyüktür; ancak, büyük olmakla, disipline olmak, organize olmak ve rasyonel çalışmak aynı şeyler değildir; bunu, özellikle, belirtmek istiyorum. Ayrıca, şunu söylüyorum; musibet anında ille de bir suçlu arama gibi bir davranış içerisine giriyoruz, bu da doğru değildir; yaralar sanıldıktan sonra suçlu aranır.

Bakın, bu konuda medyanın da çok büyük kusurları vardır. Deprem bölgesine gidip de, evladını kaybetmiş, annesini, babasını kaybetmiş, canparesini kaybetmiş olan insanlara "bak kardeşim, bu hürsüz müteahhit, senin evini sağlam yapmadı, onun için yıkıldı ve siz altında kaldınız" dediğiniz zaman, onun yarasına tuz biber ekmiş olursunuz. Bunun söyleneceği zaman vardır, bu hesabın sorulacağı zaman vardır. Zaten, Allah'tan başına gelmiş olan bu musibeti atlatma telaşı içerisinde, ıstırap içerisinde olan bir insanı, bir de "ben, bu çürük evi almasaydım, çoluk çocuğumun katili olmazdım, onların ölümüne sebep olmazdım" şeklinde bir ıstırap içerisinde bırakıyoruz. Dolayısıyla, bu hesaplama, sonra yapılması gereken bir hesaplama değildir. Öncelikle, evveleminde hepimizin yapması gereken, dün Sakarya'da yağmurun altında tir tir titreyen ve yağmur damlalarıyla gözyaşları birbirlerine karışan annelerimizin ıstırapını dindirmektir.

Sivil Savunma Teşkilatımız gözden geçirilmelidir dedim. Tevekkül ile tembelliğin de aynı şey olmadığını öğrenmek zorundayız. Elimizden gelen her şeyi yaptıktan sonra, bütün tedbirleri aldıktan sonra tevekkül etmek zorundayız. Çünkü, siz, çok iyi tedbirler alsanız bile, bazen acizde kalacağımız şeyler vardır. Nitekim, bunun en tipik örneği, Gölcük'te bir mahallenin deniz tarafından yutulmasıdır; olduğu yerde 15-20 metre suyun dibine çökmüştür. Oradan binaların sağlam olması da çok şey ifade etmez. Dolayısıyla, bütün tedbirleri aldıktan sonra tevekkül etme durumundayız. Devlet, her zaman, bu ülkede vatandaşın gerisinde kalmıştır.

BAŞKAN – Sayın Çelik, size 1 dakika eksüre veriyorum; buyurun.

HÜSEYİN ÇELİK (Devamla) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Burada, sayın hükümete somut bir öneride bulunmak istiyorum. Bakın, biz, en erken zamanda, kardeş aile uygulamasını başlatmak zorundayız. Burada, koruyucu aileyi kastetmiyorum; yetim kalan, annesiz babasız kalan çocukların belli aileler yanına verilmesini kastetmiyorum. Türkiye'de, hali vakti yerinde olan, birden fazla evi olan insanlar -Türkiye'de insanların aşağı yukarı yüzde 20-30'unun yazlığı vardır- devletin organizesi altında, bir aileyi -onlara devlet gerekli imkânla-

rı, barınma imkânlarını sağlayıncaya kadar- yanına alıp, himaye etmelidir; hamî aile diyebilirsiniz, kardeş aile diyebilirsiniz. Bu Müslüman millet, yeniden bir ensar ve muhacirin ruhunu diriltmeye hazırdır, müheyyadır; bu kapasiteye ve bu kadirşinaslığa sahiptir. Ensar ve muhacirin ruhunu bugün diriltmemiz gerekiyor diye düşünüyorum.

Bu yasa tasarısında, tarımda isteğe bağlı olarak...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HÜSEYİN ÇELİK (Devamla) – Sayın Başkan, 1 dakika müsaade eder misiniz...

BAŞKAN – Hayır, söz uzatmıyorum Sayın Çelik; onu bilmenizi isterim. İlave sürenizi verdim.

Çok teşekkür ediyorum.

HÜSEYİN ÇELİK (Devamla) – Sayın Başkan, teşekkür ederim. Meclisi en derin saygılarımla selamlıyorum efendim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Gruplar adına başka söz isteği?.. Yok.

Şahısları adına, Sayın Oktay Vural, söz hakkını Gümüşhane Milletvekili Sayın Bedri Yaşar'a vermiş.

Buyurun Sayın Yaşar.

Süreniz 5 dakika.

BEDRİ YAŞAR (Gümüşhane) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; her şeyden önce, depremde hayatını kaybeden vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet diliyorum, yaralananlara Allah'tan acil şifalar diliyorum ve aziz milletimize başsağlığı diliyorum.

Hakikaten, iki gündün beri, buradaki bütün konuşmacılar, deprem üzerinde, birbirine yakın şeyler beyan ettiler. Ben tutanaklara biraz baktım; gerek Dinar depreminde gerek Erzincan depreminde gerekse Adana Osmaniye depreminde konuşulanların tamamı aynı. Dört gün geçti, beş gün geçti, hâfâ, enkaz altında insanlarımız var denildi; ama, maalesef, o gündün bugüne, hiçbir şekilde, ciddi manada yasal düzenlemelere de gidilmedi. Her seferinde, müteahhitler, zemin problemleri, yasal düzenlemeler, sivil savunmayla ilgili temel meseleler, hep konuşuldu durdu. Her seferinde, muhalefet eleştirdi, hükümet bir şekilde konuya sahip çıktı, bunu savunmaya çalıştı. Ben, Türkiye'nin, artık, böyle şeylere ihtiyacı olmadığı kanaatindeyim. Burada, yarından tezi yok, sivil savunmayla ilgili, müteahhitlerle ilgili gerekli düzenlemelerin bir an önce yapılmasına yönelik kanunları tartışmamız lazım, bunları gündeme getirmemiz lazım. Yoksa, bundan sonra, Allah vermesin, başımıza gelecek felaketlerde, hep aynı şeyleri konuşmaktan bir adım öte gideceğimize inanmıyorum. Onun için, bu konuda, Meclisi ve bütün arkadaşlarımızı, yarından itibaren, artık, yaraların sarılmasına yönelik, Parlamentonun aslı görevi olan kanunlarla ilgili çalışmaya davet ediyorum.

Tabii, bu bölge, önemli bir bölge; nüfusumuzun önemli bir kısmının yaşadığı bir bölge. Buradaki acı, Türkiye'nin her yerine düşmüştür. Ben de, depremin birinci günü bu bölgedeydim; şahsen, bizim Gümüşhanemize de 500'ün üzerinde cenaze gitmiştir. Dolayısıyla, yaraları sarmaya yönelik faaliyetlerde bulunmamız lazım; bu kanun ve kararnameyi çıkarmaya yönelik faaliyetlerde bulunmamız lazım. Burada, eleştirilerle bir yere varamayız. Tabii ki, devletin vazifesi yaraları sarmak; ama, bizim vazifemiz de kanun ve kararnameyi çıkarmak.

Biraz önce konuşan parlamenter arkadaşımız, Meclisin çalışmasını, Meclisin bu dönemde açılmasını, Sosyal Güvenlik Yasasının görüşülmesini gayri ahlaki bulduğunu söyledi. Ben, buna katıl-

mıyorum; bunu da, şiddetle kınıyorum. Biz, bu Mecliste neyi götüreceğiz? Tabii ki, Meclis açık olmalı, Türkiye'nin ciddi meseleleri, acil meseleleri çözümlene kadar açık olmalı. Ben, şahsım adına, Meclisin tatile girmesinin de, bu meseleler çözümlenene kadar ertelenmesini öneriyorum.

Diğer bir konu da, bu görüştüğümüz Sosyal Güvenlik Yasa Tasarısının 66 maddesinde, sanki, hiç olumlu bir madde yokmuş gibi, muhalefetin, tamamına ret oyu vermesini de anlamış değilim. Şahsen, geçen maddeler üzerinde, özellikle sigortalı işçilerin bildirim süresiyle ilgili benim de te reddütlerim var; aynı günde verilemeyeceği konusunda benim de endişelerim var. Bunu, bu kanunun eksik tarafı olarak değerlendiriyorum; belki, ileride düzeltilmesi lazım geldiğine de inanıyorum; özellikle tarım sektörü ve inşaat sektöründe ciddi sıkıntılara sebep olacağına inanıyorum; ama bunun yanı sıra, hiç mi olumlu bir maddesi yok ki, her seferinde ret oyu veriyorlar; doğrusu, bunu da anlamış değilim! Gelin, elbirliğiyle güzel olan her şeyin yanında olalım.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Tekrar, bütün milletimize başsağlığı diliyorum, yaralıları acil şifalar diliyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Yaşar.

İkinci söz, Ankara Milletvekili Sayın Saffet Arıkan Bedük'ün.

Süreniz 5 dakika.

Buyurum efendim.

SAFFET ARIKAN BEDÜK (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Sosyal Güvenlik Tasarısının bir kısım maddelerine biz de taraftarız; ancak, özünde 58 - 60 yaş oturtuktan sonra, sivil toplum örgütlerinin, bir kısım çevrelerin, özellikle yararlanacak olan çalışanların tepkisini alan ve onlarla bir konsensüs arayışı içerisinde olmadığından dolayı, biz, bu kanun tasarısının tamamına yönelik tenkitlerimizi sürdürmeye devam edeceğiz. Çünkü, önemli olan, bundan yararlanan çalışan kesimin mutabakatını sağlamak; böyle bir mutabakat olmadıktan sonra sonuca ulaşmak mümkün değil; sonuç almak mümkün olmadığı gibi, özellikle reform olarak lanse edilmesi de, hiç bir surette gerçeklerle bağdaşmaz.

Nasıl "Vergi Kanununda reform" denildi, sonra, deforme edildi; arkasından, yeni getirilen bir kısım imkânlarla "işte, şimdi reform yapıyoruz" diye ifade edildi! Böylece, yanlış uygulamaları, biz, bu Sosyal Güvenlik Yasa Tasarısında da göreceğimiz anlayışını taşıdığımız için karşı çıkıyoruz; yoksa, bazı maddeler, gerçekten, bizim de üzerinde durduğumuz maddelerdir.

Değerli milletvekilleri, bugün, büyük Türk Milleti, ıstırapı yakın gelecekte bitmeyecek millî bir felakete karşı karşıyadır ve iki günden beri "gelin, deprem felaketiyle ilgili bir kısım konular üzerinde konuşalım, müzakere yapalım, özellikle tedbirler konusunu ifade edelim" diyoruz; ama, ne yazık ki, halen, daha, o konuda, ne komisyonlarda ne de hükümetten Meclise intikal eden herhangi bir teklifte bunu göremedik; görememenin üzüntüsünü taşıyoruz ve onun için diyoruz ki; vatanın bir parçasının medenî unsurları yerle bir olmuş ve milletin aziz varlığı olan Yüce Meclisin bulunması gereken makam, vatanın bir parçasıdır burası. Dolayısıyla, bu vatanın parçasında, özellikle böylesine önemli bir konuyu müzakere etmek mecburiyetindeyiz. Millettin sinesidir şu anda gördüğümüz, içerisinde bulunduğumuz ortam. Sizse, hâlâ, Sosyal Güvenlik Yasa Tasarısını görüşme gayreti içerisindesiniz. Bu kanundan zarar görececek işçilerin çoğu, çocuğuyla çocuğuyla enkazın altındadır; çalışanların çoğu yine enkazın altındadır, büyük bir zarar görmüştür ve Sosyal Güvenlik Yasa Tasarısında bir mutabakat sağlanmamış, bu insanlar hâlâ buna tepki koyuyor.

Bütün bu şartlar altında, depremedeleri herhangi bir davaya mahal bırakmadan maddî haklarına kavuşturacak temel bir kanunu gelin gerçekleştirelim, üzerinde duralım. Şehitlerimizin kanla-

rı henüz tazeliğini korurken, bu çok halindeki Sosyal Güvenlik Yasa Tasarısının görüşülmesine Doğru Yol Partisi olarak ortak olamıyoruz, tepki koyuyoruz ve özellikle de, insanî de bulmuyoruz; şu andaki şartlar itibariyle de insanî bulmuyoruz.

O sebeple, büyük milletimizin deprem bölgesiyle ilgili sıkıntısı varken, böylesine bir konuyu, ısrarla ve inatla, Sosyal Güvenlik Tasarısını mutlaka görüşeceğiz, bir an evvel çıkaracağız şeklindeki anlayışı doğru bulmadığımız için ve özellikle milletimizin gündemiyle Meclisimizin gündemi örtüşmediği için ve bu sebeple de, sesimizi bir türlü size ulaştıramadığımız için, bizim tekliflerimizi, olumlu tekliflerimizi bile olumlu karşılamadığınız için -bu yasa tasarısının görüşmelerinde- bundan sonraki oturumun sonuna kadar, biz, bu Meclisi terk ediyor ve sizi, vebalinizle başbaşa bırakıyoruz.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ederiz Sayın Bedük.

(DYP milletvekilleri Genel Kurul salonunu terk ettiler)

İRFAN KELEŞ (Çankırı) - Tatile, tatile... On sene bu Meclisi çalıştırmadınız.

MEHMET PAK (İstanbul) - Haydi tatile!

İSMAİL KÖSE (Erzurum) - Hayırlı tatiller!

MUSTAFA GÜVEN KARAHAN (Bahkesir) - Kamınız acıktı galiba!

BAŞKAN - Madde üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddeyle ilgili 4 önerge vardır... (DSP ve MHP sıralarından gürültüler)

İRFAN KELEŞ (Çankırı) - Size de bu yakışır zaten; kaçmak yakışır, dönmek yakışır.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, lütfen...

Maddeyle ilgili 4 önerge vardır; önce, geliş sırasına göre okutacağım; sonra, aykırılık derecesine göre işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşmekte olduğumuz 114 sıra sayılı kanun tasarısının 43 üncü maddesine eklenen ek madde 2'nin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Saygılarımızla.

Mahfuz Güler	Cevat Ayhan	Fethullah Erbaş
Bingöl	Sakarya	Van
M. Ergün Dağcıoğlu	Mehmet Bedri İncetahtacı	Mehmet Çiçek
Tokat	Gaziantep	Yozgat
Yakup Budak	Bekir Sobacı	Ali Coşkun
Adana	Tokat	İstanbul
Azmi Ateş	Faruk Çelik	Musa Demirci
İstanbul	Bursa	Sivas
Mahmut Göksu	Mehmet Özyol	Sait Ağba
Adıyaman	Adıyaman	Afyon
Ramazan Toprak	Akif Gülle	Oya Akgönenç Muğisuddin
Aksaray	Amasya	Ankara

Zeki Çelik	Cemil Çiçek	Rıza Ulucak
Ankara	Ankara	Ankara
Mehmet Zeki Okudan	Ismail Özgün	Alaattin Sever Aydın
Antalya	Balıkesir	Batman
Suat Pamukçu	Hüsamettin Korkutata	Ismail Alptekin
Bayburt	Bingöl	Bozü
Altan Karapaşaoğlu	Ahmet Sünnetçioğlu	Hüseyin Karagöz
Bursa	Bursa	Çankırı
Yasin Hatiboğlu	Osman Aslan	Sacit Günbey
Çorum	Diyarbakır	Diyarbakır
Ömer Vehbi Hatipoğlu	Latif Öztekin	Ahmet Cemil Tunç
Diyarbakır	Elazığ	Elazığ
Tevhit Karakaya		
Erzincan		
Lütfü Esengün	Fahrettin Kukaracı	Aslan Polat
Erzurum	Erzurum	Erzurum
Nurettin Aktaş	Turhan Alçelik	Lütfi Doğan
Gaziantep	Giresun	Gümüşhane
Mustafa Geçer	Metin Kalkan	Ali Güner
Hatay	Hatay	İğdır
Azmi Ateş	İrfan Gündüz	Ayşe Nazlı Ilıcak
İstanbul	İstanbul	İstanbul
Ismail Kahraman	Hüseyin Kansu	Ali Oğuz
İstanbul	İstanbul	İstanbul
Mehmet Ali Şahin	Osman Yumakoğulları	Avni Doğan
İstanbul	İstanbul	Kahramanmaraş
Mustafa Kamalak	Ali Sezal	Zeki Ünal
Kahramanmaraş	Kahramanmaraş	Karaman
Abdullah Gül	Salih Kapusuz	Kemal Albayrak
Kayseri	Kayseri	Kırkkale
Mehmet Batuk	Osman Pepe	Hüseyin Arı
Kocaeli	Kocaeli	Konya
Veysel Candan	Remzi Çetin	Teoman Rıza Güneri
Konya	Konya	Konya
Özkan Öküstüz	Ahmet Derin	Yaşar Canbay
Konya	Kütahya	Malatya
Bülent Arınç	Sabahattin Yıldız	Mehmet Elkatmış
Manisa	Muş	Nevşehir

Eyüp Fatsa	Şükrü Ünal	Mehmet Bekaroğlu
Ordu	Osmaniye	Rize
Nezir Aydın	Ahmet Demircan	Musa Uzunkaya
Sakarya	Samsun	Samsun
Ahmet Nurettin Aydın	Temel Karamollaoğlu	Yahya Akman
Siirt	Sivas	Şanlıurfa
Zülfükar İzol	Ahmet Karavar	Abdullah Veli Seyda
Şanlıurfa	Şanlıurfa	Şırnak
Maliki Ejder Arvas	İlyas Arslan	Mehmet Çiçek
Van	Yozgat	Yozgat

Önerilen madde metni:

"Askerlik Borçlanması

Ek madde 2- Bu Kanuna göre sigortalı olanlar, askerlikte er olarak geçen hizmet süreleri ile yedek subay okulunda geçen sürelerinin tamamını borçlanabilirler. Borçlanılan süreye ait primler, talebin yapıldığı ay itibariyle, sigortalının bulunduğu basamak üzerinden ödemek zorunda olduğu yitirilihteki prim tutarı esas alınarak hesaplanır ve talep tarihinden itibaren altı ay içinde ödenir. Öngörülen süre içinde borçların tamamen ödenmemesi halinde, borçlanma talepleri geçersiz sayılır.

Bu Kanuna göre tespit edilen sigortalılık başlangıç tarihinden önceki süreler için borçlanılma halinde, sigortalılığın başlangıç tarihi borçlanılan süre kadar geriye götürülür.

Sigortalının ölümü halinde hak sahipleri de borçlanma talebinde bulunabilirler. Borçlanılan tutarın süresi içinde hak sahiplerince ödenmesi halinde, ölüm aylığı, borcun ödendiği tarihi takip eden aybaşından itibaren başlar."

BAŞKAN - Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 114 sıra sayılı Sosyal Güvenlik Kanun Tasarısının 43 üncü maddesi ek madde 2'nin üçüncü fıkrasının aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ederiz.

Saygılarımızla.

Zeki Ertugay	Kadir Bozkurt	Yıldırım Ulupınar
Erzurum	Sinop	İzmir
Veysi Şahin	Mustafa Eren	Nihan İlgün
Mardin	Karabük	Tekirdağ
Nevzat Ercan	Saffet Arıkan Bedük	
Sakarya	Ankara	

"Sigortalının ölümü halinde hak sahipleri de borçlanma talebinde bulunabilirler. Borçlanılan tutarın süresi içinde hak sahiplerine ödenmesi halinde ölüm aylığı, borcun ödendiği tarihten 5 gün itibaren başlar."

BAŞKAN - Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 114 sıra sayılı Sosyal Güvenlik Kanun Tasarısının 43 üncü maddesi ek madde 2'nin üçüncü fıkrasının aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ederiz.

Saygılarımızla.

Kadir Bozkurt	Zeki Ertugay	Yıldırım Uluşınar
Sinop	Erzurum	Izmir
Mustafa Eren	Veysi Şahin	Nevzat Ercan
Karabük	Mardin	Sakarya
Saffet Arıkan Bedük	Nihan İlgün	
Ankara	Tekirdağ	

"Sigortalının ölümü halinde hak sahipleri de borçlanma talebinde bulunabilirler. Borçlanılan tutarın süresi içinde hak sahiplerince ödenmesi halinde, ölüm aylığı, borcun ödendiği tarihten 10 gün itibaren başlar."

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, okutacağım bu son önerge, aynı zamanda en aykırı önerge-dir; okuttuktan sonra işleme alacağım.

NİDAİ SEVEN (Ağrı) – Önerge sahipleri yok ki... Meclisi terk ettiler...

BAŞKAN – Efendim, olmayabilir; biz, içtüzüğü uyguluyoruz... Sakin olunuz.

Önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşmekte olduğumuz 114 sıra sayılı kanun tasarısının 43 üncü maddesiyle eklenen ek mad-denin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ederiz.

Saygılarımızla.

Mahfuz Güler	Cevat Ayhan	Fethullah Erbaş
Bingöl	Sakarya	Van
M. Ergün Dağcıoğlu	Mehmet Bedri İncetahtacı	Yakup Budak
Tokat	Gaziantep	Adana
Bekir Sobacı	Ali Coşkun	Azmi Ateş
Tokat	İstanbul	İstanbul
Faruk Çelik	Musa Demirci	Ali Gören
Bursa	Sivas	Adana
Mahmut Göksu	Mehmet Özyol	Sait Açıba
Adıyaman	Adıyaman	Afyon
Celal Esin	Ramazan Toprak	Akif Gülle
Ağrı	Aksaray	Amasya
Oya Akgönenç	Zeki Çelik	Cemil Çiçek
Ankara	Ankara	Ankara
Rıza Ulucak	Mehmet Zeki Okudan	İsmail Özgün
Ankara	Antalya	Balıkesir

Alaattin Sever Aydın	Suat Pamukçu	Hüsamettin Korkutata
Batman	Bayburt	Bingöl
Zeki Ergezen	İsmail Alptekin	Mehmet Altan Karapaşaoğlu
Bitlis	Bolu	Bursa
Ahmet Sünnetçioğlu	Hüseyin Karagöz	Yasin Hatiboğlu
Bursa	Çankırı	Çorum
Sacit Günbey	Ömer Vehbi Hatipoğlu	Latif Öztekin
Diyarbakır	Diyarbakır	Elazığ
Ahmet Cemil Tunç	Tevhit Karakaya	Lütfü Esengün
Elazığ	Erzincan	Erzurum
Fahrettin Kucaracı		
Erzurum		
Aslan Polat	Nurettin Aktaş	Turhan Alçelik
Erzurum	Gaziantep	Giresun
Mustafa Geçer	Süleyman Metin Kalkan	Ali Güner
Hatay	Hatay	İğdır
Abdülkadir Aksu	Mustafa Baş	İrfan Gündüz
İstanbul	İstanbul	İstanbul
Ayşe Nazlı Ilıcak	İsmail Kahraman	Hüseyin Kansu
İstanbul	İstanbul	İstanbul
Ali Oğuz	Mehmet Ali Şahin	Osman Yumakoğulları
İstanbul	İstanbul	İstanbul
Avni Doğan	Mustafa Kamalak	Ali Sezal
Kahramanmaraş	Kahramanmaraş	Kahramanmaraş
Zeki Ünal	Abdullah Gül	Salih Kapusuz
Karaman	Kayseri	Kayseri
Kemal Albayrak	Mehmet Batuk	Osman Pepe
Kırıkkale	Kocaeli	Kocaeli
Hüseyin Arı	Veysel Candan	Remzi Çetin
Konya	Konya	Konya
T. Rıza Güneri	Özkan Ökstüz	Ahmet Derin
Konya	Konya	Kütahya
Yaşar Canbay	Bülent Arınç	Sabahattin Yıldız
Malatya	Manisa	Muş
Mehmet Elkatmış	Eyüp Fatsa	Mehmet Bekaroğlu
Nevşehir	Ordu	Rize
Nezir Aydın	Ahmet Demircan	Musa Uzunkaya
Sakarya	Samsun	Samsun

Ahmet Nurettin Aydın
Siirt
Zülfükar İzol
Şanlıurfa
Maliki Ejder Arvas
Van

Temel Karamollaoğlu
Sivas
Ahmet Karavar
Şanlıurfa
İlyas Arslan
Yozgat

Yahya Akman
Şanlıurfa
Abdullah Veli Seyda
Şırnak

Önerilen Madde Metni:

"Askerlik borçlanması

Ek Madde 2- Bu Kanuna göre sigortalı olanlar, askerlikte er olarak geçen hizmet süreleri ile yedeksubay okulunda geçen sürelerinin tamamını borçlanabilirler. Borçlanılan süreye ait primler, talebin yapıldığı ay itibariyle sigortalının bulunduğu basamak üzerinden ödemek zorunda olduğu yürürlükteki prim tutarı esas alınarak hesaplanır ve talep tarihinden itibaren dokuz ay içinde ödenir. Öngörülen süre içinde borçların tamamen ödenmemesi halinde, borçlanma talepleri geçersiz sayılır.

Bu Kanuna göre tespit edilen sigortalılık başlangıç tarihinden önceki süreler için borçlanılma halinde, sigortalılığın başlangıç tarihi, borçlanılan süre kadar geriye götürülür.

Sigortalının ölümü halinde hak sahipleri de borçlanma talebinde bulunabilirler. Borçlanılan tutarın süresi içinde hak sahiplerince ödenmesi halinde, ölüm aylığı, borcun ödendiği tarihi takip eden aybaşından itibaren başlar."

BAŞKAN – Önergeye Komisyon katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI METİN ŞAHİN (Antalya) – Katılıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükümet?..

DEVLET BAKANİ FİKRET ÜNLÜ (Karaman) – Katılıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Komisyonun ve Hükümetin katıldığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler...

FETHULLAH ERBAŞ (Van) – Karar yetersayısının aranmasını istiyoruz.

BAŞKAN – Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

FETHULLAH ERBAŞ (Van) – Yazılı olarak bildirdim efendim.

BAŞKAN – Nerede efendim?!

FETHULLAH ERBAŞ (Van) – Yazılı olarak bildirdim...

BAŞKAN – Ne zaman efendim? Demin okuduk, yaptık.

FETHULLAH ERBAŞ (Van) – Sayın Başkanım, bütün önergelerimde ve madde oylamalarında karar yetersayısının aranmasını istediğimi yazılı olarak Sayın Başkanlığa bildirdim.

BAŞKAN – Sayın Fethullah Erbaş, bir dakika dinler misiniz... İçtüzüğe göre, bir önergede karar yetersayısının aranmasının istenmesi için, işarı oylamaya geçildiği sırada talepte bulunmanız gerekir. Bir ay önce veya bir ay sonra istemeniz veya bir saat önce istemeniz geçerli değildir.

Teşekkür ederim.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşmekte olduğumuz 114 sıra sayılı kanun tasarılarının 43 üncü maddesiyle eklenen ek madde 2'nin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Mahfuz Güler
Bingöl
ve arkadaşları

Önerilen Madde Metni:

"Askerlik borçlanması

Ek Madde 2- Bu Kanuna göre sigortalı olanlar, askerlikte er olarak geçen hizmet süreleri ile yedeksubay okulunda geçen sürelerinin tamamını borçlanabilirler. Borçlanılan süreye ait primler, talebin yapıldığı ay itibariyle sigortalının bulunduğu basamak üzerinden ödemek zorunda olduğu yürürlükteki prim tutarı esas alınarak hesaplanır ve talep tarihinden itibaren altı ay içinde ödenir. Öngörülen süre içinde borçların tamamen ödenmemesi halinde, borçlanma talepleri geçersiz sayılır.

Bu Kanuna göre tespit edilen sigortalılık başlangıç tarihinden önceki süreler için borçlanılma halinde, sigortalılığın başlangıç tarihi, borçlanılan süre kadar geriye götürülür.

Sigortalının ölümü halinde hak sahipleri de borçlanma talebinde bulunabilirler. Borçlanılan tutarın süresi içinde hak sahiplerince ödenmesi halinde, ölüm aylığı, borcun ödendiği tarihi takip eden aybaşından itibaren başlar."

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI METİN ŞAHİN (Antalya) – Evet efendim, katılıyoruz.

BAŞKAN – Hükümet?..

DEVLET BAKANİ FİKRET ÜNLÜ (Karaman) – Katılıyoruz Sayın Başkan.

FETHULLAH ERBAŞ (Van) – Sayın Başkan, karar yetersayısının aranmasını istiyorum.

BAŞKAN – Komisyonun ve Hükümetin katıldığı önergeyi oylarınıza sunacağım; karar yetersayısını arayacağım: Kabul edenler... Etmeyenler... Karar yetersayısı yoktur.

Birleşime 10 dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 12.39

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati : 12.49

BAŞKAN : Başkanvekilli Ali İLİKSOY**KÂTİP ÜYELER : Tevhit KARAKAYA (Erzincan), Levent MİSTİKOĞLU (Hatay)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 56 ncı Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

Sayın Mahfuz Güler ve arkadaşlarının önergesinin oylanması sırasında karar yetersayısı bulunamamıştı; birleşime ara vermiştim.

Görüşmelere kaldığımız yerden devam ediyoruz.

IV. – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE KOMİSYONLARDAN GELEN**DiĞER İŞLER (Devam)**

1. – Sosyal Sigortalar Kanunu, Tarım İşçileri Sosyal Sigortalar Kanunu, T.C. Emekli Sandığı Kanunu, Esnaf ve Sanatkârlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanunu, Tarımda Kendi Adına ve Hesabına Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kanunu, Sosyal Güvenlik Kurumlarına Tabi Olarak Geçen Hizmetlerin Birleştirilmesi Hakkında Kanunun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bu Kanunlara Ek ve Geçici Maddeler Eklenmesi, İşsizlik Sigortası Kurulması ile 190 Sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Eki Cetvellerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ve Plan ve Bütçe Komisyonları Raporları (11495) (S. Sayısı: 114) (Devam)

BAŞKAN – Komisyon ve Hükümet yerinde.

Şimdi, önergeyi tekrar oylatıp, karar yetersayısı arayacağım.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir; karar yetersayısı vardır.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görtlülmekte olan 114 sıra sayılı Sosyal Güvenlik Kanun Tasarısının 43 üncü maddesi ek madde 2'nin üçüncü fıkrasının aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ederiz.

Saygılarımızla.

Zeki Ertugay

Erzurum

ve arkadaşları

"Sigortalının ölümü halinde hak sahipleri de borçlanma talebinde bulunabilirler. Borçlanılan tutarın stresi içinde hak sahiplerince ödenmesi halinde, ölüm aylığı, borcun ödendiği tarihten 5 gün itibaren başlar."

BAŞKAN – Sayın Komisyon katılıyor mu önergeye?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI METİN ŞAHİN (Antalya) – Katılıyoruz efendim.

BAŞKAN – Hükümet?..

DEVLET BAKANİ FİKRET ÜNLÜ (Karaman) – Katılıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Komisyonun ve Hükümetin katıldığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 114 sıra sayılı Sosyal Güvenlik Kanun Tasarısının 43 üncü maddesi ek madde 2'nin üçüncü fıkrasının aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ederiz.

Saygılarımızla.

Zeki Ertugay

Erzurum

ve arkadaşları

"Sigortalının ölümü halinde hak sahipleri de borçlanma talebinde bulunabilirler. Borçlanılan tutarın süresi içinde hak sahiplerince ödenmesi halinde, ölüm aylığı, borcun ödendiği tarihten 10 gün itibaren başlar."

BAŞKAN – Sayın Komisyon katılıyor mu önergeye?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI METİN ŞAHİN (Antalya) – Katılıyoruz efendim.

BAŞKAN – Hükümet?..

DEVLET BAKANİ FİKRET ÜNLÜ (Karaman) – Katılıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Komisyonun ve Hükümetin katıldığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Müteakip maddeyi okutuyorum:

MADDE 44. – 2926 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici maddeler eklenmiştir.

"GEÇİCİ MADDE 7. – Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce yürürlükte bulunan hükümlere göre, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihi takip eden aybaşı itibariyle aylık bağlanmasına hak kazananlar ile aylık bağlanmasına hak kazanmalarına iki tam yıl veya daha az kalan sigortalıların, tam veya kısmi yaşlılık aylığı talep hakları saklıdır.

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce sigortalı olanlardan, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihi takip eden aybaşı itibariyle, kadın ise 20, erkek ise 25 tam yıl prim ödeme süresinin dolmasına;

- a) 2 tam yıldan fazla, 3 tam yıl veya daha az kalan, kadınlara 41, erkeklere 45 yaşını,
- b) 3 tam yıldan fazla, 4 tam yıl veya daha az kalan, kadınlara 43, erkeklere 46 yaşını,
- c) 4 tam yıldan fazla, 5 tam yıl veya daha az kalan, kadınlara 45, erkeklere 48 yaşını,

- d) 5 tam yıldan fazla, 6 tam yıl veya daha az kalan, kadınlara 47, erkeklere 50 yaşını,
e) 6 tam yıldan fazla, 7 tam yıl veya daha az kalan, kadınlara 48, erkeklere 51 yaşını,
f) 7 tam yıldan fazla, 8 tam yıl veya daha az kalan, kadınlara 49, erkeklere 52 yaşını,
g) 8 tam yıldan fazla, 9 tam yıl veya daha az kalan, kadınlara 50, erkeklere 53 yaşını,
h) 9 tam yıldan fazla, 10 tam yıl veya daha az kalan, kadınlara 51, erkeklere 54 yaşını,
ı) 10 tam yıldan fazla kalan, kadınlara 52, erkeklere 56 yaşını,

Doldurmaları, kadın ise 20, erkek ise 25 tam yıl prim ödemeleri şartıyla ve talepte bulunmaları halinde, yaşlılık aylığı bağlanır.

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce sigortalı olanlardan, 15 tam yıl prim ödeme süresi ile kadın ise 50, erkek ise 55 yaşını doldurma koşulunu, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihi takip eden aybaşından itibaren,

a) 2 tam yıldan fazla, 4 tam yıl veya daha az süre içinde yerine getiren, kadınlara 51, erkeklere 56 yaşını,

b) 4 tam yıldan fazla, 6 tam yıl veya daha az süre içinde yerine getiren, kadınlara 52, erkeklere 56 yaşını,

c) 6 tam yıldan fazla, 8 tam yıl veya daha az süre içinde yerine getiren, kadınlara 53, erkeklere 57 yaşını,

d) 8 tam yıldan fazla, 10 tam yıl veya daha az süre içinde yerine getiren, kadınlara 54, erkeklere 57 yaşını,

e) 10 tam yıldan fazla süre içinde yerine getiren, kadınlara 56, erkeklere 58 yaşını,

Doldurmaları ve talepte bulunmaları halinde, yaşlılık aylığı bağlanır.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, öğleden önceki çalışma süremizin sonuna geldik. O nedenle, görüşmelere saat 14.00'te devam etmek üzere, birleşime ara veriyorum.

Kapanma Saati : 12.56

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati : 14.00

BAŞKAN : Başkanvekili Ali İLİKSOY**KÂTİP ÜYELER : Levent MİSTİKOĞLU (Hatay), Tevhit KARAKAYA (Erzincan)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 56 ncı Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

Önceki birleşimde, tasarının çerçeve 44 üncü maddesine bağlı geçici 7 nci maddeyi okutmuş-tum.

Şimdi, madde üzerinde görüşmelere başlayacağız.

IV. – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE KOMİSYONLARDAN**GELEN DİĞER İŞLER (Devam)**

1. – Sosyal Sigortalar Kanunu, Tarım İşçileri Sosyal Sigortalar Kanunu, T.C. Emekli Sandığı Kanunu, Esnaf ve Sanatkarlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanunu, Tarımda Kendi Adına ve Hesabına Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kanunu, Sosyal Güvenlik Kurumlarına Tabi Olarak Geçen Hizmetlerin Birleştirilmesi Hakkında Kanunun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bu Kanunlara Ek ve Geçici Maddeler Eklennesi, İşsizlik Sigortası Kurulması ile 190 Sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Eki Cetvellerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ve Plan ve Bütçe Komisyonları Raporları (1/495) (S. Sayısı : 114) (Devam)

BAŞKAN – Komisyon ve Hükümet hazır.

Madde üzerinde, Fazilet Partisi Grubu adına, Tokat Milletvekili Sayın Ergün Dağcıoğlu; bu-yurun.

Konuşma süreniz 10 dakikadır.

FP GRUBU ADINA MEHMET ERGÜN DAĞCIOĞLU (Tokat) – Sayın Başkan, Yüce Mec-lisin değerli üyeleri; görüşmekte olduğumuz Sosyal Güvenlik Yasa Tasarısının tarımda kendi nam ve hesabına çalışanlarla ilgili 2926 sayılı Kanuna geçici iki madde getiren 44 üncü maddesi üzerin-de Fazilet Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum; sözlerime başlamadan önce, Grubum ve şahsım adına Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Sayın milletvekilleri, geçtiğimiz günlerde, başta Adapazarı olmak üzere, İzmit, İstanbul, Bo-lu, Düzce, Yalova, Gölçük, Karamürsel, Bursa ve Eskişehir'de meydana gelen büyük deprem fela-keti sebebiyle milletimize başsağlığı diliyorum -acımız çok büyüktür- ölenlerimize Cenabı Hak'tan rahmet, enkaz altından çıkarılan yaralılarımıza da en kısa zamanda acil şifalar temenni ediyorum.

Elbette, ölenlerimizi geri getirmek mümkün değildir; ancak, yaraların sarılmasında ve yıkılan şehirlerimizin yeniden inşasında, inşallah, milletimizin gücüyle, birlik ve beraberlik içinde, bu bü-yük felaketin altından kalkılacaktır; buna inanıyoruz. Allah milletimize bir daha böyle acılar gös-termesin, üzüntümüz ve yaramız çok büyüktür.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; böyle bir felaket karşısında 57 nci hükümetin yapması ge-reken çok işler vardır; bakanıyla, milletvekiliyle, askeriyeye, belediyesiyle, kamu ve özel sektörü-ye, elbirliği yaparak, hepimizin sorumlulukları vardır. Aklımız, kalbimiz, gözümüz, kulağımız ora-

dadır, yani felaket bölgesindedir, acılı insanların yanındadır. Ancak, maalesef, ceseden, milletvekilleri olarak hepimiz şu anda bu çatı altındayız. Gönüllerimiz orada olmasına rağmen, ceseden burada olma gayretimizi hâlâ anlayabilmiş değilim; fakat, hal böyleyken, Yüce Meclisimizin, hükümet ortaklarının dayatmasıyla, hiçbir şey olmamış gibi, bu tasarıyı görüşme ısrarını yanlış bulduğumuzu ifade etmek isterim.

Zaten, üzerinde toplumsal mutabakat sağlanamamış, kamuoyunda tartışılan bir tasarımın ısrar edilerek, böyle acı ve ağır bir felakete rağmen Meclisten geçirilmeye çalışılması gerçekten üzücüdür; acele edilmesini de anlamak mümkün değildir.

Sayın milletvekilleri, her şeyden önce, üzerinde görüşülen bu tasarı, bir reform değildir, Sayın Bakanın söylemeye çalıştığı gibi. Bir reform denebilir buna; çünkü, toplumsal mutabakat olmadan, reform yapılamaz. Bu tasarıyla, öncelikle, toplumumuzun büyük ölçüde beklentisi durumunda olan, sosyal güvenlik sistemimizin tek çatı altında toplanması mümkün olamamıştır. Bu tasarıyla, her şeyden evvel, yıllardır söylenen sosyal güvenlik meselemizin tek bir çatı altında toplanma gayreti burada bu tasarı tartışılırken çözülsüydi, belki yaraya merhem olunabilirdi. Ancak, bu kadar önemli bir mesele, günlerdir ibretle izliyoruz ki, maalesef, hiçbir şekilde dile getirilmemekte, gündeme getirilmemektedir. Yani, herkes, her koyun kendi bacağından asılır halde, kaderine terk edilmiş durumdadır.

Evet, bu yüzden hem yaklaşımı itibarıyla sınırlı oluşu hem de milletimizin çok büyük bir çoğunluğunu ilgilendiren son derece önemli bir konuda toplumsal uzlaşmayı gerçekleştirememiş olması sebebiyle, kamuoyunu yanıltacak şekilde reform takdimi, onun için yanlışır diyoruz. Bu tasarıya niçin mezarda emeklilik deniliyor; çünkü, iddiaların aksine, Türkiye'de emeklilik yaşı ortalama 52'dir. Bu kesimin, günlerdir yaygara koparıldığı gibi... 38 ve 45 yaşla ilgili yaş sınırını ettii ettiğinizde emeklilik adına bu kitleyi ilgilendiren oranın ancak yüzde 6'lara tekabül ettiğini görmekteyiz; yani, bütün bu yaygara yüzde 6'lar içindir.

Türkiye'de 60 yaşın üzerinde olanların toplam nüfusa oranı ise yüzde 7'dir. Bu dikkate alındığında, genç bir nüfusa sahip olan ülkemizde 58-60 yaşında emekliliğe, mezarda emeklilik denilmesine hak vermek gerekmektedir. Bu güzel benzetmenin isim babası Sayın Mesut Yılmaz'ı da tebrik etmek gerekir.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; tarımda kendi nam ve hesabına çalışanlarla ilgili 2926 sayılı Kanun, bugüne kadar, maalesef, başarılı olamamıştır; çünkü, bu Kanun, başlangıçta, kendi ad ve hesabına tarımsal faaliyette bulunan aile reisleri için zorunluluk getirirken, aile mensubu ücretsiz çalışanları da isteğe bağlı olarak sigorta yapmak üzere tasarlanılmış idi. Ancak, gelir düşüklüğü nedeniyle, bugüne kadar 2926 sayılı Kanun uygulamaları, maalesef, ülkemizdeki tüm çiftçi ve köylülerimizi kaydetmede başarılı olamamıştır. Neden; özendirilememiştir, otokontrol yapılamamıştır da onun yüzünden.

Hep, masa başında alınan kararları uygulamaya çalıştık, toplumsal mutabakatlardan uzak, kendi indifütalaalarımızla kanun çıkarmaya çalıştık. Onun için de, çıkardığımız kanunlar, maalesef, hiçbir zaman hayatiyet kazanamamaktadır.

Bugüne kadarki uygulamalarda, tarımda kendi nam ve hesabına çalışan köylü ve çiftçilerimiz, üvey evlat muamelesi görmüştür. Başlangıçta, tarımda kendi adına ve hesabına çalışanlar, 1971 yılında çıkarılan 1479 sayılı Bağ-Kur Yasası dışında bırakılmışlardı; daha sonra, bu, 1983'te, bildiğiniz gibi, telafi edilme gayretleri içerisinde görüldü; ancak, çıkarılan kanun, o kadar toplumun dertlerinden kopuktu ki, sağlık sigortası bile ihmal edilmişti. Her zaman zulüm altında, sıkıntı altında inleyen çiftçilerimiz, burada da kendilerine sosyal güvenlik şemsiyesi diye sunulan bu şemsiyeden,

yine, aynı sıkıntı ölçüsünde payını aldı; yani, maalesef, sağlık sigortasından, sağlık güvenliğinden yoksun bırakılmış idi. Ne zamana kadar; 1 Ocak 1999 tarihine kadar hiç değılse şekli bir ifadeyle, sağlığa kavuşacakları özlemi yavaş yavaş gerçekleşmeye başladı.

Gerçekte, mevcut diğer Bağ-Kur sigortalılarının sağlık hizmeti zaten doğru dürtüst verilemezken, 10 milyonluk çiftçi kitlesinin bu hizmetten yararlanabilmesi de elbette mümkün değildi, mümkün olmadı da maalesef.

Bu maddeyle, sonuçta, kaşıkla verdiğinizi, maalesef, kepçeyle geri alıyorsunuz sayın hükümet. Tasarımın bu maddesiyle, sisteme çekmekte başarılı olmadığınız, kendilerine en tabii sağlık hizmetini bile çok gördüğünüz ve bu hizmetlerin verilmesi hususunda en ufak bir ilerleme kaydetmediğiniz köylü ve çiftçilerimizin ellerinden, maalesef, emeklilik hakkını da geri alıyorsunuz. Neden; çünkü, Sayın Mesut Yılmaz'ın ifadesiyle, mezarda emeklilik duvarına benim köylüm, benim çiftçim de tosluyor da onun yüzünden. (DSP sıralarından "kime mesaj" sesi)

Biliyorsunuz mesajın nereye gittiğini sayın milletvekili.

Görülüyor ki, burada milletin 55 milyonunu etkileyen zulüm yasaları, âdeta daha önceki sözcüklerin de bazı konularda ifade ettiği gibi, metastaz yaparak, bir sosyal kesimden, maalesef, dışına sıçramak durumundadır. Yani, Sosyal Sigortalar Kurumu, yani, Emekli Sandığı, yani, Bağ-Kurlu derken, şimdi de maalesef, köylü ve çiftçimizin emekliliğiyle ilgili, sosyal güvenliğiyle ilgili konulara taşmış ve oralarda da bu zulüm, bu sıkıntı çemberi köylü ve çiftçiye ulaşarak onlara yeni sıkıntılar örmüştür.

57 nci hükümet, reform adı altında getirdiği bu gibi baskın ve dayatma yasalarıyla, ülke çalışanları ve emeklilerimizin geleceğe olan güvenlerini de, maalesef, tamamen ortadan kaldırmıştır.

Bugün milyonlarca çalışmamız ve emeklimiz, yarın ne olacağını bilememektedirler. Acaba, daha ne gibi reformlarla ellerindeki, avuçlarındaki biriktirdiklerinin sökülüp alınacağını düşünüp bunun endişesiyle sıkıntı çekmektedirler.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Size, 1 dakika ilave süre veriyorum.

MEHMET ERGÜN DAĞCIOĞLU (Devamla) – Sağolun efendim.

Gerçekten, bunun endişesi içindedir benim işçim ve köylüm.

Eğer, işçi ve köylü niye sokakta değil diyorsanız; o insanlar, arazide kendi dertleriyle meşgul olurlarken, birisi, apartmanın altında duran insanın kafasına, yukarıdan, birilerinin talimatıyla şayet sakı atıyorsa, adamcağızın haberi olmadığından bu sakı düşüşünden, niye benim kafama sakı atıyorsunuz diye tepki göstermemesini, siz, bu insanların olayı kabullenmesi olarak mı görüyorsunuz?!

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; bilirsiniz ki, zulüm, ilelebet payidar olmaz. Biz, anamuhalefet partisi olarak, ya Anayasa Mahkemesinde ya da milletimizle el ele girdiğimiz seçimde, seçim sandığında bu problemleri Allah'ın izniyle çözeriz diyor; hepinizi saygıyla ve hürmetle selamlıyorum. (FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Dağcıoğlu.

Gruplar adına başka söz istemi?.. Yok.

Şahsı adına, Sayın Nihat Gökbulut; buyurun.

Süreniz 5 dakika Sayın Gökbulut.

NIHAT GÖKBULUT (Kırıkkale) – Sayın Başkan, değerli üyeler; görüşülmekte olan Sosyal Güvenlik Yasa Tasarısının 44 üncü maddesi üzerinde şahsım adına görüş talep etmiş bulunmaktayım; bu vesileyle, tümünüzü selamlarım.

Bu madde, kanunun ruhuna, bütünlüğüne, lafzına mutabık, mütemmim ve müteselsil bir maddedir. Uygun görülmesi tarafımızca mütalaa edilmektedir.

Bu vesileyle de, deprem felaketinde Hak'kın rahmetine kavuşanlara tekrar Yüce Allah'tan rahmet diliyor, Yüce Milletimize de sabırlar ihvan eylesmesini diliyor ve saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Şahsı adına Sayın Fethullah Erbaş...

FETHULLAH ERBAŞ (Van) – Sayın Başkan, Özkan Ökstüz konuşacak.

BAŞKAN – Peki, buyurun Sayın Özkan Ökstüz.

Süreniz 5 dakikadır.

ÖZKAN ÖKSÜZ (Konya)– Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Sosyal Güvenlik Yasa Tasarısının 44 üncü maddesiyle ilgili kişisel görüşlerimi arz etmek üzere söz almış bulunmaktayım; bu ara deprem bölgesinde hayatını kaybeden kardeşlerime rahmet, yaralananlara da Allah'tan şifa diliyorum. Cenabı Hak, inşallah, bir daha böyle acıları bize göstermez.

Görüşmekte olduğumuz Sosyal Güvenlik Yasa Tasarısının 44 üncü maddesi, 2926 sayılı Tarımda Kendi Adına ve Hesabına Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kanununa eklenen geçici ek 7 ve 8 inci maddelerle bu Kanuna tabi olan vatandaşlarımızın emeklilik yaşlarının düzenlenmesini ve sigortalıların, 36 ncı madde hükmünün yürürlüğe girdiği tarihe kadar, mevcut prim borçlarının hesap ve tahsilinin ne şekilde yapılacağını içermektedir.

Değerli milletvekilleri, gerek devlet ve gerekse özel sektör, işe aldıkları memur ve işçilerle bir sözleşme yapmaktadır; iş akti adını verdiğimiz bu sözleşmede, işveren ve çalışanların yükümlülükleri kanunlarda düzenlenmiştir. Devlet, bu zamana kadar işe girenlerle yapmış olduğu sözleşmeyle, kadınlara 20, erkeklere ise 25 yıl çalıştıktan sonra emekli olma hakkını vermişti. Şimdi ise, kanunlarla, çalışanlara verilen bu haklar, bu hükümet tarafından zorla ellerinden alınmaya çalışılmaktadır.

Ülkemizde çiftçilerimiz perişan durumdadır. Burada, çiftçilerimizin sosyal güvenliğinden bahsederken, çiftçilerimiz ürün bedellerini hâlâ alamamışlardır. Mazota her gün zam gelmekte; bugün bile mazota yüzde 5 zam gelmiştir. Yani, biz bunları önleyemediğimiz sürece, burada çiftçinin sosyal güvenliğini konuşamayız arkadaşlar.

Geçmiş hükümetler, uyguladıkları yanlış politikalarla, tarım ve hayvancılığı bitirme noktasına getirmiştir. Canlı hayvan ve et ithalatı teşvik edilmiş, gübre ve motorin gibi ürünlere yapılan yüksek zamlar, tabanfiyatlarının düşük tutulması ve ürün bedellerinin zamanında ödenmemesi, ziraatla uğraşan çiftçilerimizi perişan etmiştir. Bunlar da yetmiyormuş gibi, hükümetin, toplumdan gelen tüm tepkilere ve eleştirilere rağmen, çalışanların taleplerini dikkate almadan çıkarmaya çalıştığı Sosyal Güvenlik Yasası, çiftçilerimizi ve tarımda çalışanlarımızı daha zor durumda bırakacaktır.

Ürünü para etmediği için sürekli zarar eden, tüccardan almış olduğu avansı ve gübre bedelini ödeyemeyen, devlete sattığı ürünün bedelini zamanında alamayan, ancak bulduğu geçinmeye çalışan çiftçilerimiz ve tarım alanlarında asgari ücretle çalışan tarım işçilerimiz kendi geçimini zor sağlarken, dışından ve tırnağından artırarak ödediği primleriyle emekli olmaya çalışmaktadır.

lar. Bu insanların emeklilik yaşının yükseltilmesi ve prim ödeme gün sayısının artırılması, bu insanlara yapılacak en büyük kötülüktür.

Tarım işçileri, ekim ve hasat dönemlerinde en fazla üç ay çalışmaktadır. Bu insanlar üç aylık dönemde kazandıklarıyla hem yıllık geçimlerini temin etmekte hem de emekli olmak için prim ödemektedirler. Tarımda çalışanların, her yıl üç aylık; yani, 90 günlük prim ödediğini düşünecek olursak, bu yasa tasarısıyla tarım işçilerimizin emekli olabilmeleri için 7 000 işgünü üzerinden, en az 77 yıl çalışmaları gerekiyor.

Bu yasa tasarısını hazırlayanlar, Türkiye'nin nüfus yapısını ve özelliklerini dikkate almamışlardır.

BAŞKAN - Sayın Öksüz, size 1 dakika ilave süre veriyorum. Lütfen toparlayınız.

Buyurun.

ÖZKAN ÖKSÜZ (Devamla) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Yaşama umudu Türkiye'den 15 yaş daha fazla olan İtalya'da bile emeklilik yaşı sınırları kadın için 55, erkek için 60'tır. Onlar emekli olduktan sonra 20 yıl emeklilik sürebiliyor; fakat, Türkiye'dekileri, daha emekli olmadan mezara göndereceğiz. İtalya, Avrupa'nın en uzun süre yaşanan ülkesidir. Bu durumda, Türkiye'de emeklilik yaşının kadınlarda 58, erkeklerde 60'a çıkarılmasının mantığını anlamak çok zordur. OECD verilerine göre, 2000 yılında Türkiye'de 65 yaşın üzerindeki nüfusun toplam nüfusa oranı yüzde 5,7 olacaktır. Bu oran İtalya'da 23,2 olarak gerçekleşecektir. Bu oran İtalya'da böyle iken, Türkiye'de emeklilik yaşının 58 - 60'a çıkarılması, resmî olmayan rakamlara göre, 4 milyon civarında olan işsiz sayısını artıracak, genç işgücünün istihdamını engelleyecek hem de kayıtdışı işçi istihdamını artıracaktır.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ediyoruz Sayın Öksüz.

Görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddeyle ilgili 4 önerge vardır; önce geliş sırasına okutacağım, sonra aykırılık derecesine göre işleme alacağım.

1 inci önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 114 sıra sayılı Sosyal Güvenlik Kanun Tasarısının 44 üncü maddesi geçici madde 7'nin 1 inci fıkrasının aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ederiz.

Saygılarımızla.

Zeki Ertugay	Yıldırım Ulupınar	Kadir Bozkurt
Erzurum	İzmir	Sinop
Veysi Şahin	Mustafa Eren	Nihan İlgün
Mardin	Karabük	Tekirdağ
Nevzat Ercan	Saffet Arıkan Bedük	
Sakarya	Ankara	

"Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce yürürlükte bulunan hükümlere göre, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihi takip eden aybaşı itibariyle aylık bağlanmasına hak kazananlar ile aylık bağlanmasına hak kazanmalarına bir tam yıl kalan veya daha az sigortalıların, tam veya kısmî yaşlılık aylığı talepleri saklıdır."

BAŞKAN – Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 114 sıra sayılı Sosyal Güvenlik Kanun Tasarısının 44 üncü maddesi geçici madde 7'nin 1 inci fıkrasının aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ederiz.

Saygılanımızla.

Zeki Ertugay	Yıldırım Ulupınar	Kadir Bozkurt
Erzurum	İzmir	Sinop
Veysi Şahin	Mustafa Eren	Nihan Ilgün
Mardin	Karabük	Tekirdağ
Nevzat Ercan	Saffet Arıkan Bedük	
Sakarya	Ankara	

" Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce yürürlükte bulunan hükümlere göre, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihi takip eden aybaşı itibariyle aylık bağlanmasına hak kazananlar ile aylık bağlanmasına hak kazanmalarına bir buçuk tam yıl kalan veya daha az sigortalıların, tam veya kısmi yaşlılık aylığı talepleri saklıdır."

BAŞKAN – Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşmekte olduğumuz 114 sıra sayılı Kanun Tasarısının 44 üncü maddesi ile eklenen geçici 7 nci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Mahfuz Güller	Cevat Ayhan	Fethullah Erbaş
Bingöl	Sakarya	Van
M. Ergün Dağcıoğlu	Mehmet Bedri İncetahtacı	Yakup Budak
Tokat	Gaziantep	Adana
Bekir Sobacı	Ali Coşkun	Azmi Ateş
Tokat	İstanbul	İstanbul
Faruk Çelik	Ali Gören	Musa Demirci
Bursa	Adana	Sivas
Mahmut Göksu	Sait Açıba	Ramazan Toprak
Adıyaman	Afyon	Aksaray
Akif Gülle	Oya Akgönenç Muğisuddin	Zeki Çelik
Amasya	Ankara	Ankara
Rıza Ulucak	Mehmet Zeki Okudan	İsmail Özgün
Ankara	Antalya	Balıkesir
Alaattin Sever Aydın	Suat Pamukçu	Hüsamettin Korkutata
Batman	Bayburt	Bingöl
İsmail Alptekin	M. Altan Karapaşaoğlu	Ahmet Sünnetçioğlu
Bolu	Bursa	Bursa

Hüseyin Karagöz	Yasin Hatiboğlu	Sacit Günbey
Çankırı	Çorum	Diyarbakır
Ömer Vehbi Hatipoğlu	Latif Öztekin	Ahmet Cemil Tunç
Diyarbakır	Elazığ	Elazığ
Tevhit Karakaya	Lütfü Esengün	Fahrettin Kukaracı
Erzincan	Erzurum	Erzurum
Aslan Polat	Nurettin Aktaş	Turhan Alçelik
Erzurum	Gaziantep	Giresun
Mustafa Geçer	Metin Kalkan	Ali Güner
Hatay	Hatay	Iğdır
Mustafa Baş	İrfan Gündüz	Ayşe Nazlı Ilıcak
İstanbul	İstanbul	İstanbul
İsmail Kahraman	Hüseyin Kansu	Ali Oğuz
İstanbul	İstanbul	İstanbul
Mehmet Ali Şahin	Osman Yumakoğulları	Avni Doğan
İstanbul	İstanbul	Kahramanmaraş
Mustafa Kamalak	Ali Sezal	Zeki Ünal
Kahramanmaraş	Kahramanmaraş	Karaman
Abdullah Gül	Salih Kapusuz	Kemal Albayrak
Kayseri	Kayseri	Kırkkale
Mehmet Batuk	Osman Pepe	Hüseyin Arı
Kocaeli	Kocaeli	Konya
Veysel Candan	Remzi Çetin	Teoman Rıza Güneri
Konya	Konya	Konya
Özkan Ökstüz	Ahmet Derin	Yaşar Canbay
Konya	Kütahya	Malatya
Bülent Arınç	Sabahattin Yıldız	Mehmet Elkalmış
Manisa	Muş	Nevşehir
Eyüp Fatsa	Mehmet Bekaroğlu	Nezir Aydın
Ordu	Rize	Sakarya
Ahmet Demircan	Musa Uzunkaya	Temet Karamollaoğlu
Samsun	Samsun	Sivas
Ahmet Nurettin Aydın	Yahya Akman	Zülfükar İzol
Siirt	Şanlıurfa	Şanlıurfa
Ahmet Karavar	Abdullah Veli Seyda	Maliki Ejder Arvas
Şanlıurfa	Şırnak	Van
İlyas Arslan	Mehmet Çiçek	
Yozgat	Yozgat	

Önerilen madde metni:

Geçici madde 7- Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce yürürlükte bulunan hükümlere göre aylık bağlanmasına hak kazananların yaşlılık aylığı talep hakları saklıdır.

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce sigortalı olanlardan, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihi takip eden aybaşı itibarıyla kadın ise 20, erkek ise 25 tam yıl prim ödeme süresinin dolmasına,

- 5 yıldan az kalan kadınlara 45, erkeklere 52 yaşını,
- 6 yıldan az kalan kadınlara 46, erkeklere 53 yaşını,
- 7 yıldan az kalan kadınlara 47, erkeklere 54 yaşını,
- 8 yıldan az kalan kadınlara 48, erkeklere 55 yaşını,
- 9 yıldan az kalan kadınlara 49, erkeklere 56 yaşını,
- 10 yıldan az kalan kadınlara 50, erkeklere 57 yaşını,
- 10 yıldan fazla olan kadınlara 51, erkeklere 58 yaşını,

doldurmaları, kadın ise 20, erkek ise 25 tam yıl prim ödemeleri şartıyla ve talepte bulunmaları halinde, yaşlılık aylığı bağlanır.

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce sigortalı olanlardan 15 tam yıl prim ödeme süresi ile kadın ise 50, erkek ise 55 yaşını doldurma koşulunu, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihi takip eden ay başından itibaren,

- 4 yıl içinde yerine getiren kadınlara 50, erkeklere 53 yaşını,
  - 6 yıl içinde yerine getiren kadınlara 51, erkeklere 54 yaşını,
  - 8 yıl içinde yerine getiren kadınlara 53, erkeklere 55 yaşını,
  - 10 yıl içinde yerine getiren kadınlara 55, erkeklere 60 yaşını,
  - 10 yıldan sonra yerine getiren kadınlara 55, erkeklere 60 yaşını,
- doldurmaları ve talepte bulunmaları halinde yaşlılık aylığı bağlanır.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, okutacağım bu önerge, en aykırı önerge değildir; okuttuktan sonra işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşmekte olduğumuz 114 sıra sayılı Kanun Tasarısının 44 üncü maddesiyle eklenecek geçici 7 nci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Mahfuz Güler	Cevat Ayhan	Fethullah Erbaş
Bingöl	Sakarya	Van
M. Ergün Dağcıoğlu	Mehmet Bedri İncetahtacı	Yakup Budak
Tokat	Gaziantep	Adana
Bekir Sobacı	Ali Coşkun	Musa Demirci
Tokat	İstanbul	Sivas
Faruk Çelik	Ali Gören	Mahmut Göksu
Bursa	Adana	Adıyaman
Sait Açıba	Ramazan Toprak	Akif Güllü
Afyon	Aksaray	Amasya

Oya Akgönenç	Zeki Çelik	Rıza Ulucak
Ankara	Ankara	Ankara
Mehmet Zeki Okudan	İsmail Özgün	Alaattin Sever Aydın
Antalya	Balıkesir	Batman
Suat Pamukçu	Hüsamettin Korkutata	İsmail Alptekin
Bayburt	Bingöl	Bolu
Altan Karapaşaoğlu	Ahmet Sünnetçioğlu	Hüseyin Karagöz
Bursa	Bursa	Çankırı
Yasin Hatiboğlu	Sacit Günbey	Ömer Vehbi Hatipoğlu
Çorum	Diyarbakır	Diyarbakır
Latif Özbek	Ahmet Cemil Tunç	Tevhit Karakaya
Elazığ	Elazığ	Erzincan
Lütfü Esengün	Fahrettin Kukaracı	Aslan Polat
Erzurum	Erzurum	Erzurum
Nurettin Aktaş	Turhan Alçelik	Mustafa Geçer
Gaziantep	Giresun	Hatay
Metin Kalkan	Ali Güner	Azmi Ateş
Hatay	İğdir	İstanbul
Mustafa Baş	İrfan Gündüz	Ayşe Nazlı ılıcak
İstanbul	İstanbul	İstanbul
İsmail Kahraman	Hüseyin Kansu	Ali Oğuz
İstanbul	İstanbul	İstanbul
Mehmet Ali Şahin	Osman Yumakoğulları	Avni Doğan
İstanbul	İstanbul	Kahramanmaraş
Mustafa Kamalak	Ali Sezal	Zeki Ünal
Kahramanmaraş	Kahramanmaraş	Karaman
Abdullah Gül	Salih Kapusuz	Kemal Albayrak
Kayseri	Kayseri	Kırıkkale
Mehmet Batuk	Osman Pepe	Hüseyin Arı
Kocaeli	Kocaeli	Konya
Veysel Candan	Remzi Çetin	Teoman Rıza Güneri
Konya	Konya	Konya
Özkan Öksüz	Ahmet Derin	Yaşar Canbay
Konya	Kütahya	Malatya
Bülent Arınç	Sabahattin Yıldız	Mehmet Elkatmış
Manisa	Muş	Nevşehir
Eyüp Fatsa	Mehmet Bekaroğlu	Nezir Aydın
Ordu	Rize	Sakarya

Ahmet Demircan	Musa Uzunkaya	Ahmet Nurettin Aydın
Samsun	Samsun	Siirt
Temel Karamollağlı	Yahya Akman	Zülfükar İzol
Sivas	Şanlıurfa	Şanlıurfa
Ahmet Karavar	Abdullah Veli Seyda	Maliki Ejder Arvas
Şanlıurfa	Şırnak	Van
İlyas Arslan	Mehmet Çiçek	
Yozgat	Yozgat	

Önerilen madde metni:

Geçici Madde 7- Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce yürürlükte bulunan hükümlere göre aylık bağlanmasına hak kazananların yaşlılık aylığı talep hakları saklıdır.

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce sigortalı olanlardan, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihi takip eden aybaşı itibariyle kadın ise 20, erkek ise 25 tam yıl prim ödeme süresinin dolmasına,

- 5 yıldan az kalan kadınlara 38, erkeklere 43 yaşını,
- 6 yıldan az kalan kadınlara 39, erkeklere 44 yaşını,
- 7 yıldan az kalan kadınlara 40, erkeklere 45 yaşını,
- 8 yıldan az kalan kadınlara 41, erkeklere 46 yaşını,
- 9 yıldan az kalan kadınlara 42, erkeklere 47 yaşını,
- 10 yıldan az kalan kadınlara 43, erkeklere 48 yaşını,
- 10 yıldan fazla olan kadınlara 44, erkeklere 49 yaşını,

doldurmaları, kadın ise 20, erkek ise 25 tam yıl prim ödemeleri şartıyla ve talepte bulunmaları halinde, yaşlılık aylığı bağlanır.

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce sigortalı olanlardan 15 tam yıl prim ödeme süresi ile kadın ise 45, erkek ise 50 yaşını doldurma koşulunu, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihi takip eden ay başından itibaren,

- 4 yıl içinde yerine getiren kadınlara 45, erkeklere 50 yaşını,
  - 6 yıl içinde yerine getiren kadınlara 46, erkeklere 51 yaşını,
  - 8 yıl içinde yerine getiren kadınlara 47, erkeklere 52 yaşını,
  - 10 yıl içinde yerine getiren kadınlara 48, erkeklere 53 yaşını,
  - 10 yıldan sonra yerine getiren kadınlara 49, erkeklere 54 yaşını,
- doldurmaları ve talepte bulunmaları halinde yaşlılık aylığı bağlanır.

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu efendim?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI METİN ŞAHİN (Antalya) – Katılıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükümet?..

DEVLET BAKANİ FİKRET ÜNLÜ (Karaman) – Katılıyoruz Sayın Başkan.

FETHULLAH ERBAŞ (Van) – Sayın Başkan, komisyonda çoğunluk yok, çoğunluğun aranılmasını istiyoruz efendim.

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI METİN ŞAHİN (Antalya) – Var, var.

FETHULLAH ERBAŞ (Van) – Şu anda 12 kişi var.

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI METİN ŞAHİN (Antalya) – 14 kişiyiz efendim.

BAŞKAN – Komisyonunda çoğunluk var Sayın Erbaş.

Komisyonun ve Hükümetin katıldığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşmekte olduğumuz 114 sıra sayılı kanun tasarıasının 44 üncü maddesi ile eklenen geçici 7 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Mahfuz Güler

(Bingöl)

ve arkadaşları

Önerilen Madde Metni

Geçici Madde 7- Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce yürürlükte bulunan hükümlere göre aylık bağlanmasına hak kazananların yaşlılık aylığı talep hakları saklıdır.

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce sigortalı olanlardan, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihi takip eden aybaşı itibarıyla kadın ise 20, erkek ise 25 tam yıl prim ödeme süresinin dolmasına,

- 5 yıldan az kalan kadınlara 45, erkeklere 52 yaşını,
- 6 yıldan az kalan kadınlara 46, erkeklere 53 yaşını,
- 7 yıldan az kalan kadınlara 47, erkeklere 54 yaşını,
- 8 yıldan az kalan kadınlara 48, erkeklere 55 yaşını,
- 9 yıldan az kalan kadınlara 49, erkeklere 56 yaşını,
- 10 yıldan az kalan kadınlara 50, erkeklere 57 yaşını,
- 10 yıldan fazla olan kadınlara 51, erkeklere 58 yaşını,

doldurmaları, kadın ise 20, erkek ise 25 tam yıl prim ödemeleri şartıyla ve talepte bulunmaları halinde, yaşlılık aylığı bağlanır.

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce sigortalı olanlardan 15 tam yıl prim ödeme süresi ile kadın ise 50, erkek ise 55 yaşını doldurma koşulunu, bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihi takip eden ay başından itibaren,

- 4 yıl içinde yerine getiren kadınlara 50, erkeklere 53 yaşını,
  - 6 yıl içinde yerine getiren kadınlara 51, erkeklere 54 yaşını,
  - 8 yıl içinde yerine getiren kadınlara 53, erkeklere 55 yaşını,
  - 10 yıl içinde yerine getiren kadınlara 55, erkeklere 60 yaşını,
  - 10 yıldan sonra yerine getiren kadınlara 55, erkeklere 60 yaşını,
- doldurmaları ve talepte bulunmaları halinde yaşlılık aylığı bağlanır.

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI METİN ŞAHİN (Antalya) – Katılıyoruz efendim.

BAŞKAN – Hükümet?..

DEVLET BAKANI FİKRET ÜNLÜ (Karaman) – Katılıyoruz Sayın Başkan.

FETHULLAH ERBAŞ (Van) – Karar yetersayısının aranılmasını istiyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükümetin ve Komisyonun katıldığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir; karar yetersayısı vardır.

Ben, Genel Kurulu kontrol ediyorum, sayıyorum Sayın Erbaş.

FETHULLAH ERBAŞ (Van) – Sayın Başkan, şüphe halinde elektronik sistemle oylama yapılması lazım.

BAŞKAN – Ben önceden sayıyorum; orada var hepsi.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 114 sıra sayılı Sosyal Güvenlik Kanun Tasarısının 44 üncü maddesi, geçici madde 7'nin birinci fıkrasının aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ederiz.

Saygılarımızla.

Zeki Ertugay

(Erzurum)

ve arkadaşları

"Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce yürürlükte bulunan hükümlere göre, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihi takip eden aybaşı itibarıyla aylık bağlanmasına hak kazananlar ile aylık bağlanmasına hak kazanmalarına bir tam yıl kalan veya daha az sigortalıların, tam veya kısmî yaşlılık aylığı talepleri saklıdır."

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI METİN ŞAHİN (Antalya) – Katılıyoruz efendim.

BAŞKAN – Hükümet?..

DEVLET BAKANI FİKRET ÜNLÜ (Karaman) – Katılıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükümetin ve Komisyonun katıldığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 114 sıra sayılı Sosyal Güvenlik Kanun Tasarısının 44 üncü maddesi, geçici madde 7'nin birinci fıkrasının aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ederiz.

Saygılarımızla.

Zeki Ertugay

(Erzurum)

ve arkadaşları

"Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce yürürlükte bulunan hükümlere göre, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihi takip eden aybaşı itibarıyla aylık bağlanmasına hak kazananlar ile aylık

bağlanmasına hak kazanmalarına birbuçuk tam yıl kalan veya daha az sigortalıların, tam veya kısmi yaşlılık aylığı talepleri saklıdır.”

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI METİN ŞAHİN (Antalya) – Katılıyoruz efendim.

BAŞKAN – Hükümet?..

DEVLET BAKANİ FİKRET ÜNLÜ (Karaman) – Katılıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükümetin ve Komisyonun katıldığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

SAFFET ARIKAN BEDÜK (Ankara) – Sayın Başkan, geçici 8 inci maddeye geçmeden önce... Sabahki oturumda, ben, özellikle “ki, bu oturumun sonuna kadar” ifadesini kullanmıştım; tasihini arz ediyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Peki efendim, teşekkür ediyoruz. Tutanak o şekilde düzeltilmiştir Sayın Bedük.

Çerçeve 44 üncü maddenin geçici 8 inci maddesini okutuyorum:

“GEÇİCİ MADDE 8.- Sigortalıların 36 ncı madde hükmünün yürürlüğe girdiği tarihe kadar mevcut prim borçları değişiklikten önceki hükümler çerçevesinde hesap ve tahsil edilir.”

BAŞKAN – Madde üzerinde söz istemi?.. Yok.

Şahsı adına, Sayın Nihat Gökbulut...

SAFFET ARIKAN BEDÜK (Ankara) – Sayın Başkan, bizim söz talebimiz olması lazım; acaba, bildirilmedi mi?

BAŞKAN – Efendim, yok şu anda.

SAFFET ARIKAN BEDÜK (Ankara) – Uygun görürseniz, Doğru Yol Partisi Grubu adına, Balıkesir Milletvekili Sayın İlyas Yılmazyıldız konuşacaklar.

BAŞKAN – Tabii... Buyurun.

MEHMET ALTAN KARAPAŞAOĞLU (Bursa) – Sayın Başkan, grup adına konuşacağız.

BAŞKAN – Efendim, bana intikal eden bir talep yok şu ana kadar.

MEHMET ALTAN KARAPAŞAOĞLU (Bursa) – Müsaade ederseniz, konuşmak istiyoruz efendim.

BAŞKAN – Sayın Gökbulut, grupları adına konuşacak arkadaşımız var. Size söz vermeden önce, o arkadaşlarımızın talebi geldi. Lütfen... Mümkünse, sizi yerinize alsak...

NİHAT GÖKBULUT (Kırıkkale) – Tabii efendim.

BAŞKAN – Doğru Yol Partisi Grubu adına, Sayın İlyas Yılmazyıldız; buyurun efendim.

DYP GRUBU ADINA İLYAS YILMAZYILDIZ (Balıkesir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 44 üncü maddenin geçici 8 inci maddesi hakkında Doğru Yol Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bu madde de, tarımda kendi adına ve hesabına çalışanlarla ilgili bir madde, sigorta prim borçlarının nasıl ödeneceği hakkında bir madde. Bu tasarıyı okuduğumuz zaman görüyoruz ki, hakika-

ten, devlet, kendi alacaklarıyla ilgili her türlü ayrıntıyı düşünmüş, hiçbir şeyi eksik bırakmamış, hatta, borcunu şu veya bu nedenle ödeyemeyenler için de yaptırımlar getirmiş; ancak, ne hikmetse, hükümetlerin, kendi hatalarından dolayı, çiftçiler, tarımda kendi hesabına çalışanlar alacaklarını alamadıkları zaman, herhangi bir yaptırımı yok.

Bakınız, çiftçilerimiz tütünü satar, etini satar, buğdayını satar, tütününü satar, anında gerekli stopajlar kesilir; ancak, gelin görün ki, bu stopajların hesaba aktarılması yoktur. Daha sonraki maddelerde de görülmeyecek; ama... Daha doğrusu, burada "36 ncı madde hükümleri" diyor. Bu 36 ncı madde hükümlerinde de ifade şudur: Eğer, bir sağlık karnesi almak isterse, en az sekiz ay prim ödemesi lazım. Hay hay... Borcu olmaması lazım. Hay hay... İyi de, siz, çiftçinin ödediği stopajı bunun hesabına aktarıyor musunuz; aktarmıyorsunuz.

Ben, Baltıkseir Bağ-Kur İl Müdürüyle konuştum, bu konuda çok şikâyetler gelince; ifadesi aynen şu: "Birikmiş belki sekiz on yıllık, belki dört beş yıllık prim belgeleri duruyor; bunu hesaplara geçme imkânımız yok." Hatırlarsanız, tarımda çalışanların sağlık sigortasıyla ilgili kanun görüşülürken -geçen dönem milletvekili olan arkadaşlarımız hatırlar- dedim ki: Bu iyi bir kanun; ancak, korkarım ki, uygulamada aksaklıklar olacak. Kesilen primler bir türlü hesaba yatırılmaz. Eğer takip eden çiftçilerimiz varsa, bunları, bir yıl sonra, iki yıl sonra, hiçbir faiz almadan, enflasyonda değer kaybetmiş olarak geri alırlar; ama, kendi borçlarını faizle ödemek zorundadırlar, cezayla ödemek zorundadırlar. Bu, büyük bir haksızlıktır. Bunun mutlaka düzeltilmesi lazımdır; bu kurumlar da kesilen primlerin yerine aktarılması lazımdır.

Şimdi, bazı sivil toplum örgütlerinin liderleriyle görüşüldüğünde, dedikleri aynen şudur: Milletimizin içi kan ağlıyor. Deprem bölgesinde, çiftçisi, esnafı, işçisi, hepsi büyük sıkıntı içinde. Biz isterdik ki, hükümet bizimle ilgilenecek, bizim derlerimizi hafifletecek yasalar çıkarsın, bizim yaralarımızı saracak yasalar çıkarsın; ancak, görüyoruz ki, hükümet, tam aksine, bizim onayımızın olmadığı, bizim desteklemediğimiz yasalarda ısrar ediyor, hiçbir uzlaşma yolu da aramıyor. Bakınız, ifade aynen şu: Bu yasa, bizim yaralarımızın üzerine tuz biber ekmiştir.

Değerli milletvekili arkadaşlarım, gelin, bu kanunu çıkarmakta bu kadar aceleci olmayalım. Daha bugün, sabahki oturumda, yine, iktidara mensup bir arkadaşımız konuştu: "Efendim, işte, bu yasanın eksiklikleri var; ama, ne yapalım... Bunda hiç mi iyi madde yok; muhalefet milletvekilleri de hiçbirini kabul etmiyor." Doğru, iyi maddeler var, kabul ediyoruz; ama, acaba, muhalefetin verdiği önergelerin hiçbiri mi iyi değil, siz hepsini peşinen reddediyorsunuz. Böyle bir önyargıyla yasa çıkarırsanız, böyle bir inatla yasa çıkarırsanız, bu milletin hayrına olmaz.

Sonra, bir şeyi anlamak da mümkün değil. Ne hikmetse, bu hükümetin bakanlarının bir kısmı çok kızgın; hiçbir eleştiriye tahammülleri yok. Tarım Bakanına diyorsunuz ki: "Gelin, şu zeytinsineğini ilaçlayın." Kendisiyle hayvancılıkla ilgili konuşmaya gelen heyete dönüyor, diyor ki: "Ben, sizin sineğinizi ilaçlamayacağım." Heyet de şaşırıyor ve soruyor: "Nedir bu; ne sineği?.." Sayın Bakan "zeytinsineği" diyor.

Şimdi, yani, böyle bir inatla olabilir mi?.. Biz, burada, gelip bir problemi ortaya koyuyorsak, bunu, keyfimiz için koymuyoruz, vatandaşın sesini duyun diye koyuyoruz.

Bakıyoruz, Sağlık Bakanı çıkıyor "deprem bölgesindekiler çizgi film izlesin, vakit geçirsin" diyor. Biz koyalım da, Sayın Bakan, o çizgi filmi kendi izlesin; madem sorunlara çare olamıyor, belki biraz derterli unuttur. Yani, böyle şey olur mu?! Böyle, milletle inat ederek, milletin sorunlarına ilgisiz kalarak, milletin sorunları çözülebilir mi?!

VAHİT KAYIRICI (Çorum) – Sen orada mıydın Sağlık Bakanı konuşurken?! Orada mıydın, yani, yanında mıydın?!

İLYAS YILMAZYILDIZ (Devamla) – Bize gelen bilgileri...

VAHİT KAYIRICI (Çorum) – Her gelen bilgileri...

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri...

İLYAS YILMAZYILDIZ (Devamla) – Siz, 24 saat bakanların yanında mısınız?..

NİDAİ SEVEN (Ağrı) – Biz ona güveniyoruz.

BAŞKAN – Sayın hatip, Genel Kurula hitap ediniz.

İLYAS YILMAZYILDIZ (Devamla) – İletişim çağındayız; bakanların yaptıklarını haber kanallarıyla duyar öğrenirsiniz. Yanlış bir şey varsa, bakan, çıkar, tekzip eder; tekzip etmiyorsa, o zaman bu söylenen doğru kabul edilir, ona göre de konuşur...

VAHİT KAYIRICI (Çorum) – Bak, burada var.

İLYAS YILMAZYILDIZ (Devamla) – Varsa, teşekkür ederiz.

Ama, bir şey var; deprem bölgesindekilere şefkatle uzanması gereken eller, maalesef, bu şefkati esirgemesinin yanında, yine, bakıyoruz, inatla, bir yerlere verilen sözü bir ziyaret öncesi gerçekleştirilmek için, bu kanunu ısrarla çıkarmaya çalışıyorlar. Bundan bir şey çıkmaz. Hiç merak etmeyin, önümüzdeki seçimlerde bu kanunu çıkarmakta ısrar edenler, emnin olun, bu yaşı indirmek için de, prim süresini indirmek için de, protezlere ödenecek oranların miktarını indirmek için de, bu kanuna muhalefet eden partilerden daha önce ve muhalefet partilerinden daha çok yarınacaklardır; çünkü, millete uyan bir şey değil bu. Millete zorla bir elbise giydirmeye kalkıyorsunuz.

Bakınız, daha şimdiden, konuşan arkadaşlarımız "bu yasanın şurası eksik, burası eksik" diyor; biz demiyoruz, iktidara mensup arkadaşlarımız diyor. Onun için diyoruz ki, o zaman, gelin, eksik bir yasa'yı çıkarmayalım. Gelin, bunun eksikliklerini düzelterek... Böyle, ülkemizin sık sık yaşadığı deprem afetlerinde olduğu gibi, benzer afetleri... Trafik de bir afettir. Bakınız, belki fark etmiyoruz; ama, bir yılda, neredeyse, bu depremdeki afetin dörtte 1'ini yaşıyoruz, dört beş yılda bu deprem afeti kadar kaybımız oluyor. Bu insanlar için de sıkıntı var. Diyoruz ki: Geliniz, bu insanlar için de sıkıntı olacak bu maddeleri ayıklayalım; geliniz, milletimiz sıkıntı çekmeden, milletimize daha fazla sızı vermeden, ağrısını, acısını daha artırmadan bu yasa'yı iyileştirelim. Sivil toplum örgütlerinin de kabul ettiği, milletimizin de kabul ettiği, Parlamentonun bir konsensüs içinde çıkardığı bir yasa yapalım; yoksa, uygulayamazsınız. Tamam, çıkar yasa... Siz yapacağınız ziyarette, okul öğrencileri gibi, bakınız, işte ödevimi yaptım, aman ne iyi yaptım, kamem elimde, ev ödevimi buyurun, hadi bizim isteğimizi verin dersiniz; ama, merak etmeyin, yine nasihat alırsınız. Sonuçta, yine, güç almanız gereken yer, bu millettir. Gelin, bu milletin dediğine kulaklarımızı tıkamayalım; gelin, bu milletin dediğini dinleyelim.

Hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Yılmazyıldız.

Fazilet Partisi Grubu adına, Sayın Altan Karapaşaoğlu; buyurun efendim.

Süreniz 10 dakika.

FP GRUBU ADINA MEHMET ALTAN KARAPAŞAOĞLU (Bursa) – Sayın Başkanım, değerli milletvekili arkadaşlarım; sözlerime başlarken, önce, ülkemizin genelini ilgilendiren deprem felaketinden zarar gören yurttaşlarımıza sabırlar, ölenlerimize, vefat edenlerimize Cenabı Allah'tan rahmet diliyorum.

Maddeyle ilgili olarak söyleyeceklerim çok fazla değil; ancak, maddeye geçmeden önce bir konuyu sizlerle paylaşmak, sizlere duyurmak, ilgililere duyurmak üzere birkaç şey söylemek istiyorum. Konu, Sayın İstanbul Valisiyle ilgilidir.

Değerli arkadaşlar, Sayın İstanbul Valisi, valilik makamından izin alınmış olmasına rağmen, bazı yardım derneklerinin, insanî yardım derneklerinin topladıkları yardımlara el koyuyor. Bunu anlayabilirim, olabilir; izin vermiştir, vazgeçmiştir; ancak, gerekçesini anlamam mümkün değil. "Siz bu yardımı toplarken dini öne çıkarıyorsunuz, din duygularını öne çıkarıyorsunuz" diyerek, bu gerekçeyle yardımların önlünü kesmeye gayret ediyor.

Değerli arkadaşlar, yardım, insanî duygularımızdan, vicdanî duygularımızdan, inancımızdan gücünü alır. Bu duygularımız, bizi yardıma doğru iter. Eğer siz bir toplumun dinî duygularının öne çıkmasını istemiyorsanız, o, bir anlamda, zımnen, yardımı da talep etmiyorsunuz anlamına gelir; insanların manevî duygularına, insanların hislerine itibar etmediğiniz anlamına da gelir. Bunu anlamamız mümkün değil. Şu nedenle anlamamız mümkün-değil: O halde, siz, niye, Diyanet İşlerinin camilerinde, imamları vasıtasıyla "bu, Allah'ın emridir; yardım ederseniz, size cennette bir yer vardır" diye vaazlar vermek suretiyle yardım topluyorsunuz?! Dolayısıyla, anlamamız mümkün değildir. Ben, ilgililerden, bu konuda derhal faaliyete geçmelerini, İstanbul Valisiyle ilgili olarak, bu konunun detaylı bir şekilde araştırılmasını ve ayrıca, değerli Parlamento mensuplarınıza da bilgi verilmesini talep ediyorum.

Değerli arkadaşlarım, görüntülediğimiz tasarıyla ilgili olarak, işin başında söylediğimiz bir sözü tekrar etmek istiyorum: Bu tasarının iyi veya kötü tarafları var, genel olarak da ülkenin içinde bulunduğu birtakım sıkıntılara çare olsun diye düzenlenmiş; ama, bizim, grup olarak arayacağımız unsurun, tarafların uzlaşması olacağını ısrarla burada belirtmiştik. Dolayısıyla, bu uzlaşma temin edilemediği için, bu tasarının tümüne karşı çıkmak durumundayız.

Değerli arkadaşlarım, bu tasarının hazırlanışında, Sayın Bakanımızın bize ilettiği bir husus vardı; aktüryel dengenin korunması açısından, bulunması açısından, gelir-gider dengesinin başa-baş noktasının yakalanması açısından bir gayret içerisinde olduklarını söylüyorlardı. Ancak, bu yasa tasarısının hazırlanışında, öyle zannediyorum ki, belli bir ekip değil, muhtelif ekipler görev almış. Bu muhtelif ekiplerin yapmış oldukları çalışmaların bu aktüryel denge üzerine birtakım olumsuz etkilerinin olduğunu da, burada görüyoruz. Mesela, buradaki düzenlemelerin en kötülerinden biri, işçiler tarafından, çalışanlar tarafından yaş sınırının yükseltilmesi olarak belirtiliyor; ama, bir diğer taraftan da, sosyal güvenlik kurumlarına tabi olarak geçen hizmetlerin birleştirilmesi hakkında yapılan değişiklik gözümüze çarpıyor. Bu değişiklik, 46 ncı maddede ifadesini buluyor. Duyuyoruz ki, hükümet, bu tasarının 46 ncı maddesini geri çekmiş; ancak, size, Plan ve Bütçe Komisyonunda yaşadığımız bir olayı anlatmadan geçemeyeceğim. Plan ve Bütçe Komisyonunda; bu konu üzerinde bir tartışma başladı. Bu tartışmanın öncülüğünü yapan Değerli Masum Türker arkadaşımız, bir şeyler anlatma gayreti içerisinde düştü; ancak, derhal ölü kesildi, 5 dakika içerisinde ölü kesildi; ama, bu maddeyi, durdukça, inceledikçe, mahzurlarını, zararlarını Sayın Bakanımız da görmüş olacaklar ki, bu tasarının bu maddesini gündemden çekmiş bulunuyorlar.

Demek istediğimiz o ki, değerli kardeşlerim, bu yasa tasarısının bir bütün olarak konuşulması gerekir. Bu geçici 8 inci madde, elbette bir uyum maddesidir; tenkit edilecek tarafı yoktur, tenkit edilmesi mümkün değildir; çünkü, başlangıçta yapılan düzenlemelere geçişi temin eden, onları birbirine bağlayan bir maddedir. Dolayısıyla, bizim tenkitlerimiz, bu yasa tasarısının, daima, tamamı, bütünü üzerinde olacaktır; ama, içerisinde bulunduğumuz bu sıkıntılı günler münasebetiyle, elbette ki, gönlümüz, bu yasa tasarısının, acıların biraz daha dinmesinden sonra görüşülmesi istikamindedir.

Şimdi, hükümet, birtakım gayretler içerisinde girecek; işte, bu deprem felaketzedelerine birtakım yardımlar, birtakım kolaylıklar, birtakım imkânlar vaat edecek; ama, unutmayın, şu milletin,

30 000 civarında konut alacağı var bu hükümetten, bu devletten. Bunlar daha yerine getirilmedi; ama, unutmayın, daha çok geçmedi, az bir zaman önce felakete uğrayan vatandaşlarımız var. Bu yapacağımız düzenlemeler acaba onları da kapsayacak mı?

Değerli arkadaşlar, yaptığımız işi enine boyuna düşünmek suretiyle, yaptığımız işi ince elekten geçirmek suretiyle yapmak mecburiyetinde olduğumuzu bir daha hatırlatmak istiyorum.

Değerli arkadaşlar, duyduğumuz ıstırapın bize verdiği sıkıntıdan dolayı, bu konuşmaları elbette sınırlı tutma gayreti içindeyiz; ama, bakın, bir köşe yazarı diyor ki: "Bu ülke üzerinde planlanan bir oyun var, bir strateji var. Bu stratejiyi de, Türkiye, kabullenmiş gibi görüntüyor. Bu stratejinin de başlangıç noktası, dışborçlarla olan ilişkilerimiz, içborçlarla olan ilişkilerimizde yatıyor." Gündeme daima karadelik olarak, tasarruf edilecek unsurlar olarak çalışanların, insanlarımızın imkânları öne konuluyor. Halbuki, en büyük karadelikli oluşturan faizle ilgili tedbirler gündeme getirilmiyor. Bakın, bütçeyi tenkit ederken, bütçeyi incelerken faizleri bütçe dışında tuttuğumuz zaman, ödeme dengesinin fazla verdiğinden bahsediyoruz. Yani, diyoruz ki: Şu faizler olmasa, bizim bütçemiz fazla veriyor.

Değerli arkadaşlar, bu, şunu gösteriyor: Artık, dokunulacak nokta sosyal güvenlik değil; dokunulacak nokta, üzerinde düşünülecek nokta faizdir, içborçlanmadır, borçlanma gereğinin sürekli artmasıdır. Biz, temenni ediyoruz ki, ülkeyi çalışanlar, fakirler ülkesi haline getirecek bu yasa düzenlemelerinin yeniden gözden geçirilmesi gerekir. Biz diyoruz ki, konuyu ve dikkati içborçlanma, faiz ve devletin borçlanma gereği üzerine toplayınız; bu konuda tartışalım, bu konuda güzel şeyler söyleyelim, ülkemizin önünü açalım ve felakete uğramış olan bu insanlarımıza, bu kardeşlerimize daha büyük yardımlar yapalım, kucaklama imkânı bulalım.

30 000 konut alacağı bulunan bu ülkede -ben çok şüpheyle karşılıyorum- ıstırapa uğrayan şu insanları acaba nasıl konut sahibi yapacağız?!

Hepinize saygılar, sevgiler sunuyorum ve Cenabı Allah'ın yardımcınız olmasını diliyorum. Allah'a emanet olun.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Karapaşaoğlu.

SAĞLIK BAKANI OSMAN DURMUŞ (Kırıkkale) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Bakan.

Çizgi film konusunda mı açıklama yapacaksınız efendim?

SAĞLIK BAKANI OSMAN DURMUŞ (Kırıkkale) – Evet Sayın Başkan.

BAŞKAN – Buyurun, 2 dakikayla sınırlı olmak üzere.

V. – SATAŞMALARLA İLİŞKİN KONUŞMALAR

1. – Sağlık Bakanı Osman Durmuş'un, deprem bölgesindeki insanların maruz kaldığı psikolojik yapıya ilişkin konuşması

SAĞLIK BAKANI OSMAN DURMUŞ (Kırıkkale) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; ateş, düştüğü yeri yakar. Birileri sıcak koltuklarında otururken, çarpıtılan cümle ve kelimelerin, burada, şu anda... Adapazarı'nda, Gölyaka'da, İzmit'te, enkazın altından çıkarılırken annesinin cesedini gören, televizyonda babasının kopan kolunu gören çocuklarımızı, biz, bu sıcak koltuklarımızda ihmal edemeyiz. Bir neslin geleceğini, maalesef, televizyon ekranlarımız mahvediyor. Ne yapayım ki, aynı zamanda, doktorum; her ne kadar bazı vekillerimiz benim hastalığım hakkında karar veriyorsa da, ben doktorum. Hepimizin sorumluluğu var. Bu çocuklar depremzede. Televizyonların bu şekildeki görüntülerle kamuoyuna sunumları, onların psikolojik dünyasında büyük yıkıntı-

lara sebep oluyor. Sağlık Bakanlığı psikologları, üniversite psikologları sahada; ama, biz burada duyarsızız, alaya alıyoruz, hafife alıyoruz.

Sayın milletvekilleri, kelimeler yer değiştirdiği zaman anlamlar yer değiştiriyor. Hanımefendiler doğurur, erkekler doğurmaz. Bu teşbih, büyüklerle küçükler teşbihi, o anlama gelmiştir. Zannediyorum, sayın milletvekili, yanlış bir değerlendirme yapmıştır.

RTÜK'ü göreve çağırıyorum. Ben, aynı zamanda anatomi uzmanıyım, kadavra üzerinde çalışırım, genel cerrahım; ama, bu görüntüler, beni bile rahatsız ediyor, bu çocuklarımızın ruh yapısını korumak zorundayız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Durmuş, 1 dakika ekstre veriyorum.

SAĞLIK BAKANI OSMAN DURMUŞ (Devamla) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın milletvekilleri, sosyal ve psikolojik rehabilitasyon, uzun bir süreci gerektiriyor. Bu bakımdan, biz parlamenterlere de görev düşüyor. Muhalefet veya iktidar demeyiniz, oraya gidiniz, oradaki insanlarla iki saniye de olsa konuşunuz, el ele tutuşunuz...

Deprem, çok büyük bir olay; göçme dediğimiz bir tablo oluşuyor. O tablo, insanlarda iki psikolojik yapı ortaya koyuyor. Biri, ajitasyon, affektivite artışı tarzındaki saldırgan tavır; diğeri ise, bitkinlik, bir bakıma yalnızlık ve beceriksizlik hissi. Özellikle bu ajitasyonlu insanlara bakıp da, hakikaten deprem bölgesinin insanıysa, provokatör değilse, geriye çekilmeyiniz, onlara yaklaşınız, ellerini sıkınız ve acılarını paylaşınız. O insanlar bunu bekliyorlar bizden. Bu görev hepimizindir.

Teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Bakanım.

IV. – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE KOMİSYONLARDAN

GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

1. – *Sosyal Sigortalar Kanunu, Tarım İşçileri Sosyal Sigortalar Kanunu, T.C. Emekli Sandığı Kanunu, Esnaf ve Sanatkârlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanunu, Tarımda Kendi Adına ve Hesabına Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kanunu, Sosyal Güvenlik Kurumlarına Tabi Olarak Geçen Hizmetlerin Birleştirilmesi Hakkında Kanunun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bu Kanunlara Ek ve Geçici Maddeler Eklenmesi, İşsizlik Sigortası Kurulması ile 190 Sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Eki Cetvellerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ve Plan ve Bütçe Komisyonları Raporları (11495) (S. Sayısı : 114) (Devam)*

BAŞKAN – Şahısları adına, Sayın Nihat Gökbulut.

Buyurun efendim.

NIHAT GÖKBULUT (Kırıkkale) – Sayın Başkan, Yüce Meclisin değerli üyeleri; görüşmekte olduğumuz 114 sıra sayılı Sosyal Güvenlik Reformu Yasa Tasarısının çerçeve 44 üncü maddesinin geçici 8 inci maddesi üzerinde kişisel görüşlerimi beyan etmek üzere huzurlarınızdayım; bu vesileyle, tümünüzü selamliyorum.

Mezkûr madde, ana metnin genel çerçevesine, lafzına, ruhuna, bütünlüğüne mutabık, mültemim ve müteselsildir. Daha önce konuşan arkadaşımızın da söylediği gibi, bu madde ana kanunun yapısına uygun bir maddedir; bu şekilde uygun görülmesini şahsım adına mütalaa ediyorum.

Değerli arkadaşlar, yüzyılımızın en büyük felaketine maruz kaldık. Aslında, içimiz kan ağlıyor. Anadolu'da bir söz vardır "kan kustum; ama, kızılık şerbeti içtim" diye. Şimdi, burada, Sos-

yal Güvenlik Reformu Yasa Tasarısını tartışırken, gerek muhalefet gerek iktidar mensupları olsun, aynı haletiruhiye içerisindeyiz; ancak, bu kervan yürüyor. Türkiye'nin problemlerine çözüm yolu bulabilmek için, öncelikle ve özellikle Yüce Meclisin rasyonel bir şekilde çalışmasında yarar görüyoruz, deprem mahallindeki sorunların acilen çözülmesinde fayda görüyoruz.

Bu vesileyle de, yine, deprem mahallindeki mağdur ve mazlum olan tüm vatandaşlarımızı saygılarımı sunarken, ebediyete intikal edenlere Cenabı Hak'tan rahmet diliyor, tümüntüzü saygı ve sevgiyle selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Gökbulut.

Şahsı adına, Sayın Fethullah Erbağ...

FETHULLAH ERBAŞ (Van) – Sayın Başkan, Van Milletvekili Sayın Maliki Ejder Arvas konuşacak.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Arvas.

Süreniz 5 dakikadır.

MALİKİ EJDAR ARVAS (Van) – Sayın Başkan, çok değerli milletvekili arkadaşlarım; bugün, halkımız açısından çok önemli bir yasa tasarısını görüşüyoruz. Sosyal Güvenlik Reformu Yasa Tasarısının 45 inci maddesi üzerinde şahsım adına söz almış bulunuyorum; bu vesileyle, Yüce Meclisi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlarım, hakikaten önemli bir tasarı; ama, ne var ki, burada içimiz kan ağlıyor. Türkiye bugün bir matem içerisinde. Marmara Bölgesinde vuku bulan depremden dolayı onbinlerce insanımızı kaybetmişiz. Özellikle aziz şehitlerimize Cenabı Hak'tan rahmet, yaralılara acil şifalar niyaz ederken, kendilerine geçmiş olsun diyorum. Ölen kardeşlerimizin yakınlarına da başsağlığı diliyor; bir daha böyle bir afetin bu toplumun üzerine gelmemesini Cenabı Hak'tan niyaz ediyorum.

Değerli arkadaşlarım, Meclis iki gündür açılmış, bu yasa tasarısı görüşülüyor. Bu tasarının böyle bir zamanda görüşülmesinin mahzurlu olduğu iki gündür dile getiriliyor. Bu yasa tasarısı nasıl olsa bu Meclisten geçecek; ama, böyle bir matemli zamanda, Türkiye'nin üzerine afet gelmişken, bütün cesetler enkazların altında ve ülke büyük bir tehlikeyle karşı karşıya kalmış iken, bu yasa tasarısını görüşüyoruz.

Bana göre, bu yasa tasarısının görüşmelerinin çok gerilerde yapılması gerekirdi; çünkü, Türkiye çok büyük bir acı geçiriyor; halkımız büyük bir acı geçiriyor. Milletvekillerimizin de, Marmara Bölgesinde meydana gelen depreme maruz kalan insanlar içerisinde, zannediyorum hemen hemen yüzde 80'inin, muhakkak ki yakınları ve dostları vardır. Gönül arzu ederdi ki, bu acılı günlerde, bizler de yakınlarımızın, dostlarımızın acılarına ortak olarak, o mahalde, yerinde gerekenleri yapalım; ama, ne yazık ki, bu kadar ısrarlara rağmen, iktidar, direktikçe directti, bu tasarının bir an önce yasalaşmasını istedi. Bilmiyorum; sanki, yangından mal kaçırncasına bu tasarının yasalaşması isteniyor; acaba bunun sebebi nedir?

Bakın, bu Sosyal Güvenlik Yasa Tasarısı, hakikaten önemli bir yasa tasarısıdır, ülkemiz açısından çok önemli bir yasa tasarısıdır. Bakıyoruz, bazı maddeleri olumlu, güzel, ülkenin yararına olan maddeler; ama, bazı maddelerine de bakıyoruz, 65 milyon insanın yüzde 80'i bu maddelere karşı. Siz, bir toplumu karşınıza alırsanız, işçi kesimini karşınıza alırsanız, emekliyi, duflu, köylüyü karşınıza alırsanız, bu tasarımı bu Meclisten geçerseniz ne yazar?! Aynı 55 inci hükümette olduğu gibi, Vergi Yasasını da böyle yaptınız; ne oldu sonucu?! Şimdi, bu sefer, onun telafisine gidiliyor. Ben, önlümlüde zaman varken, böyle acılı bir günde, bu yasa tasarısının biraz ertelenmesinden

yanayım. Ben burada diyorum ki, öntümüzde daha zaman var; iktidar bunu çok iyi düşünün. Biz, buna karşı değiliz; ama, yanlışlara karşıyız. Zannedilmesin ki, bu toplum bu yanlışları gözardı edecektir; hayır, etmeyecektir.

Değerli milletvekili arkadaşlarım, onun için, bakınız, bu yasa tasarısı, bilinçsiz hazırlanan bir tasarıdır; genelde birçok maddeleri bilinçsiz, ehline uğramadan, uzmanlara başvurmadan ve ittifaksız olarak hazırlanmış bir yasa tasarısıdır. Gönlümüz arzu ediyordu ki, bu yasa tasarısı üzerinde muhalefetiyle, işçi temsilcileriyle, işvereniyle birlikte bir masada oturulsun ve uzlaşarak bu Meclise gelsin; ama, ne yazık ki, bu olmadı.

Ben diyorum ki, bu, yaş sınıırı üzerinde yoğunlaşan bir yasa tasarısıdır. Yaşı 60'a çıkardınız; bu, sosyal güvenlik kurumlarını darboğazdan kurtarmaya yetmedi; sayın iktidar bu sefer ne yapmayı düşünür acaba?! Acaba, bu sefer de emekliliği kökten mi kaldırmayı düşünür?!

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Arvas, 1 dakika süre veriyorum; toparlayınız lütfen.

MALİKİ EJDER ARVAS (Devamla) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Ben diyorum ki, bu yasa tasarısına tekrar bir göz atmamız lazım. Muhalefetiyle, iktidarıyla, işvereniyle, işçisiyle, dulu ve yetimiyle, bugün, deprem bölgesinde nasıl birlik beraberlik içerisinde çaba gösteriyor, bu yaraları bir an önce kapatmaya çalışıyorsak, çok önem arz eden bu yasa tasarıları üzerinde de birlik beraberliğimizi sağlamamız şarttır.

Değerli milletvekilleri, bu yasa tasarısı geçer; ama, yarın, toplum, bunun acı faturasını sayın iktidara çıkarır; bunu da unutmayalım; bu toplumun gözünden hiçbir şey kaçmaz. Hükümete sesleniyorum; bakın, hataları hatalarla örtmek, en büyük hatadır; gelin, bu yanlışlardan vazgeçelim; birlik beraberlik içerisinde, bu yasa tasarısını birkaç gün sonraya erteleyelim.

Bu vesileyle, tekrar, depremde hayatını kaybedenlere Cenabı Hak'tan rahmet, aziz milletimizi başsağlığı diliyor, hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Arvas.

Madde üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Madde üzerinde bir önerge vardır; okutup, işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 114 sıra sayılı yasa tasarısının 44 üncü maddesinin geçici madde 8'in "sigortalıların 36 ncı madde hükmünün yürürlüğe girdiği tarihe kadar mevcut prim borçları kriz döneminde sadece prim borçlarının aslı alınır, faiz ve gecikme zamları alınmaz. Normal zamanlarda, değişiklikten önceki hükümler çerçevesinde hesap ve tahsil edilir" olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Fethullah Erbaş

Mahfuz Güler

Musa Demirci

Van

Bingöl

Sivas

Vecdi Gönül

Mustafa Baş

Hüseyin Arı

Kocaeli

İstanbul

Konya

Salih Kapusuz

Cevat Ayhan

Ergün Dağcıoğlu

Kayseri

Sakarya

Tokat

Mehmet Özyol

M. Niyazi Yanmaz

Rıza Ulucak

Adıyaman

Şanlıurfa

Ankara

Maliki Ejder Arvas	Yaşar Canbay	M. Zeki Çelik
Van	Malatya	Ankara
Hüsamettin Korkutata	Musa Uzunkaya	Özkan Ökstüz
Bingöl	Samsun	Konya
Hüseyin Karagöz	Akif Gülle	Latif Öztekin
Çankırı	Amasya	Elazığ

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI METİN ŞAHİN (Antalya) – Katılıyoruz efendim.

BAŞKAN – Hükümet?..

DEVLET BAKANİ FİKRET ÜNLÜ (Karaman) – Katılıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükümetin ve Komisyonun katıldığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

FETHULLAH ERBAŞ (Van) – Karar yetersayısının aranılmasını istiyorum.

BAŞKAN – Geçici 8 inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler..

ALİ COŞKUN (İstanbul) – Karar yetersayısının aranılması istendi Sayın Başkan.

BAŞKAN – Oylamaya geçtik, bir dahaki maddede istersiniz.

SALİH KAPUSUZ (Kayseri) – Olmaz Sayın Başkan.

MEHMET ERGÜN DAĞCIOĞLU (Tokat) – Otur mu efendim; bu maddeyi tartışıyoruz.

BAŞKAN – Kabul etmeyenler... Geçici 8 inci madde kabul edilmiştir.

FETHULLAH ERBAŞ (Van) – O zaman, söyleyin, dışarı çıkalım Sayın Başkan.

Önergede karar yetersayısının aranılmasını istiyoruz, kabul edilmiyor; maddede karar yetersayısının aranılmasını istiyoruz, kabul edilmiyor; böyle yönetim olmaz Sayın Başkan!

BAŞKAN – Çerçeve 44 üncü maddeyi...

FETHULLAH ERBAŞ (Van) – Sayın Başkan, Meclis bu şekilde yönetilmez!

MEHMET ERGÜN DAĞCIOĞLU (Tokat) – Böyle bir şey olur mu "başka bir maddede istersiniz..." Bu şekilde Meclis yönetilir mi?!

BAŞKAN – Çerçeve 44 üncü maddeyi...

FETHULLAH ERBAŞ (Van) – Sayın Başkan, tutumunuz hakkında...

BAŞKAN – Sayın Erbaş, bakan, şu anda, 44 üncü maddeyi oylamaya sunacağım...

MEHMET ERGÜN DAĞCIOĞLU (Tokat) – Sayın Başkan, hep "ben yaptım ve oldu" diyorsunuz; böyle şey olur mu?!

BAŞKAN – Bir dakika dinleyin; oturduğunuz yerden değil, söz isteyin, öyle konuşun.

Sayın Erbaş, önergeyi reddettik, maddeyi kabul ettik. Bakan, şu anda, geçici maddelerle birlikte çerçeve 44 üncü maddeyi oylamaya sunacağım; eğer karar yetersayısı aranılması isteğiniz varsa, isteyiniz efendim.

FETHULLAH ERBAŞ (Van) – Efendim, istiyoruz tabii; ama, siz kabul etmiyorsunuz.

BAŞKAN – Ama, zamanlamayı iyi tayin ediniz; ben uyuyorum, demin de uydum, onu da gördünüz, o konuda benim bir tereddütüm yok. Sizi veya bir diğer tarafı tutma gibi bir anlayışım yok.

tur, onu bilmenizi isterim; ondan da hiçbir şüphemiz olmasın, bugüne kadar yapmadım, bundan sonra da yapmayacağım; ama, yeter ki, İçtüzüğe uygun istemde bulununuz.

44 üncü maddeyi, biraz önce kabul edilen geçici 7 ve 8 inci maddelerle birlikte oylarınıza sunacağım.

Sayın Erbaş, karar yetersayısının aranılmasında ısrar ediyor musunuz?

FETHULLAH ERBAŞ (Van) – Evet Sayın Başkan.

BAŞKAN – Kabul ediciler...

SALİH KAPUSUZ (Kayseri) – Sayın Başkan, Komisyon sırasındaki arkadaşlar oy kullanamazlar.

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI METİN ŞAHİN (Antalya) – Sayın Kapusuz, bu, çerçeve madde...

SALİH KAPUSUZ (Kayseri) – Metin Bey, Komisyon sıralarında önergelere katılan arkadaşlarımız milletvekili olarak oy kullanamazlar.

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI METİN ŞAHİN (Antalya) – Çerçeve madde oylanıyor...

SALİH KAPUSUZ (Kayseri) – 20 arkadaşımız şuraya gelsin, otursun...

BAŞKAN – Karar yetersayısı vardır; madde kabul edilmiştir.

45 inci maddeyi okutuyorum.

SALİH KAPUSUZ (Kayseri) – Sayın Başkan, oylamada usul yönünden eksiklik yapıyorsunuz; kabul edenleri saydınız, kabul etmeyenlere bakmadınız.

BAŞKAN – Pardon; doğrudur.

Kabul etmeyenler... (DSP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

SALİH KAPUSUZ (Kayseri) – Arkadaşlar, yönetim için bu bir eksiklik. Bizi alkışlayacağı-mıza, yönetimi alkışlayın. Galiba öğreneceksiniz, daha gençsiniz!..

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, lütfen... Arkadaşımız haklıdır; bir hata yapıyoruz; doğrudur.

Böylece, 44 üncü madde kabul edilmiştir.

45 inci maddeyi okutuyorum:

VI. BÖLÜM

SOSYAL GÜVENLİK KURUMLARINA TABİ OLARAK GEÇEN HİZMETLERİN BİRLEŞTİRİLMESİ HAKKINDA KANUN İLE İLGİLİ DEĞİŞİKLİKLER

MADDE 45. – 24/05/1983 tarihli ve 2829 sayılı Sosyal Güvenlik Kurumlarına Tabi Olarak Geçen Hizmetlerin Birleştirilmesi Hakkında Kanununun 8 inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddenin sonuna aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"Birleştirilmiş hizmet süreleri toplamı üzerinden, ilgililere fiili hizmet süresi fazla olan kurumca, hizmet sürelerinin eşit olması halinde ise eşit hizmet sürelerinden sonuncusunun tabi olduğu kurumca, kendi mevzuatına göre aylık bağlanır ve ödenir."

"Bu maddenin değişik birinci fıkrasının yürürlüğe girdiği tarihte birden fazla sosyal güvenlik kuruluşuna tabi hizmeti bulunanlardan 31.12.2004 tarihine kadar emekliliğe hak kazananların talepleri halinde haklarında söz konusu fıkranın yürürlük tarihinden önceki hükümleri uygulanır.."

BAŞKAN – Maddeyle ilgili söz isteği yok.

Madde üzerinde bir önerge vardır; önergeyi okutup işleme alacağım:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan kanun tasarısının teselsül ettirilen 45 inci maddesinin bölüm ve başlığıyla birlikte tasarı metninden çıkarılmasını, müteakip maddelerinin ve bölümlerinin yeniden teselsül ettirilmesini arz ve teklif ederiz.

Ömer İzgi	İsmail Köse	Ali Günay
Konya	Erzurum	Hatay
Turhan Bilge	Beyhan Aslan	Turhan Gülven
Konya	Denizli	İçel
İsmail Kahraman		
İstanbul		

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI METİN ŞAHİN (Antalya) – Katılıyoruz efendim.

BAŞKAN – Hükümet?..

DEVLET BAKANİ FİKRET ÜNLÜ (Karaman) – Katılıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Komisyonun ve Hükümetin katıldığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmiş, 45 inci madde tasarıdan çıkarılmıştır.

Kanun tasarısı metninden iki maddenin çıkarılması nedeniyle, bundan sonraki maddelerde, tasarıda yer alan diğer maddelerle ilgili auflar düzeltilerek okunacaktır; bilgilerinize sunulur.

Yeni 45 inci maddeyi okutuyorum:

VI. BÖLÜM

İŞ KANUNU İLE İLGİLİ DEĞİŞİKLİKLER

MADDE 45. – 1475 sayılı İş Kanununun Kıdem Tazminatı başlıklı 14 üncü maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki 5 numaralı bent eklenmiştir.

“5. 506 Sayılı Kanunun 60 ıncı maddesinin birinci fıkrasının (A) bendinin (a) ve (b) alt bentlerinde öngörülen yaşlar dışında kalan diğer şartları veya aynı Kanunun Geçici 81 inci maddesine göre yaşlılık aylığı bağlanması için öngörülen sigortalılık süresini ve prim ödeme gün sayısını tamamlayarak kendi istekleri ile işten ayrılmaları nedeniyle,”

BAŞKAN – Madde üzerinde, Fazilet Partisi Grubu adına, İstanbul Milletvekili Sayın Nevzat Yalçıntaş...

SALİH KAPUSUZ (Kayseri) – Ali Coşkun Bey konuşacak efendim.

NEVZAT YALÇINTAŞ (İstanbul) – Ben, bundan sonraki maddede konuşacağım.

ALİ COŞKUN (İstanbul) – Maddeler değişti ya...

FETHULLAH ERBAŞ (Van) – Maddelerde karışıklık oldu ya efendim.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Ali Coşkun.

FP GRUBU ADINA ALİ COŞKUN (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi Grubum adına saygıyla selamlıyorum.

Ülkemizi yasa boğan asrın son deprem felaketi, h m kaybettiğimiz değerler hem de karşılaştığımız tedbirsizlik, nemelazımcılık ve ahlaksızlığın doğurduğu çaresizlikle toplumu fevkalade sarsmıştır. Milletimize geçmiş olsun derken, lenlerimize Yuce Allah'tan rahmet, yaralı ve hastalara acil şifalar, geride kalanlara sabır niyaz ediyorum. Yuce Mevlam, herkese, başta h k metimiz olmak üzere, devlet yöneticilerine, bu olaydan ibret almayı nasip etsin.

Değerli arkadaşlar, böylesine büyük felaket yanında, belki de geleceğimizi tehlikeye sürükle-yecek daha büyük tehlikeden, sosyal felakete sürüklenmekte olan gelişmelerden kısaca bahsetmek istiyorum. Umulur ki, bu ibret verici tablo karşısında, geleceğe yönelik tedbirler alınır.

Değerli arkadaşlar, devletimiz şu anda borç ve iflas batağı içindedir; ekonomi bunalıma s r k-lendi, dargelirli periaşan haldedir; işsizlik had safhada, 14 milyon kişi açlık sınırında, 2 milyon kişi uyusturucu bağımlı, 17 milyon kişi alkol alışkanı, 8 milyon kişi  z rl  ve bakımsız, 1 mil-yon ocuk sokaklarda kimsesiz, 15 milyon kişi psikolojik tedaviye muhtaç.

Değerli arkadaşlar, intihar sayısı giderek artıyor. Sağlık için bütçeden ayırabildiğimiz miktar sadece yüzde 3 civarında. Birleşmiş Milletler insani kalkınma sıralamasında ülkemiz, maalesef son beş yilda 55 inci sıradan 69 uncu sıraya d şti. Işçi, ifti, esnaf, tüccar, sanayici periaşan. Üretim d şti, ekonomi büzüldü, ilk üç ayda yüzde 8,4 k tlenme var, ilk altı ayda ise yüzde 5 k tlenme var, gelecek ise daha ümitsiz bir durumda. Her şey satılık, alan yok. Sınai tesisler ya yabancılaşıyor ya mafyalaşıyor. Sermaye  rktti. Devlet, tefeciliği teşvik ediyor; parası olan yatırımcı, üretime değil, hazine bonolarına yatırarak, faiz gelirini yeğ tutuyor. İhracat durma noktasında. Bütçe açığı yarı yilda 5 katrilyon lirayı geçti; enflasyon tırmamıyor. Vergi adaleti yok; mükellef, devlete karşı k s-ktn. Millet geçim sıkıntısı sebebiyle şaşkına döndü. Bir kısım insanlar, çaresizlikle, şansını talih oyunlarında aramaya başladı. Devlet, âdeta, kumari teşvik ediyor; oysa ki, kumarın millisi olmaz arkadaşlar. "Milli" sözüne ve millete hakaret, olağan hale geldi; fuhuş arttı, büyük şehirlerde - ztilerek belirtiyorum- gece ana caddelere çıkılmaz oldu ailelerle; sorumsuz, materyalist bir gençlik türedi. Her gün medyada, çirkinlikleri, yaşama biçimi olarak sergiliyorlar. Buna  rnek mi istiyorsu-nuz -toplumun temeli, ahlaktır; ahlak  kt nce, edep, hay  kalmaz- işte en son çirkinlik tablosu, Star Gazetesinde yayımlanan tablolar: Onbinlerce şehidimiz var, onbinlerce kişi hastane koşelerin-de ve onbinlerce kişi  ken binaların altında; ama, bir kısım gençlik, diskolarda eğleniyor sabahlara kadar.

Değerli kardeşlerim, buna karşılık, hükümetten taleplere rağmen, bir millit yas ilan edilemedi; oysaki, komşulardan bazı dost ülkeler, kendi millit kutlama günlerini bile erteledi. Hiç olmazsa mil-lit yas ilan edilseydi, bu çirkinlikler sergilenmezdi.

Değerli arkadaşlar, ilk beş ayda, 30 milyon kişi, 250 trilyon lirayı kumarda kaybetmiş. Bu du-rum, sosyal bunalımı da tahrik etmekte, manevi değerleri de zedelemektedir. Geinemeyen bir ki-sım çalışan insanlar, biraz önce belirttiğim gibi, umutlarını tüketip, geçimlerini talih oyunlarında aramaktadırlar. Son haftada 30 milyon sayısal loto kolonu doldurulmakta; yıllık artış, 1998'in aynı dönemine göre yüzde 183'tir. 124 milyon adet kazı kazan oynanmıştır; artış, yüzde 115'tir. Günde 1 milyon kişi, şansını at yarışlarında arıyor; artış, yüzde 80. 27 milyon piyango satılmış; artış, yüz-de 61. Sonuç olarak, kumar oyunlarında, 1998 yılı ilk beş ayına göre, 1999'da aynı dönemde, de-đer olarak enflasyonun çok üstünde, ortalama yüzde 143'l k bir artış olmuştur.

Sosyal güvenlikten bahsettiğimiz şu günlerde, dikkatlerinizi, bu vesile, sosyal felakete çekmek istiyorum. Ne yazık ki, ciddi tedbirler alınması gerekirken, hükümet ve ilgili kurumlar ilgisizdir, ayrıca, bu çirkin gidişi teşvik etmektedir.

Nerede jakoben zihniyetli toplum mühendisleri?! Hani, milleti kalıplara sokup, tek tip insan doğurmak isteyen zihniyetler?! Bunlar, ne zaman bu tutkularından vazgeçecekler? Bundan ibret almayacaklar mı? Yıllardır beklenen, Erzincan'da, Dinar'da, Adana'da acılarla yaşanan depremden neden ibret alınmadı, neden tedbir alınmadı?

Nerede araştırmacı üniversitelerimiz?! Nerede Başbakanlık kriz merkezi; kendisi kriz içerisinde kıvrılmaktadır.

Nerede Kızılâyımız?! Elli yıl önceki çadır tekniğiyle, dün, Adapazarı'nda, insanları sefilliğe sürüklemiştir.

Nerede sivil savunma kuruluşları ve nerede Afetler Genel Müdürlüğü?!

Nerede dayatmacı zihniyetlerle ülkeyi darboğazlara sürükleyen hükümet ve devlet yöneticileri?! Yazık değil mi bu millete arkadaşlarım, yazık değil mi bu devlete!..

Değerli milletvekilleri, sosyal güvenliğimizi temelden sarsan genel durum değerlendirmelerinden sonra yasa hakkındaki görüşlerimi de belirtmek istiyorum.

Öncelikle şunu belirteyim ki, diğer arkadaşlarımdan da ortaya koyduğu gibi, şu ortamda bu yasa tartışmak fevkalade yanlıştır.

İkinci olarak, normal olarak bu Meclis, gündemine hâkimdir; ancak, hükümet kanadı olarak, Meclisi, gündemin esiri haline getirdiniz; bu vebal sizlere yeter!

Daha önceki konuşmalarında belirttiğim gibi, sayısal çoğunluğu siyasal çoğunluğa tercih ederek, dayatmacı zihniyetlerinizi bir türlü atmıyorsunuz. Öyleyse, hükümet programınızdaki "uzlaşma"dan kastınız nedir?! Herhalde, yanı sıra sizlere destek olmamızı istiyorsunuz; ama, bizi buna alet edemeyeceksiniz.

Bu yasa değişiklikleri niçin yapılıyor; bütçeye olan olumsuz etkilerini önlemek, sosyal güvenlik kuruluşlarının aktüryel dengesizliğini çözmek, işsizlik sigortasının kurmak, üç sosyal güvenlik kuruluşumuzu iflastan kurtarmak için yapılıyor.

Şimdi, soruyorum ben sizlere; bunlara karşı olan var mı; yok. Öyleyse, neden uzlaşma yoluna gitmiyorsunuz? Çünkü, dayatmacı zihniyetiniz sizi esir almış durumda; bundan kurtulamıyorsunuz. Bu tasarı, sadece, yaş yükseltmeyi ve geliri artırmayı öngörmektedir.

Kanun tasarısında, iki kesimde uzlaşılmayan iki önemli husus var: Birisi, sendikacılar. Sendikacılar diyorlar ki: "Yaş sınırı ve prim günleri ile yaşlılık aylığının bağlanması konusunda mutabık değiliz." İşveren de diyor ki: "Mutlak surette -Kıdem Tazminatı Yasasının çıkışında merhum İnönü'nün bizzat belirttiği gibi, işsizlik sigortası olmadığı için bu kanun çıkarılmaktadır- işsizlik sigortası çıkarılacağı zaman beraberce değerlendirilecektir." Şimdi, kıdem tazminatıyla, ihbar tazminatıyla hemhal edilerek bu işsizlik sigortası çıkarılmadığı için işverenler karşı.

Arkadaşlar, bir emek platformu oluşmuş. Neden, bunlarla bir uzlaşma yolu aranmıyor? Niçin, Mecliste muhalefetle bu kadar inatlaşıyorsunuz?!

Değerli arkadaşlar, evet, üç sosyal güvenlik kurumumuz da iflasın eşiğinde olup, bütçeden her yıl artarak yapılan aktarmalarla ayakta durmaktadır. İlk ciddi çalışma, Dünya Bankası kredisiyle ILO koordinatörlüğünde yapılan Sosyal Güvenlik ve Sağlık Sigortası Projesidir ve Mart 1996'da bitirilmiştir. Ülkemizin sosyoekonomik ve kültürel yapısına, durum ve imkânlarımıza tamamen uymasına rağmen, maalesef, bu yasa yapılırken bu projenin etkisi altında kalmıştır.

Değerli arkadaşlarım, aslında çoktık merhum Turgut Özal'ın uyarılarına rağmen, günün hükümetinin ve bugünkü Sayın Cumhurbaşkanımızın dayatmasıyla 1992 yılında yapılan değişiklikle, kadınların 38...

BAŞKAN – Sayın Coşkun, size 1 dakika ilave süre veriyorum; buyurun.

ALİ COŞKUN (Devamla) – ...erkeklerin 43 yaşında emekli olmasıyla başlayan ve giderek artan açıklardır. Türkiye’de ortalama ömür, erkeklerde 65,9, kadınlarda 70,5’tir; ortalama 68,2’dir; bu, Avrupa’da on yıl daha fazladır. Avrupa’da 2000 yılında 65 yaşını geçen nüfus yüzde 14,7, Türkiye’de 5,7 olacaktır. Bu sebeple, Avrupa’nın örnek alınması yanlıştır.

Sonuç olarak, bu yasa tasarısı, ekonomik, sosyal hayatımız ve ülke gerçeklerine uymamaktadır. Bu nedenle, bu yasa tasarısına karşı çıkıyoruz. Aslında, 47 nci, yeni haliyle 45 inci maddenin, İş Kanununun 14 üncü maddesine beşinci fıkra olarak eklenmesi makuldür ve yasa tasarısının tümü yanlış olduğu için karşı çıkmaktayız.

Bu duygularla, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Doğru Yol Partisi Grubu adına, Hatay Milletvekili Mehmet Dönen.

Süreniz 10 dakikadır.

DYP GRUBU ADINA MEHMET DÖNEN (Hatay) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan tasarının 46 ncı maddesi üzerinde, Doğru Yol Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum...

BAŞKAN – Yeni 45 inci madde Sayın Dönen.

MEHMET DÖNEN (Devamla) – Yeni 45... Hep çıktığı için... Aslında 47 yazıyor...

Yeni 45 inci maddesi üzerinde söz almış bulunuyorum; Grubum ve şahsım adına, hepinizi saygıyla selamlıyorum. Bu vesileyle, depremde yaşamını kaybeden yurttaşlarımıza Tanrı’dan rahmet, yakınlarına sabır; yaralılara acil şifalar diliyor, bütün ulusumuza başsağlığı diliyorum.

Değerli arkadaşlarım, görüşülmekte olan tasarının yeni 45 inci maddesi, aslında, 1475 sayılı İş Kanununun 14 üncü maddesinde belirlenen hükümlere, bu yasa tasarısıyla getirilen yenilikler veya bu yasa tasarısıyla getirilen yeni hükümlerden kaynaklanan yeni bir fıkranın eklenmesiyle ilgili; yani, 1475 sayılı İş Kanununun 14 üncü maddesi, işten ayrıldıktan sonra kıdem tazminatını alabilme şartlarıyla ilgili. Burada da, tasarının tümünde yaş hadleri yükseltildiği için, bu, 1475’le uyumlu hale getirilmiş olumlu bir madde. Çünkü, bu tasarının içerisinde, örneğin 7 000 işgünü doldurup, 40 yaşından sonra, belli bir yaşı bekleyecek olan arkadaşlarımızın da kıdem tazminatlarını almaları doğaldır; ama, tasarının tümüne karşı olduğumuz için, tasarının içerisindeki bu madde de, o tümüne ilişkin bir madde olduğu için, biz, bu tasarının özünde, tümüne karşı çıkıyoruz.

Değerli arkadaşlarım, bu tasarı temel iki unsur üzerine oturmaktadır. Birincisi: Sosyal güvenlik kurumları açık veriyor; neden açık veriyor; aktif-pasif dengesi, yani, çalışan ve emekli olan işçilerin dengesi bozuk. Dünyada 1’e 4-5 iken, bizim ülkemizde 1’e 2 olduğu için bunu düzeltmek zorundayız diyor bu tasarımı hazırlayanlar. Yine, primler düşült, primleri artırmak zorundayız ve bunun için de yaşı artırmak zorundayız diyorlar. Yani, yaşı ve primleri artırarak, sosyal güvenlik kurumlarını kurtarabileceğini sanan bir anlayış tarafından bu tasarı hazırlanmış. Halbuki, dünyadaki gelişmeler, böyle kurumların yaşamasına bile artık olanak tanımıyor.

Şimdi değerli arkadaşlarım, eğer, biz yeni bir düzenleme yapacaksak, yeni bir reform anlayışıyla, sosyal güvenlik kurumlarımızı ele alacaksak, üniversitelerimizle, bilimadamlarımızla, özellikle, çalışan taraflarla, sivil toplum örgütlerimizle bir araya gelerek, yeni bir anlayışla bu kurumu düzenlemek zorundayız. Şimdi, Türkiye’de kaçak işçiler var diyoruz; sosyal güvenlik sisteminde

kaçak var, kaçak işçiler var. Kaçak işçileri, siz, değerli arkadaşlarım, polisiye tedbirlerle önleyemezsiniz, önleme şansınız yoktur. Eğer, 100 bin liraya çalışan bir insan, işverene 150 bin liraya mal oluyorsa, işverene yüzde 50 gibi büyük bir külfet getiriyorsa, aynı oranda işçiye külfet getiriyorsa, onlar uzlaşsınlar ve işçi kaçak çalışabilir; yani, işverenle işçi uzlaşarak, işçinin kaçak çalışması, o işçinin de, işverenin de lehine.

Niye lehine; şimdi, düşünün; özellikle, 100 milyon lira maaşla çalışan bir işçi, her ay 20 milyon lirasını bugün faiz alan devlete veya bankaya yatırırsa -10 yıl geriye baktığımızda, bizim enflasyon ortalamamız yüzde 100, öyle değil mi arkadaşlar; bir yıllık faizini de hiç almadığını düşünerek hesap ediyorum- bir yıl sonra, bankada 240 milyon lira parası olur; ikinci yıl bankada 480 milyon lira, üçüncü yıl 960 milyon lira, dördüncü yıl 1 milyar 920 milyon lira, beşinci yıl 3 milyar 840 milyon lira, dokuzuncu yıl 122 milyar lira parası olur.

Şimdi, siz, bu insanları, hakikaten dünyadan habersiz, finans piyasasından habersiz, böyle, kapalı bir ekonominin içerisinde dünyaya gözünü kapalı mı yaşıyor zannediyorsunuz? Yani, bu insanlar böyle yaşamıyor. Bu insanlar, parasını değerlendiriyor, hem de devletten daha iyi değerlendiriyor.

Şimdi, siz, kesintilerinizin, Sosyal Sigortalar Kurumunda, Bağ-Kur'da veya Emekli Sandığı'nda ne ölçüde değerlendirildiğinin farkında değilsiniz. Devlet sizden kesiyor, belirli bir müddet sonra da diyor ki; pardon, ben bunu iyi çalıştıramadım, otel yaptım, arsa aldım, bina aldım, işte bir sürü gayrimenkul aldım, bunları çalıştıramadım; onun için, ben senden daha yüksek prim alacağım, ben seni, taahhüt ettiğim yaşta da emekli edemeyeceğim. Şimdi, böyle bir anlayışın, hukuk sistemi içerisinde, hukuk anlayışı içerisinde yeri var mı?

Değerli arkadaşlarım, dünyada; baktığımızda, Amerika Birleşik Devletleri, ekonomisi en iyi olan ülkelerden birisidir; ama, Amerika Birleşik Devletlerinin en büyük kaynağı, emeklilik fonlarıdır, o fonları iyi kullanmalarıdır. Bugün ekonomik krizle kıvranan Şili bile, tasarruflarını yüzde 27'ye çıkardı. Emeklilik fonları, ülkenin temel kalkınma dinamiği haline geldi; özellikle, özelleşmenin temel dinamiğini oluşturdu.

Şimdi, biz, bu yasa tasarısında neyi getiriyoruz Allah aşkına; hangi reformu getiriyoruz; hangi yeni anlayışı getiriyoruz?! Biz, önümüze bakmışız, açmışız, denmişiz ki, yaşı yükseltirsek, primleri de yükseltirsek, bu işi hallederiz... Halledemezsiniz, halletme şansınız yoktur. Dünyanın, gittiği yeni yön, gelişen, globalleşen dünyadaki yeni anlayış, bu tür kurumların ayakta kalmasına olanak tanımıyor; artık, yeni anlayışa uygun, yeni bir sosyal güvenlik sistemi çıkarmak zorundasınız. Sosyal güvenlik sisteminde, özellikle, kestiğiniz fonları, en iyi biçimde değerlendirmek zorundasınız; insanların, bunun değerlendirilip değerlendirilmediğini, her ay, hergün görmesi gerekir. İsterse yüksek prim yatırır, yüksek emeklilik maaşı alır; düşük prim yatırır, düşük emeklilik maaşı alır. İsterse insanlar, emeklilik yaşı dolduğu zaman -ki, emeklilik yaşı konulmaz, o karşılıklı anlaşmaya bağlı kalınır- emeklilik taahhüdü dolduğunda toplu parasını, birikmiş parasını, değerlendirilmiş parasını alır. Böyle liberal bir anlayışın hâkim olduğu dünyada, biz, hâlâ, devlet eliyle, sosyal güvenlik sistemlerini çalıştırmaya çalışıyoruz. Böyle bir sistemi çalıştırma imkânımız yoktur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Dönen, size, 1 dakika ilave süre veriyorum; buyurun.

MEHMET DÖNEN (Devamla) – Değerli arkadaşlarım, onun için, özellikle, sosyal güvenlik sistemleri yeniden ele alınmalı, yeni anlayışla, dünyadaki yeni anlayışa uygun olarak organize edilmesi ve Türkiye'nin emekli fonları da, kalkınmasına büyük katkılarda bulunmalı diyorum. Aksi tak-

dirde, biz, bu kurumların yıkıntısı altında kalırız; tıpkı depremler gibi, bunların yıkıntısı altında kalırız. Bunları yeni bir anlayışla ele alalım.

"Otuz yıl sonrasını ilgilendiren yasa çıkarıyoruz; iyi ya..." diyorlar. Otuz yıl sonra bu kurumların olup olmayacağını kim kestirebilir?! Teknolojinin bu kadar hızlı geliştiği bir dünyada, işsizliğin çığ gibi büyüdüğü bir dünyada, milli geliri nasıl dağıtacağını yeniden organize etmeye çalışan bir dünyada, siz, hâlâ bu kurumlarla otuz yıl sonra Türkiye'yi idare etmeyi düşünüyorsunuz ve bunu idare edemeyeceğinizi buradan söylüyor, hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Döner.

Anavatan Partisi Grubu adına, İstanbul Milletvekili Sayın Emre Kocaoğlu.

Süreniz 10 dakika; buyurun efendim.

ANAP GRUBU ADINA EMRE KOCAOĞLU (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, bizim ülkemizde endüstriyel ilişkiler veya sosyal siyaset veya daha yaygın adıyla işçi-işveren ilişkileri, birçok yerde sanıldığı gibi, yeni başlamış değildir, yeni moda bir iş değildir. Sayın Yalçınbaş Hocamın izniyle, eğer çizmeyi aşmıyorsam kısa bir bilgi vermek istiyorum: Daha Osmanlı zamanında, 1760 senesinde Kütahya'da, dünyanın ilk toplu sözleşme benzeri belgesi imzalanmıştır. Yani, birçok yerde, üniversitelerde, okullarda, İngiltere'de başladığı iddia edilen işçi-işveren ilişkileri, İngiltere'de daha fabrikanın (f)'si yokken, 1760 senesinde Kütahya'da "Kütahya Belgesi" diye bilinen bir çeşit toplu sözleşme benzeri bir belgeye bağlanmıştır.

Değerli milletvekilleri, elbette, bunun, güntümüze kadar uzanan bir anlamı var. Ülkemizde işçiler ve işverenler, ünlü bir sosyal psikolog Roberto Michels'in deyişiyle "dövüş antrenörü" dediği, dışarıdan onları dövüştürmeye çalışan zevatın bütün kışkırtmalarına rağmen, eğer, işçiler ve işverenler kavga etmeden Türkiye'nin kalkınmasına ve bunun nemalarının adil paylaşılmasına birlikte katıldılarsa, bunun tarihsel kökleri, sosyolojik kökleri ta 1760'da imzalanan dünyanın ilk toplu sözleşme belgesine kadar gider.

Ülkemizin bu köklü ve soylu geleneği, bize özgü birtakım kurumların ortaya çıkmasına, doğmasına ve sendikacılıkta da, işçi-işveren ilişkilerinde de dünyaya örnek teşkil edecek derecede güzel gelişmesine yol açmıştır. Bunların birisi de kıdem tazminatıdır. Kıdem tazminatını biz icat etmiş değiliz; ama, çalışma hayatında bu derece önemli bir enstrüman olarak yer almasına ve gelişmesine imza atma şerefi, Türk sosyal siyasetinin olmuştur, Türk işçi ve işverenlerinin olmuştur. Daha sonra dünya, gelişmiş dünya ülkeleri, Türkiye'deki kıdem tazminatı uygulamasını örnek alarak, kendilerine uyarlamışlardır.

Değerli arkadaşlarım, kıdem tazminatı, bir anlamda emeklilik ikramiyesi gibi yorumlanabilecek, tarifi tam mümkün olmayan, uygulaması itibariyle son derece bize özgü bir hadise. Bilindiği gibi, şimdiye kadar kıdem tazminatı, iş aktinin feshi halinde, işveren tarafından ödeniyordu ve bunun bir iki istisnası vardı; çalışan hanımların evlilik nedeniyle istifa etmesi gibi veya basın kanunundaki istisnalar gibi, işçinin kendisinin de işten ayrılması halinde kıdem tazminatı ödenebiliyordu. Aksi halde, mesela, emeklilik halinde, altını çizerek ve tekrar ederek söylüyorum; mesela, emeklilik halinde işçiye ödenmiyordu ve işyerinde kalıyordu; yani, işçinin alınterinin hakkı, anasının ak sütti kadar kendi hakkı olan kıdem tazminatı emeklilik halinde işçiye ödenmiyordu. Ne zamana kadar; elimizdeki bu tasarı, belki de yeterince okuma fırsatı bulamayanların henüz kavrayamadıkları bu tasarı gündeme gelinceye kadar.

Değerli arkadaşlarım, şimdi konuştuğumuz madde, bu vasfıyla, Türkiye'de, özellikle, işçilerin, çalışanların yıllardan beri özledikleri yeni bir kazanımı daha getirmektedir; bu da -tasarıyı okuyun-

ca gayet net olarak görüleceği gibi- işçinin emeklilik hakkını kazanması halinde kıdem tazminatına hak kazanmasıdır. Şimdiye kadar böyle bir hak yoktu, bu tasarıyla gelmektedir; işçiler açısından çok önemli bir kazanımdır.

Değerli milletvekilleri, bu maddeyle, emeklilik şöyle bir sistem içine girmektedir; önce, prim ödeme gün sayısı dolduğu zaman, çalışan, emeklilik hakkına sahip olmaktadır, emekli olunca bir toplu para almaktadır; yani, kıdem tazminatını almaktadır. Ondan sonra da, kendi yaş durumuna göre belli bir süre bekleyip, yaşlılık aylığına hak kazanacağı yaşa kadar beklemektedir, ondan sonra yaşlılık aylığını almaktadır; ama, emekli olunca, birikmiş olan kıdem tazminatını toplu olarak almaktadır; sistem bu şekilde kurulmaktadır.

Tekrar ediyorum; bu madde, emeklilik halinde, işçinin işten ayrılması halinde kıdem tazminatını alabilmesi hakkı, çok uzun yıllardan beri ülkemizde sendikal hareketin talep ettiği, arzu ettiği bir yeni kazanımdır.

Değerli milletvekilleri, bu maddenin ikinci önemli özelliği de yine buradan kaynaklanıyor. Bu madde, yine zaman zaman yakınılan, dile getirilen bir şikâyetin geçerli olmadığını gösteren bir maddedir; çünkü, bu madde bir uzlaşma sonucunda -bu çok önemli madde çok önemli bir uzlaşma sonucunda- metne girmiştir.

Bakınız değerli milletvekilleri, şu raporun başındaki birinci metinde bu madde yoktur. Tekrar ediyorum; işçilere bu kadar önemli bir kazanım getiren, emeklilik halinde kıdem tazminatının ödenmesi hükmü elimizdeki raporun ilk metninde yoktur; yani, hazırlanan ilk metinde böyle bir hak yoktu, daha sonra, sosyal tarafların; sendikaların, muhalefetin, kamuoyunun talepleri doğrultusunda yasa nihaleştirilirken bu güzel madde metne ithal edildi; yani bir demokratik uzlaşma sonucunda güzel bir madde daha bu metne intikal etmiştir.

Değerli arkadaşlarım, demek ki, bu madde içerdiği güzel hakkın da ötesinde, şu anda konuşmakta olduğumuz tasarının bir dayatma tasarısı olmadığını, bir dayatma metni olmadığını, bir uzlaşma metni olduğunu, tarafların, yararlanacak tarafların, ilgili tarafların istekleri doğrultusunda düzenlendiğini gösteren çok önemli bir değişikliktir.

Değerli arkadaşlarım, bundan sonra Türk sosyal siyasetinin yeni bir kazanımı olan, yıllardan beri bizde olmadığı için hem sıkıntısını çektiğimiz hem eleştirildiğimiz işsizlik sigortası maddesine geleceğiz ve ondan sonra işsizlik sigortası devam edecek. Bu maddeyle başlayan nihai metindeki iyileşmeler, güzelleşmeler; yani bu tasarının demokratik tartışma süreci içinde ilgili taraflarla, muhalefetle, kamuoyuyla uzlaşarak iyileştirilmesi ve güzelleştirilmesi bundan sonra da devam edecek. İnşallah, tasarıda kendi haklı görüşlerini, doğru görüşlerini yeterince görmediklerini sanıp da "uzlaşma metni değil" diyen değerli tarafların, hiç olmazsa, bundan sonra tasarının Türkiye'de bütün ilgili taraflarla güzel bir uzlaşma gayreti içinde çıkarıldığını, hükümetin demokratik bir uzlaşma örneği verdiğini kabul edeceklerini ümit ediyorum. Tasarının bütünü gibi, bu madde de işçilerin, işverenlerin, çalışanların, Türk çalışma hayatının lehine bir maddedir. Bu maddeyi bu şekilde düzenleyip getirdikleri için, hükümetimize ve Çalışma Bakanımıza teşekkür ediyoruz.

Saygılarımla efendim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Kocaoğlu.

Gruplar adına başka söz istemi yok.

Şahısları adına, İzmir Milletvekili Sayın Oktay Vural?.. Yok.

Van Milletvekili Sayın Fethullah Erbaş?.. Yok.

MAHFUZ GÜLER (Bingöl) – Ramazan Toprak konuşacaklar.

BAŞKAN – Siz Fethullah Erbaş mısınız efendim?!

MAHFUZ GÜLER (Bingöl) – Değilim ama...

RAMAZAN TOPRAK (Aksaray) – Benim de konuşma talebim var Sayın Başkan.

BAŞKAN – Sayın Salih Kapusuz?.. Yok.

Erzurum Milletvekili Sayın Aslan Polat?.. Yok.

Sayın Veysel Candan?.. Yok.

Sayın Musa Uzunkaya?.. Yok.

Sayın Mehmet Zeki Okudan?..

MEHMET ZEKİ OKUDAN (Antalya) – Konuşma hakkımı Ramazan Toprak Beye devrediyorum.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Toprak.

Süreniz 5 dakika.

RAMAZAN TOPRAK (Aksaray) – Sayın Başkan, Yüce Meclisin değerli üyeleri; şahsım ve Partim adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Benden bir önceki sayın hatibin ifade ettiği, benim de büyük bir memnuniyetle ifade ettiğim hususu yinelemek istiyorum. Sayın hatip, Sosyal Güvenlik Yasa Tasarısına muhatap olan bütün kesimlerin görüşleri, eleştirileri, talepleri dikkate alınmak suretiyle, bu maddenin 1475 sayılı Kanuna ilave edildiğini büyük bir memnuniyetle ifade etti, aynen katılıyorum. Demek ki, çok değerli iktidar partilerine mensup komisyon görevlisi arkadaşlar, tasarıya muhatap olması gereken bütün kesimlerin bu konudaki eleştirilerini, taleplerini, tenkitlerini, elbette bunların tamamını olumlu, yapıcı tenkitler olarak gördüler. Bu tarz tenkitler dikkate alındığında, ortaya böyle bir düzenlemenin çıkabileceğini memnuniyetle ifade ettiler. Ben, aynı yaklaşımın; yani, sayın hükümetin bu uzlaşma yolunda gösterdiği, sergilediği bu tavrın, gerek bundan önceki geçen maddelerde ve gerekse bundan sonra görülecek olan maddelerde de aynen gösterilmiş olsaydı, bu yasa tasarısının bu kadar ağır eleştirilere maruz kalacak şekilde Genel Kuruldan âdetâ, zoraki geçirilmeyeceğini, bütün tarafların uzlaşma içerisinde, mutabakat içerisinde, bir konsensüs içerisinde, Sosyal Güvenlik Tasarısının, sosyal barışı temin etme tasarısı haline dönüştüğünü zevkle görecektik; ancak, bu ana kadarki yaklaşım, galiba, sosyal barışı temin eden bu sonuçtan bizi alıkoymaya aday gözüktüyor.

Elbette, görülmekte olan Sosyal Güvenlik Yasa Tasarısı yerine, Yüce Milletimizin acil sorunu olan deprem felaketiyle ilgili hususu dile getirmediğimiz takdirde, Yüce Milletimize saygısızlık edeceğimizi düşünüyorum; çünkü, Sosyal Güvenlik Yasa Tasarısı, deprem felaketinin hemen sonrasında, çok öncelikli, çok güncel bir konu gibi getirilmek suretiyle, âdetâ Yüce Milletimize ikinci bir deprem felaketi gibi bir sıkıntı yaşatmak durumundadır. Yüce Meclisin bütün değerli milletvekilleri gibi, afet bölgesinde meydana gelen -hukukî, idarî işlem gerektiren- bütün eylemlerde, işlemlerde ve yapımlarda, herkesin elbette ortaya koyacağı ciddi eleştiriler, ciddi öneriler olacağını biliyorum. Ben de, burada, sayın hükümete bir katkıda bulunmak arzusundayım.

Bütün depremlerin hemen sonrasında, müteahhitlerin yakalarına yapışılır. Bu, tamamen deprem sonrası psikolojisiyle, bir tür tepkisel nitelik taşımamasının ötesine bir türlü geçememiştir. Müteahhitlere gösterilen tepki, tamamen olayın vahameti karşısında gösterilen bir tepkidir; ancak, biz, bunun, bu tepkinin tedbirlere dönüştüğüne fazla şahit olmadık.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – 1 dakika süre veriyorum, toparlayınız...

RAMAZAN TOPRAK (Devamla) – Ben, burada, somut bir öneride bulunmak için huzurlarınızdayım. Benim bulunduğum deprem bölgesinde bir müteahhitin yaptığı üç bina vardı; üç binanın üçü de çöktü.

Burada, bir önerim, bölgede, orta ve ağır hasar gören inşaatların müteahhitlerinin müteahhitlik belgelerinin -tabii, hafif görenler süreli- sürekli olarak iptal edilmesini, ellerinden alınmasını, böyle bir işlem başlatılmasını, diğer tedbirlere ek olarak öneriyorum.

Yüce milletimizin tekrar başı sağolsun. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Toprak.

Maddeyle ilgili 4 önerge vardır; önce geliş sırasına göre okutacağım, sonra ayrıklık sırasına göre işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görülmekte olan 114 sıra sayılı Sosyal Güvenlik Kanunı Tasarısının 45 inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ederiz.

Saygılarımla.

Kadir Bozkurt	Zeki Ertugay	Yıldırım Ulupınar
Sinop	Erzurum	İzmir
Nihan İlgün	Veysi Şahin	Mustafa Eren
Tekirdağ	Mardin	Karabük
Nevzat Ercan	Saffet Arıkan Bedük	
Sakarya	Ankara	

"5. 506 sayılı Kanununun 60 ıncı maddesinin birinci fıkrasının (A) bendinin (a) ve (b) alt bentlerinde öngörülen yaşlar dışında kalan diğer şartları veya aynı Kanununun Geçici 81 inci maddesine göre yaşlılık aylığı bağlanması için öngörülen sigortalılık süresini ve 5 000 iş gün prim ödeyerek kendi istekleri ile işten ayrılmaları nedeniyle;"

BAŞKAN – Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görülmekte olan 114 sıra sayılı Sosyal Güvenlik Kanunı Tasarısının 45 inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ederiz.

Saygılarımla.

Kadir Bozkurt	Zeki Ertugay	Yıldırım Ulupınar
Sinop	Erzurum	İzmir
Nihan İlgün	Veysi Şahin	Mustafa Eren
Tekirdağ	Mardin	Karabük
Nevzat Ercan	Saffet Arıkan Bedük	
Sakarya	Ankara	

"5. 506 sayılı Kanununun 60 ıncı maddesinin birinci fıkrasının (A) bendinin (a) ve (b) alt bentlerinde öngörülen yaşlar dışında kalan diğer şartları veya aynı Kanununun Geçici 81 inci maddesine göre yaşlılık aylığı bağlanması için öngörülen sigortalılık süresini ve 5 100 iş gün prim ödeyerek kendi istekleri ile işten ayrılmaları nedeniyle;"

BAŞKAN – Üçüncü önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 114 sıra sayılı Sosyal Güvenlik Kanun Tasarısının 45 inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ederiz.

Saygılarımla.

Kadir Bozkurt	Zeki Ertugay	Yıldırım Ulupınar
Sinop	Erzurum	İzmir
Nihan İlgün	Veysi Şahin	Mustafa Eren
Tekirdağ	Mardin	Karabük
Nevzat Ercan	Saffet Arkan Bedük	
Sakarya	Ankara	

"5. 506 sayılı Kanununun 60 ıncı maddesinin birinci fıkrasının (A) bendinin (a) ve (b) alt bentlerinde öngörülen yaşlar dışında kalan diğer şartları veya aynı Kanunun Geçici 81 inci maddesine göre aylıklık aylığı bağlanması için öngörülen sigortalılık süresini ve 5 200 iş gün prim ödeyerek kendi istekleri ile işten ayrılmaları nedeniyle;"

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, okutacağım bu dördüncü önerge, aynı zamanda en aykırı önerge dir; okutup, işleme alacağım:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 114 sıra sayılı Sosyal Güvenlik Kanun Tasarısının 45 inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ederiz.

Saygılarımla.

Kadir Bozkurt	Zeki Ertugay	Yıldırım Ulupınar
Sinop	Erzurum	İzmir
Nihan İlgün	Veysi Şahin	Mustafa Eren
Tekirdağ	Mardin	Karabük
Nevzat Ercan	Saffet Arkan Bedük	
Sakarya	Ankara	

"5. 506 sayılı Kanununun 60 ıncı maddesinin birinci fıkrasının (A) bendinin (a) ve (b) alt bentlerinde öngörülen yaşlar dışında kalan diğer şartları veya aynı Kanunun Geçici 81 inci maddesine göre aylıklık aylığı bağlanması için öngörülen sigortalılık süresini ve 5300 iş gün prim ödeyerek kendi istekleri ile işten ayrılmaları nedeniyle;"

BAŞKAN – Sayın Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI METİN ŞAHİN (Antalya) – Katılıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükümet?..

DEVLET BAKANİ FİKRET ÜNLÜ (Karaman) – Katılıyoruz efendim.

BAŞKAN – Komisyonun ve Hükümetin katıldığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler...

İLYAS ARSLAN (Yozgat) – Karar yetersayısının aranmasını istiyorum.

BAŞKAN - "Kabul edenler" ifadesini kullandım ben; ısrar ederseniz, bir sonrakinde karar yetersayısını ararız.

... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 114 sıra sayılı Sosyal Güvenlik Kanun Tasarısının 45 inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ederiz.

Yıldırım Ulupınar

(İzmir)

ve arkadaşları

"5. 506 sayılı Kanununun 60 ncı maddesinin birinci fıkrasının (A) bendinin (a) ve (b) alt bentlerinde öngörülen yaşlar dışında kalan diğer şartları veya aynı Kanununun Geçici 81 inci maddesine göre yaşlılık aylığı bağlanması için öngörülen sigortalılık süresini ve 5200 iş gün prim ödeyerek kendi istekleri ile işten ayrılmaları nedeniyle;"

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI METİN ŞAHİN (Antalya) - Katlıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Hükümet?..

DEVLET BAKANI FİKRET ÜNLÜ (Karaman) - Katlıyoruz Sayın Başkan.

İLYAS ARSLAN (Yozgat) - Karar yetersayısının aranmasını istiyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Komisyonun ve Hükümetin katıldığı önergeyi oylarınıza sunuyorum; karar yetersayısını arayacağım: Önergeyi kabul edenler... Kabul etmeyenler...

ASLAN POLAT (Erzurum) - Böyle olmaz ki Sayın Başkan; önergeye katıldı Komisyon.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, o takdiri Komisyona ve Hükümete bırakalım.

TURHAN GÜVEN (İçel) - İhtizüğe bırakacaksınız Sayın Başkan.

Hükümeti de saymayın, Hükümet katıldı çünkü... Sayın Başkan, Hükümet katıldığına göre, Hükümet üyelerinin hiçbirini saymayacağız.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, arkadaşlarımızın sayımları arasında uyumsuzluk var; o nedenle, önergenin oylama işlemini elektronik cihazla yapacağım.

Oylama için 3 dakikalık süre vereceğim. Bu süre içerisinde sisteme giremeyen arkadaşlarımızın teknik personelden yardım istemelerini, buna rağmen giremeyen üyelerin, oy pusulalarını, öngörülen 3 dakikalık süre içerisinde Başkanlığımıza göndermelerini, ayrıca, vekâleten oy kullanacak sayın bakanların hangi bakana vekâleten oy kullandığını, oyunun rengini ve kendisinin ad ve soyadı ile imzasını taşıyan oy pusulasını, yine, 3 dakikalık süre içerisinde Başkanlığımıza ulaştırmalarını rica ediyorum.

Oylama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylamaya başlandı)

SALİH KAPUSUZ (Kayseri) - Sayın Başkan, göreviniz, orada kabul veya ret demek değil; tarafsız olmaktan çıktınız.

TURHAN GÜVEN (İçel) – Sayın Başkan, İhtizük kayboldu; ben, aramaya devam edeceğim. Hükümet "kabul" diyorsa, Hükümetin hiçbir üyesi önerge aleyhine oy kullanamaz. İhtizüğün dışında işlem yapıyorsunuz. Zabıtlara geçmesi için söylüyorum; çünkü, bu kanun, ileride Anayasa Mahkemesinden döner.

(Elektronik cihazla oylamaya devam edildi)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, karar yetersayısı vardır; önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum...

HACI FİLİZ (Kırıkkale) – Devam etmiyor mu Sayın Başkan?!

BAŞKAN – Efendim, karar yetersayısı var; devam etmiyoruz...

Buyurun, siz önergeyi okuyunuz.

HACI FİLİZ (Kırıkkale) – Sonucu alamadık...

BAŞKAN – Şu ana kadar 164 ret var.

SUAT PAMUKÇU (Bayburt) – Bir şey yapıyorsanız, tam yapın...

Daha süre bitmemiş Sayın Başkan. Gelecek arkadaşlar var; gelecek arkadaşlarla karar değişebilir; nereden biliyorsunuz?!

BAŞKAN – Sayın Pamukçu, karar yetersayısı var; olay tamamlanmıştır. Karar yetersayısı var, çok fazlasıyla var...

Siz devam edin, buyurun:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 114 sıra sayılı Sosyal Güvenlik Kanun Tasarısının 45 inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ederiz.

Saygılarımla.

Yıldırım Ulupınar

(İzmir)

ve arkadaşları

"5. 506 sayılı Kanununun 60 mıcı maddesinin birinci fıkrasının (A) bendinin (a) ve (b) alt bentlerinde öngörülen yaşlar dışında kalan diğer şartları veya aynı Kanununun Geçici 81 inci maddesine göre aylıklı aylığı bağlanması için öngörülen sigortalılık süresini ve 5 100 iş gün prim ödeyerek kendi istekleri ile işten ayrılmaları nedeniyle;"

BAŞKAN – Komisyon katılıyor mu efendim?..

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI METİN ŞAHİN (Antalya) – Katılıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükümet?..

DEVLET BAKANİ FİKRET ÜNLÜ (Karaman) – Katılıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Komisyonun ve Hükümetin katıldığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 114 sıra sayılı Sosyal Güvenlik Kanun Tasarısının 45 inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ederiz.

Zeki Ertugay
(Erzurum)
ve arkadaşları

"5. 506 sayılı Kanununun 60 ncı maddesinin birinci fıkrasının (A) bendinin (a) ve (b) alt bentlerinde öngörülen yaşlar dışında kalan diğer şartları veya aynı Kanununun Geçici 81 inci maddesine göre yaşlılık aylığı bağlanması için öngörülen sigortalılık süresini ve 5 000 iş gün prim ödeyerek kendi istekleriyle işten ayrılmaları nedeniyle;"

BAŞKAN – Komisyon?..

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI METİN ŞAHİN (Antalya) – Katılıyorum efendim.

DEVLET BAKANI FİKRET ÜNLÜ (Karaman) – Katılıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Komisyonun ve Hükümetin katıldığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Yeni 45 inci madde kabul edilmiştir.

46 ncı maddeyi okutuyorum:

VIII. BÖLÜM İŞSİZLİK SİGORTASI

İşsizlik sigortasının amaç ve kapsamı ile yetkili, görevli ve sorumlu kuruluşlar

MADDE 46. – İşsizlik sigortasının amacı; işsizlik sigortasına ilişkin kuralları ve uygulama esaslarını düzenlemek ve sigortalılara işsiz kalmaları halinde, bu Kanunda öngörülen ödeme ve hizmetlerin yerine getirilmesini sağlamaktır.

Bu Kanun, 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 2 nci maddesinde belirtilen sigortalılar ile aynı Kanunun geçici 20 nci maddesinde açıklanan sandıklara tabi sigortalıları (Geçici 20 nci maddede kapsamında olmakla birlikte memur veya 22/1/1990 tarihli ve 399 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Personel Rejiminin Düzenlenmesi ve 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Bazı Maddelerinin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararnameye tabi sözleşmeli statüde bulunanlar hariç) ve müttekabiliyet esasına dayalı olarak yapılan anlaşmalara göre çalışan yabancı işçileri kapsar.

506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 3 üncü maddesinde sigortalı sayılmayanlar ile sosyal güvenlik kuruluşlarından yaşlılık aylığı alıp da sosyal güvenlik destek primi ödeyerek ya da ödemeksizin çalışanlar bu Kanun kapsamına dahil değildir.

İşsizlik sigortası primlerinin toplanmasından Sosyal Sigortalar Kurumu, diğer her türlü hizmet ve işlemlerin yapılmasından İş ve İşçi Bulma Kurumu Genel Müdürlüğü görevli, yetkili ve sorumludur. Bu amaçla, İş ve İşçi Bulma Kurumu bünyesinde; İşsizlik Sigortası Fonuna aktarılan işçi, işveren ve devlet katkılarının Fon Yönetim Kurulu kararları çerçevesinde değerlendirilmesine ilişkin işlemleri yürütmek, primlerin kişi bazında kaydını tutmak, işsizlik ödeneği ödenmesine ilişkin her türlü işlemleri yapmak, hastalık ve analık sigortası primlerinin Sosyal Sigortalar Kurumuna yatırıl-

masını sağlamak, işsizlere yönelik mesleki eğitim tedbirleri ile ilgili işlemleri yapmak ve bu Kanunun uygulanması ile ilgili olarak Kanunla verilen diğer görevleri yerine getirmek üzere İşsizlik Sigortası Daire Başkanlığı kurulmuştur.

Bu Kanununun 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54/55 ve 57 nci maddeleri ile Geçici 1'inci maddesinde geçen "bu Kanun" ibareleri işsizlik sigortasına ilişkin hükümler için kullanılmıştır.

BAŞKAN – 46 nci maddeyle ilgili olarak, Fazilet Partisi Grubu adına, İstanbul Milletvekili Sayın Nevzat Yalçıntaş; buyurun efendim.

Süreniz 10 dakika.

FP GRUBU ADINA NEVZAT YALÇINTAŞ (İstanbul) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, çok değerli milletvekilleri; ben de, buraya gelen bütün konuşmacılar gibi, Maraş Bölgemizde yakınlarını kaybeden bütün kardeşlerimin acılarını paylaşıyorum, hayatlarını kaybedenlere Allah'tan rahmet ve yaralılara da acil şifalar diliyorum.

Milletimiz tam bir dayanışma örneği veriyor, herkes eliindeki imkânlarla acıları dindirmeye çalışıyor. Bu arada, burada nakledilen İstanbul Valimizin beyanları eğer doğruysa -ümit ederiz ki, doğrudur; tekzip edilir- gerçekten elem vericidir. Sayın Valinin, dinî duygular ileri sürülerek yardım toplanmasını tenkit sadedinde bir tasarrufta bulunduğu söyleniyor. Bunun, tabii, doğru olup olmadığı anlaşılacaktır; ama, doğruysa, esef verici bir şeydir. Vali, Türkiye'nin dünyada hangi konumda olduğunu herhalde tam tayin edemiyor; biz hangi medeniyet çevresi içindeyiz, hangi kültüre mensubuz, insanlarımız hangi duygularla hareket eder, insanî ve vicdanî ve hayrî faaliyetler nasıl bir psikoloji sonucu ortaya çıkar, bunları, eğer şayet, böyle bir şey söylemişse- bilmiyorsa, öğrenmeli, biraz dünyayı gezmeli, biraz değişen dünyanın dayandığı değerleri yakinen kendisi de görebilmelidir. Bir İstanbullu, İstanbul Milletvekili olarak, çok çok kıymetli valilere sahip olduk; hepsini, zevkle, teşekkür duygularıyla anıyoruz; fakat, bu türlü sözler, bu türlü tasarruflar, doğrusu insanları şaşırtıyor.

Sayın milletvekilleri, haddi zatında, çok önemli bir kanun tasarısını görüşüyoruz ve sosyal siyasette tarihî bir dönüm noktasına âdetâ gelmiş bulunuyoruz. Kanun var, anayasa var ve temel kanunlar var. Her ülkede, sosyal güvenlik sistemlerini teşkil eden kanunlar, temel kanunlardır. Bu kanun, bir temel kanun. Şimdi de, bu temel kanunun bir yeniliğine gelmiş bulunuyoruz; işsizlik sigortası ilk defa ihdas olunuyor, sosyal siyasette önemli bir adım atılıyor. Bu konu, biliyorsunuz, senelerden beri, en azından 1968'den beri getirilmek istenen; fakat, burada izahî lüzumlu olmayan sebeplerle hep ertelenegelmiştir. Nihayet, bu Meclise, bu şeref, bu hükümete bu şeref nasip oluyor.

Sosyal Güvenlik Kanunu Tasarısının müzakeresinde, temel kanun olma niteliğiyle bağdaşmayan bir durum da hâsıl oldu. Bu Yüce Meclis gösterdi ki, bazı çok önemli hususlarda mutabakat olabiliyor, konsensüs olabiliyor, teferruatta tabiatıyla müzakâşa olacaktır; ama, nedense, şu Sosyal Güvenlik Kanunu Tasarısı, birden bire, hem ilgili sosyal gruplar hem iktidar ve muhalefet arasında, beklenmeyen, olmaması lazımgelen bir durumu ortaya çıkardı; dışarıdakileri söylemiyorum, burada, çok güzel anlatıldı; hatta, sayın kardeşim Emre Beyin söyledikleri kendisiyle tezat teşkil eder gibiydi, şimdi objektif şeyler söylemiştir. İktidar kilitlendi; iktidar partileri, ne olursa olsun amenna ve sadakna; muhalefet, madem siz böyle yapıyorsunuz, biz de böyle yapıyoruz dedi. Bu kadar temel bir kanun... Bakanın acemilliği diyemeyeceğim, Bakan çok eski bir politikacı; ama, kanun yapma usulü bakımından bir hata işlendi; zemin sağlam olmadı, hem dışarı bakımından hem burası bakımından. Zemini sağlam olmayan böyle bir temel kanunda, işte, buraya çıkan birçok arkadaşımızın buyurdıkları husus ortaya çıkabilir; yani, yarı seçim, seçim öncesi, yahut başka bir

şeyde, şurasını değiştireceğim, burasını değiştireceğim... Kanunlarla bu kadar oynamak doğru değil. Şayet, bu kanun, gerçekten bir mutabakat halinde, teknikalitesine uygun bir şekilde buradan çıkma şansına sahip olsaydı, şimdi şu korkular olmazdı. Buraya çıkan parti sözcüleri, şurası değişecektir, burası böyle olacaktır diyor; önce, bunu bir tespit etmek isterim.

Kanun, önemli bir dönüm noktası meydana getiriyor; ilk defa işsizlik sigortası ihdas ediliyor. Bazı noktalarda problem alanları var; ben, sadece bu problem alanlarını sizlere arz edeceğim; çünkü, bundan sonra maddeleri gelecek, fon gelecek, ödeme gelecek, hakkı düşürmek gelecek vesaire.

Birinci problem sahası; Türkiye'nin bugünkü şartları içerisinde bunun genişlemesidir. İşgücünün ortalama yüzde 10'u işsiz, açık işsiz diyebiliriz. Rakamlar üzerinde münakaşa edilebilir; yüzde 8, yüzde 20'ye kadar gidebilir. Bunun manası 2,5-3 milyon işsiz var. Tasarıda kim, nasıl istifade edecek, ne kadar müddetle istifade edecek, var. Bu genişlerse bunun altında kalkamayız; yani, bir başka karadeligi meydana getirebiliriz. Kaldı ki, bunun bir kısmını, elbette, devlet ödeyecek; devletin durumu malum. Birinci önemli problem sahası, kanunun bundan sonra mütemadiyen genişletilmesidir; işsizlikten istifade edecek sigortalılar bakımından, süreler azaltılabilir, miktarlar çoğaltılabilir vesaire.

İkincisi; sistemin getireceği yük, mali yük hakkında, ben, saham olduğu için bu konu, araştırdım, bir hesap var mı; itiraf edeyim, bulamadım. Tabii, ilk hesap Planlamadan gelecek, Planlamadaki uzman arkadaşlarla konuştum, bu işin bir bugün hesabı var, yükün projeksiyonu var, aktuar-ye diye burada mütemadiyen haklı olarak belirtilen hususları... Bir de, bu fonun teşkili, kullanılması ve sonunda devlete yeni bir yük ne miktarda getirecek; getirecek mi getirmeyecek mi, böyle bir hesabın Sayın Bakanın elinde olduğunu da zannetmiyorum; olsaydı, iftiharla dağıtacaktı. Hazine'deki mütehasıslara, uzmanlara hesap yaptırılmış olabilir; onlar, kamu maliyesinin, Hazine'nin ödeyeceği miktar, yani o yüzde 2'ler yönünde bir hesap yapmış olabilirler; bu, bütün yükü göstermez. İşte, burada da Sayın Bakana bir önerim var; lütfen, bu hesabı, bulabileceği bütün uzmanlara-ki, Devlet Planmada bu uzmanlar vardır- yaptırması lazım. Aksi halde, Türkiye, zaten bir borç tuzağının içindedir; yani, Anglosakson literatürde "debt trap" denilen şeyin içine düştü Türkiye, düştürüldü. Burada rakamlar söyleniyor, hepimiz biliyoruz; faizciler ve tefeciler zülmresi, devlet vergi gelirlerinin yüzde 20'sini transfer ediyorlar, ettiriyoruz; bu mekanizmayı düzeltilmedik, düzeltilmesi lazım. Şimdi, bunun hesabı da iyi yapılmamışsa, tekrar, yanlış hesap Bağdat'tan dönebilir...

Üçüncü önemli problem sahası; biliyorsunuz ki dünyada sosyal güvenlik alanında en fazla su-iistimale müsait sigorta cinsi -nevi- işsizlik sigortasıdır. En gelişmiş, tatbikatın en eski, dolayısıyla düzenlemelerin, yenilemelerin en çok yapıldığı İngiltere'de dahi bu problem bütün ciddiyetini koruyor. Su-iistimali, mesela, fondan para alma, çalıştığı halde çalışmıyor gösterme... Burada bazı tedbirler ileri sürülmüş; işleri, bir bahane -geçerli belge ihdası- göstererek kabul etmeme ve diğerleri. Burada, ilgili Bakanlığın meseleyi böyle bırakmayıp, tedbirler üzerinde tekrar çalışması gerekmektedir; yani, bu iş kabul edildi diye çalışmazsa, bu sistemi altı ay sonra kuracağız derse, olmaz; döner dolaşır, yine, bu Yüce Mecliste bu işi nasıl düzeltiriz, o noktaya geliriz.

Dördüncü problem sahası, tabii, sosyal eşitsizliğin artmasıdır; çünkü, şakullü olarak yapılan sosyal güvenlik iyileştirmeleri, aynı zamanda bu riski taşır; çünkü, burada işsizlik sigortasından istifade edecek olanlar zaten sigortalılardır, halen çalışanlardır. Türkiye'nin problemi ise, büyük ölçüde genç işsiz problemidir; yani, bir işte çalışmayan, daha önce prim ödemiş olan. Burada da, sosyal dengenin kısmen bozulacağı şüphesizdir.

Bu rizikoyu elbette göze almak durumundayız; ama, hiç olmazsa, problemi, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı unutmaması lazımdır. Bu nispet, bazı bölgelerde yüzde 40'a varıyor. Nihayet,

sosyal yükleri artırdığımız sürece sosyal maliyetler artar; yani, ürünün maliyeti artacak; 2 artı 3 artı...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Yalçıntaş, 1 dakika ekstre veriyorum.

NEVZAT YALÇINTAŞ (Devamla) – ... yani, bir yük gelecek. Bu yük, istihdamı azaltma, işsizliği çoğaltma ve maliyeti artırma etkileri yapacaktır.

İlk yapılacak iş, belki, Sayın Bakanın, benim bilgime göre, elinde olmayan bu hesabı yaptırmasıdır. Kadro olarak eklenen cétvele, muhakkak sosyal plançılarının, iktisatçıların alınması gerekmektedir. Bununla iktifa edilmemeli, derhal ve süratle, işsizlik sigortası tabikatının eski ve geniş olduğu ülkelere ya mütchassis göndermeli ya da çok kısa sürede, bu işi tahsil edecek gençleri, süratle bu ülkelere yollamalır.

Tabiatıyla, yürürlük süresi, yürürlük tarihi önemli bir tedbir gibi görülüyor; kâfi değil. En azından, yürürlük süresi daha ileri atılsın diye bir teklif getirme durumunda olamıyorum; ama, şu tedbirlerin, hesapların yapılması, kadronun iyi kurulması, etüt edilmesi, yürürlük meselesi; yani, bütün bu konuşmamızın özeti, sakat çocuk doğmaması, sağlam ve gülbüz bir çocuk meydana gelsin.

Teşekkür ediyorum efendim.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Yalçıntaş.

Anavatan Partisi Grubu adına, İstanbul Milletvekili Sayın Yılmaz Karakoyunlu.

Buyurun efendim.

Süreniz 10 dakikadır.

ANAP GRUBU ADINA YILMAZ KARAKOYUNLU (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; aşağı yukarı yütötüzbeş senelik bir hayalimizi gerçekleştirme noktasına geldik. 1865 yılında Dilaver Paşa Nizamnamesiyle ilk defa olarak sosyal güvenlik haklarını tanıdığımız zaman, dünya henüz bu mescelere karşı fevkalade cahil ve bigâne bir noktadaydı. 1865'ten 1999'a kadar geçen süre içerisinde, sosyal güvenliklerin, sosyal adaletin sağlanması konusunda atılmış adımlar, hemen hemen her vesileyle işsizlik sigortasını da içerecek şekilde düzenlenmiş olmasına rağmen, maalesef, bugüne kadar gerçekleştirilemedi.

1876'da Birinci Meşrutiyet Anayasasına Dilaver Paşa Nizamnamesinin ilhamlarıyla birtakım sosyal güvenlik haklarının konulması söz konusu edilmişti; hatta, o Anayasayı hazırlayan hilriyet kahramanımız ve dirayet sembolümüz Namık Kemal ve Ziya Paşa, 1789 ilhamları çerçevesinde bile bu meseleleri derpiş etmeyi düşünmedi. 1908 İkinci Meşrutiyet, yine Birinci Meşrutiyet Anayasasında kâfi değişiklikleri yapmak suretiyle gündeme getirildiğinde bu konuları ele alacağını söylemişti; ama, o konuların üzerinde herhangi bir çalışma yapma imkânını da bulamadı. Daha sonra, millî mücadele öncesinde, sonrasında, İzmir İktisat Kongresinde Amele Birliği tarafından gündeme getirildi ve o tarihte ilan edilen iktisadi misakta -yani, misakı iktisadi- misakımilliden sonra Türk Devletinin ilan ettiği ikinci misakta da bu mesele fevkalade önemli bir şekilde ele alınmıştı.

Bütün bunlara rağmen, 1924 Anayasası içerisinde de herhangi bir şekilde sosyal güvenliği anayasal hak olarak derpiş etme imkânını, bulamadık. Bununla beraber, meseleyi çok geniş bir kapsamda ele aldık ve değerlendirmelere devam ettik; aşağı yukarı 1946 yılında, ilk defa olarak sosyal güvenlik ve işsizlik sigortasını gündeme getirdik ve tartıştık. Daha sonra bununla ilgili olarak 1946 yılı içerisinde -biraz evvel, bir vesileyle Sayın Kocaoglu'nun da temas ettiği gibi- işçi sendikaları, işsizlik sigortasıyla ilgili olarak gerekli adımların atılması için harekete geçti. Kocaeli'nde

kurulmuş bulunan Kocaeli İşçi Sendikaları Birliğinin Nizamnamesinde, bir numaralı gerçekleştirilmesi gerekli hedef olarak benimsenen konu işsizlik sigortasıydı. Daha sonra 1952 yılı içerisinde de Türk-İş'in Birinci Olağan Kongresinde, Türk-İş müzakeresinin ağırlıklı olarak yoğunlaştığı konu, yine işsizlik sigortasıydı.

Değerli arkadaşlar, o tarihten bugüne gelinceye kadar, bugün, bu Mecliste bulunan çok değerli beş partinin geçmişindeki müzakerelerin hemen tamamına yakın kısmında bütün bu partiler, işsizlik sigortasında, âdeta, ittifak edebilecekleri bir görüş birliği içerisindeydiler.

O tarihte, 1974 yılında, bugünkü Sayın Başbakan Ecevit, o tarihte yönettiği parti ve tarihi yanılmaz çerçevesinde ortaklık tesis ettiği partiyle ilgili olarak, Planlama Teşkilatı içerisinde işsizlik sigortasına ilişkin önemli çalışmalar yaptırmıştı. 1974'te teşkil edilmiş bulunan Ecevit Kabinesinin Hükümet Programında da vardı.

Yine, aynı şekilde, o kabinenin ortağı olan Millî Selamet Partisi de aynı anlayış birliği içerisindeydi. Hatta, o kabinede olanlar -her ne kadar bugün Meclisimizi teşrif etmemiş olsalar bile- Oğuzhan Asiltürk ve Fehim Adak arkadaşlarımız, bu programın sahibiydiler.

Aynı şekilde, Millî Cephe Hükümetleri sırasında, rahmetli Türkeş, o, davudî ve mukni sesiyile işçi ecrinin (hakkının), alınterinin teslim edilmesinden ibaret bir sosyal güvenlik anlayışının, Türkiye'deki sosyal siyaset meselelerini tümüyle kavrayamayacağını, bunun, işsizlik sigortasına da teşmil edilmesi gerektiğini anlatıyordu.

Değerli arkadaşlar, zaman zaman Doğru Yol Partisinin, âdeta, bir menşe şahadetnamesi gibi refere ettiği Adalet Partisi dönemi içerisinde Adalet Partisi hükümetlerinde de işsizlik sigortası fevkalade önemli olarak ele alındı. Dolayısıyla, bugün, baktığımız zaman, aynı anlayışın şu Mecliste hâkim olduğunu görüyorsunuz.

Bundan yaklaşık iki yıl kadar evvel, yine sosyal siyasetle ilgili meselelerin tartışıldığı bir toplantıda, sosyal siyaset meselelerini derpiş eden görüşmelerde, Doğru Yol Partisinin Sayın Genel Başkanı Tansu Hanımefendi, toplantıyı teşrif edip, bir konuşma yapacaktı; fakat, Doğru Yol Partisi Bursa Milletvekili rahmetli Abdulkadir Cenkçiler'in vefatı münasebetiyle, Parti Genel Başkanı cenazeye iştirak ettiği için, o toplantıya, Parti Grubu adına, değerli arkadaşımız Turhan Güven Bey katıldı ve orada fevkalade güzel bir konuşma yaptı. Dolayısıyla -kendisine sataşmıyor, iltifat ediyorum- Turhan Bey, o konuşmanın içerisinde, bugün bu maddede derpiş edilmiş olan işsizlik sigortası esaslarının tamamına yakın kısmını beyan etti.

Değerli arkadaşlar, bunları anlatışımın bir tek sebebi var: Bu kanun tasarisının başından sonuna kadar, bugüne kadar sürekli olarak eleştirdik; bunların doğru tarafları var, yanlış tarafları var. Zaman içerisinde, tashih edebileceklerimizi yeniden tashih etme imkânlarını kullanabileceğiz veya doğru teşhis etmeyip eleştirdiklerimizin isabetli düzenlemeler olduğunu görebileceğiz; ama, artık, bütün grupların ittifak edeceği, hiçbir itiraz ileriye sürmeden kabul edebileceği bu yenilik maddesi, Türkiye'de 135 senelik bir rüyanın gerçekleştiği hadisedir ve bu Meclise nasip olmaktadır ve 2000 yılına girerken, dünyadaki pek nadir ülkede bulunan işsizlik sigortasını, Türkiye de uygulayabilir hale gelecektir.

Değerli arkadaşlar, bir hususu ifade etmeden geçmek istemiyorum: 1983 senesinde, Anavatan Partisi kurulup parti programı yazıldığı sırada, parti programını yazanlar ve dönemin kurucu başkanı rahmetli Turgut Özal, işsizlik sigortasıyla ilgili olarak fevkalade duyarlı davranılması için gerekli direktifleri vermişti.

O tarihte, meseleye, iki önemli noktadan yaklaşıyordu. Bunlardan birincisi, Anayasamızın 2 nci maddesinde yazılı olan sosyal hukuk devletiydi; ikincisi de, hukuk devleti kavramıydı. Anava-

tan Partisinin sosyal siyaset sistematüğinde, işsizlik sigortasının oturacağı yerin zemin olarak tayin edilmesinde, hem sosyal devlet kavramının fevkalade önem taşıdığı hem de hukuk devleti kavramının fevkalade önemli olduğu meselesinin altı büyük bir dikkat, vukuf ve ısrarla çizildi. Rahmetlinin söylediğı şey şuydu: "Güçlü ile güçsüz bir arada yaşamak noktasındaysa, devletin tam değerlerini ortaya koyabileceğı şey, eşitliğı sağlayabilecek noktada devlet anlayışının millet olarak kabul edilebilir çizgisini bulmaktır." Bunu yerine getirirken de şunu söylüyordu: "Eğer sosyal adalet ve sosyal güvenliğı teslim etmeyen bir hukuk düzenine sahipseniz, bunu anayasamızda yazmış olsanız bile, onun bir hukuk devleti olduğu iddiası varit değildir. Eğer bir hukuk devleti sosyal adalet ve sosyal güvenliğini temin edecek noktada düşünölmemişse, o devletin sosyal hukuk devleti olduğunu iddia etmek mümkün değildir." O halde, Anayasamızın 2 nci maddesindeki demokratik, laik, sosyal hukuk devleti tarifi; yani, ebediyete kadar bu Anayasayla sürdüröceğimiz temel devlet ilkemiz, hem hukuk devletinin gerçekleşmesi hem sosyal devletin gerçekleşmesi açısından son derece önemliydi. İşte Anavatan Partisinin 1983 senesinde ortaya koyduğu bu husus, altı yıl sonra Anayasa Mahkemesi tarafından, neredeyse, kelimesi kelimesine seçilip, bir araya getirilmek suretiyle birbirine bağlandı.

BAŞKAN – Sayın Karakoyunlu, 1 dakika ek süre veriyorum; lütfen toparlayınız efendim.

YILMAZ KARAKOYUNLU (Devamla) – Değerli arkadaşlar, Anavatan Partisinin programında yazılı olan bu işsizlik sigortası, sosyal adalet, sosyal güvenlikle ilgili olan hükümleri, Anayasa Mahkemesi, güçlüler ve güçsüzler karşısında birbirlerini koruyarak eşitliğı ve sosyal adaleti; yani, toplumsal dengeyi sağlamayı, hukuk devletinin amaç edindiğı sosyal adalet sağlanması ilkesi olarak tarif ediyordu.

Değerli arkadaşlar, bugüne kadar, bununla ilgili çok sayıda eleştiri getirdik; ama, bu konuda bir ittifakımızın olduğunu, tarih bilinci içerisinde, çok kısa bir sürede sizlere arz ettim. Bu, o tarihte, Dilaver Paşa Nizamnamesiyle başlamıştı, bugün de, Anavatan Partisi Milletvekili Yaşar Okuyan'ın bakanlığı sırasına rastlıyor. Bu seyir içerisinde, Sayın Okuyan burada değı; ama, kendisine, emeklerinden ötürü çok teşekkür ediyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

YILMAZ KARAKOYUNLU (Devamla) – Hiçbir zaman unutmamız gereken şey şudur: Bir kanun, iktidarın iradesinin yazılı hale getirilmesidir; fakat, ona hukukilik ve siyasi ahlak ilkeleri içerisinde disiplin kazandıran, muhalefetin eleştirileridir. Muhalefet, bu olgun eleştirileriyle, bu madde tizerinde ittifak edecektir umudumu ifade ediyorum.

Felaket nedeniyle ebedi hayata intikal edenlerin tamamına rahmet diliyorum, hayatta kalanlara selamet ve hidayet diliyorum.

Hepinizə saygılar sunuyorum, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Karakoyunlu.

Doğru Yol Partisi Grubu adına, Samsun Milletvekili Sayın Kemal Kabataş; buyurun efendim.

Süreniz 10 dakika.

DYP GRUBU ADINA KEMAL KABATAŞ (Samsun) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Marmara Bölgesinde 17 Ağustos 1999 günü yaşadığımız depremin yarattığı acı ve hüznü, tüm ülkeyi derinden sarsmış, hepimizi çöke etmiştir.

Depremın getirdiğı topyekün felaket, tüm acılı sonuçları, tüm dayanılmazlığı ve sıcaklığıyla yaşanmaktadır. Depremde, 13 000'in üzerinde, her yaştan, her meslekten, her kesimden yurttaşımızın feci şekilde yaşanan can kaybının getirdiğı derin ve dayanılmaz acı, 40 000'i aşan yaralımızın

ve yakınlarının yükselen feryatları, büyük yıkım nedeniyle, işlerini, işyerlerini, malvarlıklarını kaybetmiş olan vatandaşlarımızın talihsizlikleri tüm sıcaklığıyla sürmekteyken, Yüce Meclis, büyük bir kararlılık gösterisi içinde, Sosyal Güvenlik Yasa Tasarısını görüşmeye devam etmektedir. Hükümet ve Koalisyon ortağı siyasi partilerin grupları, depremin yarattığı derin krizi, felaketi yönetmekte gösteremedikleri kararlı tutumu, ülkede tüm çalışanları ve ülke nüfusunun yüzde 90'ının aleyhinde olmak üzere yakından ilgilendiren sözde reform tasarısının görüşülmesinde, maalesef, gösterebilmektedirler. Tüm çalışanların ve özellikle depremzedelerin yoğun tepkisini çeken bu tasarı yerine, Yüce Meclisin, derin deprem krizini tüm şiddetiyle yaşayan acılı vatandaşlarımızın sorunlarına çözüm getirecek bir tasarımı görüşüyor olmasını gerçekten dilerdim. Buna rağmen, görüşmeler devam ediyor ve tasarının çok önemli bir maddesi üzerinde Grubumun görüşlerini ifade etmek üzere huzurunuzda bulunuyorum.

Değerli milletvekilleri, tasarının yeni 46 ncı maddesi önemli bir madde, önemli bir kurumsal düzenlemeyi içeriyor. Basitçe, getirilen sistemin esası şu: Sosyal güvenlik sistemleri içinde çok önemli, çok özel yeri olan bir kalem ve sosyal güvenlik sisteminde "işsizlik sigortası" olarak bilinen bir kurum, Türk malî sistemine, Türk sosyal güvenlik sistemi içine taşınıyor, alınıyor.

Burada, konunun ayrıntılarına girmeden, uluslararası tatbikatla, düzenlemeyle ilgili birkaç noktaya değinmek istiyorum.

Gelişmiş ülkelerdeki sosyal güvenlik sisteminin ilke finansmanındaki maliyeti fevkalade ağırdır. Gelişmiş ülkeler, millî gelirin yüzde 20'si ilâ yüzde 40'ı arasında, bir kaynağı, sosyal harcama olarak, transfer amacıyla, bu sistemin finansmanı amacıyla kullanmaktadırlar.

Millî gelirin yüzde 40'ına kadar bir tutarı ifade eden sosyal güvenlik bütçelerinin dörtte üçü işsizlik sigortası için kullanılmaktadır. Dolayısıyla, tüm sosyal güvenlik sistemleri içinde, en ağır maliyet, en yüklü maliyet, işsizlik sigortasıyla ilgilidir. Bizim sistemimizde tüm sosyal harcamaların millî gelire oranı, sadece yüzde 7'den ibarettir ve biz, millî gelirin yüzde 2,3'ü oranındaki payı, sosyal güvenlik sistemine transfer ettiğimiz için, ülkeyi batma tehlikesiyle karşı karşıyadır diye ilan ediyoruz.

Gerçekte şu anda getirdiğimiz işsizlik sigortası sistemiyle ilgili olarak, ciddi bir hesap yapmadığımız, ciddi bir finansal tablo ortaya koymadığımız açık ve net şekilde ortada. Gerçekten, Türk usulü bir yaklaşımla, yeni sistemi ortaya koyuyoruz; diyoruz ki, biz, işsizlik sigortası sistemini, ilk defa, Türk sosyal güvenlik tarihinde ihdas ediyoruz. İhdas edilen sistem nedir? Altıyüz gün, yaklaşık iki yıl süreyle, Türkiye'deki işveren, işçi ve devlet, yine yüzde 7'lik bir prim sağlayacak, ek yük olarak oluşturulan fona, işsizlik fonuna aktaracak ve burada birikecek yaklaşık 2 katrilyonluk bir tutardan, şu anda 5 - 5,5 milyon civarında olan sosyal sigorta kapsamındaki işçilerden, iş kaybına uğrayanlar, işsizlik sigortası yardımı alacaklar; yani, toplam 26 milyon sivil işgücünün 5 milyonluk kısmı, bu sigorta kapsamında, 600 gün sonra kanun yürürlüğe girdikten itibaren, bu primlerden, bu yardımlardan yararlanır hale gelecek. Bu 600 gün içinde biriken yaklaşık 2 katrilyonluk fon, yine, tümüyle, bir idarî sistem içinde oluşturulan bir heyet tarafından, bir yönetim kurulu tarafından yönetilecek.

Getirilen sistemde şuna dikkat etmiyoruz. Bu ülkede yaklaşık 5 milyon insan, kayıtdışında ve işsiz. Ülkedeki ortalama işsizlik oranı, fiili duruma göre yüzde 20'ler düzeyinde. Bu kadar işsizi olan bir ülkede, sadece çalışabilenler için, 5,5 milyon çalışan için işsizlik sigortası ihdas ediyoruz. Çağdaş bir kurum, çağdaş bir yaklaşım... Oluşturulan sistemle ilgili, elimizde sağlıklı bir bilanço ve bu sisteme getireceği yük hakkında da hiçbir ciddi çalışma yok.

Bugünkü tarihi itibarıyla ve bugünkü verilere göre, 600 gün sonra işsiz kalacaklara da, 6 ay süreyle, yine bugünkü tutarlarla, ayda yaklaşık net 34 milyon lira işsizlik yardımında bulunacağız.

Getirdiğimiz sistemin, bugünkü tanımlar içindeki sonuçları budur ve ortada, bu büyük sistemi, yani, 63 milyonluk bir ülkenin işgücü piyasalarını oluşturacak kurum da, bizim öteden beri bildiğimiz İş ve İşçi Bulma Kurumu. Böyle bir kurum, böylesine büyük bir sistemi yönetecek, işgücü piyasalarını oluşturacak. Ülkede 7,5-8 milyon aktif işsiz var ve bütün bu işsiz kesimin sistemle ilişkisini kurmadan, çalışan 5,5 milyona ilgili düzenlemeyi bu kurum yapacak ve böylece, büyük bir koruma sistemi yaratarak, çalışmayanlara, 6 ay süreyle, ayda 34 milyon lira yardım yapacak hale geleceğiz. Getirdiğimiz bu çağdaş sistemin, bugünkü görünümü, bugünkü sonuçları bunlar. Bunlarla, tabii ki, sadece Türkiye'ye uygun bir ilk adımı attık; ama, getirilen çalışmanın bir altyapısı yok, kendi içinde ciddi bir incelemeye dayanmadığını, dünyadaki modellerle de uyum yönünden bir benzerliği olmadığını üzümlere ifade etmek istiyorum. Getirilen sistem, sadece "bizde de işsizlik sigortası vardır, biz de bunu ihdas ettik" anlamından öteye bir ağırlık ve ciddiyet, maalesef taşıyor değil.

Evet, Türkiye, bu konularda çok ciddi deneyimler edinmek zorunda olan bir ülke. Getirdiğimiz sistemde, oluşturduğumuz fonda, devleti, tek garantör olarak yine ihdas ettik, ilan ettik; bu sistem açık verirse, devlet, yine, bu fonu finanse edecek. Devlet, umarım ki, bugünkü yapısı içerisinde, bugünkü anlayışı içerisinde, bugünkü değerler sistemi içerisinde yeni bir SSK yaratmayacak; ama, yaratılması yönünde gerekli tüm hukuki altyapı, maalesef, öncelikle bu sistemin içerisine derç edilmiş durumdadır.

Modern fon yönetimiyle ilgili olarak, bu büyük fonu yönetmek açısından, hiçbir temel ilke, hiçbir çağdaş yaklaşım tasarıya yansımamıştır. Yine, iş, bir yönetmeliğe havale edilmiştir. Yönetmelik çıkarılacaktır ve uzmanlar, bu katrilyonluk fonların nasıl yönetileceğiyle ilgili ilkeleri bu yönetmeliklerle belirleyeceklerdir. Burada, çağdaşlık yok; burada, birazcık taklit var, birazcık, bu tasarıyı popüler hale getirme yaklaşımı var. Türkiye'de işsizlik sigortası lazım; ama, çok daha ciddi bir yaklaşımla, ama, çok daha profesyonel bir anlayışla ihdas edilmek kaydıyla.

BAŞKAN – Sayın Kabataş, 1 dakika süre veriyorum.

Buyurun efendim.

KEMAL KABATAŞ (Devamla) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Getirilen sistemin eleştirilecek çok yönü var ve bundan böyle, Türk kamuoyunun gündeminde, bu önemli kurum, yasanın yürürlüğe girdiği tarihten itibaren, artlarıyla, eksileriyle tartışılacaktır.

Ben dileğim ve temennim odur ki, bu çağdaş kurumu uygulayacak altyapıyı da oluşturalım. Türkiye'de işgücü piyasalarını gerçekten oluşturalım; ama, bu, gerçekten zor bir iş. Biz, bu konuyu, Dünya Bankasıyla çok yakından takip ettik, izledik, zorluklarını biliyoruz; yani, işsizlik sigortası sorununu, sosyal güvenliğin çok önemli bu konusunu, sadece kanun çıkararak, sadece kanuna derç ederek çözemeyeceğimiz konusunda, konunun, çok daha özel önem ve ağırlık gerektiren bir konu olduğu hususunda hepimiz mutabık olmalıyız.

Bütün bu eksikliklerine rağmen, getirilen düzenlemenin, ülkemize ve sosyal güvenlik sistemimize hayırlı olmasını diliyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Kabataş.

Demokratik Sol Parti Grubu adına, İstanbul Milletvekili Sayın Masum Türker.

Süreniz 10 dakika.

Buyurun efendim.

DSP GRUBU ADINA MASUM TÜRKER (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Demokratik Sol Parti Grubu adına, hepinize saygılarımı sunuyorum.

Sözlerime başlamadan evvel, hepimizi tüzünltye gark eden ve önemli sayıda vefat eden, yaralı kalan ya da bunların arkasında bekleyen insanların acısını, hepimizin içimizde hissettiğini biliyorum. Bizlere, ölenlere tanrıdan rahmet, yaralılara şifa, kalanlara sabır dilemekten ve bundan sonra çıkacak sorunlara çözüm bulmak için el ele vermekten başka bir şey düşünmediğini düşünüyorum.

Bugün, burada görüşmekte olduğumuz işsizlik sigortası, aslında, son günlerde tartışılan; son günlerde, iktidar grubunu oluşturan üç partinin liderine doğrudan doğruya hücum edilen, bir yasanın adını taşıyan bölümdür. Biz, her ne kadar sosyal güvenlik reformu diyorsak da, görüştüğümüz tasarının adı İşsizlik Sigortası Kanun Tasarısıdır. İşsizlik Sigortası Kanunu Tasarısıyla ilgili, tarihî bakımından, Sayın Karakoyunlu, ciddi bir anlatımda bulundular ve sevindirici bir tarafı, sosyal politikada hocaların da hocası olan Sayın Yalçıntaş, dileklerini dile getirirken sözlerini şöyle bitirdi: "Çocuk, sakat doğmasın, gürtüz bir çocuk olsun." Bu dileği neden önemlidir? Neden, bu tasarının bundan sonraki maddelerinde, iktidara ve muhalefete önemli görevler düşmektedir? Burada, çıkıp, Sayın Ecevit'i işçi düşmanı ilan etmek, Sayın Bahçeli'yi bu işe duyarsız ilan etmek, Sayın Mesut Yılmaz'ı "mezarda emeklilik" diye suçlamak kolaydır; ama, her madde için, biz yasa koyuculardan, uygulayanlar, yasanın güvenliğini sağlayacak sözcükleri duyamıyorsa, ne iktidar ne de muhalefet görevini yapmamış olmaktadır.

Bu görevin yerine getirilebilmesi için, bundan sonraki maddelerde, görülecek bir konuyu, özellikle ışık tutması bakımından, ben, bir hesabı burada huzurlarınıza getirmek istiyorum: Şu anda, ülkemizde, 5,5 milyon civarında sigortalı vardır. Bunun 1 milyon 100 bin kamuda çalışıyor, 4 milyon 400 bin isteğe bağlı sigortalı ya da özel sektörde çalışıyor. Bunların asgarî ödedikleri, öntümüzdeki dönemdeki artışı dikkate aldığımız zaman, taban prime esas olan matrah 113 milyon, azamisi 182 milyon beklenmekte, ortalaması 141 milyondur. Bu rakama göre, ülkede öntümüzdeki yıl başlayacak sigorta, eğer öntümüzdeki aylarda başlasaydı, devletin yüklediği miktar 141 trilyon civarında olurdu; bu rakam da, devlet için 141 trilyon 325 milyar, işçi için 141 trilyon 325 milyar, işveren için 211 trilyon 988 milyardır. Eğer, öntümüzdeki ağustos ayından itibaren birimleri alırsak, bir yılda toplanması gereken miktar 580 trilyon civarında olacaktır.

İşsizlik sigortasının bu hacimde yürütülmesinin önemi şudur. Bir taraftan, önemli bir fon oluşmakta; diğer taraftan, Sayın Karakoyunlu'nun deyişiyle, 135 yıldır sosyal güvenlik bu ülkede tartışılırken, devlet, ilk kez, sosyal güvenliğe yardım etmektedir; sosyal güvenliğe, ilk defa, yüzde 2 oranında katkıda bulunmaktadır. Bu, aslında, devletin, sosyal güvenlik ve sosyal devlet olma niteliğini ilk kez devreye koyduğu, başka bir deyimle, İnsan Hakları Beyannamesinin 25 inci maddesinde yer alan işsizliğe, ilk kez çözüm bulma konusunda gayret gösterdiği bir tasarıdır ve bu tasarının, 57 nci Hükümet tarafından hazırlanıp, huzurumuza getirildiği gibi, bu tasarının yasallaşmasında katkısı bulunacak 21 inci Dönem de, gelecekte çalışma hayatına önemli bir katkı sunmuş Meclis olarak anılacaktır.

Peki, bu tasarının yeterli midir; bu tasarının yeterli değildir. Bugün, Avrupa Birliğinde işsizlikle ilgili çalışmalara baktığımız zaman, iki türüdür: Bir grubu, bugün düzenlendiği gibi, işsizlik sigortasıdır ve burada amaç, çalışmakta olan kişilerin, kendi inisiyatifleri dışında, çalışabilme güçleri olduğu halde, çalışmaktan alıkonulurlarsa, ödenecek belirli zamandaki sigorta karşılığıdır. Avrupa Birliğinde uygulanan ikincisi ise, refah karşılığı ödenen ve "işsizlik yardımı" adı altında, işsiz kalanlara, işsizlik sigortası dışında yapılan katkıdır.

Bunu hemen getirebilir miyiz? Avrupa Birliğine üye ülkelere baktığımız zaman, örneğin son üye olan ülkeler, yani geçmiş, ilk, veto etme hakkı olan ülkelere Portekiz ve Yunanistan'da yal-

nuz işsizlik sigortası uygulanmakta, diğer ülkelerde bu yardım farklı şekillerde tedarici girmektedir. Demek ki, bizde de, işsizlik sigortası olarak, atılan bu ilk adımın ikinci aşaması, bundan sonraki hükümetler için, bundan sonraki meclisler için, refah payı olan işsizlik yardımını da katmaktadır.

Değerli milletvekilleri, bugün, burada çok önemli bir konuda karar veriyoruz. İşçilerin en büyük korkusu, işsizlik sigortası geldiği zaman, kıdem tazminatı hakkının ortadan kalkmasıdır. İşverenlerin talebi ise bugüne kadar, eğer işsizlik sigortası gelecekse, bu, kıdem tazminatından karşılanır şeklinde görüş geliştiriliyordu. Oysa, bugün Meclis, burada, işçinin o korkusunu silmekte, kıdem tazminatına, ihbar tazminatına dokunmaksızın, o iki tazminatın, artık, kabul edildiği gibi, ücretin giydirilmiş bir parçası olduğunu kabul ederek ve biraz evvel burada Sayın Kocaoğlu'nun üzerini ısrarla çizdiği yepyeni bir sosyal hakkı vererek, farklı bir yaklaşımla getirmektedir.

Burada işverenin de pek itiraz etmeye hakkı yoktur; çünkü, işveren, artık, hepimiz biliyoruz ki, toplu sözleşme görüşmelerinde, kıdem tazminatını ve ihbar tazminatını, işçinin giydirilmiş ücretinin bir parçası olarak kabul etmekte ve bunu, buna göre dikkate almaktadır.

Bu maddeleri neden tartışmamız gerekmektedir; ben, özellikle, bir örnek vermek istiyorum. 1974 yılında bu Meclisin kürsülerinde, yine, Sayın Ecevit'in Başbakanlığında, kıdem tazminatı süresi 15 günden 30 güne çıkarıldığı zaman, Adalet Partisinden bir milletvekili itiraz ediyor "işverenler bunun altında kalırlar, ödeyemezler" diyor. O dönem, Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanı olan CHP milletvekili Sayın Metin Tüzün, yaptığı açıklamada "hayır, bunun her yıl maliyetlerini de dikkate alacaklar, kendi kârlarından düşecekler" diyor.

Ne hazindir ki, 1974 yılında Meclisin kürsülerinde, yasama organı tarafından o amaçla çıkarılmış olan bu kıdem tazminatı, daha sonra yanlış anlamalar ve Maliye Bakanlığının o günden beri ısrarcı tutumu sonrası, ödendiği süre yalnız maliyete gider kaydedilmekte, ödenmediği sürece, karşılık ayrılrsa bile, gider olarak düşülmemekte, bu da, işletmelerde kıdem tazminatını bugüne kadar tartışılır hale getirmiştir. Tartışılır olan bu halin, tek nedeni, bu Meclis kürsüsünde bir yasa tartışılırken, kanun koyucu olan her bir milletvekilinin, konuşmasını eleştirisini, bürokratin uygulamasını yönlendirecek şekilde yapmamasından kaynaklanmaktadır.

Bu nedenle, bu işsizlik sigortasında, bizim açıklık getirmemiz gereken bazı maddeler vardır. Belki, o maddelerde söz alırız, belki almazız; ama, bir-iki tanesine dikkati çekmek istiyorum. Kanun maddeleri incelenirse görülecektir ki, yapılan düzenlemede, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığında bünyesinde kurulacak işsizlik sigortası dairesinin bütün maliyetleri, bu fondan değil, genel bütçede İş ve İşçi Bulma Kurumu bünyesinden karşılanacaktır.

Bu önemli bir gelişmedir ve tutanaklardaki bu gelişmenin, gelecekte dikkate alınmasında şu bakımdan fayda vardır; Sosyal Sigortalar Kurumunda olduğu gibi, şişkin bir personel maliyetinin bu fondan karşılanmasını önlemek açısından, burada dile getirme gereği duyuyorum.

İlerideki maddelerde, yine, açıklık getirilmesi gereken bir husus var. Sayın Hocam, bir sosyal politika uzmanı olarak altını çizdi; bu işsizlik sigortasının istismar edilmesi çok mümkündür. Yasa da, bu istismarı önleyecek çok güzel düzenlemeler yapılmıştır; ama, bu düzenlemelerin yanı sıra da, işçinin aleyhine imkân verecek bir kısım vardır.

BAŞKAN – Sayın Türker, size 1 dakika süre veriyorum; buyurun.

Toparlayınız efendim.

MASUM TÜRKER (Devamla) – Ben, iktidar ve muhalefet partilerinden rica ediyorum; o maddeye gelindiği anda, herkes konuşsun o konuda. Bir kişi işsiz kaldığı zaman bu sigortayı alacak; eğer, bir iş bulursa, bu sigorta kesilecek; tekrar işsiz kalırsa, orada, kaldığı yerden devam ede-

cek. Boşluk, bizim buradaki tartışmalarla doldurulması gereken kısım, bu kişinin, o gün sürelerindeki kaydırma hakkının kullanılıp kullanılmayacağı konusundadır. İktidar ve muhalefet, eğer, tartışmalarımızı o maddede bu şekilde bildirmezsek, 57 nci hükümete, bu hükümeti oluşturan ve bugün, birçok risk yüklenen koalisyonun bu tasarıda getirdiği, aslında, bu Meclisin yüzüğü, bu Meclisin en büyük onuru olacak yeni bir sosyal güvenlik hakkının son halkasının incelendiği bir kanun yanlış yorumlanabilecektir. Ben, sanıyorum ki, bu işsizlik sigortasını, öntümüzdeki günlerde, eğer, iş güvencesi de izlerse, bu ülkede sosyal güvenlik hakkı tamamen sağlanmış olacaktır.

Tekrar saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Türker.

Gruplar adına başka söz istemi?.. Yok.

Şahsı adına, Nihat Gökbulut..

SALİH KAPUSUZ (Kayseri) – Sayın Başkan, diğer arkadaşlarımızın isimlerini okursanız, hazırlık yaparlar.

BAŞKAN – Nihat Gökbulut, Salih Kapusuz, Aslan Polat, Veysel Candan, Musa Uzunkaya, Zeki Okutan; devam ediyor; bunların hepsini okumamız mümkün değil. Herkes söz istemiş Sayın Kapusuz, burada liste var; söz isteyen kendisini bilir.

SALİH KAPUSUZ (Kayseri) – Sayın Başkan, sırasını bilemezler.

BAŞKAN – Süreniz 5 dakika; buyurun efendim.

NİHAT GÖKBULUT (Kırıkkale) – Sayın Başkan, Meclisin değerli üyeleri; görüşmekte olduğumuz Sosyal Güvenlik Yasa Tasarısının, gerçekten reform niteliği taşıyan işsizlik sigortasıyla ilgili 46 ncı maddesi üzerinde görüşlerimi kişisel olarak beyan etmek üzere huzurlarımdayım; bu vesileyle, tümünüzü selamlıyorum.

Bu kanun tasarısı, 506 sayılı Sigortalar Kanununun 2 nci maddesinde belirtilen sigortalıları, tabi sigortalıları ve müttekabiliyet esasına dayalı olarak yapılan anlaşmalara göre çalışan yabancı işçileri kapsamaktadır.

Dış ülkelerde çalışan işçilerimizin Türkiye'yi ziyaretlerinde, bazen "işim yok, lakin işsizlik sigortası alıyorum" şeklindeki beyanlarını hayret ve gıptaıyla karşıladık. İşsizlik sigortası, bizim gibi gelişmekte olan ülkeler için, medenî olmanın ve kalkınmanın bir ölçüstüydü. Şimdi, bu ölçü, bizim için bir hedef olmak yerine, bu yasayla hakikat olmaktadır.

İşsizlik sigortasını hayatiyete geçiren 57 nci hükümetimize, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanımıza ve bakanlık mensuplarına, bu vesileyle şükranlarımı arz ediyorum.

Şimdi, Türkiye'nin en çok satan bir gazetesinin, en çok okunan bir muhabirinden bir alıntı yapmak istiyorum: "Sosyal güvenlik reformu adım adım ilerliyor. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanını Sayın Yaşar Okuyan'ı, reformun lokomotifliğini yaptığı için kutluyorum. Başbakan Sayın Ecevit'i kutluyorum; eski kavramlarla değil, yeni kavramlarla düşünmemiz gerektiğini göstererek, ülkenin önünü açıyor. Başbakan Yardımcısı Sayın Devlet Bahçeli'yi kutluyorum; 21 inci Yüzyıl eşliğindeki Türkiye bilincine sahip devlet adamı olarak davranıyor. Sayın Mesut Yılmaz'ı kutluyorum; bu hükümetin, liberal reformlara yönelmesinde önemli bir rol oynamıştır."

Bu alıntılar, az önce de belirttiğim gibi, Türkiye'nin en çok satan ve en çok okunan bir gazetesinin muhabirinden alınmadır.

Ben de, bu reform yasaasının görüşülmesinde, demokratik teamüllere uygun olarak muhalefet görevini yapan ve bu yasa tasarısını destekleyen, hem muhalefetteki hem iktidar mensubu olan ar-

kadaşlarımı, görev bilinci içerisinde, sorumluluk içerisinde davrandıkları için cam göntülden kutlu-
yor ve onlara şükranlarımı arz ediyorum.

Bu tasarı üzerinde menfi veya müspet olarak çok konuşuldu, her sınıf ve sosyal dilim, kendi zaviyesi açısından kendine göre mütalaa da bulundu; işçi, işçi gibi davranarak tenkit etti, sermaye, sermaye gibi davranarak tenkit etti, her siyasi parti de, kendi düşüncesine bağlı olarak mütalaa sı yaptı, münakaşasını yaptı.

Bir düşündürün dediği gibi "her balık kendi suyunda yaşar ve her balığın yaşadığı suyu da kimse değiştiremez." Onun için, bu tasarımı tenkit ederek yardımda bulunan işçi kesimine de, işveren kesimine de, muhalefet partilerine de ve hükümeti teşkil eden iktidar partilerine de saygı ve şükranlarımızı sunuyoruz.

Ancak, burada bir mesele var: Bu tasarı tartışılırken "dayatma" sözcüğü hep ileri sürüldü. Burada bir dayatma yok, uzlaşma vardır. Ayrıca, Atatürk'ün, Büyük Millet Meclisini kurarken "benim en büyük eserim" dediği bu Yüce Mecliste dayatma olmaz, demokratik teamüllere göre münakaşa olur, muhasebe olur, münazara olur. Uzlaşmanın ve çözüm yolu bulmanın adı dayatma değildir.

Bu vesileyle, Yüce Meclisin siz değerli üyelerini saygıyla selamlar, aziz milletime de saygılarımı sunarım.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Gökbulut.

DEVLET BAKANI FİKRET ÜNLÜ (Karaman) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun.

DEVLET BAKANI FİKRET ÜNLÜ (Karaman) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; ülkemizde resmî kayıtlara göre, 1959 yılından bu yana gündemde olmasına, kalkınma planlarında değişik biçimlerde yer almasına ve bugüne değin birçok yasa tasarısı ve önerisi hazırlanmış olmasına, hatta 1983 yılında Danışma Meclisinde kabul edilmesine rağmen, işsizlik sigortasının uygulamaya konulması, bugün mümkün olabilmıştır; bugüne kadar mümkün olamamıştır. Takdir edersiniz ki, bugün konuşuluyor olması, tamamen 57 inci hükümetin inanca ve kararlı bir tutumunun sonucudur; bu gerçeğin altını özellikle çizmek istiyorum.

Bilindiği gibi, ekonomik büyümenin yanı sıra, sosyal gelişmenin sağlanması ve gelirin topluma adil ve dengeli bir biçimde yaygınlaştırılması, sosyal adaletin sağlanması bakımından sosyal devlet anlayışının bir gereğidir. İşte bu yasa tasarısıyla, çalışanlara, cumhuriyet tarihimizin en önemli sosyal güvencesi getirilmiştir. Anayasamızın "Çalışma Hakkı ve Ödevi" başlığını taşıyan 49 uncu maddesinde "devlet, işsizliği önlemeye elverişli ekonomik bir ortam yaratmak için gerekli tedbirleri alır" hükmü de, zaten bu düzenlemeyi gerekli görmekteydi. Anayasamızın bu amir hükümlü çerçevesinde, işsizlik sigortasının uygulamaya konulmasıyla, çalışanın ve ailesinin uğrayacağı gelir kaybının yol açacağı maddi ve manevi çöküntüler ve bunların sosyal dengelyi bozucu etkileri asgari düzeye indirilecektir.

Ayrıca, işsizlik sigortasından işsizlere yapılacak ödemeler, işsizlerin satın alma gücünü artıracak, ekonomide talebin azalmasını ve dolayısıyla üretimin düşmesini belli bir ölçüde önleyecektir.

İşsiz kalanlara verilecek meslek edindirme, meslek geliştirme ve yetiştirme eğitimleri ile nitelikli işgücünün artması sağlanacak ve dolayısıyla, üretimde kalite olumlu yönde etkilenecektir.

Öte yandan, işin keyfi olarak bırakılması, gösterilen işi kabul etmeme, kötü hal ve davranışlarından dolayı işten çıkarılmış olma hallerinde işsizlik sigortasından yararlanamayacak olan işçi, işine daha çok özen gösterecek; böylece, verimlilik artacaktır.

Diğer taraftan, işgücü ve işsizlik hakkında kesin veriler elde edileceğinden, ekonomik ve sosyal yaşamın akışını doğru ölçülerle izlemek ve düzenlemek bakımından daha uygun ve somut kararlar alınabilecektir. Bunun içindir ki, işsizlik sigortası, gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerin birçoğunda sosyal güvenlik sistemi içinde yer almış ve onun vazgeçilmez bir kolu olarak kabul edilmiştir. Getirilecek olan işsizlik sigortası sistemiyle, sosyal güvenlik sistemimiz bütünlüğe kavuşacaktır.

Değerli arkadaşlarım, Sayın Nevzat Yalçıntaş'ın ve Sayın Kemal Kabataş'ın, konuşmaları sırasında soru şeklinde değerlendirdikleri konulara açıklık getirilmesi bakımından, değerli Bakanlık bürokratlarının hazırladığı güzel bilgileri de sizlere sunma gereği duyduğum için, biraz daha, kısa bilgi aktarmak istiyorum:

Örneğin; Sayın Nevzat Yalçıntaş'ın "işsizlik sigortasının uygulamaya sokulması ülkemiz bütçesine yeni bir karadelik oluşturmayacak mı; kaynağı nereden bulacaksınız?" şeklindeki sorusuna kısa bir açıklama yapmak istiyorum.

1 - İşsizlik sigortası, 1.6.2000 tarihinde yürürlüğe girecektir.

2 - 2002 yılının şubat ayına kadar 20 ay süreyle fona prim gelirleri tahsil edilecek, buna karşılık, fondan, işsizlik ödeneği ödemesi yapılmayacaktır.

Sigorta primine esas taban ve tavan ücretlerde meydana gelecek değişiklikler de dikkate alındığında, fonda, 20 ayın sonunda 1,9 katrilyon lira civarında para toplanacağı hesaplanmaktadır. Bu miktara, bu kaynağın değerlendirilmesinden elde edilecek nema dahil değildir.

Şubat 2002 itibarıyla fonun aylık geliri 146,1 trilyon Türk Lirası, aylık gideri ise, 101,2 trilyon lira olacaktır. Görüldüğü gibi, uzun dönemde de fon gelir ve gideri arasındaki fark, gelir lehine devam etmektedir. Bu itibarla, devletin işsizlik sigortası sistemi için bir kaynak ayırmasına ihtiyacı bulunmamaktadır.

Yine, Sayın Kemal Kabataş'ın, İş ve İşçi Bulma Kurumu işsizlik sigortasını uygulayabilecek mi; o durumda mıdır biçiminde bir sorusu vardı.

Biraz önce söylediğim gibi, işsizlik sigortası 1.6.2000 tarihinde yürürlüğe girecek. İş ve İşçi Bulma Kurumunun yeniden yapılandırılmasını ve sosyal tarafların yönetime katılımını öngören İş-kur Yasa Tasarısının öntümüzdeki dönemde yasalaştırılmasına çalışılacaktır.

İş ve İşçi Bulma Kurumu, yürüttüğü istihdam ve eğitim projesi kapsamında, Mayıs 2000 içinde tüm Türkiye'de otomasyona geçmiş olacaktır. Bu proje kapsamında işsizlik sigortası programının yazılımına da başlanılmıştır.

Kurumun tüm illerde ve 33 ilçede taşra teşkilatı vardır. İhtiyaç duyulan gerekli ilave kadro alınmıştır. İstihdam ve eğitim projesi kapsamında, yaklaşık 400 yüksekokul mezunu kurum personelinin 4 ay teorik ve 4 ay uygulamalı eğitimleri, Siyasal Bilgiler Fakültesinin işbirliğiyle devam etmektedir.

Kurum, 1995 yılından bu yana, özelleştirme uygulamaları nedeniyle işini kaybedenlere iş kaybı tazminatı ödemeye ve bunların sigorta primlerini SSK'ya yatırmaya başlamış ve bir tecrübe edinmiştir.

Saygıyla bilgilerinize sunuyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Bakanım.

Şahsı adına, Sayın Salih Kapusuz; buyurun.

Süreniz 5 dakika efendim.

SALİH KAPUSUZ (Kayseri) – Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; şahsım adına söz almış bulunuyorum; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Ülkemizde yaşanan, hepimizi millet olarak derinden üzüntüye gark eden bu tabii afet dolaşısıyla hayatlarını kaybeden bütün kardeşlerimize Cenabı Hak'tan rahmet, yaralılara acil şifa diliyorum ve yüce milletimize geçmiş olsun diyorum; başsağlığı diliyorum. Cenabı Hak, bu büyük musibetten en kısa zamanda düze çıkmamızı, yaraları en kısa zamanda sarmamızı nasip etsin ve üzerimize düşen görevi de layıkıyla yapabilmenin gayreti içerisine, başta hükümeti, Parlamentoyu, bütün milletimizi bir gayret ve şevke gark etsin diyorum.

Değerli arkadaşlar, elbette, değerli sözcüler, görüşmekte olduğumuz "mezarda emeklilik" olarak tavsif edilen bu tasarıyla ilgili olarak, şimdiye kadar yaptıkları değerlendirmelerinde, zaman zaman, tenkit edilen hususlarla ilgili olarak, orta yere konulan tenkitleri hedefinden saptırdılar. Elbette, bu yasanın tamamına kötü demek doğru değil; buna bir ihtiyaç olduğu herkes tarafından ifade edilmiştir. Zaten, bu ihtiyaçtan dolayı da, hükümet, bütün taraflarla işçisiyle, işvereniyle ve bütün kesimleriyle bir araya gelmek ihtiyacını hissetmiştir.

Bu yasada -bugüne kadar tarihçesi de ifade edilen- düzenlemeye duyulan ihtiyaçlardan bir tanesi, bu yasanın bünyesine yerleştirilmiştir. Bu maddenin, bu tasarı içerisinde bulunması isabetlidir. Bu maddeyle ilgili değerlendirmemizi yapmamız, bu yasanın tamamına olan tepkimizden, yanlışlıkları tenkidimizden vazgeçtiğimiz anlamını da taşımamaktadır.

Yalnız, Sayın Bakan açıklama yaparlarken bir husus dikkatlerimi çekti; kendileri belki de açıklık getirirler. "Herkesin, 1959'dan beri arzu etmesine karşılık, 1983 yılında, Danışma Meclisinde karar altına alındığı halde uygulanmadı" dediler. Hukuk devletinde kurallar geçerlidir; yani, o dönemde bir karar alınmış, eğer yürürlüğe konulmuşsa, ben, bunun tatbik edilmemesinin gerekçesini izahta zorlandım ve herkesin aklına geldiği gibi, benim de aklıma, acaba niçin uygulanmadı diye bir soru geldi.

Elbette, sosyal devletten, elbette sosyal adaletten bahsetmek herkes için, hepimiz için zaten Anayasada var olan ana umdelerden bir tanesi, devletin temel ilkelerinden bir tanesi. Zaman zaman devleti öne çıkartanlar, sözüm ona bazı devletçilik yapanlar, sadece, devleti takdim ederlerken, her şeyin önünde, laiklik kavramını öne çıkartıyorlar.

Elbette, laiklik önemlidir. Zaten, Anayasada zikredilen devlet tarifinde laiklikten, hukuk devletinden ve aynı zamanda sosyal devletten de bahsedildiğine göre, bu konunun tartışılır tarafı yok. Ancak, elbette bu iyi düzenlemenin birtakım istifhamları, acaba şu anda kurulu olan mevcut sosyal sigorta sistemimizde, sosyal güvenlik sistemimizde, bu yasa tasarisının böyle acılı bir günde gündeme gelmesinin sebebi sorulduğunda ne çıkar orta yere? Karadelikler! "Bu yükü taşıyamıyor, bu çatı çöktü" denildiği için böyle bir yaklaşıma girildi.

Şimdi, bu oluşturmak istediğimiz, güzel, iyi düşüncelerle kurmak istediğimiz bu işsizlik sigortasının da, yarın, böyle bir çatı çökmesine sebep vermeyecek tarzda düzenlenmesine acil ihtiyaç sözkonusudur. Elbette, bu işsizlik sigortasıyla ilgili ilk uygulama Türk siyasi hayatında, Türk sosyal hayatında devreye girecek, bunun uygulamadaki birtakım sıkıntılarını, elbette, zaman içerisinde tekrar gözden geçirip, düzenlemek ihtiyacını hissedeceğiz; ama, şu anda, ben inanıyorum ki, bu konuyla ilgili iyi niyetli yaklaşımların, birtakım sıkıntılarını, elbette, arkadaşlarımızın methüsenâ etikleri gibi, çok abarttıklarını bir yerde ifade etmek mecburiyetindeyim. Bununla şunu söylemek istiyorum: Elbette, sosyal güvenlik başlıbaşına bir sistemdir; bunun içerisinde işsizlik sigortası, işsizlik yardımı, iş güvencesi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Kapusuz, size 1 dakika ekstre veriyorum.

Buyurun efendim.

SALİH KAPUSUZ (Devamla) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Bunların hepsi birlikte uygulamada da istenilen verimi orta yere koyarsa bir kıymeti harbiyesi oluyor. Yoksa, siz, bunu yasalara yazmış olmakla, sosyal devlet olduğumuzu iddia etmekle, bugün, sosyal devlet fonksiyonunu devlet olarak yerine getirebiliyor muyuz? En son faciadaki yaşadığımız, devleti birtakım insanlar tenkit etmesin gibi yaklaşımlarla öne çıkartmak istedikleri hususla, milletimizin fevranının temelinde yatan şey, hükümetin acziyetidir. Devletin orada olması istediğinden gelen bir tezahürdür. Yoksa, devletine; yani, milletin kendisine karşı olması diye bir duygu söz konusu olamaz.

Değerli arkadaşlar, bugün, Türkiye’de sizin iyi niyetle kurduğunuz bu sistemin temeli, Türk ekonomisinin sağlamlığına dayanır. Eğer siz, yönetilebilen bir ülkede, uygulanabilir, hakikaten sosyal adalete dayalı, Türkiye’nin yatırımlarına, işsizliğine, gelişmesine katkı sağlayacak, ayakları üzerinde durabilen bir ekonomiden bahsedebiliyorsanız ...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SALİH KAPUSUZ (Devamla) – ...elbette, bunun gerçekleşmesi için beklentileriniz müspet olabilir...

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Kapusuz.

SALİH KAPUSUZ (Devamla) – ... ama, faiziyle, borçlarıyla, açmaza girmiş bir devlet yönetiminde, bir ekonomik yönetimde, böyle faydalı hizmetlerin ne kadar başarılı olacağı konusunda endişe duymak elbette görevimizdir.

Söylemek istediğim son söz şudur ki; bu tip faydalı uygulamaların hayata geçmesi için yapılan bütün düzenlemelere, bu maddede olduğu gibi, katıldığımızı ifade ediyoruz. İnşallah, memleketimiz ve milletimiz için hayırlı olur.

Hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Kapusuz.

Maddeyle ilgili görüşmeler tamamlanmıştır.

İki arkadaşımızın soru sorma isteği var; Sayın Okudan ve Sayın Öksüz.

Buyurun Sayın Okudan.

MEHMET ZEKİ OKUDAN (Antalya) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Birinci sorum "İşsizlik sigortası primi, son 4 aylık net kazancın yüzde 50'sidir" deniliyor. 600 gtlin çalışan, yani 20 ay çalışana 6 ay ödenecek; 36 ay çalışana da 10 ay ödenecek. 10 aydan sonra, tabii, herhalde ödeme kesilecek. Bu işçiler ne olacak? Bir de geçici işçiler var; devlet kadrolarında çalışan veya devlet kurumlarında çalışan geçici işçiler var. Geçici işçilerin konumu nedir, ne olacak? Çalışmadıkları sürelerde, işsizlik sigortasından yararlanabilecekler mi?

İkincisi, işten çıkmamış, 60 yaşına kadar çalışmış bir işçiden, kaç sene işsizlik sigortası kesilmeye devam edilecek? 60 yaşına kadar devamlı işsizlik sigortası yükü getirecek misiniz?

Üçüncüsü, bugün SSK primleri yaklaşık yüzde 35'lik bir maliyet getirmektedir, işsizlik sigortasıyla beraber yüzde 42'leri buluyor. Neredeyse, işçiye ödenecek olan paranın yansı sigorta şirketlerine veyahut sigortaya gidiyor. Bu, ekstra bir maliyet getireceği için, emekli yaşını da 60'a çıkardığımız için, hem işsizlik sigortasından hem de normal Sosyal Sigortalar priminden olacak mıyız? Çünkü, bundan kaçış başlayacak; bunu, ne gibi tedbirlerle önlemeyi düşünüyorsunuz?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Sayın Öksüz, buyurun efendim.

ÖZKAN ÖKSÜZ (Konya) – Sayın Başkan, Sayın Bakanuma iletteğim birinci sorum şu: Getirilen sistem, yalnız çalışanlar için geçerlidir; halbuki, Türkiye'de çalışmayan, iş bulamayan, işsiz olan milyonlarca insanımız var; bunlar hakkında ne düşünüyorsunuz?

İkinci sorum, bu tasarı kanunlaşır mı 1.6.2000 yılında yürürlüğe girecek ve uygulaması 2002 yılında başlayacak; bu zamana kadar fona paralar aktarılacak. Acaba, SSK primleri artırılarak işverene ve işçiye yeni bir yük mü getirilecek? Yük getirilmeyecekse, bu fona nereden para aktarılacak? Bunu öğrenmek istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Sayın Seven, buyurun.

NİDAİ SEVEN (Ağrı) – Sayın Başkan, aracılığınızla, Sayın Bakana şu soruyu sormak istiyorum: Bugüne kadar herkesin vaatte bulunup da gerçekleştiremediği işsizlik sigortasındaki amaç; işsizlik sigortasına ilişkin kuralları ve uygulama esaslarını düzenlemek ve sigortalılara, işsiz kalmaları halinde, bu yasayla güvence altına almak olayı olduğuna göre -Türkiye'de bir kısım çevreler, hep yaş hadlerine takılıp kaldılar- acaba, bu tasarıyla getirilmek istenilen işsizlik sigortasını Sayın Bakanımız veyahut diğer bürokratlarımız kamuoyunu yeterince aydınlatabildiler mi? Eğer kamuoyunu tam manasıyla aydınlatamadılarsa, böyle bir çalışmaya girmeyi düşünüyorlar mı? Çünkü, Türkiye'de bu, bir reformdur; bir sayın hatibin de söylediği gibi, yütotuzbeş seneden sonra ilk defa böyle bir reform yapılmıştır. Bu konuda, kamuoyunu tam manasıyla bilgilendirmek üzere çalışmalara gidilmesi gerekmektedir. Bunu yapıp yapmayacaklarını öğrenmek istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Başka söz talebi? .. Yok.

Sayın Bakan; buyurun.

DEVLET BAKANİ FİKRET ÜNLÜ (Karaman) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; tasarının teşvik kesintileri durdurulmakta ve aynı oranlar, işsizlik sigortası primine dönüştürülmektedir. Böyle olduğu için, getirilen işsizlik sigortası sistemi, 10'dan fazla işçi çalıştıran işletmelerde, işçi, işveren ve devlete ilave bir yük getirmeyecektir. Geçici işçilere, çalışmadıkları sürede, ödenek, ancak kanundaki şartları yerine getirmişlerse mümkün olacaktır. Üç yıl içerisinde 600 gün prim ödemiş olanlar işsiz kalmışlarsa, bu, geçerli olacaktır.

Diğer bir milletvekili arkadaşımızın sorusu vardı. Tabii, bu kanun çalışanları kapsıyor; çalışmayan işsizler için hep birlikte çare düşünmeye devam edeceğiz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Madde üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddeyle ilgili 6 önerge vardır; geliş sırasına göre okutup, aykırılık derecesine göre işlem yapılacaktır.

Birinci önergeyi okutuyorum:

Türkiye Blyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşölmekte olan 114 sıra sayılı yasa tasarısının 46 ncı maddesinin birinci fıkrasının "işsizlik sigortasının amacı; işsizlik sigortasına ilişkin kuralları ve uygulama esaslarını düzenlemek, sigortalılara, işsiz kalmaları halinde bu kanunda öngörölen ödeme, sigorta primlerinin yatırılması ve hizmetlerin yerine getirilmesini sağlamak" olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Fethullah Erbaş	Musa Demirci	Mahfuz Güller
Van	Sivas	Bingöl
Bekir Sobacı	M. Ergün Dağcıoğlu	Cevat Ayhan
Tokat	Tokat	Sakarya
Eyüp Sanay	Yakup Budak	Ali Gören
Ankara	Adana	Adana
Mahmut Göksu	Mehmet Özyol	Sait Ağba
Adıyaman	Adıyaman	Afyon
Ramazan Toprak	Akif Gülle	Oya Akgöneğ
Aksaray	Amasya	Ankara
Zeki Çelik	Rıza Ulucak	Mehmet Zeki Okudan
Ankara	Ankara	Antalya
İsmail Özgün	Alaattin Sever Aydın	Suat Pamukçu
Balıkesir	Batman	Bayburt
Hüsamettin Korkutata	İsmail Alptekin	Altan Karapaşaoğlu
Bingöl	Bolu	Bursa
Ahmet Sünnetçioğlu	Hüseyin Karagöz	Yasin Hatiboğlu
Bursa	Çankırı	Çorum
Sacit Günbey	Ömer Vehbi Hatipoğlu	Latif Öztekin
Diyarbakır	Diyarbakır	Elazığ
Ahmet Cemil Tunç	Tevhit Karakaya	Lütfü Esengün
Elazığ	Erzincan	Erzurum
Fahrettin Kukuracı	Aslan Polat	Nurettin Aktaş
Erzurum	Erzurum	Gaziantep
Turhan Alçelik	Lütfü Doğan	Mustafa Geçer
Giresun	Gümüşhane	Hatay
Metin Kalkan	Ali Güner	Azmi Ateş
Hatay	İğdır	İstanbul
Mustafa Baş	İrfan Gündüz	Nazlı Ilıcak
İstanbul	İstanbul	İstanbul
İsmail Kahraman	Ali Oğuz	İsmail Kahraman
İstanbul	İstanbul	İstanbul

Hüseyin Kansu	Mehmet Ali Şahin	Osman Yumakoğulları
İstanbul	İstanbul	İstanbul
Avni Doğan	Mustafa Kamalak	Ali Sezal
Kahramanmaraş	Kahramanmaraş	Kahramanmaraş
Zeki Ünal	Abdullah Gül	Kemal Albayrak
Karaman	Kayseri	Kırıkkale
Osman Pepe	Hüseyin Arı	Veysel Candan
Kocaeli	Konya	Konya
Remzi Çetin	Teoman Rıza Güneri	Özkan Öksüz
Konya	Konya	Konya
Ahmet Derin	Bülent Arıncı	Mehmet Elkatmış
Kütahya	Manisa	Nevşehir
Eyüp Fatsa	Mehmet Bekaroğlu	Nezir Aydın
Ordu	Rize	Sakarya
Ahmet Demircan	Musa Uzunkaya	Ahmet Nurettin Aydın
Samsun	Samsun	Siirt
Temel Karamollaoğlu	Yahya Akman	Zülfikar İzol
Sivas	Şanlıurfa	Şanlıurfa
Ahmet Karavar	Abdullah Veli Seyda	Maliki Ejder Arvas
Şanlıurfa	Şırnak	Van
	İlyas Arslan	Mehmet Çiçek
	Yozgat	Yozgat

BAŞKAN – Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görülmekte olan 114 sıra sayılı yasa tasarisının 46 nci maddesinin ikinci fıkrasının "Bu kanunun 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 2 nci maddesinde belirtilen sigortalılar ile aynı kanunun geçici 20 nci maddesinde açıklanan sandıklara tabi sigortalıları ve müteakabiliyet esasına göre çalışan yabancı işçileri kapsar" olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederim.

Fethullah Erbaş	Musa Demirci	Mahfuz Güler
Van	Sivas	Bingöl
Bekir Sobacı	M. Ergün Dağcıoğlu	Cevat Ayhan
Tokat	Tokat	Sakarya
Eyüp Sanay	Yakup Budak	Ali Gören
Ankara	Adana	Adana

	Mahmut Göksu	
	Adıyaman	
Sait Aba	Ramazan Toprak	
Afyon	Aksaray	
Oya Akgönelç	Zeki Çelik	
Ankara	Ankara	
Mehmet Zeki Okudan	İsmail Özgün	Alaattin Sever Aydın
Antalya	Balıkesir	Batman
	Hüsamettin Korkutata	
	Bingöl	
Altan Karapaşaoğlu	Ahmet Sünnetçioğlu	Hüseyin Karagöz
Bursa	Bursa	Çankırı
Yaşin Hatiboğlu	Sacit Günbey	Ömer Vehbi Hatipoğlu
Çorum	Diyarbakır	Diyarbakır
	Ahmet Cemil Tunç	
	Elazığ	
Tevhit Karakaya	Fahrettin Kukaracı	Aslan Polat
Erzincan	Erzurum	Erzurum
Nurettin Aktaş	Turhan Alçelik	Lütüfi Doğan
Gaziantep	Giresun	Gümüşhane
Mustafa Geçer	Metin Kalkan	Ali Güner
Hatay	Hatay	İğdir
Azmi Ateş	Mustafa Baş	Nazlı Ilıcak
İstanbul	İstanbul	İstanbul
İsmail Kahraman	Hüseyin Kansu	Ali Oğuz
İstanbul	İstanbul	İstanbul
Mehmet Ali Şahin	Osman Yumakoğulları	Avni Doğan
İstanbul	İstanbul	Kahramanmaraş
Mustafa Kamalak	Ali Sezal	Zeki Ünal
Kahramanmaraş	Kahramanmaraş	Karaman
Abdullah Gül	Salih Kapusuz	Kemal Albayrak
Kayseri	Kayseri	Kırıkkale
Mehmet Batuk	Osman Pepe	Hüseyin Arı
Kocaeli	Kocaeli	Konya
Veysel Candan	Remzi Çetin	Teoman Rıza Güneri
Konya	Konya	Konya
Özkan Öksitiz	Ahmet Derin	Yaşar Canbay
Konya	Kütahya	Malatya

Bülent Arıncı	Sabahattin Yıldız	Mehmet Elkatmış
Manisa	Muş	Nevşehir
Eyüp Fatsa	Mehmet Bekâroğlu	Nezir Aydın
Ordu	Rize	Sakarya
Ahmet Demircan	Musa Uzunkaya	Ahmet Nurettin Aydın
Samsun	Samsun	Siirt
Temel Karamollağlu	Yahya Akman	Zülfükar İzol
Sivas	Şanlıurfa	Şanlıurfa
Ahmet Karavar	Abdullah Veli Seyda	Maliki Ejder Arvas
Şanlıurfa	Şırnak	Van
İlyas Arslan	Mehmet Çiçek	
Yozgat	Yozgat	

BAŞKAN - Üçüncü önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 114 sıra sayılı kanun tasarısnın 46 ncı maddesinin üçüncü fıkrasının aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

"506 Sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 3 üncü maddesinde sigortalı sayılmayanlar ile sosyal güvenlik kuruluşlarından yaşlılık aylığı alıp da sosyal güvenlik destek primi ödemeksizin çalışanlar, bu Kanunun kapsamına dahil değildir. Yaşlılık aylığı alıp da sosyal güvenlik destek primi ödeyerek çalışanlar ise bu Kanunun kapsamına dahildir."

Mahfuz Güler	Aslan Polat	Fethullah Erbaş
Bingöl	Erzurum	Van
Mahmut Göksu	Mehmet Özyol	Sait Açıba
Adıyaman	Adıyaman	Afyon
Ramazan Toprak	Akif Güllü	Oya Akgönenç
Aksaray	Amasya	Ankara
Zeki Çelik	Mehmet Zeki Okudan	İsmail Özgün
Ankara	Antalya	Balıkesir
Suat Pamukçu	Hüsamettin Korkutata	Altan Karapaşaoğlu
Bayburt	Bingöl	Bursa
Ahmet Sünnetçioğlu	Hüseyin Karagöz	Yasin Hatiboğlu
Bursa	Çankırı	Çorum
Sacit Günbey	Ömer Vehbi Hatipoğlu	Latif Özbek
Diyarbakır	Diyarbakır	Elazığ
Ahmet Cemil Tunç	Tevhit Karakaya	Lütfü Esengün
Elazığ	Erzincan	Erzurum
Fahrettin Kukaracı	Aslan Polat	Nurettin Aktaş
Erzurum	Erzurum	Gaziantep

Turhan Alçelik	Lütfi Doğan	Mustafa Geçer
Giresun	Günmüştane	Hatay
Metin Kalkan	Ali Güner	Azmi Ateş
Hatay	İğdir	İstanbul
Mustafa Baş	Süleyman Arif Emre	
İstanbul	İstanbul	
İrfan Gündüz	Ayşe Nazlı Ilıcak	
İstanbul	İstanbul	
İsmail Kahraman	Hüseyin Kansu	Ali Oğuz
İstanbul	İstanbul	İstanbul
Mehmet Ali Şahin	Osman Yumakoğulları	Avni Doğan
İstanbul	İstanbul	Kahramanmaraş
Mustafa Kamalak	Ali Sezal	Zeki Ünal
Kahramanmaraş	Kahramanmaraş	Karaman
Abdullah Gül	Salih Kapusuz	Kemal Albayrak
Kayseri	Kayseri	Kırıkkale
Mehmet Batuk	Osman Pepe	Hüseyin Arı
Kocaeli	Kocaeli	Konya
Veysel Candan	Remzi Çetin	Teoman Rıza Güneri
Konya	Konya	Konya
Özkan Öküstüz	Ahmet Derin	Yaşar Canbay
Konya	Kütahya	Malatya
Bülent Arınç	Sabahattin Yıldız	Mehmet Elkatmış
Manisa	Muş	Nevşehir
Eyüp Fatsa	Mehmet Bekaroğlu	
Ordu	Rize	
Nezir Aydın	Ahmet Demircan	Musa Uzunkaya
Sakarya	Samsun	Samsun
Ahmet Nurettin Aydın	Temel Karamollaoğlu	Yahya Akman
Siirt	Sivas	Şanlıurfa
Zülfükar İzol	Ahmet Karavar	Abdullah Veli Seyda
Şanlıurfa	Şanlıurfa	Şırnak
Maliki Ejder Arvas	İlyas Arslan	Mehmet Çiçek
Van	Yozgat	Yozgat

BAŞKAN - 4 üncü önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 114 sıra sayılı yasa tasarısının 46 ncı maddesinin dördüncü fıkrasının "iş-

sizlik sigortası primlerinin toplanması ve diğer her türlü işlemlerin yapılmasından Çalışma Bakanlığı sorumludur. Bu amaçla, Bakanlık bünyesinde kurulacak olan İşsizlik Sigortası Daire Başkanlığı İşsizlik Sigortası Fonuna aktarılan işçi, işveren ve devlet katkılarının değerlendirilmesine dair işlemleri yürütmek, primlerin kişi bazında kaydını tutmak, işsizlik ödeneği ödenmesine ilişkin her türlü işlemleri yapmak, hastalık ve analık sigortası primlerinin Sosyal Sigortalar Kurumuna yatırılmasını sağlamak, işsizlere yönelik meslekî eğitim tedbirleriyle ilgili işlemleri yapmak ve bu kanunun uygulamasıyla ilgili olarak kanunla verilen diğer görevleri yerine getirir" olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Fethullah Erbaş	Musa Demirci	Mahfuz Güller
Van	Sivas	Bingöl
Bekir Sobacı	M. Ergün Dağcıoğlu	Cevat Aylhan
Tokat	Tokat	Sakarya
Eyüp Sanay	Yakup Budak	Ali Gören
Ankara	Adana	Adana
Mahmut Gökusu	Mehmet Özyol	Sait Açıba
Adıyaman	Adıyaman	Afyon
Ramazan Toprak	Akif Güllü	Oya Akgönenc
Aksaray	Amasya	Ankara
Zeki Çelik	Rıza Ulucak	Mehmet Zeki Okudan
Ankara	Ankara	Antalya
İsmail Özgün	Alaattin Sever Aydın	Suat Pamukçu
Balıkesir	Batman	Bayburt
Altan Karapaşaoğlu	Ahmet Sünnetçioğlu	Hüseyin Karagöz
Bursa	Bursa	Çankırı
Yasin Hatıboğlu	Sacit Günbey	
Çorum	Diyarbakır	
Ömer Vehbi Hatipoğlu	Latif Öztekin	Ahmet Cemil Tunç
Diyarbakır	Elazığ	Elazığ
Tevhit Karakaya	Lütfü Esengün	Fahrettin Kukaracı
Erzincan	Erzurum	Erzurum
Aslan Polat	Nurettin Aktaş	Turhan Alçelik
Erzurum	Gaziantep	Giresun
Lütfi Doğan	Mustafa Geçer	
Gümüşhane	Hatay	
Metin Kalkan	Ali Güner	Azmi Ateş
Hatay	Iğdır	İstanbul
Mustafa Bağ	Süleyman Arif Emre	
İstanbul	İstanbul	
İrfan Gündüz	Ayşe Nazlı Ilıcak	
İstanbul	İstanbul	

İsmail Kahraman	Hüseyin Kansu	Ali Oğuz
İstanbul	İstanbul	İstanbul
Mehmet Ali Şahin	Osman Yumakoğulları	Avni Doğan
İstanbul	İstanbul	Kahramanmaraş
Mustafa Kamalak	Ali Sezal	Zeki Ünal
Kahramanmaraş	Kahramanmaraş	Karaman
Abdullah Güll	Salih Kapusuz	Kemal Albayrak
Kayseri	Kayseri	Kırıkkale
Mehmet Batuk	Osman Pepe	Hüseyin Arı
Kocaeli	Kocaeli	Konya
Veysel Candan	Remzi Çetin	Teoman Güneri
Konya	Konya	Konya
Özkan Öksüz	Ahmet Derin	Yaşar Canbay
Konya	Kütahya	Malatya
Bülent Arıncı	Sabahattin Yıldız	Mehmet Elkatmış
Manisa	Muş	Nevşehir
Eyüp Fatsa	Mehmet Bekaroğlu	Nezir Aydın
Ordu	Rize	Sakarya
Ahmet Demircan	Musa Uzunkaya	Ahmet Nurettin Aydın
Samsun	Samsun	Siirt
Temel Karamollaoğlu	Yahya Akman	Zülfükar İzol
Sivas	Şanlıurfa	Şanlıurfa
Ahmet Karavar	Abdullah Veli Seyda	Maliki Ejder Arvas
Şanlıurfa	Şırnak	Van
Hiyas Arslan	Mehmet Çiçek	
Yozgat	Yozgat	

BAŞKAN – Beşinci önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görtlülmekte olan 114 sıra sayılı Sosyal Güvenlik Kanun Tasarısının 46 ncı maddesinin dördüncü fıkrasının aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ederiz.

Saygılarımızla.

Kadir Bozkurt	Zeki Ertugay	Yıldırım Ulupınar
Sinop	Erzurum	İzmir
Veysi Şahin	Nevzat Ercan	Nihan İlgün
Mardin	Sakarya	Tekirdağ
Mustafa Eren	Saffet Arıkan Bedük	
Karabük	Ankara	

*İşsizlik sigortası primlerinin toplanmasından Sosyal Sigortalar Kurumu ile Vergi Daireleri

"İşsizlik sigortası primlerinin toplanmasından Sosyal Sigortalar Kurumu ile Vergi Daireleri Müdürlükleri, diğer her türlü hizmet ve işlemin yapılmasından İş ve İşçi Bulma Kurumu Genel Müdürlüğü görevli, yetkili ve sorumludur. Bu amaçla, İş ve İşçi Bulma Kurumu bünyesinde; İşsizlik Sigortası Fonuna aktarılan işçi, işveren ve devlet katkılarının Fon Yönetim Kurulu kararları çerçevesinde değerlendirilmesine ilişkin işlemleri yürütmek, primlerin kişi bazında kaydını tutmak, işsizlik ödeneği ödenmesine ilişkin her türlü işlemleri yapmak, hastalık ve analık sigortası primlerinin Sosyal Sigortalar Kurumuna yatırılmasını sağlamak, işsizlere yönelik mesleki tedbirleriyle ilgili işlemleri yapmak ve bu Kanunun uygulanmasıyla ilgili olarak Kanunda verilen diğer görevleri yerine getirmek üzere İşsizlik Sigortası Daire Başkanlığı kurulmuştur."

BAŞKAN -- Sayın milletvekilleri, okutacağım altıncı önerge, aynı zamanda, en aykırı önerge olup, okuttuktan sonra işleme alacağım:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 114 sıra sayılı kanun tasarisının 46 ncı maddesinin dördüncü fıkrasının aşağıdaki şekilde düzenlenmesini arz ve teklif ederiz.

"İşsizlik sigortası primlerinin toplanmasından ve diğer her türlü hizmet ve işlemlerin yapılmasından, Sosyal Sigortalar Kurumu ve İş ve İşçi Bulma Kurumu Genel Müdürlüğü görevli, yetkili ve sorumludur."

Mahfuz Güler	Fethullah Erbaş	Aslan Polat
Bingöl	Van	Erzurum
Mahmut Gökusu	Sait Açıba	Ramazan Toprak
Adıyaman	Afyon	Aksaray
Akif Güllü	Zeki Çelik	Rıza Ulucak
Amasya	Ankara	Ankara
Zeki Okudan	İsmail Özgün	Suat Pamukçu
Antalya	Balıkesir	Bayburt
Hüsamettin Korkutata	Altan Karapaşaoğlu	Ahmet Sünnetçioğlu
Bingöl	Bursa	Bursa
Hüseyin Karagöz	Yasin Hatiboğlu	Sacit Günbey
Çankırı	Çorum	Diyarbakır
Vehbi Hatipoğlu	Latif Öztekin	Ahmet Cemil Tunç
Diyarbakır	Elazığ	Elazığ
Lütfü Esengün	Fahrettin Kukaracı	
Erzurum	Erzurum	
Nurettin Aktaş	Turhan Alçelik	Lütfi Doğan
Gaziantep	Giresun	Gümüşhane
Mustafa Geçer	Metin Kalkan	Ali Güner
Hatay	Hatay	İğdır
Azmi Ateş	Mustafa Baş	İrfan Gündüz
İstanbul	İstanbul	İstanbul

Ayşe Nazlı Ilıcak	İsmail Kahraman	Hüseyin Kansu
İstanbul	İstanbul	İstanbul
Ali Oğuz	Mehmet Ali Şahin	Osman Yumakoğulları
İstanbul	İstanbul	İstanbul
Avni Doğan	Mustafa Kamalak	Ali Sezal
Kahramanmaraş	Kahramanmaraş	Kahramanmaraş
Zeki Ünal	Abdullah Gül	Salih Kapusuz
Karaman	Kayseri	Kayseri
Kemal Albayrak	Mehmet Batuk	Osman Pepe
Kırıkkale	Kocaeli	Kocaeli
Hüseyin Arı	Veysel Candan	Remzi Çetin
Konya	Konya	Konya
T. Rıza Güneri	Özkan Öküstüz	Ahmet Derin
Konya	Konya	Kütahya
Yaşar Canbay	Bülent Arıncı	Mehmet Elkatmış
Malatya	Manisa	Nevşehir
Eyüp Fatsa	Mehmet Bekaroğlu	Nezir Aydın
Ordu	Rize	Sakarya
Musa Uzunkaya	Ahmet Nurettin Aydın	Temel Karamollaoğlu
Samsun	Siirt	Sivas
Yahya Akman	Zülfükar İzol	Ahmet Karavar
Şanlıurfa	Şanlıurfa	Şanlıurfa
Abdullah Veli Seyda	Şeref Malkoç	Maliki Ejder Arvas
Şırnak	Trabzon	Van
İlyas Arslan	Mehmet Çiçek	
Yozgat	Yozgat	

BAŞKAN – Sayın Komisyon katılıyor mu önergeye?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI METİN ŞAHİN (Antalya) – Katılıyoruz efendim.

BAŞKAN – Hükümet?..

DEVLET BAKANİ EDİP SAFDER GAYDALI (Bitlis) – Katılıyoruz efendim.

BAŞKAN – Komisyonun ve Hükümetin katıldığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görülmekte olan 114 sıra sayılı yasa tasarılarının 46 nci maddesinin dördüncü fıkrasının "İşsizlik sigortası primlerinin toplanması ve diğer her türlü işlemlerin yapılmasından Çalışma Bakanlığı sorumludur. Bu amaçla Bakanlık bünyesinde kurulacak olan İşsizlik Sigortası Daire Başkanlığı

ğ, İşsizlik Sigortası Fonuna aktarılan işçi, işveren ve devlet katkılarının değerlendirilmesine dair işlemleri yürütmek, primlerin kişi bazında kaydını tutmak, işsizlik ödeneği ödenmesine ilişkin her türlü işlemleri yapmak, hastalık ve analık sigortası primlerinin Sosyal Sigortalar Kurumuna yatırılmasını sağlamak, işsizlere yönelik meslekî eğitim tedbirleriyle ilgili işlemleri yapmak ve bu Kanunun uygulamasıyla ilgili olarak Kanunla verilen diğer görevleri yerine getirir" olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Fethullah Erbaş
(Van)
ve arkadaşları

BAŞKAN – Sayın Komisyon?..

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI METİN ŞAHİN (Antalya) – Katılıyoruz.

BAŞKAN – Sayın Hükümet?..

DEVLET BAKANİ EDİP SAFDER GAYDALI (Bitlis) – Katılıyoruz.

BAŞKAN – Komisyonun ve Hükümetin katıldığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görülmekte olan 114 sıra sayılı Sosyal Güvenlik Kanun Tasarısının 46 ncı maddesinin dördüncü fıkrasının aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ederiz.

Saygılarımızla.

Zeki Ertugay
(Erzurum)
ve arkadaşları

"İşsizlik sigortası primlerinin toplanmasından Sosyal Sigortalar Kurumu ile vergi daireleri müdürlükleri, diğer her türlü hizmet ve işlemin yapılmasından İş ve İşçi Bulma Kurumu Genel Müdürlüğü görevli, yetkili ve sorumludur. Bu amaçla, İş ve İşçi Bulma Kurumu bünyesinde; İşsizlik Sigortası Fonuna aktarılan işçi, işveren ve devlet katkılarının Fon Yönetim Kurulu kararları çerçevesinde değerlendirilmesine ilişkin işlemleri yürütmek, primlerin kişi bazında kaydını tutmak, işsizlik ödeneği ödenmesine ilişkin her türlü işlemleri yapmak, hastalık ve analık sigortası primlerinin Sosyal Sigortalar Kurumuna yatırılmasını sağlamak, işsizlere yönelik meslekî tedbirleriyle ilgili işlemleri yapmak ve bu Kanunun uygulanması ile ilgili olarak Kanunda verilen diğer görevleri yerine getirmek üzere İşsizlik Sigortası Daire Başkanlığı kurulmuştur."

BAŞKAN – Sayın Komisyon, önergeye katılıyor musunuz?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI METİN ŞAHİN (Antalya) – Katılıyoruz efendim.

BAŞKAN – Sayın Hükümet?..

DEVLET BAKANİ EDİP SAFDER GAYDALI (Bitlis) – Katılıyoruz.

BAŞKAN – Komisyonun ve Hükümetin katıldığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 114 sıra sayılı yasa tasarisının 46 ncı maddesinin ikinci fıkrasının "Bu Kanun, 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 2 nci maddesinde belirtilen sigortalılar ile aynı Kanunun geçici 20 nci maddesinde açıklanan sandıklara tabi sigortalıları ve müttekabiliyet esasına göre çalışan yabancı işçileri kapsar" olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Fethullah Erbaş
(Van)
ve arkadaşları

BAŞKAN – Sayın Komisyon?..

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI METİN ŞAHİN (Antalya) – Katılıyoruz.

BAŞKAN – Sayın Hükümet?..

DEVLET BAKANI EDİP SAFDER GAYDALI (Bitlis) – Katılıyoruz.

BAŞKAN – Komisyonun ve Hükümetin katıldığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 114 sıra sayılı yasa tasarisının 46 ncı maddesinin birinci fıkrasının "İşsizlik sigortasının amacı; işsizlik sigortasına ilişkin kuralları ve uygulama esaslarını düzenlemek, sigortalılara, işsiz kalmaları halinde, bu Kanunda öngörülen ödeme, sigorta primlerinin yatırılması ve hizmetlerin yerine getirilmesini sağlamaktır" olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Fethullah Erbaş
(Van)
ve arkadaşları

BAŞKAN – Sayın Komisyon önergeye katılıyor musunuz?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI METİN ŞAHİN (Antalya) – Katılıyoruz efendim.

BAŞKAN – Sayın Hükümet?..

DEVLET BAKANI EDİP SAFDER GAYDALI (Bitlis) – Katılıyoruz efendim.

FETHULLAH ERBAŞ (Van) – Sayın Başkan, karar yetersayısının aranılmasını istiyoruz.

BAŞKAN – Karar yetersayısını arayacağım.

Komisyonun ve Hükümetin katıldığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Karar yetersayısı vardır; önerge kabul edilmemiştir.

Son önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 114 sıra sayılı kanun tasarisının 46 ncı maddesinin üçüncü fıkrasının aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Mahfuz Güler
(Bingöl)
ve arkadaşları

"506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 3 üncü maddesinde sigortalı sayılmayanlar ile sosyal güvenlik kuruluşlarından yaşlılık aylığı alıp da sosyal güvenlik destek primi ödemeksizin çalışanlar, bu Kanunun kapsamına dahil değildir. Yaşlılık aylığı alıp da sosyal güvenlik destek primi ödeyerek çalışanlar ise, bu Kanunun kapsamına dahildir."

BAŞKAN - Sayın Komisyon katılıyor mu efendim?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI METİN ŞAHİN (Antalya) - Katılıyoruz efendim.

BAŞKAN - Sayın Hükümet?..

DEVLET BAKANI EDİP SAFDER GAYDALI (Bitlis) - Katılıyoruz.

BAŞKAN - Sayın Komisyonun ve Sayın Hükümetin katıldığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

46 ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler.. Etmeyenler... 46 ncı madde kabul edilmiştir.

47 nci maddeyi okutuyorum:

İşsizlik sigortası ile ilgili tanımlar

MADDE 47. -

a) Bakanlık : Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı;

b) Kurum : İş ve İşçi Bulma Kurumu Genel Müdürlüğü;..

c) İşsizlik sigortası : Bir işyerinde çalışırken, çalışma istek, yetenek, sağlık ve yeterliliğinde olmasına rağmen, herhangi bir kasıt ve kusuru olmaksızın işini kaybeden sigortalılara işsiz kalmaları nedeniyle uğradıkları gelir kaybını belli süre ve ölçüde karşılayan, sigortacılık tekniği ile faaliyet gösteren zorunlu sigortayı,

d) Sigortalı : Bu Kanun kapsamına giren bir işyerinde bir hizmet akdine dayalı olarak çalışan ve çalıştığı süre içerisinde işsizlik sigortası primi ödeyen kimseyi,

e) Sigortalı işsiz : Bu Kanun kapsamına giren bir işyerinde bir hizmet akdine dayalı ve sigortalı olarak çalışırken bu Kanunun ilgili maddelerinde belirtilen nedenlerle işini kaybeden ve Kuruma başvurarak çalışmaya hazır olduğunu bildiren kimseyi,

f) İşsizlik sigortası primi : İşsizlik sigortasının gerektirdiği her türlü ödeme ile hizmet giderlerini karşılamak amacıyla bu Kanunda belirtilen esas ve usullere göre Devlet, işveren ve sigortalı tarafından ödenen primi,

g) Fon : İşsizlik sigortası primleri ile bu primlerin değerlendirilmesinden elde edilen kazanç ve iratların, Devlet tarafından yapılacak katkı ve yardımların, ayrıca bu Kanun gereğince işçi ve işverenlerden alınacak ceza, gecikme zammı ve faizler ile diğer her türlü gelir ve kazançların toplandığı ve Devlet güvencesinde olan İşsizlik Sigortası Fonunu,

h) İşsizlik ödeneği : Sigortalı işsizlere bu Kanunda belirtilen süre ve miktarda yapılan parasal ödemeyi,

i) İşveren : Bu Kanunun uygulanmasında 46 ncı maddede belirtilen sigortalıların çalıştıran gerçek veya tüzel kişileri,

j) İşveren vekili : İşveren nam ve hesabına işin yönetimi görevini yapan kimseleri,

k) İşyeri : Bu Kanunun uygulanmasında 46 ncı maddede belirtilen sigortalıların işlerini yaptıkları yerleri,

ifade eder.

Bu Kanunda geçen işveren deyimi işveren vekilini de kapsar. İşveren vekili, bu Kanunda belirtilen yükümlülüklerinden dolayı aynen işveren gibi sorumludur.

İşin niteliği ve yürütülmesi bakımından işyerine bağlı bulunan yerlerle dinlenme, çocuk emzirme, yemek, uyku, yıkanma, muayene ve bakım, beden veya meslek eğitimi yerleri, avlu veya büro gibi diğer eklentiler ve araçlar da işyerinden sayılır.

BAŞKAN – Madde üzerinde, Doğru Yol Partisi Grubu adına, Niğde Milletvekili Sayın Doğan Baran; buyurun efendim.

DYP GRUBU ADINA DOĞAN BARAN (Niğde) – Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; tasarının 47 nci maddesi üzerinde Doğru Yol Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum; bu vesileyle, şahsım ve Grubum adına Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Konuşmama başlamadan evvel, depremde hayatını kaybeden kardeşlerimize Tanrı'dan rahmet, yakınlarına sabır ve başsağlığı, yaralı olanlara da acil şifalar diliyorum.

Hiç şüphe yok ki, gönül, çalışanların yüzde 35'inin yaşadığı 7 ili kapsayan ve ulusal felakete neden olan depremle ilgili olmak üzere, primsiz sosyal güvenlik sistemini ilgilendiren, sosyal yardımlaşma ve ekonomik dayanışmayı ilgilendiren aynı, nakdi, maddi, manevi özel ya da genel tüm düzenlemelerle ilgili mevcut olan boşlukları bugün burada görüşmüş olsaydık, alacağımız kararlar daha güncel olurdu kanaatindeyim.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; şimdi, yine, günlerden beri "sosyal güvenlik reformu" adıyla bir yasalar paketini görüşüyoruz. Bu paketin önemli bir ayağı da işsizlik sigortasıdır. Anayasasında sosyal devlet ilkesi bulunan bir ülkede, işsizlik sigortasına elbette ki ihtiyaç vardır; Yüce Meclisin çatısı altında görev yapan hiçbir parlamenter de işsizlik sigortasına karşı olmaz, olamaz.

Bilindiği gibi, ILO'nun, sosyal güvenliğin asgari normlarıyla ilgili 1952'de onaylamış olduğu 102 sayılı Sözleşmeyi, Türkiye, 1971 yılında onaylamıştı. Tabii, o günden bugüne kadar geçen süre içerisinde, ülkelerde işsizlik yardımı, ya işsizlik sigortası kurumu aracılığıyla ya da ihbar ve kıdem tazminatıyla toplu ödeme şeklinde yapıyor. Aşağı yukarı 50 ülkede ve OECD ülkelerinde, işsizlik sigortası kurumuyla bu işsizlik yardımı yapılırken, Türkiye'de işsizlik sigortası kurumu kurulmadığı için, kıdem tazminatıyla toplu ödemeler şeklinde yapılmıştı. Ancak, sosyal taraflarla uzlaşmadan, dayatmacı bir zihniyetle Meclisin gündemine getirilen tasarının işsizlik sigortası bölümü de ciddi noksanlıklar ve yanlışlıklarla doludur. İşsizlik sigortası, öyle, akşam yatıp, sabah günde me getirilerek, bir oldu bittiyle düzenlenemeyecek kadar önemli bir kurumdur. Bu haliyle yasalaşması halinde, yakın bir tarihte, bütçeyi kemiren bir kurumla karşı karşıya kalınacaktır.

Yapılan düzenlemenin de mantığı, yeni bir sigorta dalının getirilmesini öngörmüyor; emekli yaşının yükseltilmesine tepkileri kırmak için bir gerekçe olarak getiriliyor. Tasarıda, işsizlik sigortası, İş ve İşçi Bulma Kurumunun bünyesinde oluşturulmaktadır. Yeni bir müesseseye kurulurken, bu kurumun sağlam temeller üzerine kurulması gerekirdi. Siz, işsizlik sigortası müessesesini getiriyor; ancak, bunu uygulayacak olan kurumun ciddi sorunlarını görmüyorsunuz.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığında, daha evvel hazırlanmış birkaç işsizlik sigortası kanun tasarısı taslağı üzerinde çalışılmıştı. O taslaklarda da, işsizlik sigortası kurumu, İş ve İşçi Bulma Kurumu Genel Müdürlüğü'nün bünyesinde oluşturulacak olan bir daire başkanlığınca yönetilecekti; ama, o taslaklar, öncelikle, İş ve İşçi Bulma Kurumunun yeniden yapılandırılmasını öngörü-yordu. Getirilen bu tasarı, o taslaklardan yapılmış, alelacele bir düzenlemeden başka bir şey değildir.

İş ve İşçi Bulma Kurumu, işsizlik sigortasını, bu durumda, yeniden yapılandırılmadan uygulayabilecek midir? Kurumun idari ve mali bir özerkliği var mıdır? SSK, kendi sorunlarıyla boğuşurken, kendi primlerini toplamakta zorlanırken, bir de işsizlik sigortası primlerini nasıl toplayacaktır? Bunların tümü, ciddi sorunlardır ve siz, bu sorunların üzerine işsizlik sigortasını inşa etmeye çalışıyorsunuz. Bunun inandırıcılığı olabilir mi? Öyle anlaşılıyor ki, işsizlik sigortası, göstermelik olmaktan öteye gidemeyecektir.

506 sayılı Yasaya göre çalışanlar sistemden yararlanırken, tarımda çalışan işçiler işsizlik sigortası kapsamının dışında tutulmuştur. Oysaki, işçi, işçidir. İşçiler arasında ayırım yapılması, sosyal devlet ilkeleriyle bağdaşmaz; çünkü, sosyal devlet, vatandaşları arasında ayırım yapmaz. Siz, bu tasarıyla vatandaşlar arasında çifte standart yaratıyorsunuz; bunun tasvip edilecek bir yanı yoktur.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; işsizlik sigortasının amacı, kişilere, işsiz kaldıkları süre içinde ekonomik güvence vermektir. Zaten, sosyal sigortacılığın mantığında da bu gerçek vardır; çünkü, sosyal devlet, tasada ve kıvançta ortak olmayı öngörür. Vatandaş olmanın bilinci, sosyal devletle güçlenir. Sosyal devlet, sadece bireylere ekonomik güvence vermez, aynı zamanda, aile yapısını korumayı ve güçlendirmeyi esas alır; çünkü, kişi işsiz kaldığında, sadece kendisi ekonomik sorunla karşı karşıya kalmayacak, aile bireyleri de aynı sorunla karşı karşıya kalacak. Özellikle, ülkemizde, aile yardımı sigorta dalmın henüz daha kurulmamış olması da dikkate alınacak olursa, bu tasarının üzerinde yeterince çalışılmadan alelacele Parlamente'ye sunulduğu görülecektir. Bunu, daha önce de ifade etmiştim.

Bakınız, bu tasarının "işsizlik sigortası ile ilgili tanımlar" başlığını taşıyan maddesinde, işsizlik sigortası, "bir işyerinde çalışırken, çalışma istek, yetenek, sağlık ve yeterliliğinde olmasına rağmen, herhangi bir kasıt ve kusuru olmaksızın işini kaybeden sigortalılara, işsiz kalmaları nedeniyle uğradıkları gelir kaybını belli süre ve ölçüde karşılayan, sigortacılık tekniği ile faaliyet gösteren zorunlu sigortayı ifade eder" şeklinde tanımlanmaktadır. Oysaki, bu tanım, işsizlik sigortasının, aile kurumunu karşısına aldığı göstermektedir. Bu tanıma göre, bir işçinin herhangi bir kasıt ve kusuru sonucu işine son verilirse, bu işçi, işsizlik ödeneğinden yararlanamayacaktır.

Bir işçinin kasıt ve kusuru sonucu işine son verilebilir. Bu, zaten, başlıbaşına ağır bir cezadır; çünkü, işçi, yaptığı haksız eylemin cezasını işine son verilerek ödemiştir; ama, şimdi, siz, kalkıp, bu tasarıyla, bu işçiye ayrıca işsizlik sigortası fonundan işsizlik ödeneği vermeyeceksiniz, yani işçiyi ikinci defa cezalandıracaksınız...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Baran, size 1 dakika ilave süre veriyorum.

DOĞAN BARAN (Devamla) - ...ve bunun adı da sosyal güvenlik reformu olacak... Hayır, bu, bir sosyal güvenlik reformu olamaz; bu, olsa olsa toplumda sosyal yaralar açar, vatandaşı, kazanmak değil, kaybetmeye yarar, işçiyi devlete düşman etmeye yarar. Bu tür düzenlemeler tehlikelidir ve doğru değildir.

Sosyal içerikli yasalar, hükümetlerin dilekleri ve istekleri doğrultusunda şekillenmez. Toplumda tartışılır ve bir uzlaşma ortamı yaratıldıktan sonra Parlamente'ye sunulur. Oysa, bakınız bu tasarıya, bir yanında hükümet, öbür yanında da bütün demokratik kitle örgütleri... Nerede uzlaşma, nerede hoşgörü?.. Toplumda gerginlikler yaratmadan sorunları çözmek varken, niçin gerginlik tercih ediliyor? Sayın Bakanın ve hükümetin acelesi var galiba.

Bu tutum, sağlıklı bir demokrasiyi çağırıştırmıyor. Onun için, biz bu tasarıya sıcak bakmıyoruz...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Baran.

DOĞAN BARAN (Devamla) – Bir cümle Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sürenize 1 dakika ilave ettim efendim... Ben, ikinci ilave streyi vermiyorum; teşekkür ederim.

DOĞAN BARAN (Devamla) – Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Fazilet Partisi Grubu adına, Bingöl Milletvekili Sayın Mahfuz Güler; buyurun. Süreniz 10 dakika.

FP GRUBU ADINA MAHFUZ GÜLER (Bingöl) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Sosyal Güvenlik Yasa Tasarısının 47 nci maddesi üzerinde, Fazilet Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum; Yüce Heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; işsizlik sigortasını düzenleyen bu bölüm, bu tasarının en hayırlı bölümüdür. Tasarıda bazı eksiklikler ve ileride bazı sıkıntılara sebep doğuracak maddeler olmasına rağmen, çalışma hayatımıza yeni bir kavram getirmektedir. Umarız, Batı ülkelerinde bile büyük suistimallere neden olan bu konu, ülkemizde birtakım istismlara meydan vermeyecek şekilde uygulama alanı bulacaktır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bakınız, daha, biz, bu tasarının yasallaşmasını gördüğün bile, bu gördüğümüz maddelerde tasarının ne kadar yetersiz olduğu, işçileri ve ailelerini ne kadar perişan ettiği, zor durumda bıraktığı ortaya çıkmıştır. İşçi ve ailelerini şu şekilde perişan etmiştir:

Sigortalının eş ve çocuklarından birinin enkaz altında kalması durumunda, takılacak olan protezden yüzde 20 alınacak; eğer bu insan emekliyse, takılacak olan protezden yüzde 10 alınacaktır. Bu yasa tasarısıyla getirilen katkı paylarının, bugünkü felaket ortamında ne anlama geldiğini, siz değerli milletvekillerinin vicdanlarına havale ediyorum.

Bu tasarı, genel niteliğiyle, SSK gelirlerini artırmayı hedeflemektedir. Bunun için de, önce, SSK'nın gayrimenkullerinin iyi değerlendirilmesi gerektiğini düşünüyorum.

Bakınız, SSK'nın, Ankara'nın ve İstanbul'un en işlek noktalarında gayrimenkulleri var ve maalesef, bu gayrimenkullerin hemen hemen tümü, yok pahasına ya şahıslara kiraya verilmiş veya siyasi baskılar sonucu, zamanın belediyeleri tarafından çok ucuza kapatılmış ya da başka kurum ve kuruluşlara çok cüzi fiyatlarla kiraya verilmiştir. Bugün, Ankara'da, Kızılay'ın göbeğinde en kıymetli gayrimenkuller SSK'nın malıdır; fakat, ne yazık ki, bu gayrimenkuller, bu işhanları, bu mağazalar, bu bürolar sudan ucuz fiyatlarla kiraya verilmiştir. Bu işhanları özel sektörün elinde olsa, şahısların kendi mülkiyeti olsa, aylık, yıllık kira gelirleri, bırakın milyarları, trilyonları bulacaktır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; SSK, bu kadar ödeme güçlüğü çekmekte; emeklisine, sigortalısına ücretini ödeyememektedir; ama, hangi akılla, hangi mantıkla, işçinin, emekçinin alınteriyle, anasının helal sütü gibi ödediği bu primler bir beş yıldızlı otele götürüp yatırılmaktadır? Evet, ne yazık ki, İstanbul'a Conrad Oteli yapılmakta; fakat, yeterli finans bulunamamaktadır. Zamanın iktidarında, SSK'nın kasasında bulunan primler otelin yapımına aktarılmış, Conrad Oteline yüzde 15 ortak olunmuştur. Şimdi, Yüce Meclise sesleniyorum: Hem SSK batıyor diyoruz, ödeme güçlüğü çekmekte diyoruz, hem de SSK'nın parası, hiçbir zaman, SSK'nın, bırakın bu otelde yatıp kalkması, önünden bile hiçbir zaman geçemediği beş yıldızlı bir otele aktarılmaktadır.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; aynı şeyleri Emekli Sandığı için de söylemek mümkündür. Emekli Sandığı, Ankara'da, Büyük Ankara Oteli, Stad Oteli, Bursa'da Çelik Palas, İstanbul'da

Tarayba Otelı gibi büyük otellerı memur zıhniyetiyle işletmeye çalışmaktadır; ama, ne yazık ki, bu oteller, her yıl zarar etmekte, Emekli Sandığına malı bir katkı sağlayamamaktadır. Zaman geçirilmeden, bu ve buna benzer tüm gayrimenkullerin elden çıkarılması gerektiği kanaatindeyim. Bu gayrimenkullerin şaibesiz bir şekilde satılarak, sosyal güvenlik kuruluşlarına, bütçeye katkıda bulunması şarttır.

54 üncü hükümet döneminde çıkarılan bir yasayla, SSK'nın gayrimenkullerinin satış yetkisi SSK Yönetim Kuruluna verilmiştir. Bu kanunla ilgili yönetmelik de çıkarıldığı halde, bugüne kadar, bu taşınmazların hiçbiri satılamamıştır. SSK'ya, Emekli Sandığına ve Bağ-Kura yük olan, doğru dürüst kira alınamayan veya başka kamu kuruluşlarının sözümona kiracı olarak kaldığı bu mülklerin mutlaka değerlendirilmesi gerekmektedir.

Yapılan hesaplarda, SSK, Emekli Sandığı ve Bağ-Kurun elindeki bu taşınmazların satışıyla 20 milyar dolar getir elde edilebilmektedir. 20 milyar dolarlık taze kan, sosyal güvenliğimizi tümüyle düzlüğe çıkaracaktır. Hükümetin, 3-5 milyon dolar için IMF'nin kapısında beklediği bir dönemde, böyle bir malı katkı gözdardı edilemez. Bizim, hükümete tavsiyemiz -altyapısı hazırlanmış, yasa ve yönetmelikler çıkarılmıştır- hükümete düşen, cesur bir adım atarak, bu işi bir an önce hızlandırmasıdır.

Bu duygu ve düşüncelerle, hepinize saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ediyoruz Sayın Güler.

Gruplar adına başka söz istemi?.. Yok.

Şahsı adına, Cafer Tufan Yazıcıoğlu; buyurum efendim.

CAFER TUFAN YAZICIOĞLU (Bartın) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; görüşülmekte olan bu yasa tasarısı, ülkemize yepyeni bir kurumu getirmektedir. İşsizlik sigortasıyla getirilen bu değişikliği desteklediğimi arz ediyor, hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ediyoruz.

Sayın Fethullah Erbaş?..

FETHULLAH ERBAŞ (Van)- Sayın Başkan, Aslan Polat konuşacaklar.

BAŞKAN - Sayın Aslan Polat, buyurun.

Sayın Polat, süreniz 5 dakika.

ASLAN POLAT (Erzurum) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlarım.

Şimdi, bu Kanun Tasarısının işsizlik sigortasını düzenleyen kısmına geldik. Şimdi, Sayın Bakan, gerek Plan ve Bütçe Komisyonunda gerek televizyonlarda, bu kanun tasarısının bu maddesiyle büyük bir yenilik getirdiğini, bir devrim getirdiğini sürekli olarak vurguladılar. Zaten, esasında son derece işçilerin aleyhine olan bu kanun tasarısının tek mülspet yeri de bu; ama, noksanlarını biraz sonra söyleyeceğiz. Çünkü, bu kanun tasarısının geliş esasında, sigortalılık süresini, çalışma sürelerini artırıyordu; biliyorsunuz kadın 20 senede emekli oluyordu, şimdi kadında 58, erkekte 60 yaşına getirildi; prim ödeme günlerini artırıyordu, prim ödemede ki, sigortalının ödeyeceği prim sürelerinin miktarlarını artırıyordu, devletin ödeyeceği emeklilik maaşını azaltıyordu.

Bunların yanında tek olumlu konu bu. Nedir bu? Çalışan insanlardan, işsiz kalanlar, gerekli primleri öderlerse, burada biraz var işte, biraz sonra maddesi gelecek, 600 gün prim öderlerse, 180 gün işsizlik sigortası ödenecek şeklinde ödemeleri var ve bir de buna devletin katkısı getirilmiş; ilk defa devletin katkısı, SSK Kanununa bu maddeyle dahil edilmiş. Bundan evvelkilerde devletin katkısı bu sosyal güvenlik yasalarında yok, yalnız açık verirse, buna katkı getiriyor.

Şimdi, sayın bakanlara şunu da söylemek isterim ki, şu kanun tasarisında noksanlıklar ne, olanlar ne? Birincisi, işsizlik sigortası ilk defa burada zikredilmiyor, taa 1967'lerde bile, bakan, kıdem tazminatı gelirken, ihbar tazminatı gelirken, onun da gerekçesinde, işsizlik sigortası olmadığı için, kıdem tazminatını işçilere verelim, ihbar tazminatını verelim demişlerdir. Yani ne demek istenmiştir? Bugünkü gibi belki aylık haline bağlanmamıştır, ama toplu bir ödeme şeklinde, kıdem tazminatı 1967'lerden beri bizim sosyal güvenlik yasalarımızda da vardı ve uygulanmaktadır; ama, bu kanun tasarisında olduğu gibi bir aylığa bağlama şeklinde değildir.

İkincisi, bu kanundaki en büyük problem şundan olacaktır: Çalışanlara bir miktar para gelecektir; ama, çalışmayanlar için bir fayda yoktur. Yani, bir insan -sunu söyleyeyim- üniversiteyi bitirmişse, bir mühendis olmuşsa, gitmiş Bayındırlık Bakanlığına... Getirdiğiniz kadro kanununda tek bir inşaat mühendisi istemiyorsunuz, bir de kalkıp, depremlerde evlerin yıkılmasından dert yanıyoruz... Peki, gitti Bayındırlık Bakanlığına iş bulamadı, özel teşebbüse gitmek istedi, zaten, özel teşebbüs de, yap-satçı müteahhitler de parası olmayınca bunu yapamayacak ve bu mühendis çocuk boş kalacak. O çocuğun derdine bir çare yok. Yani, fiilen işsiz olanın derdine bir çare yok; ama, onun aleyhine şöyle bir konu var: Şu anda mevcut olan, yani sigorta primi ödeyen ve burada belirtildiği gibi, son 120 gün sigorta primi ödeyene ve işte, üç yılda, 1 080 gün sigorta primi ödeyene 300 gün işsizlik ödeneği ödenecek. Bu neyi söylüyor? Şunu demek istiyorum: Yani, şu anda çalışan, prim ödeyen; ama, herhangi bir sebeple işsiz kalan bir insan bundan yararlanıyor ve yine, devlet, öncelikle ona iş bulmak zorunda kalıyor. O zaman ne oluyor; aynı şartlarda olmayan, yani, işsiz olan bir insan, fiilen işsiz olan, sigorta ödeyemeyen insan ise, iş bulma şansını daha çok kaybediyor. Dolayısıyla, Türkiye'deki gibi, işsiz sayısının çok olduğu... Hatta, şunu da söylemek istiyoruz: Mesela, tarımda çalışanlar var. Tarımda çalışanların bir kısmı da kendi işinde çalışan insanlar. Esasında onlar işsiz insanlar; ama, sorduğunuz zaman, kendi işyerlerinde ücretsiz çalışan insanlar. İşsiz sayısının çok olduğu bir ülkede bunun uygulamasında birtakım problemler olacaktır.

Burada kara delik olur mu, olmaz mı; olur. Nasıl olur? Biraz önce Nevzat Hoca söyledi, bu doğrudur. Mesela, burada ileride bir madde var. Diyor ki: Eğer burada bir boşluk gelirse, devlet açık kalırsa, yani, ödenen primler, o andaki işsizlik sigortası primlerini karşılamazsa, bu açığı devlet kapatır. İşte o maddeyle, birtakım popülist politikarlardan bu kanunda açık meydana gelebilir. Nasıl açık gelebilir? Gayet basit. Bugün en çok sıkıntı yaptığımız 55-60 yaş, esasında, 1980'li yıllarda Anavatan Partisi tarafından Özal döneminde getirilmişti. Özal döneminde çıkarılan bu yasa ne olmuştur; seçimler sırasında, şu andaki Cumhurbaşkanımız, seçimleri kazanabilmek için "ben seçimleri kazanırsam bu yaşı düşüreceğim" demiştir ve düşürmüştür. İşte bugünkü açık da oradan başlamıştır. Aynı şekilde, o maddeye dayanarak, ileride bu kanundan, buradan da bir kara delik olabilir. Olmaması için ne lazım; olmaması için şu lazım: Türkiyemizdeki mevcut bütün insanların sigorta primine dahil etmemiz lazım. Bunun karşısında da bizim en büyük zorluklarımız nelerdir:

Birincisi, son zamanlarda rastlanan ve tamamen evden eve iş verdiren, taşeron işi yaptıran kollarla, zaten, sigortasızlık ve sendikasızlık teşvik ediliyor.

BAŞKAN – Sayın Polat, size 1 dakika süre veriyorum.

Buyurun.

ASLAN POLAT (Devamla) – Peki, Sayın Başkanım.

Zaten, bu noktadan dolayı sigortacılık büyük bir darbe alıyor. Bir de, bunun yanında, son zamanlarda, bizim sigorta prim oranları çok yüksektir. Avrupa ortalamasına da, OECD ortalamasına da bakarsanız, biz de yüzde 36'larda, yüzde 37'lerde olan bu prim ödemeleri, orada yüzde 16'larda, yüzde 18'lerde dir.

Dolayısıyla, bizim, Avrupa ortalamasının ve OECD ortalamasının 2 katı kadar prim ödemesi yaptığımız bir dönemde ve ayrıca, şimdi, bir de, burada, işçilere yüzde 2, işverenlere yüzde 3 pay getirdiğimiz zaman -ki, bu 9 işçiden az işçi çalıştıran işyerleri bunu ödemediyordular- yüzde 5 ediyor ki, bu durum karşısında sigortasızlığı da teşvik eden bir yönü olabilir diye düşünüyorum. Ama, her şeye rağmen bir müspet harekete başladığı için, Sayın Bakana, tek yaptığı müspet hareketin bu olduğunu söylüyor, hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ediyoruz.

Madde üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddeyle ilgili altı önerge vardır; önce, geliş sırasına göre okutacağım, aykırılık derecesine göre işleme alacağım.

Birinci önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 114 sıra sayılı Sosyal Güvenlik Kanun Tasarısının 47 nci maddesinin (e) fıkrasının aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ederiz.

Zeki Ertugay	Yıldırım Ulupınar	Kadir Bozkurt
Erzurum	İzmir	Sinop
Veysi Şahin	Mustafa Eren	Saffet Arıkan Bedük
Mardin	Karabük	Ankara
Nihan İlgün	Nevzat Ercan	
Tekirdağ	Sakarya	

"e) Sigortalı işsiz: Bu Kanun kapsamına giren bir işyerinde bir hizmet akdine dayalı ve sigortalı olarak çalışırken bu Kanunun ilgili maddelerinde belirtilen nedenlerle işsiz kalan ve Kuruma başvurarak çalışmaya hazır olduğunu bildiren kimseyi,"

BAŞKAN - İkinci önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 114 sıra sayılı Sosyal Güvenlik Kanun Tasarısının 47 nci maddesinin (d) fıkrasının aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ederiz.

Zeki Ertugay	Yıldırım Ulupınar	Kadir Bozkurt
Erzurum	İzmir	Sinop
Veysi Şahin	Mustafa Eren	Saffet Arıkan Bedük
Mardin	Karabük	Ankara
Nihan İlgün	Nevzat Ercan	
Tekirdağ	Sakarya	

"d) Sigortalı: Bu kanun kapsamına giren bir işyerinde SSK'na tabi olarak çalışan ve çalıştığı süre içerisinde işsizlik sigortası primi ödeyen kimseyi,"

BAŞKAN - Üçüncü önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 114 sıra sayılı Kanun Tasarısının 47 nci maddesinin (c) alt bendinde yer alan "herhangi bir kasıt ve kusur olmaksızın işini kaybeden" ibaresinin "herhangi bir şekilde kasıt olmaksızın işini kaybeden" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Mahfuz Güller	Fethullah Erbaş	Aslan Polat
Bingöl	Van	Erzurum
Mahmut Gökso	Sait Açıba	Ramazan Toprak
Adıyaman	Afyon	Aksaray
Akif Gütle	Oya Akgönenç	Zeki Çelik
Amasya	Ankara	Ankara
Rıza Ulucak	Mehmet Zeki Okudan	İsmail Özgün
Ankara	Antalya	Balıkesir
Suat Pamukçu	Hüsamettin Korkutata	İsmail Alptekin
Bayburt	Bingöl	Bolu
Altan Karapaşaoğlu	Ahmet Sünnetçioğlu	Hüseyin Karagöz
Bursa	Bursa	Çankırı
Yasin Hatiboğlu	Sacit Günbey	Ömer Vehbi Hatipoğlu
Çorum	Diyarbakır	Diyarbakır
Latif Özbek	Ahmet Cemil Tunç	Tevhit Karakaya
Elazığ	Elazığ	Erzincan
Lütfül Esengün	Fahrettin Kukaracı	Aslan Polat
Erzurum	Erzurum	Erzurum
Nurettin Aktaş	Turhan Alçelik	Lütfi Doğan
Gaziantep	Giresun	Gümüşhane
Mustafa Geçer	Metin Kalkan	Ali Güner
Hatay	Hatay	İğdir
Mustafa Baş	İrfan Gündüz	Nazlı Ilıcak
İstanbul	İstanbul	İstanbul
İsmail Kahraman	Hüseyin Kansu	Ali Oğuz
İstanbul	İstanbul	İstanbul
Mehmet Ali Şahin	Osman Yumakoğulları	Avni Doğan
İstanbul	İstanbul	Kahramanmaraş
Mustafa Kamalak	Ali Sezal	Zeki Ünal
Kahramanmaraş	Kahramanmaraş	Karaman
Abdullah Gül	Salih Kapusuz	Kemal Albayrak
Kayseri	Kayseri	Kırıkkale
Osman Pepe	Veysel Candan	Remzi Çetin
Kocaeli	Konya	Konya
T. Rıza Güneri	Özkan Öksüz	Ahmet Derin
Konya	Konya	Kütahya
Yaşar Canbay	Bülent Arıncı	Sabahattin Yıldız
Malatya	Manisa	Muş

Mehmet Elkatmış	Eyüp Fatsa	Mehmet Bekaroğlu
Neveşehir	Ordu	Rize
Nezir Aydın	Ahmet Demircan	Musa Uzunkaya
Sakarya	Samsun	Samsun
Ahmet Nurettin Aydın	Temel Karamollaoğlu	Yahya Akman
Siirt	Sivas	Şanlıurfa
Zülfükar İzol	Ahmet Karavar	Abdullah Veli Seyda
Şanlıurfa	Şanlıurfa	Şırnak
Maliki Ejder Arvas	İlyas Arslan	Mehmet Çiçek
Van	Yozgat	Yozgat

BAŞKAN – Dördüncü önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 114 sıra sayılı Sosyal Güvenlik Kanun Tasarısının 47 nci maddesinin (c) fıkrasının aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ederiz.

Zeki Ertugay	Yıldırım Ulupınar	Kadif Bozkurt
Erzurum	İzmir	Sinop
Veysi Şahin	Mustafa Eren	Nihan İlgün
Mardin	Karabük	Tekirdağ
Nevzat Ercan	Saffet Arıkan Bedük	
Sakarya	Ankara	

"c) İşsizlik sigortası: Bir işyerinde çalışırken, çalışma istek, yetenek, sağlık ve yeterliliğinde olmasına rağmen, herhangi bir kusuru olmaksızın işini kaybeden sigortalılara işsiz kalmamaları nedeniyle uğradıkları gelir kaybını belli süre içinde karşılayan, sigortacılık tekniği ile faaliyet gösteren zorunlu sigortayı,"

BAŞKAN – Beşinci önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 114 sıra sayılı Kanun Tasarısının 47 nci madde (c) alt bendinde yer alan "herhangi bir kasıt ve kusuru olmaksızın işini kaybeden" ibaresinin "herhangi bir kasıt ve kasıtlı kusuru olmaksızın işini kaybeden" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Mahfuz Güller	Fethullah Erbaş	Aslan Polat
Bingöl	Van	Erzurum
Mahmut Göksu	Sait Açıba	Ramazan Toprak
Adıyaman	Afyon	Aksaray
Akif Güller	M. Zeki Çelik	Rıza Ulucak
Amasya	Ankara	Ankara
Zeki Okudan	İsmail Özgün	Alaattin Sever Aydın
Antalya	Balıkesir	Batman
Hüsametün Korkutata	İsmail Alptekin	Altan Karapaşoğlu
Bingöl	Bolu	Bursa

Hüseyin Karagöz	Yasin Hatiboğlu	Sacit Günbey
Çankırı	Çorum	Diyarbakır
Vehbi Hatipoğlu	Latif Öztekin	Cemil Tunç
Diyarbakır	Elazığ	Elazığ
Tevhit Karakaya	Lütfü Esengün	Fahrettin Kukaracı
Erzincan	Erzurum	Erzurum
Aslan Polat	Nurettin Aktaş	Turhan Alçelik
Erzurum	Gaziantep	Giresun
Lütfi Doğan	Mustafa Geçer	Metin Kalkan
Gümüşhane	Hatay	Hatay
Ali Güner	Mustafa Baş	İrfan Gündüz
İğdır	İstanbul	İstanbul
Nazlı Ilıcak	İsmail Kahraman	Hüseyin Kansu
İstanbul	İstanbul	İstanbul
Ali Oğuz	Mehmet Ali Şahin	Osman Yumakoğulları
İstanbul	İstanbul	İstanbul
Mustafa Kamalak	Ali Sezal	Zeki Ünal
Kahramanmaraş	Kahramanmaraş	Karaman
Abdullah Gül	Salih Kapusuz	Kemal Albayrak
Kayseri	Kayseri	Kırıkkale
Mehmet Batuk	Osman Pepe	Hüseyin Arı
Kocaeli	Kocaeli	Konya
Veysel Candan	Remzi Çetin	T. Rıza Güneri
Konya	Konya	Konya
Özkan Öksüz	Ahmet Derin	Yaşar Canbay
Konya	Kütahya	Malatya
Bülent Arıncı	Sabahattin Yıldız	Mehmet Elkatmış
Manisa	Muş	Nevşehir
Eyüp Fatsa	Nezir Aydın	Ahmet Demircan
Ordu	Sakarya	Samsun
Musa Uzunkaya	Ahmet Nurettin Aydın	Temel Karamollağlu
Samsun	Siirt	Sivas
Zülfükar İzol	Ahmet Karavar	Abdullah Veli Seyda
Şanlıurfa	Şanlıurfa	Şırnak
Şeref Malkoç	Maliki Ejder Arvas	İlyas Arslan
Trabzon	Van	Yozgat
	Mehmet Çiçek	
	Yozgat	

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, okutacağım 6 ncı önerge, aynı zamanda en aykırı önerge olup, okuttuktan sonra işleme koyacağım:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 114 sıra sayılı Sosyal Güvenlik Kanun Tasarısının 47 nci maddesinin son fıkrasının aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ederiz.

Zeki Ertugay

Yıldırım Ulupınar

Kadir Bozkurt

Erzurum

İzmir

Sinop

Veysi Şahin

Mustafa Eren

Nihan İlgün

Mardin

Karabük

Tekirdağ

Nevzat Ercan

Saffet Arıkan Bedük

Sakarya

Ankara

"İşin niteliği ve yürütülmesi bakımından işyerine bağlı bulunan yerlerde dinlenme, çocuk emzirme, yemek, uyku, yıkanma, muayene ve bakım, beden veya meslek eğitimi yerleri, avlu, kreş veya büro gibi diğer eklentiler ve araçlar da işyerinden sayılır."

BAŞKAN – Sayın Komisyon?..

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI METİN ŞAHİN (Antalya) – Katılıyoruz efendim.

BAŞKAN – Sayın Hükümet?..

ÇEVRE BAKANI FEVZİ AYTEKİN (Tekirdağ) – Katılıyoruz efendim.

BAŞKAN – Komisyonun ve Hükümetin katıldığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Müteakip önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 114 sıra sayılı Sosyal Güvenlik Kanun Tasarısının 47 nci maddesinin (e) fıkrasının aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ederiz.

Zeki Ertugay

(Erzurum)

ve arkadaşları

"e) Sigortalı işsiz: Bu Kanun kapsamına giren bir işyerinde bir hizmet akdine dayalı ve sigortalı olarak çalışırken, bu Kanunun ilgili maddelerinde belirtilen nedenlerle işsiz kalan ve kuruma başvurarak çalışmaya hazır olduğunu bildiren kimseyi,"

BAŞKAN – Sayın Komisyon?..

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI METİN ŞAHİN (Antalya) – Katılıyoruz efendim.

BAŞKAN – Sayın Hükümet?..

ÇEVRE BAKANI FEVZİ AYTEKİN (Tekirdağ) – Katılıyoruz efendim.

FETHULLAH ERBAŞ (Van) – Sayın Başkan, karar yetersayısının aranmasını istiyoruz.

BAŞKAN – Komisyonun ve Hükümetin katıldığı önergeyi oylarınıza sunup, karar yetersayısı arayacağım: Önergeyi kabul edenler... Kabul etmeyenler... Karar yetersayısı yoktur.

Sayın milletvekilleri, muhalefetin bu tür isteklerde bulunması gayet doğaldır. Hükümeti oluşturan partilerimizin sayın milletvekillerinin Genel Kurulda hazır bulunmaları da onlar için bir görev olsa gerekir diye düşünüyorum.

Teşekkür ederim. (FP ve DYP sıralarından alkışlar)

Toplantıya 5 dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati : 18.16

DÖRDÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati : 18.24

BAŞKAN : Başkanvekilli Ali İLİKSOY**KÂTİP ÜYELER : Levent MİSTİKOĞLU (Hatay), Tevhit KARAKAYA (Erzincan)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 56 ncı Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

Sayın Zeki Ertugay ve arkadaşlarının önergesinin oylamasında karar yetersayısı istenilmmişti; bulunamadığı için, 5 dakika ara vermiştik.

IV. – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE KOMİSYONLARDAN**GELEN DİĞER İŞLER (Devam)**

1. – Sosyal Sigortalar Kanunu, Tarım İşçileri Sosyal Sigortalar Kanunu, T.C. Emekli Sandığı Kanunu, Esnaf ve Sanatkarlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanunu, Tarımda Kendi Adına ve Hesabına Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kanunu, Sosyal Güvenlik Kurumlarına Tabi Olarak Geçen Hizmetlerin Birleştirilmesi Hakkında Kanunun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bu Kanunlara Ek ve Geçici Maddeler Eklenmesi, İşsizlik Sigortası Kurulması ile 190 Sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Eki Cetvellerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ve Plan ve Bütçe komisyonları raporları (1/495) (S. Sayısı : 114) (Devam)

BAŞKAN – Komisyon ve Hükümet yerinde.

Şimdi, önergeyi yeniden oylarınıza sunacağım ve karar yetersayısı arayacağım: Komisyonun ve Hükümetin katıldığı önergeyi kabul edenler... Önergeyi kabul etmeyenler... Karar yetersayısı vardır; önerge kabul edilmemiştir.

Mütekip önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 114 sıra sayılı Sosyal Güvenlik Kanun Tasarısının 47 nci maddesinin (d) fıkrasının aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ederiz.

Zeki Ertugay

(Erzurum)

ve arkadaşları

"d) Sigortalı: Bu Kanun kapsamına giren bir işyerinde SSK'na tabi olarak çalışan ve çalıştığı süre içerisinde işsizlik sigortası primi ödeyen kimseyi."

BAŞKAN – Sayın Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI METİN ŞAHİN (Antalya) – Katılıyoruz efendim.

BAŞKAN – Sayın Hükümet?..

ÇEVRE BAKANI FEVZİ AYTEKİN (Tekirdağ) – Katılıyoruz efendim.

BAŞKAN – Komisyonun ve Hükümetin katıldığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Müteakip önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 114 sıra sayılı Sosyal Güvenlik Kanun Tasarısının 47 nci maddesinin (c) fıkrasının aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ederiz.

Zeki Ertugay

(Erzurum)

ve arkadaşları

"c) İşsizlik sigortası: Bir işyerinde çalışırken, çalışmak istek, yetenek, sağlık ve yeterliliğinde olmasına rağmen, herhangi bir kusuru olmaksızın işini kaybeden sigortalılara işsiz kalmamaları nedeniyle uğradıkları gelir kaybını belli süre içinde karşılayan, sigortacılık tekniği ile faaliyet gösteren zorunlu sigortayı,"

BAŞKAN – Sayın Komisyon ?..

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI METİN ŞAHİN (Antalya) – Katılıyoruz efendim.

BAŞKAN – Sayın Hükümet?..

ÇEVRE BAKANI FEVZİ AYTEKİN (Tekirdağ) – Katılıyoruz efendim.

BAŞKAN – Komisyonun ve hükümetin katıldığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Müteakip önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 114 sıra sayılı Kanun Tasarısının 47 nci madde (c) alt bendinde yer alan "herhangi bir kasıt ve kusuru olmaksızın işini kaybeden" ibaresinin "herhangi bir şekilde kasıt olmaksızın işini kaybeden" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Aslan Polat

(Erzurum)

ve arkadaşları

BAŞKAN – Sayın Komisyon?..

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI METİN ŞAHİN (Antalya) – Katılıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Sayın Hükümet?..

ÇEVRE BAKANI FEVZİ AYTEKİN (Tekirdağ) – Katılıyoruz efendim.

BAŞKAN – Komisyonun ve Hükümetin katıldığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Müteakip önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 114 sıra sayılı Kanun Tasarısının 47 nci madde (c) alt bendinde yer alan "herhangi bir kasıt ve kusuru olmaksızın işini kaybeden" ibaresinin "herhangi bir kasıt ve kasıtlı kusuru olmaksızın işini kaybeden" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Aslan Polat

(Erzurum)

ve arkadaşları

BAŞKAN – Sayın Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI METİN ŞAHİN (Antalya) – Katılıyoruz efendim.

BAŞKAN – Sayın Hükümet?..

ÇEVRE BAKANI FEVZİ AYTEKİN (Tekirdağ) – Katılıyoruz efendim.

BAŞKAN – Komisyonun ve Hükümetin katıldığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

48 inci maddeyi okutuyorum:

İşsizlik sigortasına ilişkin genel hükümler

MADDE 48. – İşsizlik sigortası zorunludur. Bu Kanun kapsamına giren ve halen çalışmakta olanlar bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte, yeni girenler ise işe başladıkları tarihten itibaren sigortalı olurlar.

506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 8 ve 9 uncu maddelerine göre Sosyal Sigortalar Kurumuna bildirilmiş olan işyeri ve sigortalılar Kuruma da bildirilmiş sayılır.

Sigortalılığın başlamasıyla birlikte, sigortalılar ile bunların işverenlerinin sigorta hak ve yükümlülükleri de işlemeye başlar.

İşveren, hizmet akdi 51 inci maddede belirtilen hallerden birisine dayalı olarak sona ermiş olan sigortalılar hakkında; örneği Kurumca hazırlanacak üç nüsha işten ayrılma bildirgesi düzenleyip, 15 gün içinde bir nüshasını Kuruma göndermek, bir nüshasını sigortalı işsizede vermek ve bir nüshasını da işyerinde saklamakla yükümlüdür.

Sigortalı işsizin, bu maddede belirtilen ödeme ve hizmetlerden yararlanabilmesi için işten ayrılma bildirgesi ile birlikte hizmet akdinin feshedildiği tarihi izleyen günden itibaren otuz gün içinde Kuruma doğrudan başvurması gerekir. Mücbir sebepler dışında, başvuruda gecikilen süre işsizlik ödeneği almaya hak kazanılan toplam süreden düşülmür.

Sigortalı işsizlere bu Kanunda belirtilen esas ve usuller çerçevesinde, Kurumca aşağıda belirtilen ödemeler yapılır ve hizmetler sağlanır;

- a) İşsizlik ödeneği,
- b) Hastalık ve analık sigortası primleri,
- c) Yeni bir iş bulma,
- d) Meslek geliştirme, edindirme ve yetiştirme eğitimi.

Kurum işsizlik ödeneği alan sigortalı işsizlere mesleklerine uygun ve son yaptıkları işin ticret ve çalışma koşullarına yakın bir iş bulunması hususunda çalışmalar yapar. Kendilerine bu şekilde bir iş bulunamayanlara verilecek meslek geliştirme, edindirme ve yetiştirme eğitiminin esas ve usulleri yönetmelikle belirlenir.

İşveren tarafından geçici görevle yabancı ülkeye gönderilen sigortalıların hak ve yükümlülükleri bu görevi yaptıkları sürece devam eder. Ülkeye dönmeleri ve 51 inci maddede belirtilen koşulları yerine getirmeleri halinde kendilerine işsizlik sigortasından hak ettikleri ödemeler yapılır ve hizmetlerden yararlanmaları sağlanır.

BAŞKAN – Maddeyle ilgili olarak, Fazilet Partisi Grubu adına, Bingöl Milletvekili Sayın Mahfuz Güler.

MAHFUZ GÜLER (Bingöl) – Yanlışlık var, ben değilim.

İSMAİL KAHRAMAN (İstanbul) – Sayın Rıza Ulucak konuşacak efendim.

BAŞKAN – Peki efendim. Yanlışlık değil, bize geleni söylüyoruz.

AHMET DERİN (Kütahya) – Maddelerin numaraları değişti; onun için karışmış olabilir.

BAŞKAN – Fazilet Partisi Grubu adına, Ankara Milletvekili Sayın Rıza Ulucak; buyurun efendim.

Süreniz 10 dakikadır.

FP GRUBU ADINA RIZA ULUCAK (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; sosyal güvenlikle ilgili mevzuatta bazı değişiklikler içeren, bazı yeni hükümler getiren ve işsizlik sigortası kurulmasını öngören 114 sıra sayılı kanun tasarisının 48 inci maddesi üzerinde, Fazilet Partisi Grubu adına görüşlerimizi arz etmek üzere söz aldım. Bu vesileyle, Sayın Başkanımı- zı, Yüce Meclisimizin değerli üyelerini selamlarken, ülkemizin maruz kaldığı deprem felakatinde kaybettiğimiz vatandaşlarımıza Cenabı Hak'tan rahmet, yaralılarımıza acil şifalar ve bütün milleti- mize başsağlığı diliyorum.

İşbu tasarıyla getirilen 48 inci maddeyle, işsizlik sigortasına ilişkin genel hükümler düzenlen- miştir.

BAŞKAN – Sayın Hatip, 1 dakika...

Sayın milletvekilleri, lütfen, hatibi dinleyelim.

Buyurun Sayın Hatip.

RIZA ULUCAK (Devanla) – Az önce görüşülerek kabul edilen 46 ncı maddenin son fıkrasında belirtildiği üzere "bu kanun" ibaresinin, işbu 48 inci maddenin birinci fıkrasında yer alan ifa- denin, işsizlik sigortasına ilişkin hükümleri kapsadığı anlaşılmaktadır.

İşsizlik sigortasının zorunlu olduğu şeklindeki hüküm, ileri ülkelerde yıllardır mevcut olan bir mütessesenin nihayet ülkemize de gelebildiğini göstermektedir. Tabiri caizse, şimdiye kadar sade- ce adını işitmekle yetindiğimiz işsizlik sigortası, bu tasarının belki de tek müspet tarafıdır diye dü- şünüyorum; çünkü, bunun dışında, kanaatimizce, hukuk kuralları bir yerde gözardı edilerek sosyal güvenlikle ilgili birtakım kurallar getirilmiş ve bazıları bu tabiri beğenmese de, sayı üstünlüğüyle, baskıcı bir tavırla maddeler geçirilmiştir. Gözardı edilen kural, müktesep hak kavramıdır. Değişik kurumlara bağlı çalışanlardan bazılarına bu hak tanınırken, çalışanların yüzde 90'ından fazlası bu haktan mahrum bırakılmıştır. İşbu tasarının kanunlaşması halinde, emekliliğine kanunun yayımı ta- rihinde hak kazananlar ile iki tam yıl veya daha az kalanlara halen meri mevzuatın uygulanması hakkı tanıdığı halde, iki yıldan bir gün dahi eksik hizmeti olanlar ölçsüz bir şekilde mahrum bı- rakılmıştır.

Türk hukuk lügatine göre, müktesep hak, evvelce yürürlükte olan hükümlere göre bir şahıs le- hine sahip olunan hak demektir. Hâkim, bu hakkı, yeni bir kanun hükmünü tatbikle ihlal edemez. Ben, bunu, geçen konuşmamda da arz ettim; Yüce Meclisimizin bu müktesep hak meselesine çok önem vermesi gereğini belirtmek için, tekrar arz ediyorum.

Bu kural ile iktidar partilerinin durumunu yüksek takdirlerinize sunarak, işsizlik sigortasına geçiyorum. Evet, nihayet, ülkemiz çalışanları, çalıştıkları sürede olduğu gibi, işsiz kaldığı sürede de birtakım haklara sahip olabilecektir. İşbu maddede, bu kanun kapsamına giren ve halen çalış- maktaki olanların bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte, yeni girenlerin ise işe başladıkları tarihten iti- baren sigortalı olmaları öngörülmüştür.

İşsizlik sigortasının işleyebilmesi, yani, sigortalı işsiz kanunî haklardan yararlanabilmesi için, işverene ve sigortalıya bazı mükellefiyetler yüklenmiştir. İşveren, hizmet akti tasarının 53 üncü maddesindeki hallerden birine dayalı olarak sona ermiş olan sigortalılar hakkında, örneği Kurumca hazırlanacak üç nüsha işten ayrılma bildirgesi düzenlemek, 15 gün içinde bir nüshasını Kuruma göndermek, bir nüshasını sigortalı işsize vermek ve bir nüshasını da işyerinde saklamakla yükümlü kalmıştır.

Sigortalı işsiz, ödeme ve hizmetlerden yararlanabilmesi için, işten ayrılma bildirgesi ile birlikte, hizmet aktinin feshedildiği tarihi izleyen günden itibaren 30 gün içinde Kuruma doğrudan başvurması gerekmektedir. Burada, birtakım mücbir sebeplerin olması halinde, bu sürenin uzatılması da hak olarak tanınmıştır.

Yine, bu maddeye göre, sigortalı işsizlere, bu kanunda belirtilen esas ve usuller çerçevesinde, işsizlik ödeneği, hastalık ve analık sigortası primleri ödenir ve yeni bir iş bulma, meslek geliştirme, edindirme ve yetiştirme eğitimi sağlanır.

Kurum, bu işsizlere, yani, işsizlik ödeneği alanlara, mesleklerine uygun ve son yaptıkları işin ticret ve çalışma koşullarına yakın bir iş bulunması hususunda çalışmalar yapar. Kendilerine bu şekilde bir iş bulunamayanlara verilecek meslek geliştirme, edindirme ve yetiştirme eğitiminin esas ve usulleri yönetmelikle belirlenir.

İşveren tarafından geçici görevle yabancı ülkeye gönderilen sigortalıların hak ve yükümlülüklerinin devam etmesi de, bu maddenin son fıkrasında kabul edilmiştir.

Burada, bu yükümlülüklerin yerine getirilmesi hususunda işten çıkarma şartları 53 üncü maddede belirlenmiştir; yani, yeni 51 inci maddede belirlenmiştir.

O bakımdan, gerek 1475 sayılı İş Kanunu gerekse hizmet aktinin belirli süre olması halinde sürenin bitimi nedeniyle işsiz kalmak, 854 sayılı Deniz İş Kanununun 7 nci maddesinin (II) numaralı bendinde belirtilen hizmet aktinin belirli bir sefer için yapılmış olması nedeniyle sefer sonunda işsiz kalmak vesaire gibi konular 53 üncü maddede, daha doğrusu yeni 51 inci maddede yüksek huzurunuzda geleceği için, ben, bu hususa değinmek istemiyorum; ama, bu şartların tahakkuku halinde, bir yerde 600 gün sigortalı olarak prim ödemek ve son 120 günde de devamlı olarak çalışmış olmak şartıyla, bu sigortalıya, işsizlik ödeneği alma hakkı tanınmıştır.

Bu yeni müessesenin, birtakım yeni kurallar getirilmesi sebebiyle, tecrübe noksanlığından dolayı, bazı eksikliklerinin olabileceğini tabii karşılamak lazım; ama, bu müessese geldiğine göre, bunu memnuniyetle karşılıyoruz ve eksikliklerinin ileride giderileceğine de inanıyoruz.

Bu bakımdan, ben, bu maddenin getirdiği esasları havi işsizlik sigortasının, bu yeni müessesenin ülkemize hayırlar getirmesini temenni ediyor, hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Ulucak.

Anavatan Partisi Grubu adına, İstanbul Milletvekili Aydın Ayaydın.

Süreniz 10 dakika.

Buyurun efendim.

ANAP GRUBU ADINA AYDIN A. AYAYDIN (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşmekte olduğumuz 114 sıra sayılı Sosyal Güvenlik Yasasının 48 inci maddesi üzerinde Anavatan Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle, şahsım ve Anavatan Partisi Grubu adına, Yüce Meclisi saygılarımla selamlıyorum.

Sözlerime başlamadan önce, 17 Ağustosta ülkemizde meydana gelen depremden dolayı hayatını kaybeden vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet diliyor, hastanede yatan hastalarımıza acil şifalar diliyor ve yüce milletimize başsağlığı diliyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; işsizlik sigortası, çalışma hayatına yepyeni bir kavram olarak gelmektedir. Bütün gelişmekte olan ülkelerde, hatta ülkemizden çok daha geri kalmış ülkelerde bile var olan işsizlik sigortası üzerinde, 1950'li yıllardan bugüne kadar bütün hükümetler çalışmış; ama, bir türlü, Meclise kadar getirilip yasallaşmasına imkân bulunamamıştır. 57 nci hükümetimiz ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığımızın, gerçekten, Sosyal Güvenlik Yasası üzerinde son derece önemli bir adım olan işsizlik sigortasını da bu yasa kapsamı içerisine alması, son derece önemli bir gelişmedir.

İşsizlik sigortasına ilişkin genel hükümlerde, işsizlik sigortası zorunlu bir hale getirilmektedir. Çalışma hayatı içerisinde son derece önemli olan ve işçilerimizle ilgili olarak, onların işlerini kaybetmeleri halinde bir ekonomik güvence olarak, onlara belirli bir süre içerisinde, işsiz kaldığı süre içerisinde 6 ile 10 ay arasında, çalışıyormuş gibi belirli bir ücret almalarına imkân getirilmektedir. Eğer, bugünkü koşullarda işsizlik sigortası olmuş olsaydı, işlerini kaybeden işçilerimiz, sigortalılarımız, işsizlik sigortasından 41 milyon, 51 milyon ve 65 milyon Türk Lirası ücret alacaklardı. Yasa tasarısıyla getirilmeye çalışılan işsizlik sigortasında, yasalaştığı tarih itibarıyla, halen çalışan bütün işçilerimiz, yasanın yürürlüğe girdiği tarihten itibaren ve yeni işe girecek olan işçilerimiz de, işe başladığı tarihten itibaren işsizlik sigortasına tabi olacaklardır.

506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 8 ve 9 uncu maddelerine göre, Sosyal Sigortalar Kurumuna bildirilmiş olan işyeri ve sigortalılar, aynı zamanda, işsizlik sigortası olarak da bildirilmiş kabul edilecektir. Dolayısıyla, ne işverene ne de işçiye yeni bir bildirim mükellefiyeti getirilmektedir. Zaten mevcut olan işyeri bildirimlerinde, bu bildirim yapılmış olmaktadır. Dolayısıyla, yeni bir bildirim yükümlülüğü söz konusu olmayacaktır.

İşveren, hizmet aktı 51 inci maddede belirtilen hallerden birisine dayalı olarak sona ermiş olan sigortalılar hakkında, üç nüsha halinde bir bildirim düzenleyecektir. Bu düzenlenen bildirimlerden bir tanesi Kurumda, bir tanesi sigortalıda, bir tanesi de işveren de saklanacaktır.

İşsiz kalan sigortalı, otuz gün içerisinde, işsiz kaldığını Kuruma bildirecek ve bu süreden itibaren, ödemiş olduğu prim gün sayısına göre, altı ay ile on ay arasında, hiç iş yapmadığı halde, işsizlik sigortasından, son dört ay içerisinde almış olduğu aylıklarının toplamının yarısı kadar, kendisine, aylık işsizlik sigortası olarak ödenecektir.

Bunun yanında, yine, sigortalı işçilerimizin işsiz kalmaları halinde, işsizlik ödeneğinin yanında, hastalık ve analık sigortası primleri de, yine, işsizlik sigortası tarafından ödenmektedir; yani, işsiz kalan bir işçinin, bu süre içerisinde -işsizlik ödeneği almış olduğu süre içerisinde- hastalık ve analıkla ilgili her türlü sağlık giderleri, bunun primleri, yine işsizlik sigortası tarafından ödenecektir.

Getirilen bir yenilik de şudur: Sigortalı işçi, kendisine yeni bir iş imkânı buluncaya kadar -yani, altı veya on aylık süre içerisinde- aynı zamanda meslek geliştirme, edindirme ve yetiştirme eğitimi verilecektir. Buradaki amaç şudur. Eğer İş ve İşçi Bulma Kurumu o sigortalı işçimize kendi işkolunda bir iş bulamıyorsa, onun bir yan kolunda kendisine bir eğitim verilecek ve yeni bir iş edinme imkânı sağlanacaktır.

Bugün, OECD ülkeleri içerisinde işsizlik sigortası olmayan tek ülke Türkiye'dir. 1959 yılından bu yana, bütün hükümetler işsizlik sigortasını çıkarmak istemişlerdir; ama, bugüne kadar mümkün olmamıştır.

Yine, OECD ülkelerinin dışında, yani gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerin dışında, Arnavutluk, Romanya, Azerbaycan ve Kazakistan gibi ülkelerde dahi bugün işsizlik sigortası yürürlüktedir ve işsiz kalan işçilere, kendilerine bir iş buluncaya kadar işsizlik sigortası ödeneği verilmektedir.

Tasarıda, işsizlik sigortası için işçi, işveren ve devlet katkısı söz konusudur. Yani, "işsizlik sigortası primi" adı altında, işçilerimizden yüzde 2, işverenden yüzde 3 ve devletten yüzde 2 işsizlik sigortası primi tahsil edilecektir. Bu primler, ne işverenimize ne de işçilerimize yeni bir yük getirmemektedir; çünkü, mevcut Tasarıfu Teşvik Yasasına göre, zaten işçilerimizden yüzde 2, işverenden yüzde 3 kesinti yapılmaktaydı. Bundan böyle bu kesintiler, artık "işsizlik sigortası primi" adı altında kesilecektir.

Sigortalı işsizlerimiz, bundan böyle, bu yasa yürürlüğe girdiği tarihten itibaren, işsiz kaldıkları takdirde, ödemiş oldukları prim gün sayısına göre, altı ile on ay arasında, kendilerine yeni bir iş buluncaya kadar işsizlik sigortasından belli bir aylık alacaklardır. Bu nedenle, Sosyal Güvenlik Yasası Tasarısı içerisinde yer alan işsizlik sigortası, bütün işçilerimizin, iş alemimizin bugüne kadar beklemiş olduğu bir gelişmeydi. Bu tasarıda bunun yer alması, işçilerimizin lehine, olumlu bir gelişmedir.

Bu yasa tasarısının, ülkemize ve milletimize hayırlı olmasını diler; hepinize saygılar sunarım.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Ayaydın.

Şimdi, Doğru Yol Partisi Grubu adına, Bursa Milletvekili Sayın Oğuz Tezmen konuşacaklar; ancak, süremiz yetmeyebilir.

O nedenle, Sayın Tezmen'in konuşması bitene kadar sürenin uzatılmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Buyurun Sayın Tezmen.

„Süreniz 10 dakikadır.

DYP GRUBU ADINA OĞUZ TEZMEN (Bursa) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; ülkemiz, Marmara Bölgesinde meydana gelen çok ciddi deprem felaketi sonucunda derin üzüntü içerisindeyiz. Hayatını kaybeden 15 000'e yakın vatandaşımıza Allah'tan rahmet diliyorum; yaralılara da acil şifalar temenni ediyorum.

Gerçekten, Türkiye'nin gündemi, hatta dünyanın gündemi son deprem felaketiyle sarsılırken, biz, Sosyal Güvenlik Yasası Tasarısıyla uğraşıyoruz. Tabii, bu, vatandaşlarımızı da rencide ediyor. Gönül arzu ederdi ki, Yüce Meclis, Sosyal Güvenlik Yasası Tasarısının görüşmesini bir süre ertelleyip, acil sorunların çözümlerine yönelik çalışmalarını sürdürüyor olsun; ancak, son deprem felaketinde, devlet kurumları, vatandaşın gözünde binalar gibi çökmüştür. Hayatî önem taşıyan ilk kırksekiz saat süre içerisinde, devlet, çaresiz kalmıştır, devlet kurumları çaresiz kalmıştır. Bu, çok önemli bir şeyi gösteriyor. Türkiye'de, artık, devletin yeniden yapılanması zorunlu hale gelmiştir. Hizmet üreten bir devlet konseptine geçmek lazımdır. Devleti, vatandaşı güden, vatandaşa yukarıdan bakan, emreden değil, vatandaşa hizmet arz eden bir kurum haline getirmek mecburiyetindeyiz. Onun için, bu önerileri, bu çözüm yollarını, Meclisin tartışıyor olması lazım. Kurumları kurmak, kurumları çağdaş şablona uygun, kâğıt üzerinde yasalaştırmak çok önemli değil; aslında, bu kurumları, çağdaş bir boyuta getirmek ve çağdaş devlet fonksiyonu içerisinde, hizmet üretir hale getirmek lazım. Biz, bu konuda, ciddi aksaklıklar içerisindeyiz. Bu nedenle, Türk devletinin kurumlarının, yeni baştan, yeni bir anlayışla ele alınması lazım. Bu da, ümit ediyorum ki, bu Meclis tarafından, yakın zamanda ele alınıp birtakım çözümlere kavuşturulacaktır.

Bakın, devlet kuruluşlarının işleyişi aksarken, devlet dışında olan AKUT gibi gönüllü kuruluşlar, gerçekten, çok ciddi başarılar elde etmişlerdir, çok ciddi çabalar göstermişlerdir. Bu kurumla-

ra, devlet olarak destek olmamız lazım; bütçeden, bu kurumların gelişmesi, daha iyi örgülenmesi için kaynak aktarmamız lazım ki, bu tür kuruluşların sayısını çoğaltalım ve devletin eksikliklerini bu şekilde telafi edelim.

Buradan şuna gelmek istiyorum: Getirdiğimiz işsizlik sigortası kurumu, işsizlik sigortası uygulaması, gerçekten, Türk çalışma hayatı açısından çok önemli bir aşama; ancak, kurduğumuz bu kurumun, sağlıklı çalışması, istenilen ölçüde performans gösterebilmesi, belli bir disiplin içerisinde yürütülmesi, bu kuruma gerekli kaynakların aksatılmadan yönlendirilmesi ve bu kurumun elde ettiği kaynakları gerçekten nemalandırabilir halde olması lazım. Aksi takdirde, bu kurumun, bugün şikâyet ettiğimiz Sosyal Sigortalar Kurumu gibi, Bağ-Kur gibi yeni bir karadelik olma ihtimali vardır. Bunun için, profesyonel bir yönetim anlayışı içerisinde bu kaynakların yönlendirilmesi halinde, bu kurum, Türkiye'de, gerçekten, çok ciddi bir açığı kapatacaktır.

Sosyal devlet anlayışı içerisinde, aslında, işsiz kaldığı 300 günlük süre içerisinde prim vererek insanların sorununu çözemezsiniz. Esas yapılması gereken -tasarıda da yer bulunduğu şekliyle- işsiz kalan bir insana yeniden formasyon vererek, yeni beceriler kazandırarak, iş bulur hale getirmektir. Bu, sigorta sisteminin en önemli fonksiyonudur. Yoksa, iş imkân olmayan bir kişiye 300 gün prim ödeyeceksiniz; o da, 1 080 gün prim ödemişse... 300 gün, işsizlik sigortasından, bugünkü fiyatla 41 milyon lira vereceksiniz. Peki, sonra?.. 301 inci gün ne yapacak bu adam?!

Demek ki, çare, insanı iş bulur hale getirmektir. Yani, bir daktilo memuru işsiz kalmışsa, sosyal güvenceyi geliştirmeyi hedefleyen bu kurumun, işsizlik sigortası fonunu değerlendirerek, bunu, bilgisayar bilen kişi, bilgisayar operatörü haline getirmesi durumunda, o zaman, o kişiye iş bulma şansı da yaratıyoruz. Bence, bu kurumun, altı çizilmesi gereken, en çok önem verilmesi gereken fonksiyonu bu olmak gerekir. Bu konuda iyi bir performans gösterildiği takdirde, gerçekten, Türkiye'de ciddi bir eksiklik ortadan kaldırılacaktır ve kişilere yeni seçenekler oluşturulacaktır. Aksi takdirde, birtakım insanlara.. Bundan en çok yararlanabilecek kişi sayısı, bugünkü şartlarda dört-yüz-beşyüz bini geçmez. Ne olacak?.. O insanlar işsiz kalırsa, o da dört aydan beri prim ödüyor olması koşuluyla, en çok 300 güne kadar işsizlik sigortasından ödeme yapacaksınız. Sonra ne olacak?! Onun için, kuruma hayatiyet verecek en önemli fonksiyon, bence, dediğim gibi, iş kazandırma fonksiyonu olmak gerekir.

En önemli konulardan bir diğeri de, bu kuruma yönelik, hazinenin, burada oluşacak fonlara tasallut etmemesidir. Bu kurumun kaynaklarının, profesyonel fon yöneticileri tarafından nemalandırılması lazım. Hazinenin de, yükümlülüklerini, bu kuruma yönelik olarak, aksatmadan yerine getirmesi lazım. Bu fon akışı sağlanmadığı takdirde, büyük ümitlerle bugün kamuoyuna sunduğumuz bu işsizlik sigortası müessesesi de, kısa sürede Türkiye'nin karadeliklerinden biri olma durumuyla karşı karşıya kalabilir.

Bu nedenle, ben, bu kurumun ülkemize hayırlı olmasını temenni ediyor, hepimize saygılar sunuyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ederiz Sayın Tezmen.

Sayın milletvekilleri, saat 20.00'de toplanmak üzere, birleşime ara veriyorum.

Kapanma Saati : 18.55

BEŞİNCİ OTURUM

Açılma Saati : 20.00

BAŞKAN : Başkanvekili Murat SÖKMENOĞLU**KÂTİP ÜYELER : Levent MİSTİKOĞLU (Hatay), Tevhit KARAKAYA (Erzincan)**

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 56 ncı Birleşiminin Beşinci Oturumunu açıyorum.

Önceki oturumda, görüşmekte olduğumuz tasarruun 48 inci maddesi üzerinde gruplar adına yapılan konuşmalar tamamlanmıştı.

Görüşmelere kaldığımız yerden devam ediyoruz.

IV. – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE KOMİSYONLARDAN**GELEN DİĞER İŞLER (Devam)**

1. – Sosyal Sigortalar Kanunu, Tarım İşçileri Sosyal Sigortalar Kanunu, T.C. Emekli Sandığı Kanunu, Esnaf ve Sanatkârlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanunu, Tarımda Kendi Adına ve Hesabına Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kanunu, Sosyal Güvenlik Kurumlarına Tabi Olarak Geçen Hizmetlerin Birleştirilmesi Hakkında Kanunun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bu Kanunlara Ek ve Geçici Maddeler Eklennesi, İşsizlik Sigortası Kurulması ile 190 Sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Eki Cetvellerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ve Plan ve Bütçe komisyonları raporları (1/495) (S. Sayısı : 114) (Devam)

BAŞKAN – Komisyon ve Hükümet yerinde.

Şimdi, 48 inci madde üzerinde, şahsı adına söz alan Ağrı Milletvekili Sayın Nidaî Seven'i kürsüye davet ediyorum.

Buyurun Sayın Seven.

Konuşma süreniz 5 dakikadır.

NIDAİ SEVEN (Ağrı) – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; bugün, bu millî felaket dolayısıyla gerçekten hepimiz üzüntülüyüz. Türkiye'nin her tarafında herkes bir kayıp vermiştir. Bizim Ağrı'dan da, özellikle İzmit, Adapazarı ve Gölcük'te ikamet eden insanlardan 600'e yakın cenazemiz vardır. Bu vesileyle, bütün Türk Milletinin başı sağ olsun diyorum.

Şimdi, bu işsizlik sigortasıyla ilgili SSK'yı bir bütün olarak değerlendirdiğimiz zaman, zaman zaman düşünüyorum, bir insan olarak değerlendiriyorum bu olayı, o insanın kolunu kırmışız, kanadını kırmışız, kulağını kesmişiz, hakikaten, çubuk darbeleriyle dövmüştük, her tarafı mosmor olmuş ve yataкта ölümü bekliyor. Yataкта ölümü bekleyen ve felç olan bir insana, gelip, bir hayat suyu verip, onu kurtarmamız gerektiğinde, bazı insanlar çıkıyor diyor ki, hayır, kurtaramazsın. Burada bir yanlışlık vardır. İşte, bu insanı bu duruma getiren insanlara seslenmek gerekir; bu hayatı mutlaka kurtarmak gerekir. İşte, bu hayat, sosyal sigortalardır. Bu hayata yeniden bir şırıngayla gençlik aşısını vermek de, sosyal sigortalar açısından, işsizlik sigortasının getirilmesidir. İşsizlik sigortası, bu yataktaki hastaya şırıngayla verilen gençlik aşısıdır; çünkü, yıllardır Türkiye'de çok insan bunu denedi, vaatlerde bulundu, meydanlarda söyledi; fakat, maalesef başaramadı. O bakımdan, Türkiye'nin şu anda gerçekten hayatını kurtaracak bir sosyal sigortalar yasasına özellikle ihtiyacı

olduğu, herkes tarafından bilinmektedir. Bu bakımdan, ben, madde üzerinde konuşmayı uygun gö-
rerek, değerlendirme yapmaya çalışıyorum.

İşsizlik sigortası bir bütün olarak ele alınıp, biliyorsunuz, İşsizlik Sigortası Daire Başkanlığı
kurulup, yeni bir fon oluşturulup, bu fonun ehil ellerde değerlendirilerek, Türkiye'de para piyasa-
ları nasıl ki gün içerisinde güncelleştiği noktada ele alınıp diğer dünya piyasalarıyla entegre olu-
yorsa, sosyal sigortalarda elde edeceği fonların da, gerçek manada, ehil insanlar tarafından ve de-
aler'lar tarafından mutlaka yönetilmesi gerekmektedir.

İşte bu işsizlik sigortası zorunlu bir sigorta olması sebebiyle, ilk defa işe girenler, işe başladı-
ğı tarihten itibaren bu sigortaya tabi olacak, şu anda çalışmakta olan ve kanun kapsamında olan in-
sanlar içinse, kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bu işsizlik sigortası geçerli sayılacaktır.

Şimdi, 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu 8 ve 9 uncu maddeleri kapsamında yer alan husus-
lar içerisinde eğer kuruma bildirilen işyeri ve sigortalı var ise, bu, aynı zamanda, İş ve İşçi Bulma
Kurumuna da bildirilmiş sayılır bu kanun çerçevesi içerisinde.

Yine, işveren, hizmet akdi 53 üncü maddede belirtilen şartlar çerçevesinde, bunlardan bir ta-
nesine dayalı olarak sona ermiş olan sigortalı hakkında; örneği kuruma hazırlanacak üç nüsha şek-
linde işten ayrılma bildirgesi tanzim eder ve bu bildirgenin, mutlaka, 15 gün içerisinde işveren ta-
rafından kuruma gönderilmesi zorunludur; bunun bir nüshasının -özellikle- sigortalı işsize verilme-
si, bir tanesinin de kendisi tarafından saklanması zorunluluğu da getirilmiştir.

Yine, iş akdi feshedilen bir işçi veya o kanun kapsamında yer alan kimsenin, bu bildirgeyi al-
dığı andan itibaren otuz gün içerisinde mutlaka kuruma müracaat etmesi gerekir ki, herhangi bir
hakkı kaybolmasın. Şayet gecikilen gün olduğu takdirde, bu, işsizlik ödeneği almaya hak kazanı-
lan toplam süreden tenzil edilir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlayım efendim.

NİDAİ SEVEN (Devamla) – İşte, sigortalı işsizlere, bu kanunda belirtilen esas ve usuller çer-
çevesinde, kuruma birçok hak tanınmış; bu haklardan bir tanesi, işsizlik ödeneği; bir tanesi, has-
talık ve analık sigortası primleri; bir tanesi, yeni bir iş bulma; bir tanesi de, eğer iş bulma durumu
söz konusu değilse, meslek geliştirme, edindirme ve yetiştirme eğitimi verilmesidir.

İşte, bu, bir reform olarak, Türkiye'de gerçekten yıllardır işçilerin beklediği bir olaydır. Bu ba-
kımdan, bu konuya sıcak bakan herkesi kutluyor, hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Şimdi söz sırası, Kayseri Milletvekili Sayın Salih Kapusuz'da.

Sayın Kapusuz?.. Yok.

Erzurum Milletvekili Sayın Aslan Polat, buyurun.

ASLAN POLAT (Erzurum) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamları-
m. Yine, işsizlik sigortası üzerindeki şahsi görüşlerimi beyan edeceğim.

Şimdi, esasında burada bir madde var ki, bunun uygulamada bayağı müşkülât getireceği kana-
atindeyim. Madde; işveren, üç nüsha olarak işten ayrılma bildirgesi düzenleyip, 15 gün içinde bir
nüshasını kuruma göndermek, bir nüshasını sigortalı işsize vermek ve bir nüshasını saklamakla yü-
kümlüdür, diyor. Zaten, dikkat ederseniz, bu tasarının ilk maddesinde de, birisi işe girdiği zaman,
hem işveren hem de işçi, Sosyal Sigortalar Kurumuna müracaat ederek, işveren "ben, işçiyi işe al-
dım" işçi de "ben işe girdim" diye beyanname verecek; bunlar karşılaştırılacak; yine aynı şekilde,

SSK bölge müdürlükleri, bir de ayrıca işten çıkanlarla ilgili bu bildireleri toplayacaklar, karşılaştıracaklar; burada, birtakım kırtasiye konuları var.

Yalnız, ben, yine biraz önceki konuşmamda da söylemiştim, gerçekten bu işsizlik sigortası, bu tasarıyla getirilen bir yenilik; bir yenilik de, yalnız bu tasarı üzerinde bir konuyu da belirtmeden geçemeyeceğiz. Şimdi, burada, bu işsizlik sigortasının uygulamasında en çok zorluk çekilecek konular, benim gördüğüm kadarıyla şunlardır: Bir tanesi, ülkemizde son yıllarda eğitim stüresinin artması; köylerden kentlere göç olması ve kentlere gelen hanımların artık köylerdeki gibi çalışmaması dolayısıyla işgücüne katılma oranında bir düşme var; bu, bizi yanıltabilir. Yani, 1970'li yıllarda yüzde 71 olan bu işgücüne katılma oranının, 1998'de yüzde 55'e düşmesi, bizde işsizliğin arttığı şeklinde anlaşılmasın, esasında, işgücüne katılma gücü olan insanların, uzun olan eğitim sürelerinde okumaya başlamaları ve bir de, hanımların -bahsettiğim gibi- şehre geldikleri zaman, artık kırsaldaki gibi çalışmamaları ve bir de bunların eve iş kabul etmesi nedeniyle sigortasız olarak çalışmalarından dolayı, işsizlikte bir artış "gizli işsizlik" denen bir konu meydana geliyor. İşte, benim şahsi kanaatim, bu kanun tasarısı, en çok bu noktalarda bunalacaktır ve görünmeyen bu işsizlere karşı çözüm üretmeyecektir. Üretmesi için ne lazım? Şu lazım: Bir kere, sigortadaki prim ödeme oranlarının düşmesi lazım. Ülkemizde, sosyal sigortalara yüzde 36 civarında yapılan, bu son düzenlemelerde -yüzde 5 ilaveyle- yüzde 40'lara varan kesintilerin azalması lazım ki, evinde iş yapan hanım veyahut da iş kabul eden bir kadın, ev işlerinde çalışan bir kadın da sigortalı olabilsin; sigortalı olabilsin ki, bu işsizlik sigortasından faydalanabilsin; çünkü, bu işsizlik sigortasından faydalanabilmenin tek maddesi, tek yolu, o şahsın, sigortalı olarak iş primi ödemesi lazım. Yani, bu madde, fiilen işsiz olan, yeni işsiz olan insanlara bir çözüm getiremiyor; ancak, mevcut iş yapan insanlar işsiz kalırlarsa, bunlara birtakım çözümler getirebiliyor. Bundan da faydalanabilmesi için ne lazım? Onun, sigortaya prim ödemesi lazım, sigortaya prim ödemesi için de sigortalı olması lazım, sigortalı olması için de insanın sigortadan bir beklentisinin olması lazım. Siz, hem sigorta yaşını ileri yaşlara artırırsanız hem de sigortadaki prim ödeme oranlarını artırırsanız, bu noktada gerekli, muvaffakiyeti, başarıyı sağlayamayız diye düşünüyorum.

Sayın milletvekilleri, bir de, tabii, burada yarın bir deprem daha başlayacak. Yarınki deprem de, vergi depremi geliyor. Daha henüz deprem yaralarını sarmayan, devletin bütüklüğünden bahsedilen devletin, hemen yarın, Plan ve Bütçe Komisyonuna, deprem zararlarını önleme bahanesiyle, bütçe açıklarını kapatmak için yeni bir vergi getiriyor. Ne getiriyor? Bütün Gelir Vergisi oranlarını yüzde 10 daha artırarak, bir seneye mahsus olsa da, 1998 yılı kurum kazançları üzerinden yüzde 10 vergi istiyor; tüm cep telefonu olanlardan 50'er milyon lira para istiyor; Emlak Vergilerini vermediklerini kabul edip, bir defaya mahsus, bütün Emlak Vergilerini yeniden istiyor; Motorlu Taşıtlı Vergilerini ödemediğinizi kabul ediyor, bir daha Motorlu Taşıtlı Vergilerini istiyor; Akaryakıt Tüketim Vergisini yüzde 300'e, yüzde 500'e çıkarıyor; çek koçanından her birisine 600 000 lira vergi getiriyor ve dolayısıyla, devlet, bu kanunla, ikinci bir deprem yaşıyor; bu da vergi depremi. Burada dikkat ettim, herkesten vergi alıyorlar; ama, faiz gelirlerinden alınan bir vergi görmedim. Halbuki, bu hükümet, sadece getirdiği ek kanunlarla, faizlerden alınan ek vergileri kaldırmış, sırf stopaja indirmişti. Esasında beklerdim ki, Türkiye'de 10,3 katrilyon faiz alan bu insanlardan vergi alalım, esas parayı kazanan onlar. Şimdi, düşünabiliyor musunuz sayın milletvekilleri, deprem oluyor, faizler 16 puan artıyor; gazetelerde bugün var, iki günde 9+9=18 saatte artmış. Deprem oluyor, kazanan faizciler; normal hayat oluyor, kazanan onlar; ama, deprem olsa da, ödeyen çalışan kesim; normal zaman da olsa, ödeyen çalışan kesim. Çalışan kesim 38 yaşında emekli olacaktı, onu da siz burada kaldırılıyorsunuz; 48 yaşında emekli olma şansı vardı, onu da burada kaldırılıyorsunuz; çalışan insanların elinde ne varsa alıyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ASLAN POLAT (Devamla) – Çalışanların elinde ne varsa alıyorsunuz. Bu son getireceğiniz vergi kanununda da, onların kazanacaklarını da borçlandırılıyorsunuz; yani, ellerindeki alıyorsunuz, çoluk çocuğunun kazanacağı ne varsa onu da senede bağlayıp elinden alacaksınız...

Tekrar ediyorum, cep telefonlarından 50'şer milyon lira alacaksınız, taşıt vergilerini yeniden, tekrar, bir daha, verilmemiş gibi alacaksınız, Emlak Vergilerini alacaksınız, yüzde 10 da Gelir Vergisini artıracaksınız; eğer elinde de bir şey kalırsa, onla da yaşasın diyeceksiniz!.. Zaten bütün millet işsizlik sigortasına muhtaç olacak. Allah, bu sigortalının yardımcısı olsun.

Hepinize saygılar sunarım.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın milletvekilleri, madde üzerinde 9 adet önerge vardır. Önergeleri önce geliş sıralarına göre okutup, sonra aykırılık derecelerine göre işleme alacağım; ancak, kâtip üyenin yerinde oturarak okuması için Genel Kurulun oyuna müracaat edeceğim.

Kâtip üyenin yerinde oturarak okumasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Sosyal Güvenlik Kanun Tasarısının 48 inci maddesi dördüncü fıkrasının aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ederiz.

Saygılarımızla.

Nevzat Ercan	Turhan Güven	Sevgi Esen
Sakarya	İçel	Kayseri
Saffet Ankan Bedük	Zeki Ertugay	Yener Yıldırım
Ankara	Erzurum	Ordu

"İşveren, hizmet akdi 51 inci maddetle belirtilen hallerden birisine dayalı olarak sona ermiş olan sigortalılar hakkında; örneği kurumca hazırlanacak üç nüsha işten ayrılma bildirgesi düzenleyip, 8 gün içinde bir nüshasını Kuruma göndermek, bir nüshasını sigortalı işsizi vermek ve bir nüshasını da işyerinde saklamakla yükümlüdür."

BAŞKAN – Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 114 sıra sayılı kanun tasarısının 48 inci madde dördüncü fıkrasındaki "15 gün içinde bir nüshasını Kuruma göndermek" ibaresinin "3 gün içinde bir nüshasını Kuruma göndermek" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Aslan Polat	Fethullah Erbaş	Mahmut Gökso
Erzurum	Van	Adıyaman
Sait Açıba	Ramazan Toprak	Akif Gülle
Afyon	Aksaray	Amasya
Oya Akgönenc	Zeki Çelik	Rıza Ulucak
Ankara	Ankara	Ankara

Zeki Okudan	İsmail Özgün	Alaattin Sever Aydın
Antalya	Balıkesir	Batman
Suat Pamukçu	Hüsamettin Korkutata	Zeki Ergezen
Bayburt	Bingöl	Bitlis
İsmail Alptekin	Altan Karapaşaoğlu	Ahmet Sünnetçioğlu
Bolu	Bursa	Bursa
Hüseyin Karagöz	Yasin Hatiboğlu	Sacit Günbey
Çankırı	Çorum	Diyarbakır
Seyyit Haşim Haşimi	Vehbi Hatipoğlu	Latif Özbek
Diyarbakır	Diyarbakır	Elazığ
Ahmet Cemil Tunç	Tevhit Karakaya	Lütfü Esengün
Elazığ	Erzincan	Erzurum
Fahrettin Kukaracı	Aslan Polat	Nurettin Aktaş
Erzurum	Erzurum	Gaziantep
Turhan Açelik	Lütfi Doğan	Mustafa Geçer
Giresun	Gümüşhane	Hatay
Metin Kalkan	Ali Güner	Azmi Ateş
Hatay	İğdır	İstanbul
Mustafa Baş	İrfan Gündüz	Nazlı Ilıcak
İstanbul	İstanbul	İstanbul
	İsmail Kahraman	Hüseyin Kansu
	İstanbul	İstanbul

BAŞKAN – Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Sosyal Güvenlik Kanun Tasarısının 48 inci maddesi beşinci fıkrasının aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ederiz.

Saygılarımızla.

Nevzat Ercan	Turhan Güven	Sevgi Esen
Sakarya	İçel	Kayseri
Saffet Arıkan Bedük	Zeki Ertugay	
Ankara	Erzurum	

"Sigortalı işsiz, bu maddede belirtilen ödeme ve hizmetlerden yararlanabilmesi için işten ayrılma bildirgesiyle birlikte hizmet akdinin feshedildiği tarihi izleyen günden itibaren 25 gün içinde Kuruma doğrudan başvurması gerekir. Mücbir sebepler dışında, başvuruda gecikilen süre işsizlik ödeneği almaya hak kazanılan toplam süreden düşülür."

BAŞKAN – Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 114 sıra sayılı kanun tasarısının 48 inci madde beşinci fıkrasının aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Mahfuz Güler	Fethullah Erbaş	Aslan Polat
Bingöl	Van	Erzurum
Ali Oğuz	Mehmet Ali Şahin	Osman Yumakoğulları
İstanbul	İstanbul	İstanbul
Avni Doğan	Mustafa Kamalak	Ali Sezal
Kahramanmaraş	Kahramanmaraş	Kahramanmaraş
Zeki Ünal	Abdullah Gül	Salih Kapusuz
Karaman	Kayseri	Kayseri
Kemal Albayrak	Mehmet Batuk	Osman Pepe
Kırıkkale	Kocaeli	Kocaeli
Hüseyin Arı	Veysel Candan	Remzi Çetin
Konya	Konya	Konya
Teoman Rıza Gülneri	Özkan Öksüz	Ahmet Derin
Konya	Konya	Kütahya
Yaşar Canbay	Bülent Arıncı	Mehmet Elkatmış
Malatya	Manisa	Nevşehir
Eyüp Fatsa	Mehmet Bekaroğlu	Nezir Aydın
Ordu	Rize	Sakarya
Ahmet Demircan	Musa Uzunkaya	Ahmet Nurettin Aydın
Samsun	Samsun	Siirt
Temel Karamollaoğlu	Yahya Akman	Zülfükar İzol
Sivas	Şanlıurfa	Şanlıurfa
Ahmet Karavar	Abdullah Veli Seyda	Maliki Ejder Arvas
Şanlıurfa	Şırnak	Van
İlyas Arslan	Mehmet Çiçek	
Yozgat	Yozgat	

"Sigortalı işsiz, bu maddede belirtilen ödeme ve hizmetlerden yararlanabilmesi için işten ayrılma bildirgesi ile birlikte hizmet akdinin feshedildiği tarihi izleyen günden itibaren 45 gün içinde kuruma doğrudan başvurması gerekir. Mücbir sebepler dışında, başvuruda gecikilen süre işsizlik ödeneği almaya hak kazanılan toplam süreden düşülmür."

BAŞKAN – Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görülmekte olan 114 sıra sayılı kanun tasarısının 48 inci madde beşinci fıkrasının aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Sigortalı işsiz bu maddede belirtilen ödeme ve hizmetlerden yararlanabilmesi için işten ayrılma bildirgesiyle birlikte hizmet akdinin feshedildiği tarihi izleyen günden itibaren 60 gün içinde kuruma doğrudan başvurması gerekir. Mücbir sebepler dışında başvuruda gecikilen süre işsizlik ödeneği almaya hak kazanılan toplam süreden düşülmür.

Mahfuz Güler	Aslan Polat	Fethullah Erbaş
Bingöl	Erzurum	Van
Mahmut Göksu	Sait Açıba	Ramazan Toprak
Adıyaman	Afyon	Aksaray
Oya Akgönenç Muğisuddin	M. Zeki Çelik	Rıza Ulucak
Ankara	Ankara	Ankara
İsmail Özgün	Alaattin Sever Aydın	Hüsamettin Korkutata
Balıkesir	Batman	Bingöl
Mehmet Altan Karapaşaoğlu	Hüseyin Karagöz	Yasin Hatiboğlu
Bursa	Çankırı	Çorum
Osman Aslan	Sacit Günbey	Latif Öztekin
Diyarbakır	Diyarbakır	Elazığ
Ahmet Cemil Tunç	Tevhit Karakaya	Lütfü Esengün
Elazığ	Erzincan	Erzurum
Aslan Polat	Nurettin Aktaş	Turhan Alçelik
Erzurum	Gaziantep	Giresun
Lütfi Doğan	Mustafa Geçer	Süleyman Metin Kalkan
Gümüşhane	Hatay	Hatay
Ali Güner	Azmi Ateş	
İğdır	İstanbul	
Mustafa Baş	Ayşe Nazlı Ilıcak	İsmail Kahraman
İstanbul	İstanbul	İstanbul
Hüseyin Kansu	Ali Oğuz	Mehmet Ali Şahin
İstanbul	İstanbul	İstanbul
Nevzat Yalçıntaş	Osman Yumakoğulları	Bahri Zengin
İstanbul	İstanbul	İstanbul
Avni Doğan	Mustafa Kamalak	
Kahramanmaraş	Kahramanmaraş	

BAŞKAN – Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görülmekte olan 114 sıra sayılı kanun tasarsınının 48 inci madde beşinci fıkrasındaki "Mücbir sebepler dışında başvuruda gecikilen süre işsizlik ödeneği almaya hak kazanılan toplam süreden düşülmür" ibaresinin, "herhangi bir sebeple başvuruda gecikilen süre işsizlik ödeneği almaya hak kazanılan toplam süreden düşülemez" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Mahfuz Güler	Fethullah Erbaş	Aslan Polat
Bingöl	Van	Erzurum
Ali Oğuz	Mehmet Ali Şahin	Osman Yumakoğulları
İstanbul	İstanbul	İstanbul

Avni Doğan	Mustafa Kamalak	Ali Sezal
Kahramanmaraş	Kahramanmaraş	Kahramanmaraş
Zeki Ünal	Abdullah Gül	Salih Kapusuz
Karaman	Kayseri	Kayseri
Kemal Albayrak	Mehmet Batuk	Osman Pepe
Kırıkkale	Kocaeli	Koçaeli
Hüseyin Arı	Veysel Candan	Remzi Çetin
Konya	Konya	Konya
Teoman Rıza Güneri	Özkan Öküz	Ahmet Derin
Konya	Konya	Kütahya
Yaşar Canbay	Bülent Arıncı	Sabahattin Yıldız
Malatya	Manisa	Muş
Mehmet Elkatmış	Eyüp Fatsa	Nezir Aydın
Nevşehir	Ordu	Sakarya
Ahmet Demircan	Ahmet Nurettin Aydın	Temel Karamollaoğlu
Samsun	Siirt	Sivas
Yahya Akman	Zülfükar İzol	Ahmet Karavar
Şanlıurfa	Şanlıurfa	Şanlıurfa
Abdullah Veli Seyda	Maliki Ejder Arvas	İlyas Arslan
Şırnak	Van	Yozgat
Mehmet Çiçek		
Yozgat		

BAŞKAN - Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 114 sıra sayılı kanun tasarisinin 48 inci madde yedinci fıkrasındaki "Kurum işsizlik ödeneği alan sigortalı işsizlere mesleklerine uygun ve son yaptıkları işin ücret ve çalışma koşullarına yakın bir iş bulunması hususunda çalışmalar yapar" ibaresinin "Kurum işsizlik ödeneği alan sigortalı işsizlere mesleklerine uygun ve son yaptıkları işin ücret ve çalışma koşullarına eşit bir iş bulunması hususunda yükümlüdür" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Mahfuz Güller	Fethullah Erbaş	Aslan Polat
Bingöl	Van	Erzurum
Mahmut Göksu	Sait Açıba	Akif Gülle
Adıyaman	Afyon	Amasya
Oya Akgöğeneç Muğisuddin	Rıza Ulucak	Mehmet Zeki Okudan
Ankara	Ankara	Antalya
İsmail Özgün	Suat Pamukçu	Hüsamettin Korkutata
Balıkesir	Bayburt	Bingöl

Mehmet Altan Karapaşaoğlu	Hüseyin Karagöz	Yasin Hatiboğlu
Bursa	Çankırı	Çorum
Sacit Günbey	Mahmut Göksu	Sait Açıba
Diyarbakır	Adıyaman	Afyon
Ramazan Toprak	Akif Güllü	M. Zeki Çelik
Aksaray	Amasya	Ankara
Rıza Ulucak	İsmail Özgün	Alaattin Sever Aydın
Ankara	Balıkesir	Batman
Suat Pamukçu	Zeki Ergezen	İsmail Alptekin
Bayburt	Bitlis	Bolu
Mehmet Altan Karapaşaoğlu	Ahmet Sünnetçioğlu	Hüseyin Karagöz
Bursa	Bursa	Çankırı
Yasin Hatiboğlu	Sacit Günbey	
Çorum	Diyarbakır	

BAŞKAN – Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Sosyal Güvenlik Kanun Tasarısının 48 inci maddesi dördüncü fıkrasının aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ederiz.

Nevzat Ercan	Turhan Gülsen	Sevgi Esen
Şakarya	İçel	Kayseri
Saffet Ankan Bedük	Zeki Ertugay	Yener Yıldırım
Ankara	Erzurum	Ordu

"İşveren, hizmet akdi 51 inci maddede belirtilen hallerden birisine dayalı olarak sona ermiş olan sigortalılar hakkında; örneği Kurumca hazırlanacak üç nüsha işten ayrılma bildirgesi düzenleyip, 7 gün içinde bir nüshasını Kuruma göndermek, bir nüshasını sigortalı işsize vermek ve bir nüshasını da işyerinde saklamakla yükümlüdür."

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, en son okutacağım önerge, maddeye en aykırı önerge; okutup işleme koyacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 114 sıra sayılı kanun tasarısının 48 inci madde dördüncü fıkrasındaki "15 gün içinde bir nüshasını kuruma göndermek" ibaresinin "7 gün içinde bir nüshasını kuruma göndermek" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Mahfuz Güler	Fethullah Erbaş	Aslan Polat
Bingöl	Van	Erzurum
Ali Oğuz	Mehmet Ali Şahin	Osman Yumakoğulları
İstanbul	İstanbul	İstanbul
Mustafa Kamalak	Ali Sezal	Zeki Ünal
Kahramanmaraş	Kahramanmaraş	Karaman

Abdullah Gül	Salih Kapusuz	Kemal Albayrak
Kayseri	Kayseri	Kırıkkale
Osman Pepe	Hüseyin Arı	Veysel Candan
Kocaeli	Konya	Konya
Remzi Çetin	Özkan Öksüz	Ahmet Derin
Konya	Konya	Kütahya
Yaşar Canbay	Bülent Arıncı	Sabahattin Yıldız
Malatya	Manisa	Muş
Mehmet Elkatmuş	Eyüp Fatsa	Mehmet Bekaroğlu
Nevşehir	Ordu	Rize
Nezir Aydın	Ahmet Demircan	Ahmet Nurettin Aydın
Sakarya	Samsun	Siirt
Temel Karamollağlu	Yahya Akman	Zülfükar İzol
Sivas	Şanlıurfa	Şanlıurfa
Ahmet Karavar	Abdullah Veli Seyda	Maliki Ejder Arvas
Şanlıurfa	Şırnak	Van
İlyas Arslan	Mehmet Çiçek	
Yozgat	Yozgat	

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI METİN ŞAHİN (Antalya) - Katılıyoruz.

BAŞKAN - Hükümet önergeye katılıyor mu?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI METİN BOSTANCIOĞLU (Sinop) - Katılıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Komisyonun ve Hükümetin katıldığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir efendim.

Diğer önergeyi okutuyorum.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Sosyal Güvenlik Kanun Tasarısının 48 inci maddesi dördüncü fıkrasının aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ederiz.

Nevzat Ercan

(Sakarya)

ve arkadaşları

"İşveren, hizmet akdi 51. inci maddede belirtilen hallerden birisine dayalı olarak sona ermiş olan sigortalılar hakkında; örneği Kurumca hazırlanacak üç nüsha işten ayrılma bildirgesi düzenleyip, 8 gün içinde bir nüshasını Kuruma göndermek, bir nüshasını sigortalı işsizce vermek ve bir nüshasını da işyerinde saklamakla yükümlüdür."

BAŞKAN - Önergeye Komisyon katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI METİN ŞAHİN (Antalya) - Katılıyoruz efendim.

BAŞKAN – Hükümet katılıyor mu?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI METİN BOSTANCIOĞLU (Sinop) – Katılıyoruz efendim.

BAŞKAN – Hükümetin ve Komisyonun katıldığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir efendim.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 114 sıra sayılı Kanun Tasarısının 48 inci madde dördüncü fıkrasındaki "15 gün içinde bir nüshasını kuruma göndermek" ibaresinin "3 gün içinde bir nüshasını kuruma göndermek" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Aslan Polat

(Erzurum)

ve arkadaşları

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI METİN ŞAHİN (Antalya) – Katılıyoruz efendim.

BAŞKAN – Hükümet katılıyor mu?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI METİN BOSTANCIOĞLU (Sinop) – Katılıyoruz efendim.

BAŞKAN – Hükümetin ve Komisyonun katıldığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir efendim.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Sosyal Güvenlik Kanun Tasarısının 48 inci maddesi dördüncü fıkrasının aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ederiz.

Turhan Güven

(İçel)

ve arkadaşları

İşveren, hizmet akti 51 inci maddede belirtilen hallerden birisine dayalı olarak sona ermiş olan sigortalılar hakkında; örneği kurumca hazırlanacak üç nüsha işten ayrılma bildirgesi düzenleyip, 7 gün içinde bir nüshasını kuruma göndermek, bir nüshasını sigortalı işsize vermek ve bir nüshasını da işyerinde saklamakla yükümlüdür.

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI METİN ŞAHİN (Antalya) – Katılıyoruz efendim.

BAŞKAN – Hükümet katılıyor mu?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI METİN BOSTANCIOĞLU (Sinop) – Katılıyoruz efendim.

BAŞKAN – Hükümetin ve Komisyonun katıldığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir efendim.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görtlülmekte olan Sosyal Güvenlik Kanun Tasarısının 48 inci maddesi beşinci fıkrasının aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ederiz.

Saygılarımızla.

Nevzat Ercan

(Sakarya)

ve arkadaşları

Sigortalı işsiz, bu maddede belirtilen ödeme ve hizmetlerden yararlanabilmesi için işten ayrılma bildirgesiyle birlikte hizmet aktinin feshedildiği tarihi izleyen günden itibaren 25 gün içinde kuruma doğrudan başvurması gerekir. Mücbir sebepler dışında başvuruda gecikilen süre işsizlik ödeneği almaya hak kazanılan toplam süreden düşüldür.

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI METİN ŞAHİN (Antalya) – Katılıyoruz efendim.

BAŞKAN – Hükümet önergeye katılıyor mu?

MİLLİ EĞİTİM BAKANI METİN BOSTANCIOĞLU (Sinop) – Katılıyoruz efendim.

BAŞKAN – Hükümetin ve Komisyonun katıldığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir efendim.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görtlülmekte olan 114 sıra sayılı Kanun Tasarısının 48 inci madde beşinci fıkrasının aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Aslan Polat

(Erzurum)

ve arkadaşları

Sigortalı işsiz bu maddede belirtilen ödeme ve hizmetlerden yararlanabilmesi için işten ayrılma bildirgesi ile birlikte hizmet aktinin feshedildiği tarihi izleyen günden itibaren 45 gün içinde Kuruma doğrudan başvurması gerekir. Mücbir sebepler dışında, başvuruda gecikilen süre işsizlik ödeneği almaya hak kazanılan toplam süreden düşüldür."

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI METİN ŞAHİN (Antalya) – Katılıyoruz efendim.

BAŞKAN – Hükümet önergeye katılıyor mu?

MİLLİ EĞİTİM BAKANI METİN BOSTANCIOĞLU (Sinop) – Katılıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükümetin ve Komisyonun katıldığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 114 sıra sayılı kanun tasarısının 48 inci madde beşinci fıkrasının aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Aslan Polat
(Erzurum)
ve arkadaşları

"Sigortalı işsiz, bu maddede belirtilen ödeme ve hizmetlerden yararlanabilmesi için işten ayrılma bildirgesi ile birlikte hizmet akdinin feshedildiği tarihi izleyen günden itibaren 60 gün içinde Kuruma doğrudan başvurması gerekir. Mücbir sebepler dışında, başvuruda gecikilen süre işsizlik ödeneği almaya hak kazanılan toplam süreden düşülmür."

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI METİN ŞAHİN (Antalya) – Katılıyoruz efendim.

BAŞKAN – Hükümet önergeye katılıyor mu?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI METİN BOSTANCIOĞLU (Sinop) – Katılıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükümetin ve Komisyonun katıldığı önergeyi oylarımıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 114 sıra sayılı kanun tasarısının 48 inci madde beşinci fıkrasındaki "mücbir sebepler dışında, başvuruda gecikilen süre işsizlik ödeneği almaya hak kazanılan toplam süreden düşülmür" ibaresinin "herhangi bir sebeple başvuruda gecikilen süre işsizlik ödeneği almaya hak kazanılan toplam süreden düşülemez" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Aslan Polat
(Erzurum)
ve arkadaşları

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI METİN ŞAHİN (Antalya) – Katılıyoruz efendim.

BAŞKAN – Hükümet önergeye katılıyor mu?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI METİN BOSTANCIOĞLU (Sinop) – Katılıyoruz efendim.

BAŞKAN – Komisyonun ve Hükümetin katıldığı önergeyi oylarımıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

En son önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 114 sıra sayılı kanun tasarısının 48 inci madde yedinci fıkrasındaki "Kurum işsizlik ödeneği alan sigortalı işsizlere mesleklerine uygun ve son yaptıkları işin ücret ve çalışma koşullarına yakın bir iş bulunması hususunda çalışmalar yapar" ibaresinin "Kurum işsizlik

ödeneği alan sigortalı işsizlere mesleklerine uygun ve son yaptıkları işin ücret ve çalışma koşullarına eşit bir iş bulunması hususunda yükümlüdür" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Aslan Polat

(Erzurum)

ve arkadaşları

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI METİN ŞAHİN (Antalya) – Katılıyoruz efendim.

BAŞKAN – Hükümet önergeye katılıyor mu?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI METİN BOSTANCIOĞLU (Sinop) – Katılıyoruz.

BAŞKAN – Hükümetin ve Komisyonun katıldığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Sayın milletvekilleri, şimdi, 48 inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 48 inci madde kabul edilmiştir.

49 uncu maddeyi okutuyorum:

İşsizlik sigortası primleri ile sağlık sigortası primlerine ilişkin hükümler

MADDE 49.- İşsizlik sigortasının gerektirdiği ödemeleri, hizmet ve yönetim giderlerini karşılamak üzere, bu Kanununun 46 ncı maddesi kapsamına giren tüm sigortalılar, işverenler ve Devlet, işsizlik sigortası primi öder. İşsizlik sigortası primi, sigortalının 17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 77 ve 78 inci maddelerinde belirtilen prime esas aylık brüt kazançlarından, her ne ad altında olursa olsun ay itibarıyla ödenmesi mutat olanların brütü üzerinden, % 2 sigortalı, % 3 işveren ve % 2 Devlet payı olarak alınır. Sigortalıya yapılan ödemelerin ay itibarıyla ödenmesi mutat olan ödemelerden olup olmadığı hususundaki tereddütleri gidermeye Bakanlık yetkilidir.

İşverenler, işsizlik sigortasına ilişkin %3 oranındaki yükümlülükleri nedeniyle sigortalıların ücretlerinden herhangi bir indirim veya kesinti yapamazlar.

Herhangi bir nedenle işçinin sigortalılık durumunun sona ermesi halinde, o ana kadar işçiden ve işverenden kesilen işsizlik sigortası primleri ile Devlet payı iade edilmez.

İşsizlik sigortasına işverenlerce ödenen primler kazancın tespitinde gider olarak kabul edilir, sigortalılarınca ödenen primler de gerçek ücretin hesaplanmasında gelir vergisi matrahından indirilir.

Sigortalı işçilerin, işverenlerin ve Devletin her ay için ödeyecekleri işsizlik sigortası primlerinin hesabı, günlük kazancın ve sınırlarının belirlenmesi, prim belgeleri, işsizlik sigortası primlerinin ödenmesi, ödenmeyen primler ve cezalar için düzenlenecek belgeler, yeni işverenin sorumluluğu, teminatın ve hakedişlerin prim borcuna karşılık tutulması, yersiz olarak alınan primlerin iadesi hususlarında 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83 ve 84 üncü maddeleri hükümleri uygulanır.

İşsizlik sigortası primlerinin toplanmasından, sigortalı ve işyeri bazında kayıtların tutulmasından, toplanan primler ile uygulanacak gecikme zammı, faiz ve cezaların Fona aktarılmasından, teminat ve hakedişlerin prim borcuna karşılık tutulmasından, yersiz olarak alınan primlerin iadesinden Sosyal Sigortalar Kurumu görevli, yetkili ve sorumludur.

Sosyal Sigortalar Kurumu bir ay içinde tahsil ettiği primler ile gecikme zammı, faiz ve cezaları ayrı ayrı göstermek suretiyle tahsil edildiği ayı izleyen ayın 15'ine kadar Fona aktarır. Uygulamaya ilişkin hususlar Sosyal Sigortalar Kurumu ve Kurum arasında düzenlenen bir protokol ile belirlenir.

Kurum, Sosyal Sigortalar Kurumunun ay itibarıyla Fona intikal ettirdiği işçi ve işveren payları toplamının beşte ikisini Devlet payı olarak Hazine Müsteşarlığından talep eder. Hazine Müsteşarlığı talep edilen miktarı talep tarihini izleyen onbeş gün içinde Fona aktarır.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, madde üzerinde, Fazilet Partisi Grubu adına, Ankara Milletvekili Sayın Zeki Çelik konuşacak.

Buyurun Sayın Çelik.

FP GRUBU ADINA MEHMET ZEKİ ÇELİK (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Sosyal Güvenlik Yasa Tasarısının 49 uncu maddesi üzerinde, Fazilet Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum; hepinizi, hürmet ve muhabbetle selamlıyorum.

Milletçe yaşadığımız büyük deprem felaketinin acıları 65 milyonun yüreğini yakmıştır. Böylesi büyük bir felaketin izleri ve etkileri devam ederken, milletin yaralarına merhem olmak yerine milli ittifakın sağlanamadığı bir konuyu ısrarla görüşmeye devam edilmesini anlayabilmiş değiliz. Millet zaten yaralı, acılı, mahzun. Hükümet, cumhuriyet tarihinin bu en büyük felaketi karşısında aciz, başarısız, üstüne üstlük konuşuyor ve iş üretmez bir durumda. Kendisi himmete muhtaç dede, nerede kaldı gayriye himmet ede.

Bir numaralı afet yardım kuruluşu olan Kızılayın durumuysa, maalesef, içler acısı, cumartesi-pazar mesai günü değil diye, kapalı. Aynı zamanda, gelen yardımlar sokaklara dökmüş vaziyette. Böylesine hazin bir manzara içerisinde, oturup Sosyal Güvenlik Yasa Tasarısını konuşmak, daha doğrusu konuşmak zorunda bırakılmak, emin olun vicdanımızı sızlatıyor.

Milletimizin başı sağ olsun, Allah daha büyük felaketler yaşatmasın. Deprem felaketinde ölenlere rahmet, geride kalan yakınlarına sabır diliyorum.

Biraz önce elime ulaşan bir faks metnini Yüce Heyetinizin takdirlerine sunuyorum. Bu, Enerji Yapı Yol Sendikası tarafından gönderilmiş. Metinde "dün akşamdan itibaren Türkiye Büyük Millet Meclisinde Sosyal Güvenlik Yasa Tasarısı yeniden görüşülmeye başlandı. Tüm milletvekillerinin çalışkanlığını kutluyoruz. Bu tasarı yasalastığında, Sakarya'nın, Yalova'nın, Kocaeli'nin, kısacası, tüm deprem bölgelerinin yaraları sarılacak, toprak altındaki onbinler sağ olarak kurtarılacak; bundan böyle, yapılar, uygun yerleşim yerlerine, daha sağlam inşa edilecek. Bu tasarı yasalastığında, tabii afet olan bölgelere devletin anında müdahale edebileceği organizasyonlar oluşturulacak. Tüm milletvekillerini üstün çabalarından dolayı kutluyoruz; bu çalışkanlıklarını hiç unutmayacağız. Depremden bir hafta sonra bile, onbinlerce vatandaş toprağın altındayken, Türkiye Büyük Millet Meclisinde Sosyal Güvenlik Yasa Tasarısını görüşenleri hiç unutmayacağız. 17 Ağustos depremini de unutmayacağız; kaybettiğimiz onbinlerce cana rağmen, depremi üstünkörül görüşüp, sonra Sosyal Güvenlik Yasa Tasarısını -ki, sosyal yıkım yasasını- görüşmeye başlayanları da unutmuyacağız" deniliyor.

Gelelim maddeye. Sosyal Güvenlik Yasa Tasarısının 49 uncu maddesinde, işsizlik sigortası primleri ve bu primlerin toplanmasına ilişkin hükümler yer almaktadır. Buna göre, prime esas aylık brüt kazanç üzerinden, sigortalı yüzde 2, işveren yüzde 3 ve devlet payı da yüzde 2 ödemede bulunacak. Bu ödemeler işsizlik sigortası fonuna aktarılacak. Türkiye'de, yüzde 14 işçi hissesi, yüzde 19 ile 27 arasında da işveren hissesi olmak üzere toplam yüzde 41 oranında Sosyal Sigortalar

Kurumuna prim ödenmektedir. Prim oranlarını yükseltmek, hem ekonomideki maliyeti yükseltir, hem de kaçak işçi çalıştırmayı özendirir. Mevcut ekonomik şartlarda, ne işçinin ne de işverenin ek maliyetlere katlanabilmesi mümkün değildir. Devletin alacaklarına şahin, borçlarına güvercin olduğu da unutulmamalıdır. Zorunlu tasarruf kesintilerinin İşsizlik Sigortası Fonuna aktarılması, bize göre doğru bir karar değildir. Öncelikle Zorunlu Tasarruf Fonu tasfiye edilmeli, bu fonda biriken paralar, nemalarıyla birlikte hak sahiplerine ödenmelidir.

Geçmiş hükümetler zamanında kurulan fonlar, amacının dışına çıkmıştır. Mevcut sistem ve yapılanma, fon yönetimleri konusunda güven telkin etmemektedir. İşsizlik Sigortası Fonunun işletilmesi konusunda da aynı endişeler, işçi ve işvereni işsizlik sigortası kesintileri konusunda yaptırıma zorlarken, devletin ödeyeceği payın garanti altına alınmaması ciddi şüphelere yol açmaktadır.

SSK büyük ölçüde kamu kurum ve kuruluşlarından prim alacaklı durumdadır. Zamanında tahsil edilemeyen primler konusu, işsizlik sigortası fonu için de geçerli olursa, gelecekteki hükümetler de, bugün olduğu gibi, ne yapalım, kasa boş, kime işsizlik sigortası ödeyelim mi diyecekler acaba?

İşsizlik Sigortası Fonu ile Zorunlu Tasarruf Fonu rafa kaldırılıyor. İşçi, işveren ve devlet tarafından Zorunlu Tasarruf Fonuna yapılan katkılarının ne şekilde iade edileceği veya tasfiye edileceği belirsizliğini korumakta. İşten çıkartılan sigortalıya işsizlik sigortasından maaş ödeyeceksiniz. Pe ki, bu sigortalının yeniden işe kavuşması için, İş ve İşçi Bulma Kurumuyla koordineli bir çalışma yapılabilecek midir? Mevcut yapıda bu da mümkün görülüyor. Dünyada işsizlik sigortası uygulaması yapan ülkelerde, bu uygulamamın, bu ülkelerde yol açtığı sorunlar ciddi ciddi tartışılmaktadır. İşsizlik sigortası işsiz bireyleri çalışmaya teşvik etmiyor, aksine bireyler bu ödemelere bağımlı hale getiriliyor. İşsizlik sigortasına ayrılan kaynaklar, yeni iş alanlarının oluşmasını da sınırlamaktadır.

Türkiye'de iş yok ki, işsizlik sigortası olsun diyebilirsiniz. Zaten iş sahibi olamayanlar, bu sigortanın dışında tutuluyor. Bu sigorta, işsizliğin önlenmesi konusunda somut faydalar ortaya koymuyor. İstihdamı artırmak, sanayi geliştirmek, her alanda üretimi artırmak ve topyekün kalkınma hamleleri yapmak gerekmektedir; yoksa, geçici tedbirler, tedbir sayılmaz. Ayrıca, çalışma durumlarının çeşitlendirilmesi şarttır. Part-time çalışma, geçici sürelerle çalışma, belirli sürelerle sözleşmelerle çalışma, işsizliği önleyici tedbirler olarak teşvik edilmelidir.

İstihdamı artırıcı her türlü çabanın teşvik edilmesi gerekir. Bu nedenle, merkeze bağlı kalmadan, sorunun, bulunduğu yerde çözülmesi de en akılcı yoldur.

İşsizlik sigortasının suiistimal edilmemesi, doğru yönetim, yakın takip ve işe teşvik etmekte olur. Sosyal güvenlik kurumlarının, bir bütün halinde, koordineli bir şekilde çalışması, pek çok sorunu kökünden çözecektir.

Türkiye gibi, genç nüfusun yoğunlukta olduğu bir ülkede işsizlikle baş etmenin ne denli büyük bir sorun olduğu hepimizin malumudur. Nasılsa işsizlik sigortası var, çalışmasak da olur düştüncesinin toplumda kabul görmemesi gerekir.

Her türlü suiistimali önlemek için alınacak tedbirler ise şunlardır: İşsizlik sigortasından yararlanma süreleri kısa tutulmalı, prim ödeme sürelerinin uzun tutulması, iş aranmadığının veya iş sahibi olmak istenmediğinin bilinmesi halinde yardımın kesilmesi ya da azaltılması; işsiz bireyin, İş ve İşçi Bulma Kurumu tarafından bulunan uygun işi reddetmesi halindeyse, priminin kesilmesi gerekir.

Değerli milletvekilleri, tabii, bu kanun tasarısı, önemli bir kanun tasarısı. Yasalaşması, elbette ki faydalar sağlayacaktır. Ancak, en önemli mesele insandır. Siz, insanı mükemmel yetiştirme-

dikten sonra, uygulamada büyük sıkıntılarla karşılaşılacağı muhakkaktır. Çünkü, işsizlik sigortası, dünyada birçok ülkede, maalesef, olumsuzluklar doğurmuştur. Kolaycılığın prim yaptığı ve "o işi ni bilir" mantığının geçerli olduğu ülkemizde tembelliğe kapı açılacağından endişe ediyoruz.

Çocuk yaşta, sigortasız, asgarî ücretin altında, kötü çalışma koşulları içinde çalışmaya başlandığını biliyoruz. 18-20 yaşında ve iyi şartlarda çalışmaya başlayan Avrupalıyla mukayese yapılırsa, adil olmak gerekir. Bizde 50 yaşına gelindiğinde, ne başında saç ne ağızda diş ne belinde kuvvet ne gözünde fer kalmadığını da görmek gerekir.

Evet, Sosyal Güvenlik Yasa Tasarısı, bir eğriyi doğrultmak isterken, bir başka doğruyu eğiltmektedir. Meseleye bir bütün olarak bakılmadığı sürece, bugünkü durumdan da çok farklı sonuçlar beklemek hayalcilik olur.

Gerçekleşecek olan kanunun ülkemiz için hayırlı olmasını diliyorum, hepimizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Çelik.

Gruplar adına başka söz talebi?.. Yok.

Şahıslar adına, Kırkkale Milletvekili Sayın Nihat Gökbulut...

SAFFET ARIKAN BEDÜK (Ankara) – Sayın Başkan, Doğru Yol Partisi Grubu adına, Kayseri Milletvekili Sevgi Esen konuşacaklar.

BAŞKAN – Buyurun, Sayın Esen.

DYP GRUBU ADINA SEVGİ ESEN (Kayseri) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ben de milletimizin acısına yüreğime katıldığımı ifade ederek sözlerime başlamak istiyorum.

Sosyal Güvenlik Reformu Tasarısının 49 uncu maddesinin Türkiye Büyük Millet Meclisinde görüşülmesi nedeniyle, Doğru Yol Partisi Grubu ve şahsım adına görüşlerimizi bildirmek üzere söz almış bulunmaktayım.

Ben de bu kürsüde, birçok milletvekili arkadaşımın ifade ettiği üzere, güncel sorunları kapsayan yasa tasarılarının görüşülmesini yüreğime arzuladığımı ifade ederek sözlerime devam ediyorum. Sizleri, en derin saygılarımla selamlıyorum.

Tasarının sekizinci bölümü, işsizlik sigortası; Türkiye çalışanlarının duymak istediği bir sigorta. Bu nedenle, şimdiye kadar bu tasarıyla ilgili yaptığım konuşmaların aksine, işsizlik sigortası kurumunu, sosyal güvenlik sistemimiz kazanacağı için memnuniyetimi belirtiyorum.

İşsizlik sigortasının yalın anlamı, çalışmakta olan işçilerin, çalışma isteği, yeteneği, sağlığı, yeterliliği olmasına rağmen ve herhangi bir kusuru ve kastı olmaksızın işini kaybeden sigortalılara işsiz kalmaları nedeniyle uğradıkları gelir kaybının belirli ölçüde karşılanmasıdır ve zorunlu sigortadır. Bu durumda, işsizlik sigortasının gerektirdiği her türlü ödeme ile hizmet giderini karşılamak amacıyla devlet, işveren ve sigortalı tarafından prim ödeme esasının getirilmesi de konunun ruhuna uygundur; ancak, brüt kazançtan değerlendirilen yüzde 2 sigortalı, yüzde 3 işveren, yüzde 2 devlet katkı payıyla birlikte, toplam yüzde 7 gibi bir fon kaynağı yaratılmıştır.

Bu kısa teknik açıklamadan sonra, tasarıdaki işsizlik sigortasının düzenlenmesine bir bakalım.

Ülke gerçeklerini, devlet imkânlarını ve Türkiye'de resmî kayıtlardaki işsizliğin yüzde 7'ye vardığını, bunun da bilinen bir rakam olduğunu; ancak, gizli işsizliğin çok daha yüksek rakamlarda olduğunu bilerek incelediğimizde, konuşmamın başında söylediğim olumlu görüş, hemen, yerini, ümitsizliğe bırakmaktadır. İşsizlik sigortası, Meclisimizin, millete taahhüdüdür; bu çok doğru; hiçbir görüş farkımız yok. Ancak, işyerlerinin, fabrikaların, ardı ardına kapandığı, her sektörde çok

büyük darboğazların yaşandığı, bütün işkollarının, hatta, sendikaların varlık mücadelelerinde olduğu günümüzde, işsizliğin çığ gibi üstümüze geldiği, her ilde işçi bulma kurumlarının çok yetersiz kaldığı bir ortamda, işsizlik sigortası gibi, sosyal devlet anlayışının gereği olan önemli bir konunun, hiçbir hazırlık yapılmadan gündeme getirilmesi, devletin bir fonksiyonunun doğmadan öldürülmesidir. Bu tasarının amacı olan bütçe açıklarını yok etme felsefesi, yapılan eksik düzenlemeyle, tasarının ruhunu ortadan kaldıracaktır.

Ayrıca, Sayın Bakan, tasarımı takdiminin her safhasında bütçe açıklarından bahsetmiştir. Sayın Bakan, bununla yeni bir bütçe açığı yaratmıyor musunuz?! Kesin olan şudur ki: İşsizlik sigortasının yükü, işçinin ve 10 işçiden az işçi çalıştıran küçük işletmelerin -bu primi ödemeleriyle- sırtına yüklenmiştir ve yine, küçük işletmeler ve çalışan, bekleme salonuna alınmıştır.

Değerli milletvekilleri, işsizlik sigortası, çok ciddi bir kurumdur. Sayın Bakan, yıllardır getirilemeyen böyle bir düzenlemenin getirildiğini söylemektedir; ancak, açıklamanın samimiyetinden emin değiliz. Yıllardır beklenen bu düzenlemeyi, hiçbir gerçekçi kaynağa dayandırmadan gündeme getirerek, bu yasayla, çalışanların gasp edilen haklarının mazereti mi arıyor, üstü mü örtülüyor?..

Değerli milletvekilleri, madde metninde fon tarifi yapılıyor. Taraflardan ve devletten alınacak katkı payının, devlet güvencesinde işsizlik sigortası fonu oluşturacağı belirtiliyor. Buraya kadar çok güzel ve masum; ancak, aynı tasarının 55 inci maddesinin son fıkrasında şöyle bir cümle yer alıyor: "Fon, iktisadî işletmeler dışında damga vergisi hariç her türlü vergi, resim ve harçtan muafır." Yeterli kaynağı olmayan, bütçeden yapılacak aktarmalarla yaşayacağı açık olan bu fonun, şimdiden iktisadî işletmeler oluşturacağı ve damga vergisi dışında, her türlü resim ve vergiden muaf olacağı hükme bağlanmaktadır. Bu ne acele sayın milletvekilleri?! Hangi işletmelerin, iktisadî işletmelerin kurulması hedefleniyor? Uluslararası standartlarda bu fonların nasıl çalıştığı bilinirken, yeni bir Sosyal Sigortalar Kurumu mu yaratıyorsunuz?..

Değerli milletvekilleri, Türkiye Cumhuriyeti olarak, çalışmayla ilgili uluslararası sözleşmelerle imza attığımız hepimizin malumudur. O halde, ihdas edilen bu kurumla ilgili, neden ILO normlarına uygun bir adımla başlamıyoruz? Bugünden, çıkacak bu kanunun ne zaman değişeceğini endişesini taşımak istemiyorum.

Dikkat etmemiz gereken konu, bu tasarının işsizler için bir çare olmadığıdır. Kamuoyundaki yaygın görüş, işsizlik sigortasının, işsizler için getirilecek bir kanun gibi algılanmasıdır. Bu sigorta tipi, sadece çalışanları içine alan dar çerçeveli bir sistemdir. Korkumuz odur ki, esasen, kayıtdışı istihdamı kapsam içine almak gibi bir zorunluluğu olan sosyal güvenlik sisteminin, tasarının bütününde yaşanacak sistem kaçaklarının, işsizlik sigortasıyla da daha büyüyeceği ve kayıtdışı ekonominin sınır tanımayacağıdır.

Değerli arkadaşlar, Türkiye, çalışanıyla, işvereniyle, her katmanıyla insan onuruna yakışır şekilde yaşamaya layık bir ülke. Burada yapacağımız her tasarrufta, çok hassas ve çok dikkatli olmak mecburiyetindeyiz. Her türlü siz-biz, iktidar-muhalefet kavramından uzak, nimette ve külfette eşitlik ilkeleri içerisinde, demokratik sisteme ulaşma dileklerimizle, hepinizi saygıyla selamlarım.

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Esen.

Şimdi, söz sırası, Kırıkkale Milletvekili Sayın Nihat Gökbulut'ta.

Buyurun.

NIHAT GÖKBULUT (Kırıkkale) - Sayın Başkan, Yüce Meclisin değerli üyeleri; görüşmek olduğumuz 141 sıra sayılı Sosyal Güvenlik Yasa Tasarısının 49 uncu maddesi üzerinde, şahsım

adına söz almış bulunuyorum; bu vesileyle, tümünlü ve aziz milletimi saygı ve sevgiyle selamlıyorum.

Çok tenkit edilen; ama, aslında, takdir ve teşekkürle mazhar olan işsizlik sigortasıyla ilgili 49 uncu madde üzerinde görüş beyan edeceğim.

İşsizlik sigortası, kazancı, sosyoekonomik nedenlerle, isteği dışında kesilmiş olup da çalışma istek ve yeteneğinde olan bağımlı çalışanların geçinme ve yaşama ihtiyaçlarını karşılamak üzere katılma zorunluluğu olan ve sigortacılık tekniğiyle faaliyet gösteren, sosyal güvenlik sistemi içerisinde devletçe kurulmuş bir sosyal sigorta koludur.

Şüphesiz, işsizlik sigortasının kapsamını, bir işyerinde bağımlı çalışıp da sosyoekonomik nedenlerle, isteği dışında işsiz kalanlar oluşturur. Tüm dünyada olduğu gibi, bu tasarıda da işsizlik sigortası, zorunlu hale getirilmiştir; çünkü, zarurete düşmeden, bir kimse, bunun faydasını anlayamaz. Özellikle düşük gelirle çalışan geniş işçi kitlelerinin korunması, işsizlik sigortasına ana hedefdir. Bu kitleler, kendi menfaatlarını önceden bilemedikleri için, zorunluluk ilkesi esastır.

Yüce Meclisimize teşekkür eder, saygılar sunarım.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Gökbulut.

İstanbul Milletvekili Sayın Mukadder Başeğmez, buyurun.

MUKADDER BAŞEĞMEZ (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; aziz milletimizin başı sağolsun diyerek sözlerime başlıyorum.

Biraz önce haberleri izledik; ölü sayısı 17 000'i geçti, daha da artmasından herkes korkuyor. Belli ki, bir o kadar da enkaz altında var. Biz, burada, kanun maddeleri tartışıyoruz. Ben, hepimizin insafına, vicdanına, idrakine hitap etmek istiyorum. Hiçbir ayırım yapmadan, partililik filan yapmadan, bir insan olarak, şu Parlamentoda birlikte çalışan arkadaşlar olarak söylüyorum: Sosyal güvenlik kurumlarımız battıysa, zaten batmıştır; hemen bu kanun çıkar çıkmaz kurtulmayacaktır. Af yasa tasarısı hazırlanmış geliyor; adam kırk yıl hapisteye yatmışsa, üç gün daha yatsın.

Lütfen, kendimizi oradaki felaketzedelerin yerine koyalım ve şu soruyu kendimize soralım: Şu anda, bir enkaz altında 3 yaşında bir yavrumuz olsaydı, 80 yaşında bir ninemiz olsaydı, eşimiz olsaydı, önemli kanun çıkaracağız diye buralara uğrar mıydık acaba?

Biraz önce birtakım haberler geldi, telefonlar yine kilitlendi, herhalde, birtakım sarsıntıların olduğu beyan ediliyor. Fısıltı yoluyla deseler ki, milletvekili lojmanlarında da yıkım olmuş, siz, burada, oturur muydunuz acaba? Etmeyin... Elimizi vicdanımıza koyalım. İnsanlar, orada ölülerine kavuşamamışken, ben diyorum ki -milletin hissine tercüman olarak, hiçbir siyaset mülahazası gütmezsizin- gelin, şu andan itibaren bayrakları yarıya indiririm. Yüzyılın felaketi diyoruz; çocuk oynacağı değil bu, yüzyılın felaketi. Gidip, orada insanların imdadına koşalım; gidip, kazma-kürek o enkazlarda çalışalım, daha hayırlı iş yapmış oluruz. Allahaşkına!..

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Başeğmez.

CEMAL ENGİNYURT (Ordu) – Gittin de, gitme diyen mi oldu?!

MUKADDER BAŞEĞMEZ (İstanbul) – Manası yok bu lafın. Ben, iki oğlumı gönderdim, kazma-kürek çalışıyorlar orada bir haftadır.

CEMAL ENGİNYURT (Ordu) – Sen de git...

MUKADDER BAŞEĞMEZ (İstanbul) – Gideceğim... Şimdi gideceğim.

CEMAL ENGİNYURT (Ordu) – Deminden beri duygu sömürsü yapıyorsunuz...

BAŞKAN – Sataşmayı kesin...

Lütfen yerinize oturun.

Sayın milletvekilleri, madde üzerinde 8 adet önerge vardır. Önergeleri, önce geliş sırasına göre okutacağım, sonra aykırılık derecesine göre işleme alacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 114 sıra sayılı kanun tasarisının "işsizlik sigortası primleri ile sağlık sigortası primlerine ilişkin hükümler" bölümünü teşkil eden 49 uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan "her ne ad altında olursa olsun ay itibariyle ödenmesi mutad olanların brütü üzerinden % 2 sigortalı, % 3 işveren ve % 2 Devlet payı olarak alınır" ibaresinin "her ne ad altında olursa olsun ay itibariyle ödenmesi mutad olanların brütü üzerinden % 2 sigortalı, % 3 işveren ve % 3 Devlet payı olarak alınır" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Mahfuz Güller	Fethullah Erbaş	Aslan Polat
Bingöl	Van	Erzurum
Mahmut Gökso	Sait Aşba	Ramazan Toprak
Adıyaman	Afyon	Aksaray
Akif Güllü	Zeki Çelik	Rıza Ulucak
Amasya	Ankara	Ankara
Zeki Okudan	İsmail Özgün	Suat Pamukçu
Antalya	Balıkesir	Bayburt
Hüsamettin Korkutata	Mehmet Altan Karapaşaoğlu	Ahmet Sünnetçioğlu
Bingöl	Bursa	Bursa
Hüseyin Karagöz	Yasin Hatiboğlu	Sacit Günbey
Çankırı	Çorum	Diyarbakır
Ömer Vehbi Hatipoğlu	Ahmet Cemil Tunç	Tevhit Karakaya
Diyarbakır	Elazığ	Erzincan
Fahrettin Kukaracı	Aslan Polat	Nurettin Aktaş
Erzurum	Erzurum	Gaziantep
Turhan Alçelik	Lütfi Doğan	Mustafa Geçer
Giresun	Gümüşhane	Hatay
Mustafa Baş	İrfan Gündüz	Ayşe Nazlı Ilıcak
İstanbul	İstanbul	İstanbul
İsmail Kahraman	Hüseyin Kansu	Metin Kalkan
İstanbul	İstanbul	Hatay

BAŞKAN – Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Sosyal Güvenlik Kanun Tasarisının 49 uncu maddesi ikinci fıkrasının aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ederiz.

Saygılarımızla.

Nevzat Ercan	Turhan Güven	Sevgi Esen
Sakarya	İçel	Kayseri
Saffet Arıkan Bedük	Zeki Ertugay	
Ankara	Erzurum	

"İşverenler, işsizlik sigortasına ilişkin % 5 oranındaki yükümlülükleri nedeniyle sigortalıların ücretlerinden herhangi bir indirim veya kesinti yapamazlar."

BAŞKAN – Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Sosyal Güvenlik Kanun Tasarısının 49 uncu maddesi ikinci fıkrasının aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ederiz.

Saygılarımızla.

Nevzat Ercan	Turhan Güven	Sevgi Esen
Sakarya	İçel	Kayseri
Saffet Arıkan Bedük	Zeki Ertugay	Yener Yıldırım
Ankara	Erzurum	Ordu

"İşverenler, işsizlik sigortasına ilişkin yüzde 4 oranındaki yükümlülükleri nedeniyle sigortalıların ücretlerinden herhangi bir indirim veya kesinti yapamazlar."

BAŞKAN – Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 114 sıra sayılı kanun tasarısının 49 uncu madde, üçüncü fıkrasının aşağıdaki şekilde düzeltilmesini arz ve teklif ederiz.

"Herhangi bir nedenle işçinin sigortalılık durumunun sona ermesi halinde o ana kadar işverenden kesilen işsizlik sigortası primleri ile devlet payı iade edilmez. İşçiden kesilen işsizlik sigortası primleri işçiye nemaları ile birlikte iade edilir."

Mahfuz Güler	Fethullah Erbaş	Aslan Polat
Bingöl	Van	Erzurum
Ali Oğuz	Mehmet Ali Şahin	Nevzat Yalçıntaş
İstanbul	İstanbul	İstanbul
Osman Yumakoğulları	Mustafa Kamalak	Ali Sezal
İstanbul	Kahramanmaraş	Kahramanmaraş
Zeki Ünal	Abdullah Gül	Salih Kapusuz
Karaman	Kayseri	Kayseri
Kemal Albayrak	Mehmet Batuk	Osman Pepe
Kırıkkale	Kocaeli	Kocaeli
Veysel Candan	Remzi Çetin	Teoman Rıza Güneri
Konya	Konya	Konya
Özkan Ökstüz	Ahmet Derin	Yaşar Canbay
Konya	Kütahya	Malatya

Bülent Arıncı	Sabahattin Yıldız	Mehmet Eikatmış
Manisa	Muş	Nevşehir
Eyüp Fatsa	Şükrü Ünal	Mehmet Bekaroğlu
Ordu	Osmaniye	Rize
Ahmet Demircan	Musa Uzunkaya	Ahmet Nurettin Aydın
Samsun	Samsun	Siirt
Temel Karamollaoğlu	Zülfükar İzol	Ahmet Karavar
Sivas	Şanlıurfa	Şanlıurfa
Mustafa Niyazi Yanmaz	Abdullah Veli Seyda	Maliki Ejder Arvas
Şanlıurfa	Şırnak	Van
İlyas Arslan	Mehmet Çiçek	
Yozgat	Yozgat	

BAŞKAN – Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 114 sıra sayılı kanun tasarısının 49 uncu madde, beşinci fıkrasında yer alan "prim belgeleri, işsizlik sigortası primlerinin ödenmesi, ödenmeyen primler ve cezalar için düzenlenecek belgeler, yeni işverenin sorumluluğu, teminatın ve hakedişlerin prim borcuna karşılık tutulması" ibaresinin "prim belgeleri, işsizlik sigortası primlerinin ödenmesi, ödenmeyen primler ve cezalar için düzenlenecek belgeler, yeni işverenin sorumluluğu, teminatın prim borcuna karşılık tutulması" şeklinde düzenlenmesini arz ve teklif ederiz.

Aslan Polat	Fethullah Erbaş	Mahfuz Güler
Erzurum	Van	Bingöl
Mahmut Göksu	Sait Açıba	
Adıyaman	Afyon	
Ramazan Toprak	Akif Güllü	Oya Akgönenç
Aksaray	Amasya	Ankara
Cemil Çiçek	Rıza Ulucak	Zeki Okudan
Ankara	Ankara	Antalya
Alaattin Sever Aydın	Suat Pamukçu	Zeki Ergezen
Batman	Bayburt	Bitlis
Altan Karapaşaoğlu	Ahmet Sünnetçioğlu	Hüseyin Karagöz
Bursa	Bursa	Çankırı
Yasin Hatiboğlu	Sacit Günbey	Vehbi Hatipoğlu
Çorum	Diyarbakır	Diyarbakır
Ahmet Cemil Tunç	Tevhit Karakaya	Lütfü Esengün
Elazığ	Erzincan	Erzurum
Fahrettin Kukaracı	Aslan Polat	Nurettin Aktaş
Erzurum	Erzurum	Gaziantep

Lütfi Doğan	Mustafa Geçer	Metin Kalkan
Gümtüşhane	Hatay	Hatay
Mustafa Baş	İrfan Gündüz	Nazlı Ilıcak
İstanbul	İstanbul	İstanbul
İsmail Kahraman	Hüseyin Kansu	
İstanbul	İstanbul	

BAŞKAN – Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Sosyal Güvenlik Kanun Tasarısının 49 uncu maddesi yedinci fıkrasının aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ederiz.

Saygılarımızla.

Nevzat Ercan	Turhan Güven	Sevgi Esen
Sakarya	İçel	Kayseri
Saffet Arıkan Bedük	Zeki Ertugay	Yener Yıldırım
Ankara	Erzurum	Ordu

"Sosyal Sigortalar Kurumu bir ay içinde tahsil ettiği primler ile gecikme zammı, faiz ve cezaları ayrı ayrı göstermek suretiyle tahsil edildiği ayı izleyen ayın 7'sine kadar Fona aktarır. Uygulamaya ilişkin hususlar Sosyal Sigortalar Kurumu ve Kurum arasında düzenlenen bir protokol ile belirlenir."

BAŞKAN – Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 114 sıra sayılı kanun tasarısının 49 uncu madde sekizinci fıkrasının aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Kurum Sosyal Sigortalar Kurumunun ay itibariyle Fona intibak ettirdiği işçi ve işveren payları toplamının beşte ikisini devlet payı olarak Hazine Müsteşarlığından talep eder. Hazine Müsteşarlığı talep edilen miktarı talep tarihini izleyen 7 gün içinde fona aktarır.

Mahfuz Güler	Fethullah Erbaş	Aslan Polat
Bingöl	Van	Erzurum
Ali Oğuz	Ali Şahin	Nevzat Yalçıntaş
İstanbul	İstanbul	İstanbul
Osman Yumakoğulları	Avni Doğan	
İstanbul	Kahramanmaraş	
Mustafa Kamalak	Ali Sezal	Zeki Ünal
Kahramanmaraş	Kahramanmaraş	Karaman
Abdullah Gül	Salih Kapusuz	Kemal Albayrak
Kayseri	Kayseri	Kırkkale
Mehmet Batuk	Hüseyin Arı	
Kocaeli	Konya	
Veysel Candan	Remzi Çetin	Rıza Güneri
Konya	Konya	Konya

Özkan Öksüz	Ahmet Derin	Yaşar Canbay
Konya	Kütahya	Malatya
Bülent Arınç	Mehmet Elkatmış	Eyüp Fatsa
Manisa	Nevşehir	Ordu
Mehmet Bekaroğlu	Ahmet Demircan	Musa Uzunkaya
Rize	Samsun	Samsun
Ahmet Nurettin Aydın	Temel Karamollaoğlu	Yahya Akman
Siirt	Sivas	Şanlıurfa
Zülfükar İzol	Ahmet Karavar	Abdullah Veli Seyda
Şanlıurfa	Şanlıurfa	Şırnak
Maliki Ejder Arvas	İlyas Arslan	Mehmet Çiçek
Van	Yozgat	Yozgat

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, bu son önerge, maddeye en aykırı önerge; okutup işleme koyacağım:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Sosyal Güvenlik Kanun Tasarısının 49 uncu maddesi sekizinci fıkrasının aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ederiz.

Saygılarımızla.

Nevzat Ercan	Turhan Güven	Sevgi Esen
Sakarya	İçel	Kayseri
Saffet Arıkan Bedük	Zeki Ertugay	Yener Yıldırım
Ankara	Erzurum	Ordu

"Kurum, Sosyal Sigortalar Kurumunun ay itibariyle Fona intikal ettirdiği işçi ve işveren payları toplamının beşte ikisini Devlet payı olarak Hazine Müsteşarlığından talep eder. Hazine Müsteşarlığı talep edilen miktarı talep tarihini izleyen beş gün içinde Fona aktarır."

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI METİN ŞAHİN (Antalya) – Katılıyoruz efendim.

BAŞKAN – Hükümet önergeye katılıyor mu?

DEVLET BAKANİ RECEP ÖNAL (Bursa) – Katılıyoruz efendim.

BAŞKAN – Komisyonun ve Hükümetin katıldığı önergeyi oylarımıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir efendim.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 114 sıra sayılı Kanun Tasarısının, işsizlik sigortası primleri ile sağlık sigortası primlerine ilişkin hükümler bölümünü teşkil eden 49 uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan "her ne ad altında olursa olsun ay itibariyle ödenmesi mutat olanların brütü üzerinden yüzde 2 sigortalı, yüzde 3 işveren ve yüzde 2 devlet payı olarak alınır" ibaresinin "her ne ad altında olursa

olsun ay itibariyle ödenmesi mutat olanların brütleri üzerinden yüzde 2 sigortalı, yüzde 3 işveren ve yüzde 3 devlet payı olarak alınır" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Aslan Polat
(Erzurum)
ve arkadaşları

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI METİN ŞAHİN (Antalya) – Katılıyoruz efendim.

BAŞKAN – Hükümet önergeye katılıyor mu?

DEVLET BAKANI RECEP ÖNAL (Bursa) – Katılıyoruz efendim.

BAŞKAN – Komisyonun ve Hükümetin katıldığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir efendim.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Sosyal Güvenlik Kanun Tasarısının 49 uncu maddesi ikinci fıkrasının aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ederiz.

Saygılarımızla.

Nevzat Ercan
(Sakarya)
ve arkadaşları

"İşverenler, işsizlik sigortasına ilişkin yüzde 4 oranındaki yükümlülükleri nedeniyle sigortalıların ücretlerinden herhangi bir indirim veya kesinti yapamazlar."

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI METİN ŞAHİN (Antalya) – Katılıyoruz efendim.

BAŞKAN – Hükümet önergeye katılıyor mu?

DEVLET BAKANI RECEP ÖNAL (Bursa) – Katılıyoruz efendim.

BAŞKAN – Komisyonun ve Hükümetin katıldığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Sosyal Güvenlik Kanun Tasarısının 49 uncu maddesinin ikinci fıkrasının aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ederiz.

Saygılarımızla.

Nevzat Ercan
(Sakarya)
ve arkadaşları

"İşverenler, işsizlik sigortasına ilişkin yüzde 5 oranındaki yükümlülükleri nedeniyle sigortalıların ücretlerinden herhangi bir indirim veya kesinti yapamazlar."

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI METİN ŞAHİN (Antalya) – Katılıyoruz efendim.

BAŞKAN – Hükümet önergeye katılıyor mu?

DEVLET BAKANI RECEP ÖNAL (Bursa) – Katılıyoruz efendim.

BAŞKAN – Hükümetin ve Komisyonun katıldığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 114 sıra sayılı Kanun Tasarısının 49 uncu madde üçüncü fıkrasının aşağıdaki şekilde düzeltilmesini arz ve teklif ederiz.

Aslan Polat

(Erzurum)

ve arkadaşları

"Herhangi bir nedenle işçinin sigortalılık durumunun sona ermesi halinde o ana kadar işverenden kesilen işsizlik sigortası primleriyle devlet payı iade edilmez. İşçiden kesilen işsizlik sigortası primleri işçiye nemaları ile birlikte iade edilir."

BAŞKAN – Önergeye Komisyon katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI METİN ŞAHİN (Antalya) – Katılıyoruz efendim.

BAŞKAN – Hükümet katılıyor mu?

DEVLET BAKANI RECEP ÖNAL (Bursa) – Katılıyoruz efendim.

BAŞKAN – Hükümetin ve Komisyonun katıldığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 114 sıra sayılı Kanun Tasarısının 49 uncu madde beşinci fıkrasında yer alan "prim belgeleri, işsizlik sigorta primlerinin ödenmesi, ödenmeyen primler ve cezalar için düzenlenecek belgeler, yeni işverenin sorumluluğu, teminatın ve hakedişlerin prim borcuna karşılık tutulması" ibaresinin "prim belgeleri, işsizlik sigortası primlerinin ödemesi, ödenmeyen primler ve cezalar için düzenlenecek belgeler, yeni işverenin sorumluluğu, teminatın prim borcuna karşılık tutulması" şeklinde düzenlenmesini arz ve teklif ederiz.

Aslan Polat

(Erzurum)

ve arkadaşları

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI METİN ŞAHİN (Antalya) – Katılıyoruz efendim.

BAŞKAN – Hükümet önergeye katılıyor mu?

DEVLET BAKANI RECEP ÖNAL (Bursa) – Katılıyoruz efendim.

BAŞKAN – Hükümetin ve Komisyonun katıldığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görtlülmekte olan Sosyal Güvenlik Kanun Tasarısının 49 uncu maddesi yedinci fıkrasının aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ederiz.

Turhan Güven

(İçel)

ve arkadaşları

"Sosyal Sigortalar Kurumu bir ay içinde tahsil ettiği primler ile gecikme zammı, faiz ve cezaları ayrı ayrı göstermek suretiyle tahsil edildiği ayı izleyen ayın 7'sine kadar Fona aktarır. Uygulamaya ilişkin hususlar Sosyal Sigortalar Kurumu ve Kurum arasında düzenlenen bir protokol ile belirlenir."

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI METİN ŞAHİN (Antalya) – Katılıyoruz efendim.

BAŞKAN – Hükümet önergeye katılıyor mu?

DEVLET BAKANİ RECEP ÖNAL (Bursa) – Katılıyoruz efendim.

BAŞKAN – Komisyonun ve Hükümetin katıldığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görtlülmekte olan 114 sıra sayılı kanun tasarısının 49 uncu maddesinin sekizinci fıkrasının aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Aslan Polat

(Erzurum)

ve arkadaşları

"Kurum, Sosyal Sigortalar Kurumunun ay itibariyle Fona intibak ettirdiği işçi ve işveren payları toplamının beşte ikisini devlet payı olarak Hazine Müsteşarlığından talep eder. Hazine Müsteşarlığı talep edilen miktarı talep tarihini izleyen yedi gün içinde Fona aktarır."

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI METİN ŞAHİN (Antalya) – Katılıyoruz efendim.

BAŞKAN – Hükümet önergeye katılıyor mu?

DEVLET BAKANİ RECEP ÖNAL (Bursa) – Katılıyoruz efendim.

BAŞKAN – Komisyonun ve Hükümetin katıldığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Sayın milletvekilleri, 49 uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 49 uncu madde kabul edilmiştir.

50 nci maddeyi okutuyorum:

İşsizlik ödeneğinin; miktarı , ödeme süreleri ve zamanı ile sağlık primleri ve geçici işgöremezlik durumu

MADDE 50. – Günlük işsizlik ödeneği, sigortalının son dört aylık prime esas kazançları dikkate alınarak hesaplanan günlük ortalama net kazancının % 50' sidir. Bu suretle hesaplanan işsizlik ödeneği miktarı 25/8/1971 tarihli ve 1475 sayılı İş Kanununun 33 üncü maddesine göre sanayi kesiminde çalışan onaltı yaşından büyük işçiler için uygulanan aylık asgari ücretin netini geçemez.

Hizmet akdinin sona ermesinden önceki son 120 gün prim ödeyerek sürekli çalışmış olanlardan, son üç yıl içinde;

- a) 600 gün sigortalı olarak çalışıp işsizlik sigortası primi ödemiş olan sigortalı işsizlere 180 gün,
- b) 900 gün sigortalı olarak çalışıp işsizlik sigortası primi ödemiş olan sigortalı işsizlere 240 gün,
- c) 1080 gün sigortalı olarak çalışıp işsizlik sigortası primi ödemiş olan sigortalı işsizlere 300 gün,

Süre ile işsizlik ödeneği verilir.

İşsizlik ödeneği her ayın sonunda aylık olarak işsizin kendisine ödenir. İlk işsizlik ödeneği ödemesi ise, ödeneğe hak kazanılan tarihi izleyen ayın sonunda yapılır. İşsizlik ödeneği damga vergisi hariç herhangi bir vergi ve kesintiye tabi tutulmaz. İşsizlik ödeneği, nafaka borçları dışında haciz veya başkasına devir ve temlik edilemez. Sigortalının kusurundan kaynaklandığı belirlenen fazla ödemeler yasal faizi ile birlikte geri alınır.

Sigortalı, işsizlik ödeneğinden yararlanma süresini doldurmadan tekrar işe girer ve işsizlik sigortası ödeneğinden yararlanmak için bu Kanunun öngördüğü şartları yerine getiremeden yeniden işsiz kalırsa, daha önce hakettiği işsizlik ödeneği süresini dolduruncaya kadar bu haktan yararlanmaya devam eder. Bu Kanunun öngördüğü şartları yerine getirmek suretiyle yeniden işsiz kalınması halinde ise sadece bu yeni hak sahipliğinden doğan süre kadar işsizlik ödeneği ödenir.

Sigortalı işsizin, hastalık ve analık sigortalarına ait primleri Fon tarafından işsizlik ödeneğinin ödendiği sürece ilk altı ay için 2/3 oranında, izleyen aylarda tam olarak Sosyal Sigortalar Kurumuna aktarılır. Bu primler, sigorta primlerinin hesabında esas alınan altı kazanç sınırı üzerinden hesaplanır.

İşsizlik sigortasının ödenme süresi içinde ödenmesi gereken geçici işgöremezlik ödeneğinin miktarı işsizlik ödeneği miktarından fazla olamaz. Geçici işgöremezlik ödeneğinin ödendiği dönemde, bu maddede öngörülen hastalık ve analık sigortalarına ait primlerle 49 uncu maddede öngörülen işsizlik sigortası primleri ödenmez.

BAŞKAN – Madde üzerinde, Fazilet Partisi Grubu adına, Erzurum Milletvekili Sayın Aslan Polat; buyurun efendim.

FP GRUBU ADINA ASLAN POLAT (Erzurum) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; 114 sıra sayılı, Sosyal Sigortalar Kanununun, işsizlik ödeneğinin miktarı, ödeme süreleri ve zamanı ile sağlık primleri ve geçici iş göremezlik durumunu düzenleyen 50 nci maddesi üzerinde, Fazilet Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum; hepinizi saygıyla selamlarım.

Bu kanun tasarısının belki de tek olumlu; fakat, oldukça eksik yönleri olan düzenlemesi, bu işsizlik sigortasını düzenleyen maddeleridir. Bu kanun tasarısının gerekçesinde de belirtildiği üzere,

İşsizlik sigortası, sosyal adaletin sağlanması bakımından sosyal devlet anlayışının bir gereğidir; Anayasamızın "çalışma hakkı ve ödevi" başlığını taşıyan 49 uncu maddesinde "devletin işsizliği önlemeye elverişli ekonomik bir ortam yaratmak için gerekli tedbirleri alır" maddeleri hatırlanmakta ve sonuç olarak da "çalışanlara işsiz kaldıkları dönemde gelir güvencesi getiren, işverenlere de teknolojik değişimlere bağlı yapısal bazı değişiklikleri gerçekleştirme imkânı sağlayan işsizlik sigortasının çalışma yaşamımıza getirilmesi hem sosyal devlet ilkesinin hem de çağdaş ve demokratik dünyayla bütünleşme hedefimizin bir gereği olarak düşünülmektedir" denilmektedir.

Bakanlık, her ne kadar, bu kanun tasarısının gerekçesinde, Anayasamızdaki sosyal devlet ilkesini hatırlasa da, 57 nci hükümetin kuruluşundan beri gerçekleştirdiği Vergi Kanunu ile faiz gelirlerinden ve tahvillerden ek beyannameyle vergi alınmasından vazgeçmesiyle, uluslararası sermayenin ülkemizde bir zorlukla karşılaşmadan yatırım yapmasına izin veren tahkim kanunlarıyla, ulus devletin, bilhassa, Danıştay denetimlerindeki kısıtlamayla kısmen devre dışı kalmasıyla, artık, ulus devletimizin sermaye akışının denetimini kaybetmeye başladığı, bunun için de, denetimleri uluslararası tekeller, IMF, Dünya Bankası ve anlaşmazlıkların çözümünde de uluslararası hakem kuruluşlarına bıraktığımız bu dönemde, bilhassa, Sayın Başbakanın net ifadesiyle sübut bulan "ben değiştim" ifadesinden sonra, Anayasanın sosyal devlet ilkesini bu kanun tasarısının gerekçesine koymak ne kadar inandırıcı ve uygulamaya esas olur, takdirini size bırakıyorum.

Her ne kadar işsizlik sigortası bu kanun tasarısıyla iş hayatımıza bu isimle yeni giriyor ise de, esasında, İş Kanunumuzda, işsizlik sigortası olmamasına rağmen, toplu olarak ödenen işsizlik yardımı şeklinde ihbar ve kıdem tazminatı müesseseleri uygulanmaktadır. Bu nedenle, 28.07.1967 tarih ve 931 sayılı İş Kanunumuzun 15 inci maddesinin gerekçesinde, kıdem tazminatları müessesesinin ülkemizde henüz işsizlik sigortasının olmaması dolayısıyla uygulandığından bahsedilmektedir.

İşsizlik sigortası ve iş güvencesinin en temel esası, işyerinin güvenliğidir. Şimdi, ülkemizde ilk 500 sanayi kuruluşunun kârlarının yüzde 87'sinin faiz gelirlerinden elde edildiği, 1999 yılının haziran ayı ile 1998 yılı haziran ayı karşılaştırıldığında, sanayi şirketlerinin kârlılığında reel olarak yüzde 44 gerileme, bankaların kârlılığında yüzde 8 oranında net büyümenin gerçekleştiği ve sanayi sektöründe cari fiyatlarla -enflasyondan arındırılmamış şekliyle- şirketlerin toplam kârlarının geçen yılın yüzde 15 altında, bankaların kârlarının ise cari fiyatlarla yüzde 83 artış olduğu bir ekonomide siz hangi işsizlik sigortasından bahsediyorsunuz. En büyük işsizlik sigortası ve iş güvencesi o ülkede rant ekonomisinin değil, üretim ekonomisinin hâkim olmasıdır.

Ülkemizde 1950'lerden sonra başlayan ve 1980'lerden sonra hızlanan liberalleşme politikalarıyla kırsal kesimden kentlere göçle kendi toprağında çalışan insanların önce mülksüzleşmesine sonra da işçileşmesine yol açmaktadır. Kırsal kesimden kentlere göç, Türkiye'de, işgücüne katılım oranında bir düşmeye de yol açmaktadır. İşgücüne katılım oranı, işgücünün -ki, bunlar gelir getiren bir işte çalışanlar ve işsizlerdir- o ülkede çalışabilecek yaşta olan 15 yaş ve üzerindeki nüfusa oranıdır. OECD verilerine göre, Türkiye'de işgücüne katılım oranı, 1971-1981 döneminde yüzde 71,4 iken, bu oran 1998 yılında yüzde 55,4'e gerilemiştir.

Türkiye'de işgücüne katılım oranında görülen düşüşün ana nedeni, kırsal bölgelerden kentlere yaşanan göç nedeniyle, kadınların büyük bir bölümünün işgücünün dışına çıkmasıdır. Köylerde tarım sektöründe ücretsiz aile çalışanı statüsüyle istihdam ediliyor gözükken kadınların çok büyük bir bölümü, kentlere göç edince, evkadını olarak işgücünün dışına çıkmışlardır.

Ayrıca, eğitim stüresinin uzaması, kayıtdışı sektörün ve özellikle kaçak işçiliğin yaygınlaşması da, işgücüne katılım oranına ilişkin verileri giderek daha düşük göstermektedir.

Bu sebeplerden dolayı, yıllık ortalama 1 milyon kişilik nüfus artışına karşın, işgücüne katılım oranındaki düşüş nedeniyle, resmî verilere göre, 1989 yılında 20 milyon 819 bin olan kurumsal olmayan sivil işgücü, 1998 Nisan döneminde 22 milyon 608 bin olarak, 9 yıl içinde, ancak, 1 milyon 790 bin kişilik bir işgücü artışı olmuştur.

1990 sonrasında kırsal bölgelerden kentlere göçüp, kayıt altındaki bir işyerinde ücretli olarak çalışamayanların büyük bir bölümü, kayıtdışı sektörlerde günü birlik veya kısa süreli işlerde ücretli olarak çalışmaktadır.

Yine, kadınların da önemli bir bölümü, son yıllarda dünyada ve ülkemizde hızla yayılan eve işverme sistemi içerisinde çalışmaktadırlar. Kayıtdışı sektörün ve kaçak işçiliğin giderek yaygınlaşmasıyla birlikte, istatistiklerde iş aramayan işsiz, emekli, öğrenci veya evkadını olarak gözüken çok büyük bir bölüm, bu sahalarda istihdam edilmektedirler.

Türkiye'de ücretlilerin sayısı olarak SSK ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının verilerinin kullanılması da bu bakımdan doğru değildir. SSK verileri, yalnızca, işçi ve bazen sözleşmeli personel statüsünde çalışanları kapsamaması ve sayıları 4,5 milyonu bulduğu tahmin edilen kaçak işçileri dışarıda bırakması nedeniyle yetersizdir.

Buğün uygulanan politikalar sonucunda, kırsal kesimde, topraktan hızla kopulmaktadır. Bir dönem, tarım ve geçici işçiliği birlikte götürebilen onbinlerce insan, tarım ve hayvancılıktan elde edilen gelirin hızla azalması karşısında, daimî işçi olabilmek için büyük çaba harcamaktadırlar.

Yine, Devlet İstatistik Enstitüsü verilerine göre, tarım sektöründe çalışan ücretli sayısı sürekli olarak düşerken, imalat sanayii, ticaret, lokanta, otel sektörünün payı artmaktadır.

İnşaat sektörünün mevsimlik niteliklerine bağlı olarak, bu sektörde çalışan takriben 1 milyon 130 bin işçinin 800 000'i geçici işçidir; ancak, inşaat sektöründe kullanımı yaygınlaşan yeni teknolojiler, çoğu vasıfsız bu işçilere duyulan ihtiyacı azaltmaktadır. İnşaat sektörü, hem çeşitli işyerlerinden çıkarılan ve yeni bir daimî iş buluncaya kadar geçici bir iş arayan hem de işçileşme sürecini yaşayanların bir aradığı mertebesindedir.

Yine, ülkemizde, sayıları 4,5 milyon olduğu tahmin edilen kaçak işçilerin önemli bir bölümü, imalat sanayii işyerlerinde çalışanlardır. Özellikle tekstil işkolunda bu uygulama çok yaygındır.

Yine, ülkemizde, memur statüsünde istihdam edilenler dışındaki ücretlilerin en önemli sorunu, iş güvencesinin bulunmamasıdır. Ekonomik durgunluk ve krizler, genellikle kayıtdışı sektörü daha hızlı ve kapsamlı etkilemekte, işten çıkarmalar, özellikle ve öncelikle bu kesimde yaygınlaşmaktadır.

Yine, ülkemizde, yüksek oranda işçi devri vardır. 1997 yılının ilk yarısında yüzde 19'lük, ikinci yarısında ise yüzde 11'lik bir işçi devrinden söz edilebilir. Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonuna bağlı özel sektör işyerlerinde, iş devri daha yüksektir. 1997 yılında, işe alınma oranı yüzde 31,6; işten ayrılma oranı ise yüzde 25,1'dir.

Türkiyemizde, genç nüfus, işgücüne de yansımaktadır. Ücretlilerin yüzde 84,8'i 44 ve daha aşağı yaşlardadır. Sosyal güvenlik destek primi ödeyerek çalışan emeklilerin sayısı yaklaşık 50 000'dir. Erkeklerde 44 ve daha aşağı yaşlardakilerin oranı yüzde 83,2 iken, kadınlarda bu oran yüzde 92,1'dir. Kadınlar, genellikle 15-39 yaş grubunda yoğunlaşmıştır.

Bu veriler ışığında, notice olarak şunları söylemek isteriz: İşsizlik sigortası, tam istihdama yaklaşmış ülkelerde başarılı olmaktadır. Ülkemiz gibi, 4,5 milyon sigortasız ve önemli miktarda evden eve iş kabul eden ve SSK kayıtları dışında gizli işsiz olan, tarım ve inşaat sektöründe yüzbinlerce geçici işçisi olan, iş devrinin çok yüksek olduğu, işyeri kademinin çok düşük olduğu, yi-

ne, 1997 verilerine göre çalışanların yüzde 16,2'si 1 yıldan az kıdemli, 1 yıl kıdemli olanların ise yüzde 10,2 olduğu ülkemizde işsizlik sigortasını uygulamada çok önemli zorluklar ile karşılaşılacaktır.

Getirilen şekliyle işsizlik sigortası, mevcut işsizler için bir çare de olmamaktadır; üstelik, bu haliyle, mevcut işsizlere iş bulma şansı da asgariye inecektir. Bu şekliyle, ancak çalışanlara bir nebze hizmet eden bir tasarıdır.

Kanun bu şekliyle geçici işçiler için de bir çare olmayacaktır; çünkü, özel sektörde geçici işçi şeklinde çalışanların büyük bölümü inşaat işçileri ile tarım kesiminde çalışanlardır. Bu işçiler günlük yevmiye esasına göre çalışırlar. Sigortalılık oranı en düşük kesimdir. Sigortalı olsalar dahi 120 günde 120 gün çalışma şartları olamayacağı için, bu kanunun iş bulma ve işsizlik ödeneği alma avantajlarından faydalanamayacakları gibi, yalnızca sigortalı oldukları sürede bu kuruma prim ödedikleriyle kalacaklardır.

Ayrıca, yeni üniversite mezurlarına da hiç bir ayrıcalığın olmaması nedeniyle uzun tahsil yıllarından sonra aniden işsizlik ile karşılaşan ve iş bulamayan bu kesime bir öncelik ve kolaylık getirilmesi de şarttır.

Yine, ülkemizde uygulanan ticaret politikalarında en önemli olumsuzluk, brüt ücret-net ücret farkından kaynaklanmaktadır. Kamu kesimince brüt ücretten yapılan kesintilerin yüksekliği bakımından, ülkemiz, OECD'ye üye 23 ülke arasında ilk sırada yer almaktadır. Brüt ücret-net ücret kesintisi oranı 1991 yılı itibarıyla, Türkiye'de yüzde 38,8; OECD'de yüzde 15,2; Avrupa Birliğinde yüzde 16,6'dır.

İstihdam üzerinde aşırı vergi yükü ve kesintiler tam istihdamın sağlanamadığı bir ekonomide istihdamı cezalandıran, ekonomik etkinlik bakımından hatalı bir politikadır.

Ülkemizde SSK primlerinin yüzde 14 işçi ve yüzde 19-27 arası işveren hissesi olmak üzere oldukça yüksek olması sebebiyle, sigortalılıkta caydırıcı bir özelliği var iken...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Polat, toparlayın lütfen.

Teşekkür ederim.

ASLAN POLAT (Devamla) – ... yine de, ayrıca, tasarıda yer alan "herhangi bir sebeple bir işçinin sigortalılık durumunun sona ermesi ya da kalkması halinde o ana kadar işçiden ve işverenden kesilen işsizlik sigortası primleriyle devlet payı hiçbir şekilde iade edilemez" hükmü kayıtdışılığı teşvik eden bir düzenlemedir.

Netice olarak, ülkemizdeki brüt ücret kesintilerini OECD ve Avrupa Birliği ortalamalarına getirmedikçe sigortalılaşmada istenilen oran sağlanamayacağı için, işsizlik sigortası da istenen neticeyi veremeyecektir. Yine de herşeye rağmen, bütün olarak işçi haklarını azaltmaya yönelik bu tasarının, işçi lehine düzenlemeler içeren nadir maddelerinden olan bu madde, yukarıda saydığımız tüm zorluklara ve noksanlıklara rağmen, bu tasarının bir nebze olsun müspet olan maddelerinden biridir.

Zamanla geliştirilip, Batı'daki çağdaş örnekleri seviyesine gelmesi dileğiyle, Yüce Meclise saygılar sunarım.

BAŞKAN – Çok teşekkür ederim.

Doğru Yol Partisi Grubu adına, Hatay Milletvekili Sayın Mehmet Dönen.

DYP GRUBU ADINA MEHMET DÖNEN (Hatay) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan tasarrın 50 nci maddesi üzerinde, Doğru Yol Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum; Grubum ve şahsım adına, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Yine, ülkemizin karşı karşıya bulunduğu felakette, deprem felaketinde hayatını, yaşamını yitiren yurttaşlarımıza Tanrı'dan rahmet, yaralılara acil şifalar ve yakınlarına sabır diliyorum.

Değerli arkadaşlarım, görüştüğümüz yasa tasarrının 50 nci maddesi işsizlik sigortasının bağlanmasıyla ilgili bir madde. Aslında, işsizlik sigortasına biz olumlu bakıyoruz. İşsizlik sigortası, dünyada gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde- 40'ın üstünde ülkede uygulanan, esas itibarıyla, gelir sürekliliği sağlamak için oluşturulmuş bir kurumdur. Ancak, burada, muhalefet olarak bizler, bu tasarrın daha sağlıklı, daha iyi bir şekilde, iyi bir biçimde çıkması için çaba harcıyoruz. Bazı kuşkularımız var. Bu yasa tasarrının, hiç olmazsa, işsizlik sigortasını biz onaylıyoruz, benimsiyoruz; ama, bu işsizlik sigortasının daha sağlıklı bir şekilde çıkması için de elimizden gelen çabayı gösteriyoruz.

Değerli arkadaşlarım, işsizlik sigortasının iki temel işlevi var: Birisi, işsizlik sigorta primini yatıran insanların işsiz kalması halinde, gelir devamlılığı sağlayacak; yani, yaşamını idame ettirecek bir miktar gelire sahip olacak.

İkincisi ise -ki, bundan daha çok önemseydiğim- işsiz kalan insanlara yeni iş imkânları yaratacaktır.

Değerli arkadaşlarım, özellikle, iş yaşamı da, tıpkı bir biyolojik varlık gibi gelişmekte ve serpilmektedir. Gelişen iş yaşamına giren yeni teknolojilere uygun kalifiye insanlar yetiştirmek zorundayız. Günden güne, özellikle iş yaşamında kalifiye eleman bulmak gittikçe zorlaşmaktadır. İşte işsizlik sigortasının temel işlevlerinden birisi de, işsiz kalan insanlara, yeni gelişen koşullara uygun meslek edindirmektir. Eğer bunu sağlayabilirsek, bu kurum bunu sağlayabilirse, gerçekten çok büyük bir işlevi yerine getirmiş olur. Yani, yalnızca, işsiz kalan insanların gelir sürekliliğini sağlamakla kalmaz; aynı zamanda, yeni iş edindirme imkânlarını da sağlamış olur.

Değerli arkadaşlarım, biraz da, tasarrın 50 nci maddesi üzerinde konuşmak istiyorum. Çıkaracağımız yasaların, dünya normlarına uygun olması gerekir. İşsizlik sigortası, Avrupa'da ayrı, Türkiye'de daha ayrı bir biçimde düzenlenmemelidir. Burada, işsizlik sigortasından yararlanacak kişilere bağlanacak gelirle ilgili düzenlemelerde "gelirinin yüzde 50'sini" geçemez ibaresi var, aynı zamanda da "asgari ücreti geçemez" ibaresi var. Bence "asgari ücreti geçemez" ibaresinin buradan çıkarılması gerekir.

İkincisi: İşsizlik sigortasından yararlanan gelir devamlılığına sahip olması gereken insanların, haftalık olarak bu gelirlerini almaları gerekir, aylık değil. Dünya normlarında bu, daha çok, haftalık olarak verilir; ama, burada aylık olarak bu tanzim edilmiş...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlar mısınız.

Buyurun efendim.

MEHMET DÖNEN (Devamlı) – Değerli arkadaşlarım, kısacası, işsizlik sigortası ülkemiz için gerekli. Eksikleri olan bir yasa tasarrısı; ama, ileride dilerim ki, bunlar düzenlenir, eksiklikleri tamamlar ve ülkemiz dünya normlarında bir işsizlik sigortası yasasına kavuşmuş olur.

Hepinize teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Dönen.

Şimdi, söz sırası, Kocaeli Milletvekili Sayın Halil Çalık'ta.

HALİL ÇALIK (Kocaeli) – Konuşmayacağım.

BAŞKAN – Ankara Milletvekili Sayın Saffet Arıkan Bedük?..

SAFFET ARIKAN BEDÜK (Ankara) – Konuşmayacağım efendim.

BAŞKAN – Kayseri Milletvekili Sayın Salih Kapusuz?..

SALİH KAPUSUZ (Kayseri) – Konuşmayacağım.

BAŞKAN – Erzurum Milletvekili Sayın Aslan Polat?.. Yok.

Konya Milletvekili Sayın Veysel Candan?..

VEYSEL CANDAN (Konya) – Konuşmayacağım.

BAŞKAN – Samsun Milletvekili Sayın Musa Uzunkaya?..

MUSA UZUNKAYA (Samsun) – Konuşmayacağım.

BAŞKAN – Antalya Milletvekili Sayın Mehmet Zeki Okudan?..

MEHMET ZEKİ OKUDAN (Antalya) – Konuşmayacağım.

BAŞKAN – Peki efendim.

Madde üzerinde önerge yoktur.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 50 nci madde kabul edilmiştir.

51 inci maddeyi okutuyorum:

İşsizlik ödeneğine hak kazanmanın şartları

MADDE 51. – Bu Kanun uyarınca sigortalı sayılanlardan hizmet akitleri aşağıda belirtilen hallerden birisine dayalı olarak sona erenler, Kuruma süresi içinde şahsen başvurarak yeni bir iş almaya hazır olduklarını kaydetmelerini, hizmet akitlerinin sona ermesinden önceki son üç yıl içinde en az 600 gün sigortalı olarak çalışıp işsizlik sigortası primi ödemiş ve işten ayrılmadan önceki son 120 gün içinde prim ödeyerek sürekli çalışmış olmaları kaydıyla işsizlik ödeneği almaya hak kazanırlar.

a) 25/8/1971 tarihli ve 1475 sayılı İş Kanununun 13 üncü maddesi veya 20/4/1967 tarihli ve 854 sayılı Deniz İş Kanununun 16 ncı maddesi ya da 13/6/1952 tarihli ve 5953 sayılı Basın Mesleğinde Çalışanlarla Çalıştıranlar Arasındaki Münasebetlerin Tenzimi Hakkında Kanunun 6 ncı maddesinin dördüncü fıkrasında belirtilen bildirim önelerine uygun olarak hizmet akdi işveren tarafından sona erdirilmiş olmak,

b) Hizmet akdi, süresi belli olsun veya olmasın sürenin bitiminden önce veya bildirim önelini beklemezsizin 1475 sayılı İş Kanununun 16 ncı maddesinin (I), (II) ve (III) numaralı bentlerine veya 854 sayılı Deniz İş Kanununun 14 üncü maddesinin (II) ve (III) numaralı bentlerine veya 5953 sayılı Basın Mesleğinde Çalışanlarla Çalıştıranlar Arasındaki Münasebetlerin Tenzimi Hakkında Kanunun 7 ncı maddesi ile 11 inci maddesinin birinci fıkrasına göre sigortalı tarafından feshedilmiş olmak,

c) Hizmet akdi, süresi belli olsun veya olmasın sürenin bitiminden önce veya bildirim önelini beklemezsizin 1475 sayılı İş Kanununun 17 ncı maddesinin (I) ve (III) numaralı bentlerine veya 854 sayılı Deniz İş Kanununun 14 üncü maddesinin (III) numaralı bendine veya 5953 sayılı Basın Mesleğinde Çalışanlarla Çalıştıranlar Arasındaki Münasebetlerin Tenzimi Hakkında Kanunun 12 ncı maddesinin birinci fıkrasına göre işveren tarafından feshedilmiş olmak,

d) Hizmet akdinin belirli süreli olması halinde, bu sürenin bitimi nedeniyle işsiz kalmak, 854 sayılı Deniz İş Kanununun 7 nci maddesinin (II) numaralı bendinde belirtilen hizmet akdinin belirli bir sefer için yapılmış olması nedeniyle sefer sonunda işsiz kalmak,

e) İşyerinin el değiştirmesi veya başkasına geçmesi, kapanması veya kapatılması, işin veya işyerinin niteliğinin değişmesi nedenleriyle işten çıkarılmış olmak, 854 sayılı Deniz İş Kanununun 14 üncü maddesinin (IV) numaralı bendindeki nedenlerle işsiz kalmak,

f) 24/11/1994 tarihli ve 4046 sayılı Özelleştirme Uygulamalarının Düzenlenmesine ve Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnemelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 21 inci maddesi kapsamında işsiz kalmak.

Ancak, işsizlik ödeneğine hak kazanabilmek için hizmet akdinin başvuru sırasında grev, lo-kavt veya kanundan doğan ödevler nedeniyle askıya alınmamış olması ve sigortalının herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşundan gelir veya aylık almaması gerekmektedir.

BAŞKAN – Madde üzerinde, Fazilet Partisi Grubu adına, Yozgat Milletvekili Sayın İlyas Arslan; buyurun efendim.

FP GRUBU ADINA İLYAS ARSLAN (Yozgat) – Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; görülmekte olan Sosyal Güvenlik Kanun Tasarısının 51 inci maddesi üzerinde, Grubum adına söz almış bulunuyorum; Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Ben de, ülkemizde vuku bulan depremde hayatını kaybedenlere Allah'tan rahmet, yaralılara acil şifa, yakınlarına da sabır diliyorum. Cenabı Hak'tan dileğimiz, milletimizi, bu tür afetlerden koruması ve bir daha yeni afetler göstermemesi.

Değerli milletvekilleri, böyle bir günde, milletin içine sinmeyen böyle bir kanun tasarısı hakkında konuşmak gerçekten çok zor. Gönlül isterdi ki, işçisini de, işverenini de, memurunu da, sendikacısını da memnun etmeyen bu yasa tasarısı, uzlaşmayla, daha sonra, yeni yasama yılında ele alınsın ve uzlaşarak netice alınsın; ama, ne yazık ki, ne artçı depremler milletimizin yakasını bırakıyor ne de bu kanun tasarısını çıkarmak isteyenler bizim yakamızı bırakıyor.

Bu kanun tasarısı çıkacak; ama, bilin ki, Meclisteki çoğunluğu, millet üzerinde kaybetmiş olarak siz de Meclisten çıkacaksınız. Çoğunluk demek hak demek değildir; parmak sayısı demek, her zaman haklı olmak demek değildir. Onun için, ben, zamanın geçtiğini de biliyorum, kanun tasarısı üzerinde de uzun uzun konuşmayacağım; sadece, maddeyle ilgili birkaç sorumu dile getirip huzurlarınızdan ayrılacağım.

İşsizlik sigortasıyla ilgili madde, milletimizin beklediği gibi bir madde değildir. Tabii, hükümet partileri, diğer maddeler üzerinde konuşmadılar; yalnız, işsizlik sigortasıyla ilgili madde üzerinde yer yer söz aldılar. Bir rant bekliyorlar. Bu yasa tasarısının en güzel maddesinin bu olduğu kanaatindedir; ama, dağ, fare doğurmuştur. Elbette ki, işsizlik sigortasının konuşulması, tartışılması bile güzel olmakla birlikte, beklenen rant elde edilemeyecektir.

İşsizlik sigortasına hak kazanma şartları, ülkemiz gerçeklerine uygun değildir.

İşsizlik sigortası, reform tasarısı diye sunulan bu acı ilacı kolay içebilmek için düşünülmüş olup, biraz tat olmaktan öte bir anlam ifade etmemektedir.

İşsizlik sigortası fonu yeni bir karadelik mi olacaktır?

İş ve İşçi Bulma Kurumu, acaba, işsizlik sigortasına hazır mıdır?

İşsizlik sigortası, tam istihdama yaklaşmış ülkelerde başarılı olmaktadır.

İhbar ve kıdem tazminatı uygulaması ne olacaktır?

Tasarıyla, tasarrufu teşvik kesintileri, işsizlik sigortası fon kesintileri haline dönüştürülüyor. Buna benzer birçok eksiklikleri ve soruları çoğaltabiliriz.

Değerli arkadaşlarım, yalnız, Sosyal Güvenlik Yasa Tasarısı, teorik bir tasarıdır. Bunun zorluklarını, pratikte, uygulamaya başladıktan sonra göreceksiniz.

Bu tasarıyla, prim ödeyen işçi sayısını artırmayacak, bilakis düşüreceksiniz. Atölyelerde, kömür ocaklarında, küçük işletmelerde, sırf emekli hakkını kazanacağım diye işvereni zorlayan o işçileri, artık, bulamayacaksınız; çünkü, limitleri kesik olacak; varıp, işverene, benim haftalığımdan 5 milyon lira eksik var, yeter ki, beni sigortalı et iddiasından, artık, mahrum olacaklardır. Diyeceklerdir ki, zaten 60 yaşını görmemiş Allah bilir... Onun için, ne yapıp yapıp, ben, 5 milyon lira daha fazla kazanır mıyım hesabı içine gireceklerdir.

Bir de, işverene güçlükler çıkarıyorsunuz. Hiçbir işveren 58-60 yaşında insanı çalıştırmak istemeyecektir. 7 000 iş gününü doldurduğunda veya daha sonraki senelerde belirli yaşa geldikten sonra tazminatlarını vererek sokağa bırakacaktır. Yani, yeni işsizler üreteceksiniz ve beklediğiniz neticeyi de alamayacaksınız.

Akşamın bu vaktinde, böyle bir tasarı üzerinde daha fazla konuşmadan, Yüce Meclise saygılar sunuyorum.

Hükümetin, inşallah, yeni dönemde, daha hayırlı tasarılarla huzurumuza geleceğini ümit ediyor, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Arslan.

Söz sırası, Doğru Yol Partisi Grubu adına, Eskişehir Milletvekili Sayın Sadri Yıldırım'da.

Buyurun Sayın Yıldırım.

DYP GRUBU ADINA MEHMET SADRI YILDIRIM (Eskişehir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Sosyal Güvenlik Yasa Tasarısının 51 inci maddesi üzerinde, Doğru Yol Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum; sözlerime başlamadan evvel, Yüce Türk Milletini ve Yüce Heyetinizi en derin saygılarımla selamlıyorum.

Memleketimizde olan deprem nedeniyle halkımıza geçmiş olsun diyor, ölenlere Allah'tan rahmet, kalanlara acil şifalar dileyerek, Yüce Rabbimden Türk Milletini korumasını ve bir daha böyle afetler göstermemesini niyaz ediyorum.

Değerli milletvekilleri, toplumun istemediği, benimsemediği ve işçinin, emeklinin, çalışanların ve tüm sigortalıların aleyhine olan bu tasarıyı depremden evvel Meclise getirdiniz. Muhalefetin ve bilhassa Doğru Yol Partisinin bütün tepkilerine rağmen, oyunuzun çokluğu nedeniyle götüşmeye başladınız. 38 inci maddeden sonra, salı gecesi, 03.02'de Allah tarafından, vahim olan millî bir felaketle, olayın ağırlığı ve boyutu nedeniyle 23.8.1999 günü saat 15.00'e kadar dört günlük bir ara verildi. Bu dört günlük arada, hükümetimiz, bakanlarımız ve milletvekili arkadaşlarımız deprem olan illere gittiler. Hepimiz gördük ki, tablo çok acı, çok vahim. Ben de gittim, gördüm, ben de yeğenimi kaybettim, halen, yeğenimin biri kayıp, aramaktayız.

Değerli milletvekilleri, bu acılı günümüzde bir ve beraber olmamız, depremin ve depremden zarar görenlerin durumlarının, neticelerinin, ne olacaklarının, nerede oturacaklarının -bakınız, kış geliyor- meskenlerinin, dertlerinin konuşulması gerekirken, bu derdinin üstüne, milletin istemediği sosyal güvenliği konuşmamız, benim kanaatime göre, yersizdir, zamanı da değildir.

Değerli milletvekilleri, son defa söylüyorum: Gelin, aklımızı başımıza taplayalım ve bir ve beraber olarak bu dertlerin hakkından gelelim, üstesinden gelelim; ama, birbirimize çatmadan. Eğer

siyaset yapacak olursak, burada, birbirimizle kavga etmemiz lazım; ama, millet kavga istemiyor. Siyaset günü değil; bugün, milli bir gündür. Öyleyse, değerli milletvekilleri, gelin, depremde zarar görenlerin ve tüm Türkiye'nin derin meseleleriyle uğraşalım ve görüşelim.

Değerli milletvekilleri, bakınız, bizler milletin vekiliyiz. Bu Meclis de, milletin Meclisi olması nedeniyle, milletin derdiyle sorunuyla ilgilenmelidir, onlar konuşulmalıdır. Türkiye Büyük Millet Meclisinin ilk toplantısında, milletin huzurunda ettiğimiz yemini hatırlayalım. Devletin varlığı ve bağımsızlığını koruyacağımıza, milletin huzur ve refahı için yemin ettik. Gelin, bu yeminimize sadık kalalım. Ortada enkaz vardır, cenaze vardır, bunun kaldırılması ve yaraların sarılması vardır. Hükümetin ve Meclisin öncelikli görevi bu olmalıdır. Bugün, bizden umut bekleyen, sorunlarına çözüm isteyen halkın, depremedelerin sesine kulak vermeliyiz, imdatlarına yetişmeliyiz, onların yaralarını saracak çözümler üretmeliyiz. Onları yağmurdan, çamurdan, kardan ve kıstan kurtaracak, sıcak odaya, sıcak aşa kavuşturacak tedbirlerin alınması için çalışmalıyız ve gayret sarf etmeliyiz.

Değerli milletvekilleri, Türkiye Cumhuriyeti Devleti dîmdik ayaktadır. Halk "devlet nerede" diye isyan etmekle, Türkiye Cumhuriyeti Devletini kastetmemektedir; organize olmadığından, kendi dertlerine, çarelerine yetişen olmadığı için bağınımlardır. Yoksa, Türk Halkı, devletini sever; çünkü, Türk Devleti, her işin üstesinden gelecek büyük bir devlettir.

Anayasamıza, kanunlarımıza ve Meclis İçtüzüğümlüze göre, hükümetimiz, halkımızın menfaatları, huzur ve refahı için çalışacağına göre, bırakın bu inadı, dayatma yasayı, halkın acılarıyla ilgili yasalarla uğraşalım. Yeter artık, geri çekin bu tasarımı; sosyal barışı sağlayalım, uzlaşmayı sağlayalım, tekyürük, tekbilek olalım, halkın tam desteğini ve uzlaşmasını sağlayarak getirelim. Bu yolda yapılan yoğun uyarılara, ikazlara ve tepkilere rağmen nedir bu inadınız? Sizi, bu inattan, deprem felaketi bile vazgeçiremediyse, kim vazgeçirecek?

Değerli milletvekilleri, bakın, Doğru Yol Partisi olarak, size gerekli ikazları, uyarıları yaptık. Meclis çalışmalarını protesto ettik. Kürsülerde, halkla bütünleşen konuşmalar yapıp, tepkilerde bulduk. Yeter artık, aklımızı başımıza almamız için, cumhuriyetin kurucusu, halk adamı Atatürk'ün Kurtuluş Savaşını ve böyle felaketleri yaşayıp, bunların üstesinden gelmeyi bilen halkımızı size hatırlatmak ve böylece belki insafa gelip, bu yasa tasarısını geri çekmenizi sağlamak için, son uyarıda bulunuyorum:

Korkma sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak,
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak,
O benimdir, o benim milletimindir ancak.
Çatma, kurban olayım, çehreni ey nazlı hilâl!
Kahraman ırkıma bir gül; ne bu şiddet, bu celâl!
Sana olmaz, dökülen kanlarımız sonra helâl,
Hakkıdır, Hakka tapan milletimin İstiklal.
Saygılarımla Yüce Meclise. (Alkışlar)
BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Yıldırım.
İzmir Milletvekili Sayın Oktay Vural?.. Yoklar.
Van Milletvekili Sayın Fethullah Erbaş; buyurun efendim.

FETHULLAH ERBAŞ (Van) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ülkemizde bir deprem oldu; hakikaten, bütün milletimizi yasa boğdu. Şu anda, memleketin her köşesine onlarca, yüzlerce tabut gidiyor. Parlamentomuz burada bir kanun çıkarmaya, bundan sonra gelecek tedbirleri almaya devam ediyor. Elbette Parlatentonun hakkıdır, çalışacaktır, bundan sonraki kanunları da çıkacaktır; ancak, halkımızın, bir sıcak eli, şefkat elini tutması, milletvekillerimizin bölgelerinde ve bilhassa deprem bölgesinde, halkın psikolojik olarak kırıngnlığını, o şaşkınlığını gidermesi lazım.

Bir an önce bu yasa çalışmalarının bitirilmesi lazım. Halk, en azından, milletvekillerini, depremden mağdur olan, şu anda açırta, yağmurun altında bulunan vatandaşlarımızın yanında görmek istiyor.

Şu anda, Emek Platformu dediğimiz işçiler de artık yok, eylem yapacak güçleri de yok. Bu depremde eylem yapmayı, milletimize saygısızlık addettikleri için onlar da çekilip gitti. Ancak, bir tek şey var: Bu yasa ekinde de çıkabilir veya eylülün 15'inden sonra da çıkabilir, önemli bir şey değil; milletvekillerinin, bir an önce deprem bölgelerine gitmesi lazım, bir an önce kendi illerine gitmeleri lazım.

Bizim örfümüzdür, âdetimizdir, geleneğimizdir; her ölüye, depremde şehit olan her insanın taziyesine gidilir, cenazesine gidilir; ancak, Parlamento çalıştığı için, bütün milletvekillerimizin, gönülleri, kafaları orada; ancak, bedenleri burada.

Bu duygu ve düşüncelerle, hepimizi saygıyla selamlıyor, bu kanun tasarısının görüşmelerinin burada bitirilmesini, bütün milletvekillerinden istirham ediyor, Parlatentoyu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Erbaş.

Kayseri Milletvekili Sayın Salih Kapusuz?.. Yok.

Erzurum Milletvekili Sayın Aslan Polat?.. Yok.

Konya Milletvekili Sayın Veysel Candan?.. Yok.

Samsun Milletvekili Sayın Musa Uzunkaya?.. Yok.

Antalya Milletvekili Sayın Mehmet Zeki Okudan?.. Yok.

Sayın milletvekilleri, 51 inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 51 inci madde kabul edilmiştir.

Müteakip 52 nci maddeyi okutuyorum:

İşsizlik ödeneği ödenmesinde hak düşürücü nedenler

MADDE 52. – İşsizlik ödeneği almakta iken;

a) Kurumca teklif edilen mesleklerine uygun ve son çalıştıkları işin ücret ve çalışma koşullarına yakın ve ikamet edilen yerin belediye mücavir alanı sınırları içinde bir işi haklı bir nedene dayanmaksızın reddeden,

b) İşsizlik ödeneği aldığı sürede gelir getirici bir işte çalıştığı veya herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşundan gelir veya aylık aldığı tespit edilen,

c) Kurum tarafından önerilen meslek geliştirme, edindirme ve yetiştirme eğitimini haklı bir neden göstermeden reddeden veya kabul etmesine karşın devam etmeyen,

d) Haklı bir nedene dayanmaksızın Kurum tarafından yapılan çağrılar zamanında cevaplamayan, istenilen bilgi ve belgeleri öngörülen süre içinde vermeyen,

Sigortalı işsizlerin işsizlik ödenekleri kesilir.

Ancak (c) ve (d) bendlerinde öngörülen ödeneklerin kesilme gerekçesinin ortadan kalkması halinde, işsizlik ödeneği ödenmesine yeniden başlanır. Şu kadar ki bu suretle yapılacak ödemenin süresi başlangıçta belirlenmiş olan toplam hak sahipliği süresinin sonunu geçemez.

Muyazzaf askerlik dışında herhangi bir nedenle silah altına alınanlarla hastalık ve analık nedeniyle geçici işgöremezlik ödeneği almaya hak kazanan sigortalı işsizlerin işsizlik ödeneklerinin ödenmesi bu durumların devamı süresince durdurulur.

Kurumun müfettişleri ile sigorta müfettişleri, bu Kanunun uygulanması ile ilgili olarak Kurumlarının görev alanlarına giren hususlarda teftiş, kontrol ve denetleme yetkisini haizdirler.

BAŞKAN – Fazilet Partisi Grubu adına, Rize Milletvekili Sayın Mehmet Bekaroğlu.

Buyurun Sayın Bekaroğlu.

FP GRUBU ADINA MEHMET BEKÂROĞLU (Rize) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; konuşmak için kürsiye gelmeden önce, Grup Başkanvekillerim tarafından uyarıldım; konuşmayı kısa kesmem söylendi. Orada, 5 dakika içerisinde düştümdüm, ne oluyor, ne yapıyoruz burada diye... Şu anda, böyle bir tasarıyı görtüşmeye, gerçekten şu Parlamentonun psikolojisi müsait değil. Psikolojisi derken, öyle herkes gibi, psikoloji, psikiyatri, ruh filan demiyorum. Ben, psikiyatri profesörüyüm. Geçen hafta, bir doktor arkadaşımız, korku, fobi, psikoz falan dedi; onun gibi de konuşmuyorum, bir uzman olarak konuşuyorum.

Dünden beri gözlem yapıyorum, arkadaşlarımla görtüşüyorum, muhalefet milletvekilleriyle, iktidar milletvekilleriyle görtüşüyorum. Gerçekten, şu anda, bu Parlamentonun kanun yapma yeteneği kalmamıştır. Niçin kalmamıştır; biraz evvel, Haymana merkez olmak üzere, 5 şiddetinde bir deprem olduğu söylendi. Koridorlarda arkadaşları gördüm, koşuşturuyorlardı; lojmanlara telefon ediyorlardı. Arkadaşlar, acaba Bursa'da mı oldu diye Bursa'yı aramaya çalışıyorlardı; Eskişehir'i aramaya çalışıyorlardı; panik içindeydiler. Böyle bir psikolojide, size soruyorum, Kanun yapılabilir mi? Hele hele, böyle bir psikolojide, milletin büyük bir kesiminin karşı olduğu, karşı olduklarını da, değişik eylemler ortaya koyarak göstermiş oldukları böyle bir kanun tasarısı, sosyal güvenlikle ilgili bu kanun tasarısı çıkarılabilir mi? Gerçekten, bunu soruyorum. Bu sorulara "evet" diyorsanız, devam edin.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Bekaroğlu.

Doğru Yol Partisi Grubu adına, Ankara Milletvekili Sayın Saffet Arıkan Bedük; buyurun efendim.

DYP GRUBU ADINA SAFFET ARIKAN BEDÜK (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Sosyal Güvenlik Yasa Tasarısının, özellikle, işsizlik sigortasıyla ilgili maddelerinde, gerçekten, fevkaledede güzel bir çalışma, hazırlık ve değerlendirmeler yaptım. Bu hazırlık çalışmalarımı, isterdim ki, Meclisle paylaşabileyim; ama, itiraf edeyim ki, bende o psikoloji, bende o ruh kalmadı. Niye kalmadı; ben, şu anda, bir taraftan, Marmara Bölgesini düşünürken... Samimi söylüyorum, hiç el sallamayın, çok içten söylüyorum; bir Ankara Milletvekili olarak söylüyorum; şurada sorumlu bir insan olarak söylüyorum; Ankara Valiliği yapmış olan bir kişi olarak da söylüyorum... Şu anda vatandaşlar sokaklarda duruyor ve beni, telefonla arıyorlar. Bir taraftan, Haymana'da da acaba ne oldu diye soruyoruz; çünkü, biraz evvel vuku bulan depremin merkezi Haymana. Ben, Haymana'yı arıyorum; acaba orada bir şey var mı diye. Oraya gideceğim, diğer milletvekili arkadaşlarımız da gidecekler. Allah aşkına yapmayalım.. Yani, bu şartlarda, bu atmosferde, bu depremin olduğu anda, daha yarım saat önce Haymana'da vuku bulan ve merkezi Haymana olan bir bel-

dede... Benim Ankara milletvekili arkadaşların var diğer bütün partilerde... Herkesin inancı orada, herkesin vicdanı orada, herkesin kafası orada, yüreği orada; onun için, ben, başka bir şey söylemeyeceğim.

Gerçekten, üstülerek ifade etmek istiyorum; bir Ankara milletvekili olarak, bütün Ankaralıları, Haymanalıları geçmiş olsun dileklerimi söylüyorum, diliyorum. Allah, bir daha böyle bir müsibet başınıza getirmesin; Allah, bu büyük milletimizi korusun diyorum ve sizlerden temenni ediyorum; gelin, bu Sosyal Güvenlik Yasa Tasarısını burada noktalayalım. Gidelim, bakalım, Ankaralıların arasına girelim; ilçelere gidelim bir bakalım.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

HASAN AKGÜN (Giresun) – Siz gidebilirsiniz Sayın Bedük.

SAFFET ARIKAN BEDÜK (Ankara) – Gideceğim...

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Bedük.

Söz sırası, Kırıkkale Milletvekili Sayın Nihat Gökbulut'ta. Sayın Gökbulut, konuşacak mısınız efendim?

NIHAT GÖKBULUT (Kırıkkale) – Konuşmayacağım.

BAŞKAN – Ankara Milletvekili Sayın Saffet Ankan Bedük?..

SAFFET ARIKAN BEDÜK (Ankara) – Konuşmayacağım.

BAŞKAN – Kayseri Milletvekili Sayın Salih Kapusuz?.. Yok.

Erzurum Milletvekili Sayın Aslan Polat?.. Yok.

Konya Milletvekili Sayın Veysel Candan?.. Yok.

Sayın milletvekilleri, 52 nci maddenin oylamasına geçiyorum: 52 nci maddeyi kabul edenler... Kabul etmeyenler... 52 nci madde kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, 53 üncü maddeyi okutuyorum:

Fonun kuruluşu, yönetimi, denetimi, gelirleri, giderleri ile mal ve alacaklarının tabi olacağı hükümler

MADDE 53. – Bu Kanunun gerektirdiği görev ve hizmetler için mali kaynak sağlamak, piyasa şartlarında kaynakları değerlendirmek, Kanunun öngördüğü ödemelerde bulunmak üzere "İşsizlik Sigortası Fonu" kurulmuştur.

Fon, Bakanın ve Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakanın önerisi üzerine müşterek kararname ile atanan birer temsilci ile en fazla işçi ve işvereni temsil eden işçi ve işveren konfederasyonları tarafından seçilen birer üyeden oluşan dört kişilik Fon Yönetim Kurulunun kararları çerçevesinde Kurum tarafından işletilir ve yönetilir. Üyelerin görev süresi 4 yıldır. İlk defa atanan ve seçilen üyelerden, ikinci yılın sonunda biri kamu, diğeri sosyal taraflardan kura sonucu belirlenen iki üyenin yerine yeni üye ataması ve seçimi yapılır. Süreleri biten üyeler yeniden seçilebilir. Üyeliklerde süre dolmadan herhangi bir sebeple boşalma olduğu takdirde, boşalan üyelikler için bunların görev sürelerini tamamlamak üzere 1 ay içinde atama veya seçim yapılır. Yönetim Kurulu Başkan ve üyelerinin görev süreleri dolmadan görevlerine son verilemez. Ancak atanmaları veya seçilmeleri için gerekli şartları kaybettikleri tespit edilenler ve görevleri ile ilgili olarak işledikleri suçlardan dolayı haklarında verilen mahkumiyet kararı kesinleşenler, süreleri dolmadan atanmalarındaki veya seçilmelerindeki usule göre görevden alınır. Fon Yönetim Kuruluna Bakanlık temsilcisi Başkanlık eder, Yönetim Kurulu üye tam sayısının salt çoğunluğu ile toplanır, kararların alınmasında oyların eşit olması durumunda Başkanın tarafı çoğunlukta sayılır.

Fon Yönetim Kurulu üyelerinin; Devlet memurluğuna atanabilme şartlarını taşımaları ve siyasi parti organlarında görevli bulunmamaları, ayrıca atama ile gelecek üyelerin hukuk, iktisat, maliye, finans, işletme, kamu yönetimi, sosyal politika veya iş hukuku dallarında en az lisans düzeyinde öğrenim yapmış olmaları zorunludur.

Toplantılara iştirak eden Yönetim Kurulu başkan ve üyeleri, her ay 8/6/1984 tarihli ve 233 Sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname kapsamındaki Kamu İktisadi Teşebbüsleri Yönetim Kurulu üyelerine tanınan mali haklardan yararlandırılırlar. Toplantıya katılmayan üyelerin ücretlerinden, Yönetim Kurulu Yönetmeliğine göre kesinti yapılır.

Fon Yönetim Kurulunun çalışmasına ve fon kaynaklarının değerlendirilmesine ilişkin usul ve esaslar; Bakanlık, Maliye Bakanlığı, Hazine Müsteşarlığı, T.C. Merkez Bankası ve Sermaye Piyasası Kurulu Başkanlığının müştereken hazırlayacakları ve Bakanlar Kurulunca çıkarılacak yönetmelikle belirlenir. Fon, Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu tarafından denetlenir.

Fonun;

A) Gelirleri;

- a) İşsizlik sigortası primlerinden,
- b) Bu primlerin değerlendirilmesinden elde edilen kazanç ve iratlardan,
- c) Fonun açık vermesi durumunda Devletçe sağlanacak katkılardan,
- d) Bu Kanun gereğince sigortalı ve işverenlerden alınacak ceza, gecikme zammı ve faizlerden,
- e) Diğer gelir ve kazançlar ile bağışlardan,

B) Giderleri;

- a) Sigortalı işsizlere verilen ödeneklerden,
- b) Hastalık ve analık sigortası primlerinden,
- c) Meslek geliştirme, edindirme ve yetiştirme eğitimi giderlerinden,
- d) İşsizlik sigortası hizmetlerinin yerine getirilebilmesi için Fon Yönetim Kurulunun onayı üzerine Kurum tarafından yapılan giderler ile hizmet binası kiralanması, hizmet satın alınması, bilgisayar, bilgisayar yazılım ve donanımı alınması, Yönetim Kurulu üyelerinin ücret ve yolluk ödemelerinden,

Oluşur.

Bu fon bütçe kapsamı dışında olup, gelirlerinden hiç bir şekilde kesinti yapılamaz ve Genel Bütçeye gelir kaydedilemez. Fon'un gelir ve giderleri üçer aylık dönemler halinde 1/6/1989 tarihli ve 3568 sayılı Kanuna göre ruhsat almış, denetim yetkisine sahip meslek mensubu Yeminli Mali Müşavirlere denetletirilerek denetim raporlarının sonuçları ilan edilir.

Fon; 26/5/1927 tarihli ve 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanunu, 8/9/1983 tarihli ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu ve 21/2/1967 tarihli ve 832 sayılı Sayıştay Kanununa tabi değildir. Fon gelirleri ile bu gelirlerle alınan mallar Kuruma aittir. Kurumun malları 9/6/1932 tarihli ve 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu ile 1/3/1926 tarihli ve 765 sayılı Türk Ceza Kanunu bakımından Devlet malı hükmünde olup, alacakları da Devlet alacağı derecesinde ayrıcalıktır. Fon, iktisadi işletmeleri dışında damga vergisi hariç her türlü vergi, resim ve harçtan muafır.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, beş siyasi parti grup başkanvekillerimizin müştereken almış oldukları karar gereğince, kanun tasarı ve tekliflerini sırasıyla görüşmek için, 25 Ağustos 1999 Çarşamba günü saat 10.00'da toplanmak üzere, birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati : 22.07

VI. - SORULAR VE CEVAPLAR

A) YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1. - *Erzincan Milletvekili Tevhit Karakaya'nun, 1999 mali yılı bütçe yatırım ödeneklerinden Erzincan İline ayrılan miktara ilişkin Maliye Bakanından sorusu ve Maliye Bakanı Sümer Oral'ın yazılı cevabı (7/230)*

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorularımın Maliye Bakanı Sayın Sümer Oral tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasına delaletlerinizi saygılarımla arz ederim.

8.7.1999

Tevhit Karakaya
Erzincan

1. Bakanlığınızın 1999 Mali Yılı Bütçe yatırım ödenekleri ne kadardır?
2. 1999 yılında Erzincan İline ayrılan yatırım ödenekleri, genel, katma ve bakanlığınızla ilgili özerk bütçeli daireler ve yatırımlar projeleri itibariyle ne kadardır?
3. Ayrılan ödenekler çerçevesinde Erzincan'daki mevcut yatırımların ne zaman tamamlanması öngörülmektedir?

T.C.

Maliye Bakanlığı

18.8.1999

Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğü

Sayı : B.07.0.BMK.0.11.600/15389

Konu : Yazılı soru önergesi

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : 19.7.1999 tarihli ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/230-872/02650 sayılı yazınız.

Erzincan Milletvekili Sayın Tevhit Karakaya'nın 7/230 esas no.lu yazılı soru önergesinde yer alan sorulara ait cevaplar aşağıda sunulmuştur.

1. Bakanlığınızın 1999 yılı yatırım ödeneği 4 trilyon 250 milyar TL.'dir.
2. Konsolide Bütçe 1999 yılı yatırım ödeneği 1.4 katrilyon TL.'dir. Yatırım programına göre Erzincan'da yapılacak kamu yatırımları için ayrılan ödenek tutarı 6 trilyon 448 milyar lira olup, planlanan yatırımların sektörler ve projeler itibariyle dökümü ekli tabloda gösterilmektedir. Bakanlığımıza bağlı Devlet Malzeme Ofisi ile T.C. Emekli Sandığının ise bu ilde bir yatırımı bulunmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Sümer Oral
Maliye Bakanı

ERZİNCAN

(Milyon TL)

PROJE NO	PROJE ADI	YER (İL ve İLÇESİ)	KARAKTERİSTİK	İŞİN BAŞLANGIÇ BİTİŞ TARİHİ	1998 YILI İNŞAAT KAPAK		1999 YATIRIMI			
					TARİHİ		TARİHİ			
					0 1 5	TOPLAM	0 1 5	TOPLAM		
SARAY SEKTÖRÜ (TOPLAM)					-	466660	-	137600	-	60000
ATATÜRK ÖLÜYERİSİ					-	466660	-	137600	-	60000
51160163	Erzincan Arg.ve İyg.Hast. (AP)	Erzincan	İng. (500 YL. 6800) n2. 7 Blok	1991-2001	-	466660	-	137600	-	60000
Diğer Kamu Hizmetleri Sektörü (Toplam)					-	674660	-	349732	-	20201
KÜTÜPHANE İZL. NO					-	22000	-	10000	-	5700
51607020	Kay. İhtiyaçları Yapanı (AP)	Erzincan	9173 2 Ünite	1991-99	-	12000	-	8000	-	17000
52070120	Sarar Köy. İqm. S. Y. P. (AP)	Erzincan	31177 3 Ünite	1998-2001	-	40000	-	2000	-	39000
SARAY VE TİCARET BAKANLIĞI					-	481660	-	206320	-	60001
53203120	Organize Sanayi Bölgesi (AP)	Erzincan-Herkaz	248 Pa	1990-97	-	251660	-	241660	-	20000
51110100	Küçük Sanayi Sitesi (İmalatçılar) (AP)	Erzincan-Herkaz	100 İy. Altyapı	1971-2000	-	34000	-	10000	-	16000
60110100	Küçük Sanayi Sitesi (AP)	Erzincan-Belçhiye	150 İy. Ç. Ok. Altyapı	1987-2001	-	60000	-	41600	-	2000
97111020	Küçük Sanayi Sitesi (AP)	Erzincan-Torcam	150 İy. Ç. Ok. Altyapı	1987-2002	-	60000	-	41600	-	2000
	Küçük Sanayi Sitesi (Deprem Nasar. İAP)	Erzincan-İmalatçılar Deprem Nasar. İsm. Ç. Ok. Altyapı		1997-2000	-	57000	-	10000	-	15000
İLERİ BAKANLIĞI İZL. NO					-	120000	-	60000	-	17000
53000000	Belediye İşleri (İz. İst. AP)	Erzincan-Herkaz	İnsaat	1993-2000	-	120000	-	60000	-	17000

T.B.M.M.

B : 56

24.8.1999

0 : 5

2. – İstanbul Milletvekili Bülent Akarcalı'nın, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinde ülkemiz aleyhine açılmış olan davalara ilişkin sorusu ve Adalet Bakanı Hikmet Sami Türk'ün yazılı cevabı (7/287)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorularımın Adalet Bakanı Sayın Hikmet Sami Türk tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Saygılarımla.

Bülent Akarcalı
İstanbul

1. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinde aleyhimize açılmış kaç dava vardır?
2. Kaç tanesi aleyhimize sonuçlanmıştır?
3. Kaç tanesi dostane çözüm yoluyla sonuçlanmıştır?
4. Şimdiye kadar döviz bazında kaç para tazminata mahkum edildik?
5. Bu davaları incelemek için Bakanlığınızda kaç görevli bulunmaktadır?
6. Bu görevlilerin eğitim veya nitelikleri nelerdir?
7. Kaç görevli bu davaları izlemek ve gereken girişimlerde bulunmak için Strasbourg'da bulunmaktadır?
8. Türkiye Davalarında kendini nasıl, kimlerle savunmaktadır?

T.C.

Adalet Bakanlığı
Bakan : 1439

17.8.1999

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı ifadeli, 27.7.199 tarihli ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/287-1045/2996 sayılı yazınız.

İlgi yazınız ekinde alınan, İstanbul Milletvekili Bülent Akarcalı tarafından Bakanlığınıza yöneltilen ve yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/287-1045 esas no.lu soru önergeseine verilen cevap örneği iki nüsha halinde ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Prof. Dr. Hikmet Sami Türk
Adalet Bakanı

Sayın Bülent Akarcalı
İstanbul Milletvekili
TBMM

Bakanlığınıza yönelttiğiniz ve yazılı olarak cevaplandırılmasını istediğiniz 7/287-1045 esas no.lu soru önergeseinin cevabı aşağıda belirtilmiştir.

Soru önergeseinin 1, 2, 3 ve 4 numaralı bölümleriyle ilgili hususlarda Bakanlığınızda mevcut bilgiler çizelge halinde ilişikte sunulmuş olup, 7 ve 8 numaralı bölümde yer alan hususlar, uluslararası sözleşmelerin uygulanmasından sorumlu Dışişleri Bakanlığının bilgisi dahilinde bulunmaktadır.

Soru önergeseinin 5 ve 6 numaralı bölümüyle ilgili olarak ise, Bakanlığınızda Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine yapılan başvuruların hazırlanmasında 2 adli yargı ve 2 idari yargı hâkimi olmak üzere 4 tetkik hâkimi görev yapmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Prof. Dr. Hikmet Sami Türk
Adalet Bakanı

T.C.
Adalet Bakanlığı
Uluslararası Hukuk ve Dış
İlişkiler
Genel Müdürlüğü

İnsan Hakları
Dosyası

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine Yapılan Başvurular
Hakkında İstatistiki Bilgiler
(26.7.1999 tarihi itibarıyla)

Not : Avrupa İnsan Hakları Komisyonu ve Mahkemesine, Türkiye aleyhinde 3880 başvuru yapılmıştır. Davaların çoğu kişisel başvurular olup, 2250 tanesi Güney Kıbrıs'lı Rumların başvurularındır. Bireysel başvurular dışında, ülkemiz aleyhine Danimarka'nın bir devlet başvurusu ile Güney Kıbrıs Rum Kesiminin 4 üncü defa yaptığı bir devlet başvurusu da bulunmaktadır. Söz konusu başvurular sonucunda Divan ve Delegeleer Komitesi tarafından 45 karar çıkartılmış olup, bunların 4 tanesi Türkiye lehine, 41 tanesi ise Türkiye aleyhindedir. Ayrıca toplam 6 başvuru, dostane çözüm ile sonuçlandırılmıştır. Türkiye lehine sonuçlanan 4 başvurunun konuları, yaşam hakkı, mülkiyet, din ve vicdan özgürlüğü ve gözaltı süresinin uzunluğu ile köttü muameledir.

Dışişleri Bakanlığından alınan verilere göre:

Sıra No.	Başvuruların Konusu	Sayısı
1	Güney Kıbrıs Rum Kesiminden yapılan başvurular	2 250
2	Kamulaştırma bedellerinin geç ödenmesi	455
3	Köy yakma ve boşaltma	418
4	İşkence ve gözaltı süresinin uzunluğu	350
5	Kayıp-faili meçhul ve yaşam hakkı	134
6	Düşünce ve ifade özgürlüğü	75
7	Adil yargılama	94
8	Y.A.Ş. Kararıyla TSK'dan uzaklaştırılan subaylar	62
9	Mülteci başvurusu	22
10	Sendika hakkı ve parti kapatma	13
11	Devlet başvurusu	2
12	Yürürlükte olmayan kanun uygulaması	2
13	Aile hayatı ve konut hakkı	3
	Toplam	3 880

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararları

(26.7.1999 tarihi itibarıyla)

Dışişleri Bakanlığından alınan verilere göre:

Sıra	İhlal Edilen	Karar		
No.	Adı ve Soyadı	Madde	Açıklama	Tarihi
1	Yağcı ve Sargın	Söz. 6/1.-5/3 Mad.	Adil Yargılama, kişi güvenliği	8.6.1995
2	Sadi Mansur	Söz. 6/1.-5/3 Mad.	Adil Yargılama, kişi güvenliği	8.6.1995
3	Mitap/Müftüoğlu	Söz. 6/1.- Mad.	Adil Yargılama, kişi güvenliği	25.3.1996
4	Yüksel Yağız	Zaman açısından yetkisizlik		4.8.1996
5	Akduvar ve Diğerleri	Söz. 25/1-8.1. Protokol 1. Mad.	Kişisel başvuruyu engelleme, mülkiyet hakkı	16.9.1996
6	Zeki Aksoy	Söz.3.-5/3.-13. Mad.	Kötü muamele, kişi güvenliği, hak arama özgürlüğü	18.12.1996
7	Loizidou	1. Protokol 1. Mad.	Mülkiyet hakkı	28.7.1998
8	Faruk Kalaç	—	İhlal bulunmadığı	1.7.1997
9	Akkuş	1. Protokol 1. Mad.	Mülkiyet hakkı	9.7.1997
10	Şükran Aydın	Söz. 3.-13. Mad.	Kötü muamele	25.9.1997
11	Sırrı Sakık ve Diğerleri	Söz. 5/3.-5/4.-5/5 Mad.	Kişi güvenliği	26.11.1997
12	Mehdi Zana	Söz. 6/1-6/3-c. Mad.	Adil Yargılama	25.11.1997
13	Azize Menteş	Söz. 8.-13. Mad.	Hak arama özgürlüğü	28.11.1997
14	Birleşik Komünist Parti	Söz. 11. Mad.	Dernek kurma hakkı	30.1.1998
15	Mehmet Kaya	Söz. 13.-2. Mad.	Yaşam hakkı, hak arama özgürlüğü	19.2.1998
16	Koçeri/Kurt	Söz. 5.-3.-13.-25/1. Mad.	Kişi güvenliği, kötü muamele, hak arama özgürlüğü	25.5.1998
17	İsmet Gündem	—	İhlal bulunmadığı	25.5.1998
18	Keje Selçuk ve İsmet Asker	Söz. 8. 3.13. Mad. 1 Pro. 1. Mad.	Aile hayatının korunması, kötü muamele, hak arama	24.4.1998
19	Sosyalist Parti	Söz. 11. Mad.	Toplantı ve dernek kurma özgürlüğü	25.4.1998
20	Salih Tekin	Söz. 3. 13. Mad.	Kötü muamele yasağı, hak arama özgürlüğü	9.6.1998
21	İbrahim İncal	Söz.10.-6/1. Mad.	Düşünce açıklama özgürlüğü, adil yargılama	9.6.1998
22	Hüseyin Güleç	Söz. 2. Mad.	Yaşam hakkı,	27.7.1998

Sıra	İhlal Edilen	Karar
No.	Adı ve Soyadı	Tarihi
	Madde	Açıklama
23	Muharem Ergi Söz. 2., 13., 25/1	Yaşam hakkı, hak arama özgürlüğü kişisel başvuruyu engelleme 28.7.1998
24	Haşim Eşref Yaşa Söz. 2. - 13. Mad.	Yaşam hakkı , hak arama özgürlüğü 2.9.1998
25	Hüseyin Demir ve Diğerleri Söz. 5/3. Mad.	Kişi güvenliği 23.9.1998
26	Gülten Aytekin —	İhlal bulunmadığı 23.9.1998
27	Mevlüt Aka 1. Protokol. 1. Mad.	Mülkiyet hakkı 23.9.1998
28	M. Cengiz Çıraklar Söz. 6. ve 4. Mad.	Adil yargılama 28.10.1998
29	Sariye Oğur Söz. 2.	Yaşam hakkı 20.5.1999
30	Mehmet Erdagöz (2) —	İhlal bulunmadığı 22.10.1997
31	Günay Arslan Söz. 10	Düşünce açıklama özgürlüğü 8.7.1999
32	Hüseyin Karataş Söz. 10.-6	Düşünce açıklama özgürlüğü, adil yargılama 8.7.1999
33	Haluk Gerger Söz. 10.-6	Düşünce açıklama özgürlüğü, adil yargılama 8.7.1999
34	Selma Tanrıkululu Söz.2., 13., 25/1	Yaşam hakkı, hak arama özgürlüğü, kişisel başvuruyu engelleme 8.7.1999
35	Fikret Başkaya ve Mehmet Selim Okçuoğlu Söz. 10.-6	Düşünce açıklama özgürlüğü, adil yargılama 8.7.1999
36	İzzet Çakıcı Söz. 2. 3. 5, 13	Kişi güvenliği, kötü muamele, hak arama özgürlüğü 8.7.1999
37	Ümit Erdoğan ve Selami İnce Söz. 10	Düşünce açıklama özgürlüğü 8.7.1999
38	Münir Ceylan Söz. 10	Düşünce açıklama özgürlüğü 8.7.1999
39	Edip Polat Söz. 10	Düşünce açıklama özgürlüğü 8.7.1999
40	Ahmet Zeki Okçuoğlu Söz. 10 ve 6. Mad.	Düşünce açıklama özgürlüğü, adil yargılama 8.7.1999
41	Yücel Özdemir ve Kamil Tekin Sürek Söz. 10.-6/1	Düşünce açıklama özgürlüğü, adil yargılama 8.7.1999
42	Kamil Tekin Sürek (1) Söz. 10. -6	Düşünce açıklama özgürlüğü, adil yargılama 8.7.1999

Sıra No.	Adı ve Soyadı	İhlal Edilen Madde	Açıklama	Karar Tarihi
43	Kamil Tekin Sürek (2) Söz. 10. -6		Düşünce açıklama özgürlüğü, adil yargılama	8.7.1999
44	Kamil Tekin Sürek (3) Söz. 10. -6		Düşünce açıklama özgürlüğü, adil yargılama	8.7.1999
45	Kamil Tekin Sürek (4) Söz. 10. -6		Düşünce açıklama özgürlüğü, adil yargılama	8.7.1999

Türkiye Aleyhine Delegation Komitesinden Çıkan Kararlar

1	Mehmet Erdagöz (1) Söz. 3	Kötü muamele	22.9.1997
2	Salih Çetin Söz. 6/1. Mad.	Adil yargılanma	24.9.1997
3	Molin İnşaat 6/1. Mad.	Adil yargılama	

Not : 26 Temmuz 1999 tarihi itibari ile Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine, Türkiye aleyhine yapılan başvurular sonucu, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi tarafından 45 karar çıkmış olup, bunlardan 4 tanesi Türkiye lehinedir.

Dışişleri Bakanlığından alınan verilere göre :

Sıra No.	Konularına Göre İhlal Kararları	Miktar
1	Yaşam hakkı	7
2	İşkence ve kötü muamele	6
3	Gözaltı stresinin uzunluğu	4
4	Tanesi adil yargılama	6
5	Tanesi parti kapatma	2
6	Ev ve köy yakma	3
7	Kamulaştırma	2
8	Mülkiyet	1
9	İfade özgürlüğü	13
Toplam :		44

Türkiye Aleyhine Delegation Komitesi ile Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinden Çıkan Kararlar Sonucunda Ödenen ve Ödenecek Olan

Tazminatlara Ait Çizelge

(26.7.1999 tarihi itibariyle)

Dışişleri Bakanlığından alınan verilere göre :

Sıra No.	Dayanın Adı	Tazminatın Tayin Edildiği İhlal	Ödenen Tarih	Hükmedilen Tazminat Miktarı	Ödenen Miktar (TL.)
1	Erdagöz-1	Kötü muamele	1995	310 000 FF	2 916 237 000 TL.
2	Kutlu ve Sargın-2	Adil yargılanma	1995	128 000 FF	1 204 124 000 TL.
3	Sadi Mansur	Adil yargılanma	1995	45 893 FF	431 730 000 TL.

Sıra No.	Davanın Adı	Tazminatın Tayin Edildiği İhlal	Ödenen Tarih	Hükmedilen Tazminat Miktarı	Ödenen Miktar (TL.)
4	Mitap ve Müftüoğlu	Adil yargılanma	1997	175 000 FF	3 346 500 000 TL.
5	Akdivar ve diğerleri	Köy yakma	1998	179 202 İng. ST	3 602 194 000 TL.
6	Zeki Aksoy	Kötü muamele	1997	366 172 FF	8 090 564 000 TL.
7	Sariye Akkuş	Kamulaştırma	1997	6 048 USD - 8 968 FF	885 014 000 TL.
8	Şükran Aydın	Kötü muamele	1998	37 360 İng. ST.-19 145 FF	20 350 388 000 TL.
9	Sırrı Salak ve diğ.	Uzun gözaltı	1997	400 000 FF	9 166 192 000 TL.
10	Azize Menteş	Kötü muamele	1997	245 779 FF	
				92 000 İng. ST	Ödenmedi
11	TBKP Dosyası	Parti kapatma	1998	120 000 FF	4 554 111 000 TL.
12	Mehdi Zana	Adil yargılanma	1998	49 020 FF	Ödenmiştir
13	Yüksel Yağız	Kötü muamele	1998	225 000 FF	Ödenmiştir
14	Mehmet Kaya	Yaşam hakkı	1998	27 000 İng. ST	Ödenmiştir
15	Salih Çetin	Adil yargılanma	1998	32 000 İng. ST	3 924 878 000 TL.
16	Molin İnşaat	Adil yargılanma	1998	70 000 FF	Ödenmiştir
17	Asker ve Selçuk	Ev yakma	1999	32 093 FF	6 593 457 000 TL.
18	Koçeri Kurt	Yaşam hakkı	1998	40 000 İng.ST-27 763 FF	4 386 000 000 TL.
19	Sosyalist Parti	Parti kapatma	1998	100 000 FF	4 543 476 000 TL.
20	Salih Tekin	Kötü muamele	1998	25 000 İng. ST	4 603 100 000 TL.
21	Hüseyin Güleç	Yaşam hakkı	1998	60 000 FF	3 069 135 000 TL.
22	İbrahim İncal	İfade özgürlüğü, ve DGM tarafsızlığı	1998	45 000 FF	2 114 745 000 TL.
23	Muharrem Ergi	Yaşam hakkı	1998	18 000 İng. ST	7 742 134 000 TL.
24	Loizidou Davası	Mülkiyet	1998	875 000 USD	Ödenmedi
25	Demir-Kaplan-Süsin	Uzun gözaltı	1998	70 000 FF	3 839 982 000 TL.
26	Mevlüt Aka	Kamulaştırma	1999	10 557 USD	3 945 930 000 TL.
27	Haşim Eşref Yaşa	Yaşam hakkı	1998	18 000 İng. ST	8 116 924 000 TL.
28	Sariye Oğur	Kamulaştırma	1999	111 170 FF	Ödenmedi
29	Günay Arslan	Düşünce açıklama özgürlüğü	1999	66 000 FF	2 992 500 000 TL. Ödenmedi
30	Hüseyin Karataş	Düşünce açıklama özgürlüğü	1999	60 000 FF	3 990 000 000 TL. Ödenmedi
31	Haluk Gerger	Düşünce açıklama özgürlüğü adil yargılama	1999	60 000 FF	3 990 000 000 TL. Ödenmedi

Sıra No.	Davaın Adı	Tazminatın Tayin Ödenen Edildiği İhlal Tarih	Hükmedilen Tazminat Miktarı	Ödenen Miktar (TL.)
32	Selma Tanrikulu	Düşünce açıklama özgürlüğü, adil 1999 yargılama	30 000 İng. ST	20 010 000 000 TL. Ödenmedi
33	Fikret Başkaya	Yaşam hakkı, hak arama öz. Kişisel, 1999 Bşv. engelleme	127 400 FF	8 472 100 000 TL. Ödenmedi
34	Mehmet Selim Okçuoğlu	Düşünce açıklama özgürlüğü, adil 1999 yargılama	77 400 FF	5 147 100 000 TL. Ödenmedi
35	İzzet Çakıcı	Düşünce açıklama özgürlüğü, adil 1999 yargılama	59 035 İng. ST	39 376 345 000 TL. Ödenmedi
36	Ümit Erdoğan	Kişî güvenliği, kötü muamele, hak arama özgürlüğü 1999	40 000 FF	2 660 000 000 TL. Ödenmedi
37	Selami İnce	Düşünce açıklama 1999 özgürlüğü	32 004 FF	2 128 266 000 TL. Ödenmedi
38	Münir Ceylan	Düşünce açıklama 1999 özgürlüğü	55 000 FF	3 657 500 000 TL. Ödenmedi
39	Edip Polat	Düşünce açıklama 1999 özgürlüğü	20 000 FF	4 595 337 000 TL. Ödenmedi
40	Ahmet Zeki Okçuoğlu	Düşünce açıklama 1999 özgürlüğü	60 000 FF	3 990 000 000 TL. Ödenmedi
41	Yücel Özdemir Kamil Tekin Sürek	Düşünce açıklama 1999 özgürlüğü, adil yargılama	98 000 FF	6 517 000 000 TL. Ödenmedi
42	Kamil Tekin Sürek(1)	Düşünce açıklama 1999 özgürlüğü, adil yargılama	10 000 FF	665 000 000 TL. Ödenmedi
43	Kamil Tekin Sürek(2)	Düşünce açıklama 1999 özgürlüğü, adil yargılama	58 000 FF	3 857 000 000 TL. Ödenmedi
44	Kamil Tekin Sürek(3)	Düşünce açıklama 1999 özgürlüğü, adil yargılama	15 000 FF	997 500 000 TL. Ödenmedi
45	Kamil Tekin Sürek(4)	Düşünce açıklama 1999 özgürlüğü, adil yargılama	48 000 FF	3 192 000 000 TL. Ödenmedi

Ödenen ve Ödenecek Olan Toplam Miktar
(26.7.1999 tarihi itibariyle)

Dışişleri Bakanlığından alınan verilere göre:

	Toplam Ödenen Tazminat Miktarı	Toplam Ödenecek Olan Tazminat Miktarı
Türk Lirası	107 426 815 000 TL	Amerikan Doları 788 643 USD
Fransız Fransı	344 020 FF	Fransız Fransı 1 294 923 FF
İngiliz Sterlini	27 000 İng. ST	İngiliz Sterlini 181 035 İng. ST

Avrupa İnsan Hakları Komisyonu Önünde
Yapılan Dostane Çözümler
(26.7.1999 tarihi itibariyle)

Dışişleri Bakanlığından alınan verilere göre:

Sıra No.	Davanın Adı	Dostane Çözüm Miktarı	TL. Cinsinden Ödeme Miktarı	Ödeme Emri
1	TKP'li/Hazar ve Açık başvuruları	345 000 FF	516 082 050 TL	1992
2	Kutlu ve Sargın başvuruları	1 093 110 FF	2 607 068 000 TL	1993
3	Gündoğan ve Müştak başvuruları	1 200 000 FF	4 414 128 TL	1994
4	Çağırğa başvurusu	150 000 FF	1 393 500 000 TL	1995
5	Abdullah Sur başvurusu	115 000 FF	3 848 475 000 TL	1997
6	İşi yok ve diğerlerinin başvuruları	3 163 100 FF 8 124 İng. ST	—	1998

Not : Dostane çözüm içi toplam 578 570 ABD \$ karşılığı 160 495 318 000 TL. ödenmiştir.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Hükümetimiz Hakkında
Vermiş Olduğu İhlal Kararlarının İller İtibariyle Dağılımı

Dışişlerinden alınan verilere göre:

Sıra No.	İllerin Adı	Sayı
1	Adana	1
2	İstanbul	14
3	Edirne	1
4	Ankara	5
5	Diyarbakır	11
6	Mardin	2
7	Sinop	2
8	Bingöl	1
9	İzmir	3
10	Şırnak	3
11	GKRY (Kıbrıs Rum Kesimi)	1
Toplam :		44

3. - Konya Milletvekili Özkaz Öksüz'ün, tekstil ve konfeksiyon sektöründe yaşanan krize ilişkin Devlet Bakanından sorusu ve Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Devlet Bahçeli'nin yazılı cevabı (7/306)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorularımın Devlet Bakanı Sayın Recep Önal tarafından yazılı olarak cevaplandırılması hususunda gereğini arz ederim.

Özkaz Öksüz
Konya

1998 yılında itibaren ülkemizde baş gösteren ekonomik krizden özellikle ihracatımızda lokomotif görevi üstlenmiş olan tekstil ve konfeksiyon sektörü daha çok etkilenmiş, bir çok fabrika ve işyeri kapanmış, buna bağlı olarak da binlerce işimiz işten çıkarılmıştır. Trilyonlarca yatırım heba olmuştur. Tekstil ve konfeksiyon sektöründeki bu krizi aşmak için;

Soru 1. 1998 yılı başından bu zamana kadar tekstil ve konfeksiyon sektöründeki krizi önlemeye yönelik Hükümetiniz tarafından ne gibi çalışmalar yapılmıştır?

Soru 2. 1998 yılı başından bu zamana kadar tekstil ve konfeksiyon sektöründe faaliyet gösteren şirketlere teşvik kredisi verilmiş midir?

Soru 3. Verilmişse bu teşviklerden hangi firmalar hangi şartlarda yararlandırılmıştır?

Soru 4. 16.12.1998 tarih ve 98/12234 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı kapsamında Çukobirlik'ten faizsiz ve 6 ay vadeli olarak hangi firmalar lif pamuk alımı yapmışlardır? Her bir firma Çukobirlik'ten dolar bazında ne kadar lif pamuk alımı yapmıştır?

T.C.

Başbakanlık

17.8.1999

Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcılığı

Sayı : B.02.0.001/00402

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : a) 29.7.1999 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-1257 sayılı yazınız.

b) Devlet Bakanlığı (Sayın Recep Önal)'nın 3.8.1999 gün ve B.02.0.004(16)2309 sayılı yazısı.

İlgi a ve b yazıları ekinde gönderilen ve cevaplandırılması isteği ile sunulan Konya Milletvekili Özkaz Öksüz'e ait 7/306-1122 esas no.lu yazılı soru önergesine verilen cevap ekte gönderilmektedir.

Bilgilerinize arz ederim.

Dr. Devlet Bahçeli
Devlet Bakanı ve
Başbakan Yardımcısı

T.C.

Başbakanlık

13.8.1999

Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı

(İktisadi Sektörler ve Koordinasyon

Genel Müdürlüğü)

Sayı : B.02.1.DPT.0.08.02/101/2930

Konu : Soru önergesi

Devlet Bakanlığı ve Başbakan Yardımcılığına

(Sayın Dr. Devlet Bahçeli)

İlgi : Devlet Bakanlığının (Sayın Recep Önal) 3.8.1999 tarih ve B.02.0.004/(16)2309 sayılı yazısı ve ekleri.

İlgide kayıtlı yazı ile Konya Milletvekili Sayın Özkan Öksüz'ün Devlet Bakanı Sayın Recep Önal'a yönelttiği 7/306-1122/3180 sayılı yazılı soru önergesinin değerlendirilmesi istenmektedir.

Söz konusu soru önergesinde yer alan Soru 1'e ilişkin bilgiler aşağıda sunulmaktadır:

İhracata dönlük olması nedeniyle, dünyadaki gelişmelerden en çok etkilenen sektörlerden biri dokuma ve giyim sanayii olmuştur.

1998 yılında yaygınlaşan global kriz sonucunda dünya ticaret hacmi yüzde 2 oranında daralmış ve ortaya çıkan yoğun rekabet ortamında ihrac fiyatları düşmüştür. Özellikle 1998 yılı üçüncü üç aylık döneminde (Temmuz-Eylül) krizin ağırlaşmasıyla birlikte rakiplerimiz olan uzakdoğu ülkelerinin ihracatlarında önemli düşüşler gözlenmiştir. Bu dönemde ihracat daralması Çin Halk Cumhuriyetinde yüzde 1,2, Singapur'da yüzde 15,1, Hong-Kong ve Tayvan'da yüzde 10,4 olmuştur.

Buna rağmen, 1998 yılında Türkiye'nin tekstil ve hammaddeleri ihracatı bir önceki yıla göre yüzde 8,6, hazır giyim ihracatı yüzde 10,3 artmıştır.

1995 yılından başlayarak yoğun yatırımlar yapılması sonucunda bu sektörde teknolojinin büyük ölçüde yenilenmesi ve kapasitenin artması ile rekabet gücü olumlu yönde etkilenmiştir. 1996 yılında ülkemiz dünyada tekstil ve konfeksiyon sanayiine en fazla yatırım yapan ülkeler arasında ilk sıralarda yer almıştır. Ancak, yapılan bu yoğun yatırımlara karşın iç ve dış talebin aynı oranda artmamasının etkisiyle, sektörde kapasite kullanım oranı ve kâr marjları düşmüştür. Bunun sonucunda, yatırım ve işletme sermayesi ihtiyaçlarını kısa vadeli finansman kaynaklarıyla karşılayan firmalar malî sorunlarla karşılaşmışlardır.

Firmaların finansman krizini aşmalarına yardımcı olmak amacıyla aşağıdaki önlemler alınmıştır:

İhracat kredileri ile ilgili olarak kapatılmayan ihracat taahhütleri 17.11.1998 tarihli Bakanlar Kurulu Kararıyla 1999 yılına kadar ertelenmiştir. Bu Kararla; 1.10.1998 tarihi itibariyle kapatılmayan ihracat taahhüdünün gerçekleştirilmeyen bölümünün;

a) 1.10.1998-31.12.1998 tarihleri arasında % 45'inin gerçekleştirilmesi veya

b) 1.10.1998-31.12.1998 tarihleri arasında en az % 25'ini gerçekleştiren firmaların bakiye taahhütlerinin % 30'unun 31.3.1999 tarihine kadar gerçekleştirmeleri halinde, kullanılan krediye ilişkin ihracat taahhüdünün müteyyide uygulanmaksızın kapatılması imkânı getirilmiştir.

- 1.12.1998 tarihli Bakanlar Kurulu Kararıyla Eximbank'ın ticarî bankalardan kullandığı kredilerde, ödenen yüzde 5 oranındaki banka ve sigorta muameleleri vergisi kaldırılmıştır. Böylece ihracatçıya kullandırılan kredilerin maliyeti dışılmıştır.

- İhracatçıların girdi maliyetlerinde düşüş sağlamak amacıyla indirimli KDV teminatı uygulaması Maliye Bakanlığının 10 Eylül 1998 tarihli tebliği ile yürürlüğe konulmuştur. Bu tebliğ ile;

a) Son üç takvim yılı itibariyle ihracatları her bir yıl için 5 milyon doları geçen veya

b) Son beş takvim yılı itibariyle ihracatları her bir yıl için 1 milyon doları geçen ihracatçıları da indirimli (% 10) KDV teminat uygulaması kapsamına dahil edilmiştir.

- Tekstil sanayiinin bazı alt sektörlerde son yıllarda önemli miktarda kapasite oluştuğu göz önüne alınarak, Yatırım Teşvik Kararı uygulanmasında bu sektörlerde tevsiî ve yeni yatırımlara 1998 yılı ikinci yarısından itibaren Hazine Müsteşarlığı Teşvik ve Uygulama Genel Müdürlüğüne teşvik verilmediği anlaşılmaktadır.

- İhracatçıların finansman ihtiyacının karşılanması amacıyla Eximbank'ın sermayesinin ve kaynaklarının artırılması yoluna gidilmiştir.

– Bakanlar Kurulunun 16.12.1998 tarih ve 98/12234 sayılı kararı ile tekstil sektörünün finansman sıkıntısı nedeniyle karşılayamadığı hammadde ihtiyacının karşılanması için Tarım Satış Birlikleri tarafından stoklarında bulunan lif pamuğun, satış tarihindeki dünya fiyatları üzerinden, bedeli ABD doları cinsinden belirlenmek suretiyle 6 aya kadar vadeli ve faizsiz olarak, üretiminde pamuk kullanan sanayiciye satılabilmesi sağlanmıştır.

– 20.4.1999 tarih ve 23672 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan “İhracatı Teşvik Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (İhracat : 99/1)” ile, ihracatçıların vergi, resim, harç uygulamasına ilişkin sorunlarını çözen mevzuat düzenlemeleri yapılmıştır.

– 20.2.1999 tarih ve 23617 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan “Dahilde İşleme Rejimi Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (İhracat : 99/2)” ile, ihracatçıların finansman maliyetlerinin düşürülmesine yönelik olarak dahilde işleme rejimi kapsamında yapılacak ithalatın gümrük teminatları yüzde 100'den yüzde 10'a indirilmiştir.

Soru 2 ve soru 3 ile ilgili olarak, teşvik uygulamalarını yürüten Hazine Müsteşarlığından bilgi temin edilebileceği düşünülmektedir.

Soru 4'le ilgili olarak Sanayi ve Ticaret Bakanlığında bilgi istenmiştir. İstenen bilginin gelmesini müteakip tarafınıza konu hakkında ayrıca bilgi verilecektir.

Bilgilerinize arz ederim.

Prof. Dr. Orhan Güvenen
Müsteşar

4. – *Erzincan Milletvekili Tevhit Karakaya'nın, Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesinde yarım kalmış yatırımlara ilişkin sorusu ve Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Devlet Bahçeli'nin yazılı cevabı (71307)*

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorularımın Devlet Bakanı Sayın Recep Önal tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasına delaletlerinizi saygıyla arz ederim.

22.7.1999

Tevhit Karakaya
Erzincan

54 üncü Hükümet döneminde, Resmi Gazete'de de yayınlanarak yürürlüğe giren uygulamayla Doğu ve Güneydoğudaki yarım kalmış yatırımların tamamlanıp, ekonomiye kazandırılması amacıyla en az % 75'i tamamlanan yatırımlara yüz milyara kadar kredi kullanma hakkı getirilmişti.

1. Bu uygulama çevresinde bugüne kadar Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgesinde hangi kuruluşlara ne kadar kredi imkânı sağlanmıştır?

2. Hükümetinizce Doğu ve Güneydoğu Anadolu'da yarım kalmış yatırımların tamamlanması konusunda ne gibi teşvik ve tedbirler düşünülmektedir?

T.C.

Başbakanlık

17.8.1999

Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcılığı

Sayı : B.02.0.001/00400

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : a) 29.7.1999 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-1257 sayılı yazımız.

b) Devlet Bakanlığı (Sayın Recep Önal)'nın 3.8.1999 gün ve B.02.0.004(16)2309 sayılı yazısı.

İlgi a ve b yazılan ekinde gönderilen ve cevaplandırılması isteği ile sunulan Erzincan Milletvekili Tevhit Karakaya'ya ait 7/307-1124 esas no.lu yazılı soru önergesine verilen cevap ekte gönderilmektedir.

Bilgilerinize arz ederim.

Dr. Devlet Bahçeli
Devlet Bakanı ve
Başbakan Yardımcısı

Erzincan Milletvekili Sayın Tevhit Karakaya'nın yazılı soru önergesi ve cevapları

Soru 1. Bugüne kadar Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesinde yarım kalmış yatırımlara ne kadar kredi imkânı sağlanmıştır?

Cevap 1. Yarım kalmış ve işletme sermayesi yetersizliği nedeni ile işletmeye geçememiş tesislerin faaliyete geçirilmesi için 1996 yılında çıkarılan 96/8995 sayılı Karamame çerçevesinde 122 firmaya 4,5 trilyon TL tahsis edilmiştir. Firmaların il bazında talepleri, tahsis tutarları ve taleplerin sektörel bazda dağılımları Tablo : 1, 1A, 1B ve Tablo : 2, 2A, 2B'de verilmiştir.

1999 yılında Bakanlar Kurulu Kararı ile çıkarılan 99/12477 sayılı karar çerçevesinde ise 10.8.1999 tarihi itibarıyla 51 firmaya 8,4 trilyon TL tahsis edilmiştir. Firmaların il bazında talepleri, tahsis tutarları ve taleplerin sektörel dağılımları Tablo : 3, 3A, 3B, 3C, 3D, 3E'de verilmiştir.

Soru 2. Hükümetinizce Doğu ve Güneydoğu Anadolu'da yarım kalmış yatırımların tamamlanması konusunda ne gibi teşvik ve tedbirler düşünülmektedir?

Cevap 2. Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerinde yarım kalmış ve işletme sermayesi yetersizliği nedeniyle işletmeye geçememiş yatırımların ekonomiye kazandırılması amacıyla 26.2.1999 tarih ve 99/12477 sayılı Karar, 5.3.1999 tarih ve 23630 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe konulmuştur. Anılan kararda 1999 Mali Yılı için 10 trilyon TL., 2000 Mali Yılı için ise 20 trilyon TL. olmak üzere 30 trilyon TL tahsis edilmiştir.

Bu karar çerçevesinde, her bir firma itibarıyla 300 milyar TL'yi aşmamak üzere yatırım ve/veya işletme kredisi tahsis edilmesi öngörülmektedir. Yatırım kredisinin faiz oranı % 20, işletme kredisinin faiz oranı ise % 30'dur. Yatırım kredileri iki yıl ödemesiz toplam beş yılda, işletme kredileri ise bir yıl ödemesiz toplam üç yılda geri ödenmektedir.

Karar kapsamında yer alan iller şunlardır: Adıyaman, Ağrı, Ardahan, Bayburt, Batman, Bingöl, Bitlis, Diyarbakır, Elazığ, Erzincan, Erzurum, Gümüşhane, Hakkâri, Hatay, Iğdır, Kars, Mardin, Muş, Ordu, Siirt, Sivas, Şanlıurfa, Şırnak, Tunceli, Van ve Yozgat.

**TABLO 1 : 96/8905 KAPSAMINDA BAŞVURAN ŞİRKETLERİN
İLLERE GÖRE DAĞILIMI**

İLİN ADI	FİRMA SAYISI	TALEP EDİLEN KREDİ (Milyar TL)		
		YATIRIM	İŞLETME	TOPLAM
ADYAMAN	21	695	870	1.565
AĞRI	3	90	185	275
ARDAHAN	6	385	434	819
BATMAN	26	214	1.540	1.755
BİNGÖL	4	100	200	300
BİTLİS	7	100	180	280
DIYARBAKIR	32	625	1.919	2.544
ELAZIĞ	41	1.195	1.642	2.837
ERZURUM	33	1.110	1.657	2.767
ERZİNCAN	13	342	356	698
HAKKARI	1	0	100	100
İGDIR	2	0	125	125
KAHRAMANMARAŞ	57	2.060	2.992	5.052
KARS	14	185	672	857
MALATYA	27	1.080	1.246	2.326
MARDİN	37	548	2.439	2.987
MUŞ	4	100	200	300
SİİRT	24	955	985	1.940
SİVAS	12	314	395	709
TUNCELI	5	175	190	365
VAN	17	360	985	1.345
ŞANLIURFA	31	1.282	1.180	2.462
ŞIRNAK	2	0	145	145
TOPLAM	419	11.916	20.635	32.552

Not : Başvuru aşamasında kredi talebini belirtmeyen firmalar firma sayısında bulunmasına rağmen, tutarda yer almamaktadır.

(*) : 96/8905 Sayılı Karar kapsamında, 24 Şubat 1997 tarihine kadar Bankamıza başvuran Anonim + Limited Şirketler.

Kaynak : TKB

TABLO 1-A : 96/8905 KAPSAMINDA BAŞVURAN ANONİM ŞİRKETLERİN İLLERE GÖRE DAĞILIMI

İLİN ADI	FİRMA SAYISI	TALEP EDİLEN KREDİ (Milyar TL)		
		YATIRIM	İŞLETME	TOPLAM
ADYAMAN	19	635	825	1.460
ARDAHAN	2	15	160	175
AĞRI	4	325	294	619
BATMAN	10	0	817	817
BİNGÖL	4	100	200	300
BİTLİS	2			0
DİYARBAKIR	17	410	1.144	1.554
ELAZIĞ	19	491	654	1.145
ERZURUM	22	780	1.187	1.967
ERZİNCAN	12	342	356	698
HAKKARİ	1		100	100
İÇDİR	1		25	25
KAHRAMANMARAŞ	48	1.855	2.545	4.400
KARS	6	30	442	472
MALATYA	17	750	876	1.626
MARDİN	30	535	2.019	2.554
MUŞ	4	100	200	300
SİVAS	16	465	830	1.295
SİRT	6	175	235	410
TUNCELİ	4	75	165	240
VAN	9	180	595	775
ŞANLIURFA	8	177	520	697
ŞIRNAK	1		70	70
TOPLAM	262	7.440	14.259	21.699

Not : Başvuru aşamasında kredi talebini belirtmeyen firmalar firma sayısında bulunmasa rağmen, tutarda yer almamaktadır.

(*) : 96/8905 Sayılı Karar kapsamında, 24 Şubat 1997 tarihine kadar Bankamıza başvuran Anonim Şirketler.

Kaynak : TKB

TABLO 1-B : 96/8905 KAPSAMINDA BAŞURAN LIMITED ŞİRKETLERİN İLLERE GÖRE DAĞILIMI

İLİN ADI	FİRMA SAYISI	TALEP EDİLEN KREDİ (Milyar TL)		
		YATIRIM	İŞLETME	TOPLAM
ADYAMAN	2	60	45	105
ARDAHAN	1	75	25	100
AĞRI	2	60	140	200
BATMAN	16	214	723	938
BİNGÖL				
BİTLİS	5	100	180	280
DİYARBAKIR	15	215	775	990
ELAZIĞ	22	704	988	1.692
ERZURUM	11	330	470	800
ERZİNCAN	1	0	0	0
HAKKARİ				
İÇDİR	1	0	100	100
KAHRAMANMARAŞ	9	205	447	652
KARS	8	155	230	385
MALATYA	10	330	370	700
MARDİN	7	13	420	433
MUŞ				
SİVAS	8	490	155	645
SİRT	6	139	160	299
TUNCELİ	1	100	25	125
VAN	8	180	390	570
ŞANLIURFA	23	1.105	660	1.765
ŞIRNAK	1	0	75	75
TOPLAM	157	4.476	6.377	10.853

Not : Başvuru aşamasında kredi talebini belirtmeyen firmalar firma sayısında bulunmasına rağmen, tutarda yer almamaktadır.

(*) : 96/8905 Sayılı Karar kapsamında, 24 Şubat 1997 tarihine kadar Bankamıza başvuran Limited Şirketler.

Kaynak : TKB

TABLO 2 : TOPLAM (TKB + VAKIFBANK) ACIL DESTEK KREDİSİ TAHSİS VE ÖDEMELERİ

İLİN ADI	FİRMA SAYISI	TAHSİS EDİLEN TUTAR			FİRMA SAYISI	ÖDENEN TUTAR
		YATIRIM	İŞLETME	TOPLAM		
ADYAMAN	5	12.750	103.478	116.228	5	116.228
ARDAHAN	1		30.558	30.558	1	30.558
AĞRI	3		51.632	51.632	3	51.632
BATMAN	15		409.506	409.506	15	400.815
BİNGÖL	2		36.000	36.000	2	36.000
BITLİS	2		24.127	24.127	2	21.372
DIYARBAKIR	11	198.422	385.308	583.730	11	572.730
ELAZIĞ	8	81.200	186.421	267.621	8	244.021
ERZURUM	15	144.344	468.768	613.112	15	583.774
ERZİNCAN	5	75.000	140.650	215.650	5	169.150
HAKKARİ	1		39.656	39.656	1	39.656
İĞDIR	1		14.126	14.126	1	14.216
KAHRAMANMARAŞ	3		77.760	77.760	3	67.569
KARS	4	15.588	117.970	133.558	4	133.558
MALATYA	2		120.151	120.151	2	120.151
MARDİN	12		394.484	394.484	12	394.484
MUŞ						
ŞANLIURFA	7	12.084	401.280	413.364	7	411.148
ŞIRNAK	1		44.000	44.000	1	27.286
SİVAS	3		90.310	90.310	3	70.810
SİİRT	8	49.100	181.183	230.283	8	178.673
TUNCELİ	3	73.654	56.965	130.619	3	130.619
VAN	10	60.872	371.374	432.246	10	409.246
TOPLAM	122	723.014	3.745.707	4.468.721	122	4.223.695

Kaynak : TKB

TABLO 2-A : TÜRKİYE KALKINMA BANKASI ACIL DESTEK KREDİSİ (I) TAHSİS VE ÖDEMELERİ

(Birim : Milyon TL)

29.07.1999

İLİN ADI	FİRMA SAYISI	TAHSİS EDİLEN TUTAR			FİRMA SAYISI	ÖDENEN TUTAR
		YATIRIM	İŞLETME	TOPLAM		
ADYAMAN	3		85.820	85.820	3	85.820
ARDAHAN	1		30.558	30.558	1	30.558
AĞRI	2		43.700	43.700	2	43.700
BATMAN	5		121.091	121.091	5	121.091
BİNGÖL	2		36.000	36.000	2	36.000
BİTLİS						
DIYARBAKIR	8	198.422	268.808	467.230	8	459.230
ELAZIĞ	2	15.000	54.000	69.000	2	69.000
ERZURUM	11	121.848	326.843	448.691	11	445.785
ERZİNCAN	5	75.000	140.650	215.650	5	169.150
HAKKARİ	1		39.656	39.656	1	39.656
İĞDIR						
KAHRAMANMARAŞ	1		20.000	20.000	1	20.000
KARS	2		48.357	48.357	2	48.357
MALATYA	1		100.000	100.000	1	100.000
MARDİN	10		302.500	302.500	10	302.500
MUŞ						
ŞANLIURFA	2	12.084	104.228	116.312	2	114.096
ŞIRNAK	1		44.000	44.000	1	27.286
SİVAS	2		51.310	51.310	2	51.310
SİİRT	4	23.400	65.800	89.200	4	89.200
TUNCELİ	2		40.400	40.400	2	40.400
VAN	7		300.950	300.950	7	300.950
TOPLAM	72	445.754	2.224.671	2.670.425	72	2.594.088

Kaynak : TKB

TABLO 2-B : VAKIFLAR BANKASI ACIL DESTEK KREDİSİ TAHSİS VE ÖDEMELERİ

(Birim : Milyon TL)

29.07.1999

İLİN ADI	FİRMA SAYISI	TAHSİS EDİLEN TUTAR			FİRMA SAYISI	ÖDENEN TUTAR
		YATIRIM	İŞLETME	TOPLAM		
ADIYAMAN	2	12.750	17.658	30.408	2	30.408
ARDAHAN						
AĞRI	1		7.932	7.932	1	7.932
BATMAN	10		288.415	288.415	10	279.724
BİNGÖL						
BİTLİS	2		24.127	24.127	2	21.372
DİYARBAKIR	3		116.500	116.500	3	113.500
ELAZIĞ	6	66.200	132.421	198.621	6	175.021
ERZURUM	4	22.496	141.925	164.421	4	137.989
ERZİNCAN						
HAĞGARI						
İĞDIR	1		14.128	14.128	1	14.216
KAHRAMANMARAŞ	2		57.760	57.760	2	47.569
KARS	2	15.988	69.613	85.201	2	85.201
MALATYA	1		20.151	20.151	1	20.151
MARDİN	2		91.984	91.984	2	91.984
MUŞ						
ŞANLIURFA	5		297.052	297.052	5	297.052
ŞIRNAK						
SİVAS	1		39.000	39.000	1	19.500
SİİRT	4	25.700	115.383	141.083	4	89.473
TUNCELİ	1	73.654	16.565	90.219	1	90.219
VAN	3	60.072	70.424	131.296	3	108.296
TOPLAM	50	277.260	1.521.036	1.799.296	50	1.629.607

Kaynak : TKB

TABLO 3

TÜRKİYE KALKINMA BANKASI'NA
10.08.1999 İTİBARIYLA ADF-II İÇİN BAŞVURAN
ANONİM ŞİRKETLERİN İLLERİNE VE TALEPLERİNE GÖRE DAĞILIMI

SIRA NO	İL ADI	ŞİRKET SAYISI	TALEP (Milyon TL)		
			YATIRIM	İŞLETME	TOPLAM
1	ADİYAMAN	17	1.290.000	3.710.000	5.000.000
2	AĞRI	7	936.000	800.000	1.736.000
3	ARDAHAN	2	336.641	263.359	600.000
4	BATMAN	9	450.000	1.200.000	1.650.000
5	BAYBURT	1	85.000	150.000	235.000
6	BİNGÖL	2	380.000	145.000	525.000
7	BİTLİS	1	0	300.000	300.000
8	DİYARBAKIR	21	4.143.500	1.677.300	5.820.800
9	ELAZIĞ	19	2.358.919	2.555.750	4.914.669
10	ERZİNCAN	9	750.000	1.880.000	2.630.000
11	ERZURUM	18	2.300.615	2.857.560	5.158.175
12	GÜMÜŞHANE	2	40.000	560.000	600.000
13	HAKKARİ	1	0	300.000	300.000
14	HATAY	16	1.334.000	2.625.000	3.959.000
15	İĞDIR	3	530.000	370.000	900.000
16	KARS	13	1.699.862	1.898.845	3.598.707
17	MARDİN	31	2.128.995	6.619.000	8.747.995
18	MUŞ	6	750.000	950.000	1.700.000
19	ORDU	15	2.045.000	1.965.000	4.010.000
20	SİİRT	7	1.185.500	704.500	1.890.000
21	SİVAS	13	1.512.838	1.713.300	3.226.138
22	ŞANLIURFA	12	1.070.000	2.465.000	3.535.000
23	ŞIRNAK	1	200.000	100.000	300.000
24	TUNCELİ	2	100.000	400.000	500.000
25	VAN	9	1.005.000	1.470.000	2.475.000
26	YOZGAT	13	1.378.000	2.209.000	3.587.000
TOPLAM		250	28.009.870	39.888.614	67.898.484

TABLO 3-A

TÜRKİYE KALKINMA BANKASI'NA
10.08.1999 İTİBARIYLA ADF-II İÇİN BAŞVURAN
DiĞER ŞİRKETLERİN İLLERİNE VE TALEPLERİNE GÖRE DAĞILIMI

SIRA NO	İL ADI	ŞİRKET SAYISI	TALEP (Milyon TL)		
			YATIRIM	İŞLETME	TOPLAM
1	ADİYAMAN	3	120.000	760.000	880.000
2	AĞRI	1	200.000	100.000	300.000
3	ARDAHAN	1	300.000		300.000
4	BATMAN	4	420.000	615.000	1.035.000
5	BAYBURT	2	100.000	175.000	275.000
6	BİNGÖL	1	150.000	150.000	300.000
7	BİTLİS	3	20.000	460.000	480.000
8	DIYARBAKIR	11	1.637.325	1.260.000	2.897.325
9	ELAZIĞ	12	915.452	1.343.500	2.258.952
10	ERZİNCAN	1	75.000	0	75.000
11	ERZURUM	11	1.080.000	1.770.000	2.850.000
12	GÜMÜŞHANE	3	491.860	205.000	696.860
13	HAKKARİ				
14	HATAY	23	2.159.491	4.224.500	6.383.991
15	İGDIR	1	300.000		300.000
16	KARS	4	444.721	639.503	1.084.224
17	MARDİN				
18	MUŞ	1	150.000	150.000	300.000
19	ORDU	22	783.751	4.768.725	5.552.476
20	SIIRT				
21	SIVAS	7	475.961	1.350.000	1.825.961
22	ŞANLIURFA	10	910.000	1.895.000	2.805.000
23	ŞIRNAK				
24	TUNCELİ	1	100.000	200.000	300.000
25	VAN	4	660.000	540.000	1.200.000
26	YOZGAT	9	1.180.425	1.500.000	2.680.425
TOPLAM		135	12.673.986	22.106.228	34.780.214

TABLO 3-B

BAŞVURULARIN İLLERE GÖRE DAĞILIMI 10.08.1999				
SIRA NO	İL ADI	BAŞVURU SAYISI		
		A.Ş.	DİĞER	TOPLAM
1	ADIYAMAN	17	3	20
2	AGRI	7	1	8
3	ARDAHAN	2	1	3
4	BATMAN	9	4	13
5	BAYBURT	1	2	3
6	BİNGÖL	2	1	3
7	BITLİS	1	3	4
8	DIYARBAKIR	21	11	32
9	ELAZIĞ	19	12	31
10	ERZİNCAN	9	1	10
11	ERZURUM	18	11	29
12	GÜMÜŞHANE	2	3	5
13	HAKKARİ	1		1
14	HATAY	16	23	39
15	İGDIR	3	1	4
16	KARS	13	4	17
17	MARDİN	31		31
18	MİŞ	8	1	7
19	ORDU	15	22	37
20	SİRT	7		7
21	SİVAS	13	7	20
22	ŞANLIURFA	12	10	22
23	SİRNAK	1		1
24	TUNCELİ	2	1	3
25	VAN	9	4	13
26	YOZGAT	13	9	22
TOPLAM		250	135	385

TABLO 3-C

BAŞVURULARIN SEKTÖRLERE GÖRE DAĞILIMI 10.08.1999			
SEKTÖRLER	BAŞVURU SAYISI		
	A.Ş.	DİĞER	TOPLAM
GIDA	69	65	134
İNŞAAT MALZEMELERİ	36	14	50
TEKSTİL	30	7	37
YEM	21	6	27
SAĞLIK	10	3	13
KİMYA	3		3
EĞİTİM	5		5
TURİZM	20	7	27
ORMAN ÜRÜNLERİ	9	9	18
DİĞER	47	24	71
TOPLAM	250	135	385

TABLO 3-D

TÜRKİYE KALKINMA BANKASI'NA
10.08.1999 TARİHİ İTİBARIYLA ADF-II İÇİN BAŞVURAN
ANONİM ŞİRKETLERİN TAHSİS DURUMLARI (Milyon TL)

TOPLAM BAŞVURU SAYISI	TAHSİS YAPILAN				HAZINE MUSTEŞARLIĞINDAN BEKLENEEN				ODEME YAPILAN			
	ŞİRKET SAYISI	YATIRIM KREDİSİ	İŞLETME KREDİSİ	TOPLAM	ŞİRKET SAYISI	YATIRIM KREDİSİ	İŞLETME KREDİSİ	TOPLAM	ŞİRKET SAYISI	YATIRIM KREDİSİ	İŞLETME KREDİSİ	TOPLAM
250	51	3.889.303	4.478.988	8.368.291	5	155.118	110.000	265.118	17	300.932	1.012.465	1.313.397

T.B.M.M.

B: 56

24.8.1999

O: 5

TABLO 3-E

TÜRKİYE KALKINMA BANKASI'NA
10.08.1999 İTİBARIYLA ADF-II İÇİN BAŞVURAN
ANONİM ŞİRKETLERE TAHSİS EDİLEN KREDİLERİN İLLERİNE GÖRE DAĞILIMI

SIRA NO	İL ADI	ŞİRKET SAYISI	TAHSİS EDİLEN KREDİ		
			YATIRIM	İŞLETME	TOPLAM
1	ADIYAMAN	3	502.333	73.158	575.491
2	AĞRI	1	125.000	50.000	175.000
3	ARDAHAN	1	144.000	125.400	269.400
4	BATMAN	3	100.000	79.500	179.500
5	BAYBURT				0
6	BİNGÖL	1	146.100	51.000	197.100
7	BITLİS				0
8	DİYARBAKIR	4	757.200	45.000	802.200
9	ELAZIĞ				0
10	ERZİNCAN				0
11	ERZURUM	4	535.000	500.000	1.035.000
12	GÜMÜŞHANE				0
13	HAKKARİ	1		75.010	75.010
14	HATAY	2		479.920	479.920
15	İĞDIR	2	200.000	180.000	380.000
16	KARS	2	74.400	448.000	522.400
17	MARDİN	10	125.000	836.900	961.900
18	MUŞ	2	206.000	279.000	485.000
19	ORDU	2	229.000	198.000	427.000
20	SİİRT	5	214.770	325.200	539.970
21	SİVAS	3		325.200	325.200
22	ŞANLIURFA				0
23	ŞIRNAK				0
24	TUNCELİ				0
25	VAN	3	290.800	370.000	660.800
26	YOZGAT	2	239.700	37.600	277.300
TOPLAM		51	3.889.303	4.478.888	8.368.191

5. -- İstanbul Milletvekili Bülent Akarcalı'nın, Yalova-Armutlu'da inşaat izni verilen bir alanda ağaç kesimi yapıldığı iddiasına ilişkin sorusu ve Çevre Bakanı Fevzi AYTEKİN'in cevabı (7/308)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorularımın Çevre Bakanı Sayın Fevzi AYTEKİN tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Bülent Akarcalı
İstanbul

Yalova'nın Armutlu İlçesinde ağaçlar kesilerek, İhlas Holding'e SİT alanında denize sıfır 10 kat inşaata imar verildiği basında belirtilmektedir.

1. Bu ağaç kıyımı konusunda ne gibi tedbirler almayı düşünmektesiniz?

T.C.

Çevre Bakanlığı

Çevre Koruma Genel Müdürlüğü

Sayı : B.19.0.ÇKG.0.00.13.01/2133-6721

16.8.1999

Konu : Soru önergesi

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Genel Sekreterliğine
(Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı)

İlgi : a) 30.7.1999 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/308-1133/3219 sayılı yazınız.

b) 3.8.1999 tarih ve 1957/6267 sayılı yazımız.

c) Yalova Valiliği İl Çevre Müdürlüğü'nün 5.8.1999 tarih ve 332 sayılı faks yazısı.

İlgi (a) yazınız ekinde yer alan İstanbul Milletvekili Sayın Bülent Akarcalı'nın soru önergesi örneğinde; Yalova İli'nin Armutlu İlçesi'nde İhlas Holding'e 10 kat inşaata imar izni verildiği ve sözkonusu alanda ağaç kesimi yapıldığı belirtilmektedir.

İlgi (b) yazımız ile konu Yalova Valiliği İl Çevre Müdürlüğüne iletilerek, konunun yerinde incelenmesi ve Bakanlığımıza bilgi verilmesi talep edilmiştir. İhlas Holding'e ait pafta 39-40, ada 212, parsel 1'de bulunan alana 1999/16 sayılı yapı ruhsatı verildiği ve konunun ÇED kapsamında olduğu anlaşılmıştır. Bu gelişme üzerine; ÇED Yönetmeliği'nin 6 ncı maddesinin ihlal edildiği gerekçesi ile Yalova Valiliği tarafından 30.7.1999 tarih ve 38 sayılı olur yazıları ile aynı yönetmeliğin 28 inci maddesi gereğince faaliyet durdurulmuştur.

İlgi (b) yazımız gereği Yalova Valiliğince İl Çevre Müdürlüğümüz Başkanlığında bir komisyon kurularak faaliyet yerine gidilmiş ve faaliyetin son durumu tutanak altına alınmıştır. İlgi (a) yazımız ekinde yer alan ağaç kesimi şikayetlerine ait tutanakta ise; Saha içerisinde bulunan 30 kadar zeytin, ardıc, söğüt ve kavak ağaçlarının, form özellikleri değiştirilmeden ağaç sökmek için nakledildiği tespit edilmiştir.

Valilik Makamının ilgi (c) yazısında belirttiği gibi; faaliyeti durdurma kararı uygulanmaya başlanmış ve ilgili firmanın 4.8.1999 tarihinde ÇED sürecini başlatmak üzere İl Çevre Müdürlüğüne müracaat ettiği, ÇED Yönetmeliğinin ilgili maddeleri gereği ÇED Olumlu Belgesi alınıncaya kadar faaliyete izin verilmeyeceği Bakanlığımıza bildirilmiştir.

Bilgilerinize arz ederim.

Fevzi AYTEKİN
Çevre Bakanı

T.C.

Yalova Valiliği

İl Çevre Müdürlüğü

Sayı : B.19.4.İÇM.4.77.00.01/332

5.8.1999

Konu : Soru önergesi

Çevre Bakanlığına
(Çevre Koruma Genel Müdürlüğü)

İlgi : 2.8.1999 tarih ve 1957 sayılı emirleriniz.

İlimiz, Armutlu sınırları içerisinde İhlas Holdinge ait devre mülk ve konut yapımı ile ilgili duyumların alınması üzerine İl Çevre Müdürlüğü tarafından 6.7.1999 tarih ve 244 sayılı yazı yazılmış (Ek/1) ve yapılan faaliyetin ÇED kapsamında olup olmadığı sorulmuştur. Armutlu Kaymakamlığının 22.7.1999 tarih ve 680 sayılı cevabi yazılarında (Ek/2) İhlas Holding'e ait pafta 39-40, Ada 212, Parsel 1'de bulunan alana 1999/16 sayılı yapı ruhsatı verildiğini ve ÇED kapsamında olduğu belirtilmiştir. Bu gelişme üzerine; ÇED Yönetmeliğinin 6 ncı maddesinin ihlal edildiği gerekçesiyle Yalova Valiliği 30.7.1999 tarih ve 38 sayılı olur yazıları ile, aynı yönetmeliğin 28 inci maddesi gereği faaliyeti durdurmuştur. (Ek/3)

Çevre Bakanlığı, Çevre Koruma Genel Müdürlüğünün, Yalova Valiliği İl Çevre Müdürlüğüne gönderdiği 2.8.1999 tarih ve 1957 sayılı yazı emirleri doğrultusunda Yalova Valiliğince oluşturulan ve İl Çevre Müdürlüğü Başkanlığında kurulan komisyon, faaliyet yerine giderek durumu tespit etmiş ve tutanak altına almıştır. (Ek/4)

Armutlu İlçe Tarım Müdürü, Armutlu Orman İşletme Şefi, İl Bayındırlık ve İskân Müdürlüğünde görevli İnşaat Mühendisi ve İl Çevre Müdürlüğü Şube Müdürlüğünden oluşan komisyon faaliyet yerinde;

1. Sözkonusu faaliyetle ilgili ruhsat, belediyece imar planı tadilatından sonra verildiği,
2. Ruhsatın 1329 bağımsız bölüm için düzenlediği inşaatların, fiziki gerçekleştirme oranının % 1 düzeyinde olduğu,
3. İnşaat sahasının orman sınırları içerisinde olmadığı, arsa vasfında tapulu arazi olduğu,
4. Ancak, Orman İşletmesince sözkonusu araziye gelen irtibat yolu ile ilgili (ormanda kalan kısım) rapor yapıldığı (Ek/5), bu raporda ağaç kesilmeyeceğinin belirtildiği ve Orman Bakanlığınca verilen olur ile izin verildiği (Ek/6)
5. Yine aynı araziye gelen su izale hattı için de aynı şekilde Orman İşletmesince izin verildiği (Ek/7),
6. Orman İşletme Şefliğinin beyanlarına göre herhangi bir ağacın kesilmediği,
7. Saha içerisinde bulunan 30 kadar zeytin, ardıç, söğüt ve kavak ağaçlarının form özellikleri değiştirilmeden (ağaç sökmek için makinesi ile) başka yere nakledildiği,
8. İhlas Holdinge ait bu inşaatla yat yavaşma ve çekek yeri ile ilgili Bayındırlık ve İskân Bakanlığınca 4.5.1999 tarih ve 769 sayılı yazı ile müracaat edildiği, konu ile ilgili çalışmaların Bakanlık düzeyinde devam ettiği tespit edilmiştir.

Ayrıca Valilik Makamının faaliyeti durdurma kararı uygulanmaya başlanılmış olup, yönetmeliğin ilgili maddeleri gereği ÇED Olumlu Belgesi alınmaya kadar faaliyete izin verilmeyecektir. İlgili firma 4.8.1999 tarihinde ÇED sürecini başlatmak üzere İl Çevre Müdürlüğüne müracaatlarını yapmışlardır. (Ek/8)

Bilgilerinize arz ederim.

Nihat Özgöl
Vali

İhlas Holding A.Ş.

Tarih : 4.8.1999

Sayı : GM-KOOR/273-99

Konu : ÇED raporu hk.

Yalova Valiliği

(İl Çevre Müdürlüğüne)

İliniz Armutlu İlçesi, Bozburun mevkiinde bulunan Armutlu Tatil Köyü projemizde yapmayı tasarladığımız 1329 bağımsız bölüm ÇED kapsamı içinde değerlendirilmektedir. Bu sebeple müdürlüğünüzce meri mevzuat çerçevesinde ÇED yönetmeliğinin ilgili hükümleri uyarınca yer seçimi uygunluk belgesi verilmesini arz ederiz.

Saygılarımızla.

Adres :

İhlas Holding A.Ş.

Bab-ı ali cad. No : 23/1

Cağaloğlu/İST.

T.C.

Yalova Valiliği

İl Çevre Müdürlüğü

6.7.1999

Sayı : B.19.4.İÇM.4.77.00.01/244

Konu : ÇED kapsamına giren toplu konular

Armutlu Kaymakamlığına

Armutlu/Yalova

Bilindiği üzere 23.6.1997 tarih ve 23028 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan ÇED Yönetmeliğinin kapsamına giren faaliyetlerden birisi de "toplular halinde projelendirilen konutlar" dır. Bu yönetmeliğin Ek/2'de yer alan "Çevresel Etki Değerlendirmesi Ön Araştırma Uygulanacak Faaliyetler Listesinde" 16 ncı bölümün (c) fıkrasında 200 konut dahil 1000 konuta kadar olan toplu projeler yer almaktadır. 1000 konutun üzeri ise ÇED uygulanacak faaliyetler içerisinde.

Bu yönetmeliğin hükümleri gereği; Kaymakamlığınız sınırları içerisinde yer alan bu tür faaliyetler (toplular konut, tatil köyü, devre mülk, olimpiik spor köyü vb...) var ise en kısa zamanda İl Çevre Müdürlüğümüze bildirilmesi hususunu;

Bilgilerinize rica ederim.

Natuk Vahit Abbasoğlu

Vali Yardımcısı

Vali a.

T.C.

Armutlu Kaymakamlığı

Yazı İşleri Müdürlüğü

22.7.1999

Sayı : B054VLK477301-Ya.İş.22(İşl.18)/680

Konu : ÇED kapsamına giren toplu konutlar

Valilik Makamına

(İl Çevre Müdürlüğüne)

İlgi : Bİla tarih ve 244 sayılı yazınız.

İlgi yazınız gereğince, İlçemiz Belediye Başkanlığından alınan, 21.7.1999 gün ve Fen İşleri 1/2-428 sayılı yazıda "İlçemiz sınırları dahilinde sözkonusu ÇED Yönetmeliği kapsamında sadece İhlas Holdinge ait pafta 39-40, Ada 212 parsel 1'de bulunan 7.4.1999 tarih ve 1999/16 sayılı yapı ruhsatıyla başlanılan devremülk ve konut inşaatlarının bulunduğu" belirtilmiştir.

Bilgilerinize arz ederim.

Hayrettin Şahin
Kaymakam V.

TUTANAK

Çevre Bakanlığı, Çevre Koruma Genel Müdürlüğü'nün Yalova Valiliği İl Çevre Müdürlüğüne 2.8.1999 tarihinde gönderdiği T.B.M.M. Başkanlığı Genel Sekreterliği Kanunlar ve Kararlar Daire Başkanlığının, Yalova İli Armutlu İlçesi sınırları içerisindeki İhlas Holdinge ait inşaat ile ilgili soru önergesi üzerine;

Valiliğimiz 3.9.1999 tarihli talimatları üzerine sözkonusu yere gidildi. Dosyada ve yerinde yapılan incelemede,

İl Çevre Müdürlüğü'nce, Armutlu Kaymakamlığına 6.7.1999 tarih ve 244 sayılı ile ilçe sınırları içerisinde ÇED kapsamına giren toplu konut projelerinin olup olmadığı sorulmuş ve Armutlu Kaymakamlığına 22.7.1999 tarihinde Valiliğe Armutlu Belediyesinin ÇED Yönetmeliği kapsamında olan, İhlas Holdinge ait pafta 39-40 Ada 212 parsel 1'de bulunan 7.4.1999 tarih ve 1999/16 sayılı yapı ruhsatıyla inşaatlarının bulunduğu belirtilmiştir. 29.7.1999 tarihinde Müdürlüğümüze gelen bu yazıya istinaden Valiliğimiz 30.7.1999 tarihi onayı ile bu faaliyeti ÇED Yönetmeliğinin 28 inci maddesi uyarınca durdurma kararı almış ve İl Çevre Müdürlüğümüz aynı gün Armutlu Kaymakamlığına ve Belediye'ye faaliyeti durdurma yazısını yazmıştır.

Sözkonusu faaliyetle ilgili ruhsatın belediyece imar planı tadilatından sonra verildiği, ruhsatın 1329 bağımsız bölüm için düzenlendiği, inşaatların fiziki gerçekleşme oranının % 1 düzeyinde olduğu, inşaat sahasının orman sınırları içerisinde olmadığı, arsa vasfındaki tapulu arazi olduğu, ancak, Orman İşletmesince sözkonusu araziye gelen irtibat yolu ile ilgili (ormanında kalan kısım) rapor yapıldığı, bu raporda ağaç kesilmeyeceğinin belirtildiği ve Orman Bakanlığınca verilen Olur ile izin verildiği,

Yine aynı araziye gelen su isale hattı için de aynı şekilde Orman İşletmesince izin verildiği, Orman İşletme Şefi M. Mustafa Güner'in beyanına göre ayrıca herhangi bir ağacın kesilmediği,

Saha içerisinde bulunan 30 kadar zeytin, ardıç, söğüt ve kavak ağaçlarının form özellikleri değiştirilmeden (ağaç sökme makinası ile) başka yere nakledildiği,

Ayrıca İhlas Holdinge ait bu inşaatta yat yaşama ve çekek yeri ile ilgili Bayındırlık ve İskân Bakanlığına 4.5.1999 tarih ve 769 sayılı yazı ile müracaat edildiği, konu ile ilgili çalışmaların bakanlık düzeyinde devam ettiği tespit edilmiştir.

İşbu tutanak mahallinde tanzim edilerek müştereken imza altına alınmıştır.

3.8.1999

Bora Yalçın
İl Çevre Müdürü

Kenan Karabat
Armutlu İlçe Tarım Müdürü

Mustafa Güner
Armutlu Orman İşletme Şefi

Tayfur Kutlay
Bayındırlık ve İskân İl Müdürlüğü
İnş. Müh.

Abdullah Aydoğan
Çevre İl Müdürlüğü Şube Müdürü

Levent Öztürk
Armutlu Belediyesi Fen Memuru

T.C.

Yalova Valiliği

İl Çevre Müdürlüğü

Sayı : B.19.4.İÇM.4.77.00.01/38

30.7.1999

Konu : Olur

Valilik Makamına

Yalova

İlimiz, Armutlu İlçesi sınırları içerisinde bulunan ve pafta 39-40, Ada 212, Parsel 1'de İhlas Holding'e ait devre mülk ve konut inşaatlarının olduğu tespit edilmiştir.

ÇED Yönetmeliğinin Çevresel Etki Değerlendirmesi Uygulanacak Faaliyetler Listesinin (Ek-1) 28 inci bendine göre toplu halde projelendirilen konutlar (1000 ve üzeri) ve olimpik spor köyleri v.b. yine aynı yönetmeliğin Çevresel Etki Değerlendirmesi Ön Araştırması Uygulanacak Faaliyetler Listesinin (Ek-2) 16 ncı maddesinin (e) bendine göre ise : Toplu halde projelendirilen konutlar (200 konut dahil, 1000 konuta kadar) ÇED kapsamındadırlar.

ÇED Yönetmeliğinin 6 ncı maddesi aynen şöyledir. "Bu yönetmelik kapsamına giren bir faaliyeti gerçekleştirmeyi planlayan gerçek ve tüzel kişiler her türlü teşvik, onay, izin ve ruhsat almadan önce; kamu yatırımları Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı tarafından yatırım programına alınmadan, özel kesim faaliyetlerinde uygulama projeleri onaylanmadan veya mevzii imar planı onaylanmadan önce, Ek-1'deki faaliyetler için ÇED raporu, Ek-2'deki faaliyetler için ise ÇED Ön Araştırma Raporu hazırlamak, ilgili makamlara sunmak ve verilecek kararlara göre hareket etmekte yükümlüdürler.

Ek-1'deki faaliyetler için ÇED raporu hazırlanıp bakanlıktan faaliyet hakkında olumlu karar, Ek-2'deki faaliyetler için ise ÇED Ön Araştırma Raporu hazırlanıp Mahalli Çevre Kurulundan faaliyet hakkında "Çevresel Etkileri Önemsizdir" kararı alınmadıkça bu faaliyetler için hiçbir teşvik, onay, izin verilemez."

Bu durumda olan faaliyetlerin karşılaşıcağı fiili durumu ise yönetmeliğin 28 inci maddesi kapsamına almıştır. 28 inci madde aynen şöyledir. "Bu yönetmelik kapsamındaki faaliyetlerin, ÇED Olumlu Kararı veya Çevresel Etkileri Önemsizdir" kararını belirten yazıtı almadan başladığı tespit edildiğinde, faaliyet, mahallin en büyük mülki idare amirince durdurulur. Yönetmelik Hükümlerine göre gerekli işlemler tamamlanmadan durdurma kararı kaldırılmaz.

ÇED Olumlu Kararı verilen faaliyetler için ÇED Raporu ve ekleri hakkında verilen taahhütnameye uyulmadığının tespiti halinde, mahallin en büyük mülki idare amiri sözkonusu yükümlülüklerin yerine getirilmesi için bir defaya mahsus olmak üzere en fazla 30 günlük bir süre verir. Bu süre sonunda yükümlülüklerini yerine getirmeyen faaliyet sahibinin faaliyeti durdurulur. Yükümlülükler yerine getirilmedikçe durdurma kararı kaldırılmaz. Cezaî yükümlülükler saklıdır.

"Çevresel Etkileri Önemsizdir" kararı verilen faaliyetler için ÇED Ön Araştırma Raporu ve ekleri hakkındaki taahhütnameye uyulmadığının tespiti halinde yukarıdaki fıkra hükümleri uygulanır."

Yukarıda belirtilen hususların ışığı altında : İhlas Holding'in 1 500 konut inşaatına başladığı halde ÇED Olumlu Belgesi almadığı tespit edilmiştir. Bu nedenle ÇED Yönetmeliğinin 28 inci maddesi gereği faaliyetin durdurulmasını;

Tensipterinize arz ederim.

Uygun görüşle arz ederim.

30.7.1999

Natik Vahit Abbasoğlu

Vali Yardımcısı

Bora Yalçın
İl Çevre Müdürü

Olur

30.7.1999

Nihat Özgöl

Vali

İlçesi : Armutlu

Orman İşletme Müdürlüğü

Köyü :

Orman İşletme Şefliği

1. Talepte bulunan	:	İhlas İnşaat Anonim Şirketi
2. Talebin Konusu	:	İrtibat Yolu
3. Talep sahasının sınırları varsa koordinatları	:	Arka sahibededir.
4. Kadastro Durumu	:	Yapılmamıştır.
a) Orman Kadastro	:	Yapılmamıştır.
b) Tapulama	:	Yapılmamıştır.
5. Mülkiyet Anlaşmazlığı olup olmadığı	:	Yoktur.
6. Sahanın bulunduğu orman serilerinin adı	:	Armutlu
7. Korumalarda bölme numaraları	:	-
8. Baltalıklarda bölme numaraları	:	109,111
9. Meşçere Tipleri	:	
(Ağaç türü, gelişme çağı, kapalılık)	:	Ot, bküt
10. Eta miktarı (plan yoksa tahmini)	:	-
11. Sahalardan ağaç kesilip kesilmeyeceği	:	Kesilmeyecektir.
12. Talep edilen sahanın	:	
a) Genel alanı	:	420m ²
b) Orman sayılan alan	:	420m ²
c) Orman sayılmayan alan	:	-
13. Alınacak bedeller	:	Arka sahibededir.
14. Yapılacak bina ve tesislerin ormanlar dışında başka bir taşınmazda yapılmasının mümkün olup olmadığı	:	Olmamaktadır.
15. Talep sahası için daha önce başka bir müracaatın yapıp yapılmadığı	:	Yapılmadı
16. Sahanın Orman Kanunu dışındaki özel kanunlarla (Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma, Millî Park, Kıyı, Turizm, Çevre Kanunu gibi) ilgili olup olmadığı	:	Olmamaktadır.
17. Talebin ormancılık çalışmaları bakımından (Koruma, üretim, ağaçlandırma, silvikültür v.b) sakıncası bulunup bulunmadığı, bütünlüğü bozup bozmadığı	:	Bozmamaktadır.

18. Verilecek izin süresi : 49 Yıl
19. Varsa talep sahibinden istenecek hususlar : Taahhütnamede belirtilen hususlar
20. İzin verilmesinde veya verilmemesindeki kamu yararı : Kamu yararı vardır.

İzin verilmesinde herhangi bir sakınca bulunmamaktadır.

30.9.1998

Başkan
Hasan Akın
Yalova Orman İşl. Müd. Yardımcısı

Üye
M. Mustafa Güler
Armutlu İşl. Şefi

Üye
M. Haluk Pınaroğlu
Orman İşletme Müdürü
1.10.1998

Ahmet Ergin
Kadastro ve Mülkiyet Şube Müdürü
5.10.1998
Tetkik Edildi

Talat Bölükbaşı
Orman Bölge Müdürü
Tasdik Edildi

T.C.
Orman Bakanlığı
Orman Genel Müdürlüğü
Kadastro ve Mülkiyet Dairesi Başkanlığı
Sayı : KDM.5.0907-138/776

Bakanlık Makamına
Ankara

İstek Sahibi : İhlas Holding A.Ş.

Konu : İrtibat yolu yapımı için izin verilmesi

İnceleme Raporu : 5.10.1998 günlü rapor esas tutulmuştur.

Alanın Kullanma Amacı ve Yüzölçümü : 420 m²

Mevkii ve Orman Durumu : Bursa Orman Bölge Müdürlüğü Yalova İşletme Müdürlüğü, Armutlu şefliği ve serisi 109,111 no.lu bölmesi içindedir.

Konu yerinde inceletirilmiş olup, ilgili Orman İşletme Müdürlüğü ile Bölge Müdürlüğü tarafından uygun görülen rapor, kroki ve diğer eklerin incelenmesi sonrasında yukarıda mevkii, durumu, yüzölçümü ve kullanma amacı gösterilen orman parçasının istenilen amaca uygun olarak kullanılmasında kamu yararı bulunduğu görüşüne varılmıştır. Bu nedenle belirtilen orman alanı üzerinde yerleşme ve çalışma esaslarını düzenleyen örneği ekte sunulan taahhütnamede yazılı koşullarla ve diğer Kanun hükümleri saklı kalmak kaydıyla 6831 sayılı Orman Kanununun 73 üncü maddesi gereğince İhlas Holding A.Ş. lehine 25 yıl müddetle izin verilmesini olurlarınıza arz ederim.

Olur
12.10.1998
Ahmet Ar
Daire Başkanı

Ali Bahadır
Genel Müdür Yardımcısı
Bakan a.

Orman Bakanlığı
Orman Genel Müdürlüğü

Kadastro ve Mülkiyet Dairesi Başkanlığı

12.10.1998

H. No : KDM 5-0907-138/5170

U. No :

Konu : Talep sahibi lehine verilen izin ile taahhütname

Orman Bölge Müdürlüğüne

Bursa

İlgi : 5.10.1998 gün ve 09 Kd.29/2945 S.Y. nız.

Ekli taahhüt senedi örneğinde şartları ile mevkii yazılı (420 m² ormanlık saha üzerinde belirtilen tesislerin yapılması ve sahanın amacı uygun olarak kullanılması için 6831 sayılı Orman Kanununun 17 nci maddesinin 3 üncü fıkrası hükmüne müsteniden talep sahibi lehine (25) sene müddetle Orman Bakanlığınca izin verilmiştir.

İzin lehtarınca bu örneğe uygun, usulüne göre düzenlenmiş 3 nüsha taahhüt senedi alındıktan ve sahanın tesliminden sonra inşaata sahanın gayesine muvafık olarak kullanılmasına müsaade edilmesini, taahhüt senedi ve tesellüm tutanağından bir adedinin gönderilmesi ile verilen izinin ve alınacak bedellerin ilgili işletme ve bölgece izin defterine kayıt edilmesinin sağlanmasını, taahhüt senedinde kayıtlı bedellerin zamanında tahsili ile defterinin özel hanesine seneler itibariyle işlenmesini, tahsilat durumu hakkında bilgi verilmesini ve taahhüt senedi ahkâmına ilgililerce yerine getirilmesinin takibini rica ederim.

Genel Müdür adına

Ahmet Ar

Talep sahibi ve isteği :

Daire Başkanı

İhlas Holding A.Ş.

Su İsale Hattı İzin Raporu

İli : Yalova

Orman Bölge Müdürlüğü

İlçesi : Armutlu

Orman İşletme Müdürlüğü

Köyü : Merkez

Orman İşletme Şefliği

1. Talepte bulunan

: İhlas İnşaat Anonim Şirketi

2. Talebin konusu

: Su isale hattı

3. Talep sahasının sınırları varsa koordinatları

Batısı : Orman 1 y 55730

Doğusu : Orman z 90010

Kuzeyi : Orman 33 y 55665

Güneyi : Tapulu z 89042

4. Kadastro Durumu

:

a) Orman Kadastro

: Yapılmıştır.

b) Tapulama

: Yapılmıştır.

5. Mülkiyet Anlaşmazlığı olup olmadığı

: Yoktur.

6. Sahanın bulunduğu orman serile-
rinin adı : Armutlu serisi.
7. Korularda bölme numaraları : 74, 75, 119
8. Baltalıklarda bölme numaraları : 75
9. Meşçere tipleri
(Ağaç türü, gelişme çağı, kapalılık) : ....
10. Eta Miktarı (plan yoksa tahmini) : ..
11. Sahalardan ağaç kesilip kesilmeyeceği : Kesilmeyecektir.
12. Talep edilen sahanın
a) Genel alanı : 110612
b) Orman sayılan alan : 110612
c) Orman sayılmayan alan : -
13. Alınacak bedeller : ...
14. Yapılacak bina ve tesislerin ormanlar
dışında başka bir taşınmazda yapılmasının
mümkün olup olmadığı : Olmaktadır.
15. Talep sahası için daha önce başka bir
müracaatın yapılıp yapılmadığı : Yapılmadı.
16. Sahanın Orman Kanunu dışındaki özel
Kanunlarla (Kültür ve Tabiat Varlıklarını
Koruma, Millî Park, Kıyı, Turizm, Çevre
Kanunu gibi) ilgisi olup olmadığı, : ....
17. Talebin ormancılık çalışmaları bakı-
mından (Koruma, üretim, ağaçlandırma,
silvi kültür v.b) sakıncası bulunup bulun-
madığı, bütünlüğü bozup bozmadığı : Bozmamaktadır.
18. Verilecek izin süresi : 49 Yıl
19. Varsa talep sahibinden istenecek hususlar : Tahhütnamede belirtilen husustur.
20. İzin verilmesinde veya verilmemesindeki
kamu yararı : Kamu yararı vardır.
- İzin verilmesinde herhangi bir sakınca yoktur.

Başkan
Hasan Akın
Yalova Orman İşl. Müd. Yardımcısı

Üye
M. Mustafa Güler
Armutlu İşl. Şefi

Üye
M. Haluk Pınaroğlu
Orman İşletme Müdürü

3.12.1998
Tetkik Edildi
Ahmet Ergin
Kadastro ve Mülkiyet Şube Müdürü

Orman İşletme Müdürü
Tasdik Edildi
Talat Bölükbaşı
Orman Bölge Müdürü

T.C.
Orman Bakanlığı
Orman Genel Müdürlüğü
Kadastro ve Mülkiyet Dairesi Başkanlığı
Sayı : KDM.5.0907-143/1119

Bakanlık Makamına

İstek Sahibi : İhlas Holding A.Ş.
Konu : Su isale hattı yapımı için izin verilmesi
İnceleme Raporu : 10.12.1998 günlü rapor esas tutulmuştur.
Alanın Kullanma Amacı
ve Yüzölçümü : 1 106 m²
Mevkii ve Orman Durumu : Bursa Orman Bölge Müdürlüğü Yalova İşletme Müdürlüğü, Armutlu şefliği ve serisi 74, 75, 119 no.lu bölmesi içindedir.

Konu yerinde incelettirilmiş olup, ilgili Orman İşletme Müdürlüğü ile Bölge Müdürlüğü tarafından uygun görülen rapor, kroki ve diğer eklerin incelenmesi sonrasında yukarıda mevki, durumu, yüzölçümü ve kullanma amacı gösterilen orman parçasının istenilen amaca uygun olarak kullanılmasında kamu yararı bulunduğu görüşüne varılmıştır. Bu nedenle belirtilen orman alanı üzerinde yerleşme ve çalışma esaslarını düzenleyen örneği ekte sunulan taahhütnamede yazılı koşullarla ve diğer Kanun hükümleri, saklı kalmak kaydıyla 6831 sayılı Orman Kanununun 17/3 üncü maddesi gereğince İhlas Holding A.Ş. lehine 25 yıl müddetle izin verilmesini olurlarınıza arz ederim.

Olur
17.12.1998
Ahmet Ar
Daire Başkanı

Ali Bahadır
Bakan a.
Genel Müdür Yardımcısı

T.C.
Orman Bakanlığı
Orman Genel Müdürlüğü
Kadastro ve Mülkiyet Dairesi Başkanlığı
Sayı : KDMS-0907-143/6374

17.12.1998

Orman Bölge Müdürlüğüne
Bursa

İlgi : 11.12.1998 gün ve 09.Kd.29/3705 sayılı yazınız.

Ekli taahhüt senedi örneğinde şartları ile mevki yazılı (1.106) m² ormanlık saha üzerinde, belirtilen tesislerin yapılması ve sahanın amacına uygun olarak kullanılması için 6831 sayılı Orman Kanununun 17 nci maddesinin 3 üncü fıkrası hükümüne müsteniden talep sahibi lehine 25 yıl müddetle Orman Bakanlığınca izin verilmiştir.

İzin lehtarınca bu örneğe uygun, usulüne göre düzenlenmiş 3 nüsha taahhüt senedi alındıktan ve sahanın tesliminden sonra inşaata sahanın gayesine muvafık olarak kullanılmasına müsaade edilmesini, taahhüt senedi ve tesellüm tutanağından bir adedinin gönderilmesi ile verilen izin ve

alınacak bedellerin ilgili işletme ve bölgece izin defterine kayıt edilmesinin sağlanmasını taahhüt senesinde kayıtlı bedellerin zamanında tahsili ile defterinin özel hanesine, seneler itibarıyla işlenmesini, tahsilat durumu hakkında bilgi verilmesini ve taahhüt senedi ahkâmının ilgililerce yerine getirilmesinin takibini rica ederim.

Ahmet Ar
Genel Müdür a.
Daire Başkanı

6. — *Kayseri Milletvekili Salih Kapusuz'un, Türkiye'nin enerji üretimini ve tüketimi ile yatırımlarına ilişkin sorusu ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı ve Başbakan Yardımcısı M. C. Cumhur Ersümer'in yazılı cevabı (7/312)*

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki soruların Başbakan Yardımcısı, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Sayın M. C. Cumhur Ersümer tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını delaletlerinizle arz ederim.

Salih Kapusuz
Kayseri

Sorular :

1. Türkiye'nin enerji üretimi ve ihtiyacı nedir?
2. Türkiye'nin 2025 yılındaki enerji üretimi ve enerji ihtiyacının ne olması beklenmektedir.
3. Türkiye'nin enerji açığını kapatmak için yapacağı yatırımların türü ve miktarı nedir?
4. Türkiye'de şu anda yap-işlet veya başka şekillerde yapılan yatırım modeli ile yapılan enerji yatırım miktarı nedir? 2025 yılına kadar tüm değişik modellerle resmî veya özel yapılacak enerji yatırım miktarı ne olacaktır?
5. Özel sektörlü enerji sektörüne yönlendirmek ve teşvik etmek için neler yapılmaktadır. Bunların yatırım miktarları ne kadardır? Yapılmakta olan, yapılacak ve planlanan yatırımların listesi nedir? Yerleri nelerdir?

T.C.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı

Araştırma, Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığı

16.8.1999

Sayı : B.15.O.APK.0.23.300-1110.14534

Konu : Yazılı soru önergesi

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : TBMM Başkanlığının 30.7.1999 tarih ve KAN.KAR.MD.A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/312-1151/3256 sayılı yazısı.

Kayseri Milletvekili Sayın Salih Kapusuz'un tarafıma tevcih ettiği, 7/312-1151 esas no.lu yazılı soru önergesine ilişkin bilgiler hazırlanarak ekte gönderilmiştir.

Bilgilerinize arz ederim.

M. C. Cumhur Ersümer
Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı ve
Başbakan Yardımcısı

Kaysori Milletvekili Sayın Salih Kapusuz'un
Yazılı Soru Önergesi Cevabı (7/312-1151)

Soru 1, 2 :

- Türkiye'nin enerji üretimi ve ihtiyacı nedir?

- Türkiye'nin 2025 yılındaki enerji üretimi ve enerji ihtiyacının ne olması beklenilmektedir?

Cevap 1, 2 : Hızla sanayileşen bir ülke olan Türkiye'nin enerji ihtiyacı, büyüme hızının da üzerinde artmaktadır. Son on yıllık dönem ele alındığında, Türkiye'nin dünyada enerji ihtiyacı hızla artan ülkeler arasında yer aldığı görülmektedir. Ancak yerli kaynaklarımız ihtiyacımız olan enerjiyi karşılamakta yetersiz olup, ülkemizin ithal enerjiye olan bağımlılığı, yaşanan ekonomik gelişmeler doğrultusunda giderek artmaktadır.

1998 yılında toplam birincil enerji talebimiz 74.1 milyon TEP olmuş, bunun yaklaşık % 39'u yerli üretimle karşılanmıştır. Giderek azalan trend içerisinde, 2010 yılındaki 179 milyon TEP'lik talebin % 29'u ve 2020 yılında ise 318 milyon TEP'lik talebin ancak % 25'i yerli üretimle karşılanabilecektir.

Ülkemizin hali hazırda üzerinde çalışılan enerji planlaması 2020 yılını hedef almıştır. Enerji sektörümüzdeki en önemli husus elektrik enerjisi talebinin her hangi bir dar boğaza meydan vermeyecek şekilde güvenilir olarak karşılanmasıdır.

1998 yıl sonu itibariyle kurulu gücümüz 23.352 MW'a ulaşmıştır. Bu kurulu gücün 13.021 MW'ı termik, 10.307 MW'ı hidrolik ve 24 MW'ı ise rüzgar ve jeotermal santrallerden oluşmaktadır. Aynı yıl içerisinde termik santrallerimizden 68,7 milyar kwh, hidrolik santrallerimizden 42,3 milyar kwh olmak üzere toplam 111 milyar kwh elektrik enerjisi üretilmiştir. 3.3 milyar kwh elektrik enerjisi ithal edilmiş, 3 milyon kwh elektrik enerjisi ihraç edilmiştir. 1998 yılında tüketime sunulan elektrik enerjisi 114 milyar kwh olmuştur.

Ülkemiz elektrik enerjisi talebinin 2000'li yıllarda, yılda ortalama % 8-10 arasında artış göstermesi beklenmektedir. Öntümüzdeki yaklaşık yirmi yıllık dönem için yapılan talep tahminlerine göre; elektrik enerjisi talebinin 2005 yılında 200 milyar kwh'ye, 2010 yılında 300 milyar kwh'ye ve 2020 yılında ise 565 milyar kwh'ye yükselmesi beklenmektedir.

Soru 3 : Türkiye'nin enerji açığını kapatmak için yapacağı yatırımların türü ve miktarı nedir?

Cevap 3 : Öntümüzdeki yirmi yılda hızla artacak olan elektrik enerjisi talebini zamanında, güvenilir, ucuz ve kaliteli olarak karşılayabilmek için öncelikle üretim santrali yatırımlarının yerine getirilmesi zorunludur. Üretim santrallerine yapılacak yatırımların yanı sıra iletim ve dağıtım sistemlerine yapılması gereken yatırımlarla birlikte, yıllık toplam yatırım tutarı yaklaşık 4,5-5 milyar ABD doları düzeyine yükselmektedir. Bu boyuttaki yatırımların devlet imkânlarıyla yaşama geçirilmesi mümkün değildir. Bu nedenle Bakanlığımızca, Yap-İşlet-Devret (YİD), Yap-İşlet (YI), İşletme Hakkı Devri (İHD) ve Otoproduktör gibi modeller yardımıyla özel sektör yatırımlarının enerji sektörüne kanallanması için gereken düzenlemeler yapılmıştır.

Türkiye'nin elektrik enerjisi ihtiyacının güvenilir olarak karşılanabilmesi için 2020 yılına kadar mevcut kurulu güç yaklaşık 87 000 mw'lık bir kapasitenin ilave edilmesi gerekmektedir.

Soru 4 : Türkiye'de şu anda yap-işlet veya başka şekillerde yapılan yatırım modeli ile yapılan enerji yatırım miktarı nedir? 2025 yılına kadar tüm değişik modellerle veya özel yapılacak enerji yatırım miktarı ne olacaktır?

Cevap 4 : Yap-İşlet-Devlet (YİD) modeli kapsamında, Temmuz 1999 itibariyle toplam kurulu gücü 153 mw olan 8 hidroelektrik santral, 1390 mw kurulu gücünde dört doğal gaz santrali ve 7,2 mw kurulu gücünde bir rüzgar santrali işletmeye alınmıştır. Toplam kurulu gücü 892 mw olan 7 hidroelektrik santralin inşaatları sürdürülmekte olup, bunlardan 20 mw'lık iki HES, 1999 yılı sonlarında işletmeye alınacaktır.

Halen YİD modeli kapsamında inşaatları sürdürülen termik ve hidrolik santrallerimizin öngörülen toplam kurulu gücü 1 700 mw'tır. Çalışmaları ileri aşamada olan, Danıştayca onaylanan, Danıştay'da bekleyen tüm YİD projelerimizin gücü ise 5250 mw'tır. Bunların dışında değerlendirme çalışmaları süren 10 bin mw'ın üzerinde müracaat sözkonusudur.

Bakanlığım gerek YİD ve gerekse otoprodüktör modelleri ile rüzgar enerjisine dayalı üretim santrallerinin inşa edilmesini teşvik etmektedir. Bunun güzel örnekleri Çeşme-Alaçatı'da otoprodüktör modelinde işletmeye açılan 1.5 mw'lık rüzgar santrali ile yine Çeşme-Alaçatı'da Yap-İşlet-Devret modeli kapsamında işletmeye alınan 7,2 mw gücündeki rüzgar santralidir. Bu alanda hedefimiz, 2005 yılına kadar toplam elektrik enerjisi kurulu gücümüzün yaklaşık % 2'sini rüzgar enerjisinden karşılamaktır.

Yap-İşlet-Devret projeleri dışında, Bakanlığımca, 2010 yılına kadar Yap-İşlet Modeli kapsamında gerçekleştirilecek olan toplam 5810 mw kurulu gücündeki doğal gaz ve ithal kömüre dayalı termik santrallerin sözleşmeleri imzalanmıştır. 3,5-4 milyar ABD Doları yatırım tutarı ile gerçekleştirilecek olan bu projelerin 2003 yılından itibaren devreye alınması öngörülmüştür. Bu santrallerde üretilen yaklaşık 34 milyar kwh'lik elektrik enerjisi, ülkemizin 1998 yılındaki elektrik üretiminin yaklaşık üçte birine eşittir.

Bu modellerin dışında, özel sektörün kendi ihtiyacı olan enerjiyi üretmesi için otoprodüktör tesisi uygulanmasına devam edilmektedir. Halen otoprodüktör olarak üretim yapan 67 adet tesisin kurulu güçleri 1568 mw'a ulaşmış olup, yıllık enerji üretimleri 11 milyar kwh seviyesindedir.

Diğer taraftan, TEAŞ Genel Müdürlüğü Şubat 1997 tarihinde uluslararası bir nükleer santral ihalesine çıkmıştır. 15 Ekim 1997 tarihinde üç konsorsiyumdan teklif alınmıştır. Alınan tekliflerin değerlendirilmesi sürdürülmekte olup, 2007 yılında yaklaşık 3000 mw'lık bir nükleer kapasitenin devreye alınması öngörülmektedir.

Yukarıda da belirtildiği üzere gerek mevcut projeler gerekse de devreye alınacak yeni projeler ile 2020 yılına kadar 87 000 mw'lık kurulu gücün sisteme ilave edilmesi hedeflenmiştir. Bu yatırımların toplam tutarı 100 milyar doların üzerindedir.

Soru 5 : Özel sektörü enerji sektörüne yönlendirmek ve teşvik etmek için neler yapılmaktadır. Bunların yatırım miktarları ne kadardır? Yapılmakta olan, yapılacak ve planlanan yatırımlar listesi nedir? Yerleri nelerdir?

Cevap 5 : Bakanlığımca halen uygulanmakta olan Yap-İşlet-Devret, Yap-İşlet, İşletme Hakkı Devri ve Otoprodüktör modelleri ile özel sektörün enerji sektörüne yatırım yapması teşvik edilmektedir.

Özellikle YİD modeli ile yürütülen çalışmalar başta olmak üzere ihtiyaç duyulan yabancı yatırımcı ilgisi bazı yasal kısıtlamalara bağlı olarak beklenen ölçüde gerçekleşmemiştir.

Geride bıraktığımız 1998 yılında, işletmeye alınan elektrik enerjisi santrallerinin kurulu güç itibariyle yarısından fazlası tamamiyle özel sektör girişimciliğinde gerçekleştirilmiştir. Yasal mevzuattan kaynaklanan kısıtlamalar olmasa, bu oran çok daha yüksek olarak gerçekleşmiş olacaktı.

Ülke olarak, değişen Dünya'nın gerçeklerini görmek ve uluslararası entegrasyonun gereklerini yerine getirmek durumundayız. Türkiye 1980'li yıllardan beri serbest piyasa şartları ve özelleştirme alanında mesafe kaydetmeye çalışmaktadır. Ancak Anayasamızda özelleştirme ile ilgili hiçbir hükmün yer almaması, bu amaca dönük uygulamalar açısından güçlük doğuran bir husustur. Enerji, ulaştırma ve bayındırlık gibi temel alanlarda gereken altyapı yatırımlarını hızla tamamlayabilmek için Anayasal ve yasal mevzuatta gereken değişikliklerin yapılması gerekmektedir.

Konuyla ilgili kamuoyunun yakından bildiği gibi uluslararası yatırım kreditorleri-finansörleri, sınırlı yatırımlarda "uluslararası tahkim" şartını gözetmektedirler. Yap-İşlet-Devret modeli herşeyden önce bir finansman modelidir. İnşaatı yapan ve/veya işletmeyi üstlenen firma uluslararası tahkim şartının olmaması nedeniyle finansman sağlama aşamasında güçlüklerle karşılaşmakta ve ya başarısızlığa uğramaktadır. Mevcut Anayasal kısıtlamalara bağlı olarak ülkemiz bu konuda yapılması gerekenleri yerine getirememekte ve dünya piyasalarında var olan finans kaynaklarını ülkemize çekememektedir.

Uluslararası tahkim olgusu millî egemenliğin kaybı şeklinde yorumlanmamalıdır. Ülkemizin çıkarları gözetilerek "ulusal ve uluslararası tahkim" kavramının Anayasamıza ve iç hukukumuzaya yerleştirilmesi önem arz etmektedir. Bilindiği üzere halen gelişmiş ve gelişmekte olan pek çok ülkenin hukuk sistemi uluslararası tahkime açık bulunmaktadır.

Bu gün olduğu gibi öntümüzdeki kısa dönemde de enerji sektörümüzde çok dinamik gelişmeler yaşanacaktır. Türkiye gibi gelişmekte olan ülkelerdeki enerji planları sürdürülebilir kalkınma planlarının tümleşik bir parçası olmak durumundadır. Dünya pazarlarında ülkemizin rekabet gücünü artırmak üzere, ekonomiyi büyütecek ve yaşam standartlarını yükseltecek; yeterli, sürekli, düşük maliyetli ve temiz enerjinin temini ancak doğru kararların doğru zamanlama ile uygulanmasıyla mümkün olabilecektir. Halen Bakanlığım tarafından onay verilmiş projelerin dışında kalan ancak proje portföyünde yer alan projelerin kesinleştirilmiş bir listesi bulunmamaktadır. Sektördeki talep gelişmeleri ve dünya pazarlarındaki gelişmeler dikkate alınarak yakıt çeşitlendirilmesi politikaları doğrultusunda portföydeki projelere işlerlik kazandırılacaktır.

7. — *Nevşehir Milletvekili Mehmet Elkatmış'ın, İran'la yapılan doğal gaz anlaşmasına ilişkin sorusu ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı ve Başbakan Yardımcısı M. Cumhur Ersiltmer'in yazılı cevabı (7/1317)*

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorularımın Sayın Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı tarafından yazılı olarak cevaplandırılması için gereğini saygı ile arz ederim.

Mehmet Elkatmış
Nevşehir

Sorular

1. İran'la doğal gaz anlaşması hangi tarihte imzalanmıştır?
2. İran doğal gazını Türkiye'ye getirecek olan Doğubeyazıt-Erzurum, Erzurum-Sivas, Sivas-Ankara, Kayseri-Konya doğal gaz boru hatları için hangi tarihlerde ihaleye çıkmıştır. İhaleler yapılmış mıdır?
3. Yapılan ihalelerden iptal edilen olmuş mudur? İptal edilen olduysa; sebepleri nelerdir?
4. İptal edilen ihaleler, hangi tarihlerde yeniden ihale edilmiştir?
5. İptal edilen ihaleler ile yeniden kısımların keşif ve ihale bedelleri ile iskonto hadleri nedir ve her iki ihaleyi iptal edilen ve yeni ihale olmak üzere alan şirketler hangileridir?
6. İptal edilen ve yeniden yapılan ihalelerde işe başlama ve işin bitirilme tarihleri nedir?

T.C.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı

Araştırma, Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığı

19.8.1999

Sayı : B.15.O.APK.0.23.300-1136.14754

Konu : Yazılı soru önergesi

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : TBMM Başkanlığının 3.8.1999 tarih ve KAN.KAR.MD.A.01.0.GNS.0.10.00.02-1366 sayılı yazısı.

Neveşhir Milletvekili Sayın Mehmet Elkatmış'ın tarafıma tevcih ettiği, 7/317-1178 esas no.lu yazılı soru önergesine ilişkin bilgiler hazırlanarak ekte gönderilmiştir.

Bilgilerinize arz ederim.

M. Cümhur Ersümer

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı ve
Başbakan YardımcısıNeveşhir Milletvekili Sayın Mehmet Elkatmış'ın
Yazılı Soru Önergesi ve Cevabı (7/317-1178)

Soru 1 : İran'la doğalgaz anlaşması hangi tarihte imzalanmıştır?

Cevap 1 : İran Gaz Şirketi ile BOTAŞ Genel Müdürlüğü arasında 10 milyar m³ doğalgaz alımına ilişkin anlaşma 8 Ağustos 1996 tarihinde imzalanmıştır.

Soru 2, 3, 4 : - İran doğalgazını Türkiye'ye getirecek olan Doğubayazıt-Erzurum, Erzurum-Sivas, Sivas-Ankara, Kayseri-Konya doğalgaz boru hatları için hangi tarihlerde ihaleye çıkmıştır. İhaleler yapılmış mıdır?

- Yapılan ihalelerden iptal edilen olmuş mudur? İptal edilen olduysa, sebepleri nelerdir?

- İptal edilen ihaleler, hangi tarihlerde yeniden ihale edilmiştir?

Cevap 2, 3, 4 : Doğubayazıt-Erzurum doğalgaz boru hattı projesi 28.2.1997 tarihinde 40" çapında ve 301 km olmak üzere ihale edilmiş ve proje ile ilgili sözleşme 29.4.1997 tarihinde imzalanmıştır. Daha sonra boru çapı 40'ten 48'e çıkarılarak müteahhit firma ile 16.3.1998 tarihinde ek sözleşme imzalanmıştır.

Erzurum-Sivas, Sivas-Ankara bölümlerinin ihalesi yapılarak 25.6.1997 tarihinde teklifler alınmış ve daha sonra aşağıda belirtilen sebeplerle ihaleler iptal edilmiştir.

Yeniden ihale açılma nedenleri;

İran'dan alınacak doğalgaza ilaveten, 1997 yılında Türkmenistan, Irak ve Rusya Federasyonu ile yapılan doğalgaz alım protokollerine istinaden, arz talep dengelerinde meydana gelen değişiklikler, Türkmenistan ile Irak'tan temini öngörülen doğalgazın da, daha önce sadece İran gazına yönelik olarak dizayn edilen İran-Türkiye doğalgaz boru hattı sisteminden taşınmasını gündeme getirmiştir. Bu doğrultuda, yapılan yeni değerlendirmeler neticesinde adı geçen sistemin, adının Doğu Anadolu Doğalgaz Ana İletim Hattı olarak değiştirilmesi ve Doğubayazıt-Kayseri bölümünün 40"ten 48'e, Kayseri-Ankara bölümünün ise 36"ten 40"e çıkarılmasına ihtiyaç duyulmuştur.

Diğer taraftan, BOTAŞ Genel Müdürlüğü'nün daha önce gerçekleştirdiği ve dış ülkelerle yapılan anlaşmalara bağlı olarak işin istenilen sürede bitmesinin hayati önem taşıdığı gerçeğinden hareketle, Irak-Türkiye Ham Petrol Boru Hattı ve Rusya Federasyonu-Türkiye doğalgaz boru hattı

gibi projelerde hat borusu temini, müteahhitin kapsamında yer almıştır. Bunun dışında, BOTAS Genel Müdürlüğü tarafından açılan doğalgaz dağıtım ve iletim hatlarının bir bölümünde ise boru temini, BOTAS Genel Müdürlüğü tarafından gerçekleştirilmiştir. Bu doğrultuda, İran ile yapılan doğalgaz alım satım anlaşması çerçevesinde, 1999 yılı sonu itibari ile Türkiye'nin İran doğalgazını alma mecburiyeti ve aksi halde ceza ödenmesinin sözkonusu olması nedeniyle işin istenilen sürede bitmesi için Doğu Anadolu Doğalgaz Ana İletim Hattı (İran-Türkiye Doğalgaz Boru Hattı) Projesinde hat boruları temini müteahhitin kapsamına alınmıştır.

Ayrıca, İran-Türkiye Doğalgaz Boru Hattı çapının yukarıda belirtilen gerekçelerle 40"ten 48"e çıkarılması sonucunda, 40" olarak dizayn edilen ilk haliyle sistem üzerinde toplam 80.4 mw'lık 5 adet kompresör istasyonu bulunmasına karşın, boru çapının 48" olması durumunda kompresör istasyonu sayısı 2 adede düşmüş ve böylece kompresör istasyonlarının işletme maliyetlerinin yüksek olduğu ve kurulması gereken yörelerde işletme şartlarının zor olması nedeniyle, önemli oranda tasarruf sağlanmıştır. Yukarıda bahsedildiği üzere, Türkmenistan ve Irak'tan temini öngörülen doğalgazın aynı hattan taşınması durumunda, boru çapının eski haliyle bırakılması, kompresör istasyonları sayısında artışa ve aynı zamanda da taşınması gereken doğalgaz miktarının artışı nedeniyle mevcut boru hattına paralel yeni boru hatlarının inşasını gerektirdiğinden, boru hattı çapının bu aşamada artırılması, BOTAS Genel Müdürlüğüne ileriye yönelik olarak parasal açıdan büyük avantaj sağlamaktadır.

Yukarıda belirtilen nedenlerle iptal edilen Erzurum-Sivas ve Sivas-Ankara bölümleri;

Erzurum-İmranlı (Sivas), İmranlı (Sivas)-Kayseri ve Kayseri-Konya-Seydişehir olarak, yeniden ihale edilmiş olup, ihale ile ilgili teklifler 17.3.1998 tarihinde alınmış ve ihaleyi kazanan firma/konsorsiyumlar ile 21.9.1998 tarihinde sözleşme imzalanmıştır.

Soru 5 : İptal edilen ihaleler ile yeniden ihale edilen kısımların keşif ve ihale bedelleri ile iskonto hadleri nedir ve her iki ihaleyi iptal edilen ve yeni ihale olmak üzere alan şirketler hangileridir?

Cevap 5 : BOTAS Genel Müdürlüğünce, daha önce Erzurum-Sivas ve Sivas-Ankara olmak üzere ve bir boru hattı projesinde tüm proje maliyetinin yaklaşık % 70'ini oluşturan hat boruları hariç olarak ihale edilen projelerde, Erzurum-Sivas bölümünde 40 107 140 ABD Doları bedelle AGE/EPSİZON Konsorsiyumu Sivas-Ankara bölümünde ise 37 803 280 ABD Doları bedelle, Kalayon İnşaat en düşük teklifi veren firmalar olmuşlardır.

Bilahare, yukarıda açıklanan nedenlerle, boru çapının artırılması ve hat borusu temininin kapsama dahil edilmesi sonucunda dört bölüm olarak yapılan ihalelerde;

- Erzurum-İmranlı (Sivas) bölümü için 154 010 000 ABD Doları bedelle Alarko Firması,
- İmranlı (Sivas)-Kayseri bölümü için 119 800 000 ABD Doları bedelle Tepe/SM4-4 Konsorsiyumu,
- Kayseri-Ankara bölümü için 88 902 615 ABD Doları bedelle Limak/Bayındır Konsorsiyumu,
- Kayseri-Konya-Seydişehir bölümü için de 99 850 000 ABD Doları bedelle Çolakoğlu/İndent Konsorsiyumu

en düşük teklifleri vermiş ve adı geçen firmalarla da 21.9.1998 tarihinde sözleşme imzalanmıştır.

Soru 6 : İptal edilen ve yeniden yapılan ihalelerde işe başlama ve bitirilme tarihleri nedir?

Cevap 6 : İptal edilen ihalelerde işin tamamlanma süresi Erzurum-Sivas ve Sivas-Ankara hatlarında 22 ay, daha sonra ihalesi yapılan Erzurum-İmranlı (Sivas), İmranlı-Kayseri, Kayseri-Ankara ve Kayseri-Konya-Seydişehir hatları için tamamlama süresi ise müteahhitlere yapılan avans ödenme tarihlerinden itibaren 19 aydır.

8. - Erzurum Milletvekili Fahrettin Kucaracı'nın, İran doğalgazıyla ilgili projeye ilişkin sorusu ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı ve Başbakan Yardımcısı M. Cümhur Erstümer'in yazılı cevabı (7/326)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı maddesi uyarınca aşağıdaki sorularımın Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Saygılarımla.

Fahrettin Kucaracı

Erzurum

Sorular :

1. Doğu Bayazıt - Ankara arasında 1200 km. uzunluğunda olması planlanan, Doğu ve Orta Anadolu bölgesinin tamamına ekonomik canlılık kazandırması beklenen İran doğalgazı ile ilgili proje hangi safhadadır?
2. İran doğalgazı Erzurum ve Ankara'ya ne zaman ulaşacaktır?
3. Projede herhangi bir aksaklık var mıdır? Varsa bunun nedeni nedir? 1999 yılı içinde bu projeye ne kadar kaynak ayrılmıştır?
4. Doğu Anadolu'nun makus talihini yenmek adına, İran doğalgazıyla bağlantılı herhangi bir proje var mıdır?

T.C.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı

Araştırma, Planlama ve Koordinasyon

Kurulu Başkanlığı

Sayı : B15.0.APK.0.23.300 - 1135/14753

19.8.1999

Konu : Yazılı Soru Önergisi

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : TBMM Başkanlığı'nın 3.8.1999 tarih ve KAN. KAR. MD.A.01.0.GNS.0.10.00.02 - 1366 sayılı yazısı.

Erzurum Milletvekili Sayın Fahrettin Kucaracı'nın tarafıma tevcih ettiği, 7/326 - 1225 esas no.lu yazılı soru önergesine ilişkin bilgiler hazırlanarak ekte gönderilmiştir.

Bilgilerinize arz ederim.

M. Cümhur Erstümer

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı ve

Başbakan Yardımcısı

Erzurum Milletvekili Sayın Fahrettin Kucaracı'nın Yazılı Soru Önergisi

ve Cevabı (7/326 - 1225)

Soru 1 :

Doğubayazıt - Ankara arasında 1200 km. uzunluğunda olması planlanan, Doğu ve Orta Anadolu Bölgesi'nin tamamına ekonomik canlılık kazandırması beklenen İran doğal gazı ile ilgili proje hangi safhadadır?

Cevap 1 :

Yıllık 10 milyar m³ kapasiteli İran - Türkiye doğalgaz Boru Hattı Projesi'nin inşaatı, beş ayrı bölüm olarak öngörülmüş olup, bölümler aşağıda verilmektedir.

- Doğubayazıt - Erzurum, 40", yaklaşık 301 km.
- Erzurum - İmranlı (Sivas), 48", yaklaşık 325 km.
- İmranlı (Sivas) - Kayseri, 48", yaklaşık 260 km.
- Kayseri - Ankara, 40", yaklaşık 320 km.
- Kayseri - Konya - Seydişehir yaklaşık 230 km'si 40" ve yaklaşık 110 km'si 16"

Bu bölümlerden Doğubayazıt - Erzurum bölümünün inşaat çalışmaları hızla devam etmekte olup, 1999 yılı sonunda boru hattı inşaatının tamamlanması planlanmıştır.

Diğer dört bölümün detay dizayn, güzergâh ölçüm ve kamulaştırma çalışmalarının büyük bölümü tamamlanmıştır. Erzurum - İmranlı bölümünün kredi anlaşması Temmuz 1999 içinde imzalanmış olup, hat borularının sahaya sevkiyatı Ağustos ayı sonunda başlayacaktır. Hat borularının sahaya sevkiyatını müteakip boru hattı inşaatı çalışmalarına başlanacaktır. İmranlı - Kayseri bölümü ile ilgili olarak Hazine Müsteşarlığı tarafından yürütülen kredi görüşmeleri tamamlanma aşamasına gelmiştir. Mütteahhit firma sahaya şimdiye kadar yaklaşık 64 km. boru sevkiyatı yaparak, inşaat çalışmalarına başlamış bulunmaktadır. Kayseri - Ankara bölümünün kredi teklifi halen Hazine Müsteşarlığı tarafından incelenmekte olup, müteahhit firma şimdiye kadar 23 km'lik hat borusunu sahaya indirmiş ve inşaat çalışmalarına başlamıştır. Kayseri - Konya - Seydişehir bölümünde kredi teklifi Hazine Müsteşarlığı tarafından incelenmekte olup, müteahhit firma 133 km'lik hat borusunu sahaya nakletmiş ve inşaat çalışmalarına başlamıştır.

Soru 2 :

İran doğalgazı Erzurum ve Ankara'ya ne zaman ulaşacaktır?

Cevap 2 :

İran doğalgazı'nın, 1999 yılı sonunda Erzurum'a ve 2001 yılı başlarında da Ankara'ya ulaştırılması planlanmaktadır.

Soru 3 :

Projede herhangi bir aksaklık var mıdır? Varsa bunun nedeni nedir? 1999 yılı içinde bu projeye ne kadar kaynak ayrılmıştır?

Cevap 3 :

Proje'nin son dört bölümüyle ilgili olarak kredi temininde yaşanan zorluklar nedeniyle bir gecikme söz konusu olup, 1999 yılında proje için yaklaşık 230 milyon ABD Doları ödenek ayrılmıştır.

Soru 4 :

Doğu Anadolu'nun makus talihini yenmek adına, İran doğalgazıyla bağlantılı herhangi bir proje var mıdır?

Cevap 4 :

Doğrudan İran gazı ile ilgili olmamakla birlikte, Doğu Anadolu Bölgesi'nin de gazla beslenmesini sağlayacak, Irak'tan doğalgaz alımına ilişkin bir proje mevcuttur. Ancak, bu projenin ilerlemesi Amerika'nın Irak'a uyguladığı ambargonun kaldırılmasına bağlıdır. Ayrıca, 21 Mayıs 1999 tarihinde Türkmenistan Hidrokarbon Kaynakları Yetkili Mercii ve BOTAŞ Genel Müdürlüğü ara-

sında 1999 yılı içinde yılda 16 milyar m³ doğal gaz alımına ilişkin bir anlaşma imzalanmış olup, Türkmenistan'dan gelecek doğal gazın da Doğu Anadolu Bölgesinde kullanılması söz konusu olacaktır.

Ayrıca İran doğal gazının yanısıra doğudan alınacak doğal gazı ülkemize taşıyacak olan Doğu Anadolu doğal gaz Ana İletim Hattı Projesi'nin devamı niteliğindeki Sivas - Malatya, Malatya - Gaziantep ve Gaziantep - Adana - Mersin Projeleri ile ilgili mühendislik çalışmaları devam etmektedir.

9. - *Kırıkkale Milletvekili Hacı Filiz'in, Bakanlık Teftiş Kurulu Teftiş Başkanlığına ilişkin sorusu ve Millî Eğitim Bakanı Metin Bostancıoğlu'nun yazılı cevabı (7/327)*

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıda sorularımın Millî Eğitim Bakanı tarafından yazılı olarak cevaplandırılması hususunda gereğini arz ederim.

Saygılarımla

Hacı Filiz

Kırıkkale

Millî Eğitim Bakanlığı Teftiş Kurulu, doğrudan Bakan'a bağlıdır. Bakandan aldığı emir ve talimatlar doğrultusunda Bakanlığa bağlı tüm kurum ve kuruluşları Anayasa, Kanun, Tüzük ve Yönetmeliklerin tanıdığı yetki ve sorumluluk çerçevesinde denetler, inceleme yapar ve yaptığı bu çalışmaların sonuçlarını bir rapor halinde Bakanlığa sunar.

Soru 1. Teftiş Kurulu Başkanlığının 3 yıla yakın bir süredir vekaletle yürütüldüğü doğru mudur? 300 civarında Müfettiş bulunan Teftiş Kurulunda, bu görevi asaleten yürütebilecek başarılı ve mesleki yeteneği olan bir Başmüfettiş yok mudur? Var ise atama yapmayı düşünüyor musunuz?

Soru 2. 18 Nisan seçimlerinden önce hazırlandığı ifade edilen bir Yönetmelikle, daha önce Genel Müdürlük seviyesinin üstünde olan Müfettişlerin konumunun, Daire Başkanlığı, Şube Müdürlüğü ve İlçe Millî Eğitim Müdürlüğü seviyesine indirildiği doğru mudur?

Soru 3. Ek Ders Ücret Kararnamesinin 10 uncu maddesinde belirtilen görevleri fiilen yapmayanlara ücret ödendiği halde; inceleme, araştırma, planlama, denetim, eğitim ve öğretim gibi görevleri fiilen yapan Bakanlık Müfettişlerine ek ders ücreti verilmediği doğru mudur? Doğru ise, bu uygulama Anayasaya, Kanunlara eşitlik ve adalet ilkelerine aykırı değil midir?

Soru 4. Bakanlık Teftiş Kurulunun devre dışı bırakılan inceleme, araştırma ve soruşturmalarda, sipariş rapor alınabilmesini sağlamak için "Eğitim Bölgeleri" adı altında bir uygulamanın başlatılacağı ve Bakanlık Müfettişlerinin buralarda görevlendirilerek merkezden uzaklaştırılması sonucunda, "Ajan Müfettişlik" uygulamasının başlatılacağı ve bu konudaki çalışmaların son aşamaya geldiği doğru mudur?

T. C.

Millî Eğitim Bakanlığı

Araştırma, Planlama ve

Koordinasyon Kurulu Başkanlığı

Sayı : B.08.0.APK.0.03.05.00 - 03/2170

19.8.1999

Konu : Soru Önergisi

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : TBMM Başkanlığının 3.8.1999 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02 - 7/327 - 1237/3401 sayılı yazısı.

Kırkkale Milletvekili Sayın Hacı Filiz'in "Bakanlık Teftiş Kurulu Başkanlığına ilişkin" yazılı soru önergesi incelenmiştir.

1. Teftiş Kurulu Başkanlığı görevi 4.9.1997 gün ve 118481 sayılı onaya yapılan görevlendirme ile vekaleten yürütülmektedir. Ancak asaleten atama yapılması hususunda çalışmalara da devam edilmektedir.

2. 3797 sayılı Kanunun 4359 sayılı Kanunla değişik 56. maddesinin 3. fıkrasında "... Talim ve Terbiye Kurulu Üyeliği, müşavirlik, müfettişlik, uzmanlık ve ataşelik gibi görevlerden yönetim kademelerine, yönetim kademelerinden bu görevlere geçişler ... ve diğer hususlar Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulacak yönetmelikle düzenlenir." Hükümleri yer almaktadır.

Bakanlık Müfettişleri, 3797 sayılı Kanunun yukarıda belirtilen değişik 56. maddesi hükümlerinde yer alan sınırlıkta 30.4.1999 tarih ve 23681 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Millî Eğitim Bakanlığı Yönetici Atama, Değerlendirme Görevde Yükselme ve Yer Değiştirme Yönetmeliği kapsamına alınmıştır. Bakanlık müfettişlerinin bu Yönetmelik kapsamına alınmasında idare bağlı yetki içinde bulunmaktadır. 3797 sayılı Kanunun 56. maddesinin 3. fıkrasında yer alan amir hüküm bağlamında, idarenin Bakanlık Müfettişlerini bu Yönetmelik kapsamına almamak gibi bir takdir yetkisi bulunmamaktadır.

Söz konusu yönetmeliğin 20. maddesi ile yönetim görevlerine geçmek isteyenlerin geçiş için başvuruda bulunabilecekleri yönetim kademesi belirlenmiş olup, Bakanlık müfettişlerinin isteği dışında Bakanlık tasarrufu ile yönetim kademelerine geçirilmelerine yönelik bir hüküm bulunmamaktadır. Kaldı ki müfettişlerimizin bir yönetim kademesi olan Genel Müdürlük görevi ile aynı seviyede hatta onun üstünde olduğunu ortaya koyan herhangi bir düzenleme bulunmamaktadır. Nitekim görevlerin birbiriyle denkliği kadro dereceleri ek göstergeleri ve diğer ödeme kalemleriyle kurulmaktadır. Bu bağlamda Genel Müdürler ile Bakanlık Müfettişlerinin kadro dereceleri itibarıyla aynı olmakla birlikte ek gösterge, makam tazminatı ve diğer zam ve tazminatlar yönüyle birbirinden oldukça farklı olduğu görülmektedir.

	Genel Müdür	Bakanlık Başmüfettişi
Kadro derecesi	1	1
Ek Gösterge	6400	3600
Makam Tazminatı	7000	2000
Özel Hizmet Tazminatı	% 230	% 195
Denetim Tazminatı	-	% 30

3. 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 89. maddesi gereğince 16.12.1998 gün ve 23555 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak 1.12.1998 tarihinde yürürlüğe konulan 98/12120 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı eki Esaslar ile Bakanlığımıza bağlı her derece ve türdeki okul ve kurumlar ile diğer eğitim kurumlarında görevli öğretmen, yönetici ve usta öğreticiler ile merkez ve taşra teşkilatının diğer görevlilerinin aylık ve ücretle okutacakları veya okutmuş sayılacakları haftalık ders saatlerinin Esasların 10. maddesinde; Bakanlığımız merkez ve taşra teşkilatında görev yapanlardan kimlerin haftalık çalışmalarının ne kadarının "ders niteliğinde yönetim görevi" sayılacağı ve bu görevlerine karşılık ek ders görevi ücreti ödeneceği belirtilmiş olup, bu görevler arasında Bakanlık müfettişlerinin, söz konusu esaslar kapsamına alınarak haftalık çalışmalarının belirli bir süresinin ek ders görevinden sayılması, 439 sayılı Kanunun 4359 sayılı Kanunla değişik ek 1. maddesinin "Eğitim ve Öğretim Hizmetleri Sınıfına dahil edilen denetim elemanlarına da ek ders ücreti ödenir." hükmünden kaynaklanmıştır. Bakanlık Müfettişlerinin Eğitim ve Öğretim Hizmetleri Sınıfın-

da olmamaları nedeniyle durumlarının bu madde kapsamında değerlendirilmesi mümkün olmamaktadır. Bu durumun yürürlükte bulunan yasalarla çelişir bir yönü yoktur.

4. 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ile 3797 sayılı Millî Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunun değişik 56. maddesi hükümlerine dayanılarak hazırlanan Millî Eğitim Bakanlığına Bağlı Eğitim Kurumları Yöneticilerinin Atama ve Yer Değiştirmelerine İlişkin Yönetmeliğin 37. maddesinde yer alan; "Bu yönetmelik kapsamındaki kurumlara öğrenci alınacak çevrelerin belirlenmesi; eğitim kurumlarının, millî eğitimin genel amaç ve temel ilkeleri doğrultusunda birbirlerini tamamlamalarına imkân veren eğitim kamptüslerinin oluşturulması; tüm eğitim kurumları ve eğitim kaynaklarından ortaklaşa yararlanılmasına fırsat verilmesi; nüfusu az ve dağılık olan yerleşim birimlerinde merkez okullarının oluşturulması; okulun iç ve dış öğeleri ile sivil toplum örgütleri, yerel yönetimler ve özel sektör temsilcilerinin eğitim yönetimi ve karar süreçlerine katılımı ile katkılarının sağlanması gibi amaçlarına imkân verecek eğitim bölgeleri ve kurulları oluşturulur." hükmü doğrultusunda belirlenmekte olan eğitim bölgelerinin teftiş sistemi ve "ajan müfettişlikle" nasıl bir bağ kurulduğu anlaşılmamaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Metin Bostancıoğlu
Millî Eğitim Bakanı

10. - İstanbul Milletvekili Bülent Akarcalı'nın, İzmir Çeşme Limanından giriş yapan gurbetçilerden alındığı iddia edilen paraya ilişkin İçişleri Bakanından sorusu ve İçişleri Bakanı Sadettin Tantan'ın yazılı cevabı (7/335)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorularımın İçişleri Bakanı Sayın Sadettin Tantan tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Bülent Akarcalı
İstanbul

İzmir, Çeşme Limanı'nda yurdumuza dönlüş yapan vatandaşlarımız tam bir zulüm yaşamaktadırlar (Bakınız : Milliyet Gazetesi, 11 Temmuz 1999). 100 000'e yakın yolcunun, 32 000 otomobilin, 10 000 tır kamyonunun geldiği bu limanda;

1. Çeşme Emniyet Teşkilatını güçlendirme, Binalarını Yaptırma ve Yaşatma Derneği, her pasaport başına Türk vatandaşlarından 10 Mark'ı hangi yetkiye dayanarak almaktadır?

2. Resmî hizmet ifası esnasında, Polis'e hayır diyemeyecek vatandaşın alınan bu para, bir nevi "zorla alım" değil midir?

3. Bu yetkiyi kim, hangi tarihte vermiştir?

4. Pasaport başına 10 Mark, kaç yıldır alınmaktadır?

5. Yılda gelen 100 000 yolcunun yarısı Türk olsa, yılda toplanan 500 000 DM gibi çok yüksek bir meblağ ile şimdiye kadar ne gibi hizmetler verilmiştir?

6. Bu Dernek ve bu para toplamaya izin verenler hakkında bir soruşturma başlatmayı düşünüyor musunuz?

T.C.

İçişleri Bakanlığı

Emniyet Genel Müdürlüğü

Sayı : B.05.1.EGM.0.12.01.01/190063

18.8.1999

Konu : Yazılı soru önergesi.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : TBMM Başkanlığının 3.8.1999 gün ve A.01.GNS.0.10.00.02 -7/335 - 1246/3411 sayılı yazısı.

İstanbul Milletvekili Bülent Akarcalı tarafından TBMM Başkanlığına sunulan ve tarafımdan yazılı olarak cevaplandırılması istenilen soru önergesinin cevabı aşağıya çıkarılmıştır.

1. 3. 4. Çeşme Emniyet Teşkilatını Güçlendirme Binalarını Yapıtırma ve Yaşatma Derneği, İlçe Emniyet Müdürlüğü hizmet binasının yetersiz olduğundan, İlçe Emniyet Müdürlüğü adına tahsisli Çeşme'de 3500 m². taşınmaz üzerine inşaat yapılması amacıyla Çeşme Kaymakamlığı'na müracaat ederek, 2860 Sayılı Yardım Toplama Kanunu'nun hükümlerine göre matbu makbuzlarla yardım toplama talebinde bulunmuşlar. Kaymakamlık'da 2860 Sayılı Yardım Toplama Kanunu'nun 7. ve bu kanunun uygulanmasına ilişkin yönetmeliğin 6. maddesine göre 25.5.1998 tarihli oluru ile bir yıl ve 10.6.1999 tarihinden itibaren bir yıl daha uzatılarak, yardım toplanmasına izin vermiştir.

25.8.1999 gün ve 00312 sayılı genelgemizle; hiç kimseden serbest iradesiyle gönüllü ödeme yapma isteğini belirtmediği müddetçe, vakıf, dernek ve benzeri kurum veya sosyal etkinlikler adına, hiçbir şekilde, bağış veya yardım adı altında herhangi bir ödeme talep edilemeyeceği şeklinde il valiliklerimiz talimatlandırılmıştır.

5. Toplanan yardımlardan, 75 856 76 303 TL.'si ilçede mevcut emniyet binalarının bakım ve onarımı, bilgisayar alımı ve oto alımlarında kullanıldığı, banka hesabında 22 446 ABD Doları, 177 168 DM., 2 890 812 228 TL. bulunduğu anlaşılmıştır.

6. 2860 Sayılı Yardım Toplama Kanunu'nun 7. ve bu kanunun uygulanmasına ilişkin yönetmeliğin 6. maddesine göre izin verilmiştir.

Bilgilerinize arz ederim.

Sadettin Tantan
İçişleri Bakanı

11. - İstanbul Milletvekili Bülent Akarcalı'nın, Mersin'de kaybolan bir kişiye ilişkin İçişleri Bakanından sorusu ve İçişleri Bakanı Sadettin Tantan'ın yazılı cevabı (7/338)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorularımın İçişleri Bakanı Sayın Sadettin Tantan tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Bülent Akarcalı
İstanbul

Orhan Kuriş'in eşinin Mersin'de kayboluşundan bu güne kadar bir yılı aşkın bir zaman geçmiştir. Hâlâ kendisinden hiçbir haber yoktur.

1. Bakanlığımız bu vatandaşımızın bulunması için şimdiye kadar ne yapmıştır?

2. Bundan sonra ne yapmayı planlamıştır?

3. Mersin'de son bir yılda 3 Emniyet Müdürü'nün değişmesi bu bölgede güvenlik hizmetlerinin iyi yürütülmemekte olduğuna dair bir delil değil midir?

T.C.

İçişleri Bakanlığı

Emniyet Genel Müdürlüğü

Sayı : B.05.1.EGM.0.12.01.01/190476

18.8.1999

Konu : Yazılı soru önergesi

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : TBMM Başkanlığının 3.8.1999 gün ve A.01.GNS.0.10.00.02 -7/338 - 1249/3414 sayılı yazısı.

İstanbul Milletvekili Bülent Akarcalı tarafından TBMM Başkanlığına sunulan ve tarafımdan yazılı olarak cevaplandırılması istenilen soru önergesinin cevabı aşağıya çıkarılmıştır.

1. 2. 17.7.1998 günü saat 00.40 sıralarında Konca Kuriş'in kaçırılma olayında kullanıldığı tespit edilen 34 YM 221 plakalı oto 19.7.1998 tarihinde terk edilmiş vaziyette bulunmuş, yapılan incelemesinde uzmanlarca araç üzerinde bir parmak izi tespit edilmiş, ancak bu parmak izinin kime ait olduğu belirlenemediği anlaşılmıştır.

Olayda kullanılan otuyu terk eden iki kişiye çok benzediği ifade edilen bazı şahıslar görgü tanıklarınca teşhis edilmişlerse de yapılan soruşturma sonucu bu kişilerin olayla ilişkileri tespit edilemediğinden adli makamlarca serbest bırakılmışlardır.

Ayrıca, kaçırma olayını gerçekleştirebilecek kişilerin yasadışı Hizbullah terör örgüt mensupları olabilecekleri değerlendirilerek, toplam 159 evc operasyon yapılmış ve 138 kişi gözaltına alınarak incelenmiştir. Gözaltına alınan bu kişilerden (17)'si yasadışı Hizbullah örgütü ile ilişkileri tespit edilmiş, sevk edildikleri adli makamlarca (2)'si tutuklanmıştır.

Hizbullah terör örgütü ve diğer örgütlere yönelik istihbari çalışmalara devam edilmekte ve elde edilen her bilgi hassas bir şekilde değerlendirilmekte olup, olayın aydınlatılması ve failerin yakalanması için güvenlik güçleri, çalışmalarını sürdürmektedirler.

3. Son iki yıl içerisinde Mersin İlinde görev yapan Emniyet Müdürleri'nin değiştirilmesi hizmetin yürütülmesi ile bağlantılı olmayıp, ataması yapılan ve görevden alınan emniyet müdürlerinin yargıya müracaatları sonucunda yargı kararı gereğince zorunlu olarak yapılmıştır.

Bilgilerinize arz ederim.

Sadettin Tantan
İçişleri Bakanı

12. - Nevşehir Milletvekili Mehmet Elkatmış'ın, Nevşehir İlinde Anıtlar ve Röleve Müdürlüğünün kurulup kurulmayacağına ilişkin sorusu ve Kültür Bakanı M. İstemihan Talay'm yazılı cevabı (71370)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorunun Sayın Kültür Bakanı tarafından yazılı olarak cevaplandırılması için gereğini saygı ile arz ederim.

Mehmet Elkatmış
Nevşehir

Nevşehir, Kapadokya Bölgesini de kapsayan kültür ve tabiat varlıkları yönünden zengin bir ilimizdir. Bu nedenle de Nevşehir'in bir çok bölgesi sit alanı olarak ilan edilmiştir. Sit alanı ilan edilen yerlerde ise hak sahiplerinin serbest tasarrufları kısıtlanmakta, bu nedenle bir takım eski yapıların tamiri ve bakımı dahi mümkün olmamaktadır. Bu sebeple, Nevşehir ilimizde bir Anıtlar ve Röleve Müdürlüğü kurulması zaruret halini almıştır.

Soru

Nevşehir'de Anıtlar ve Röleve Müdürlüğü kurmayı düşünüyor musunuz?

T.C.

Kültür Bakanlığı

Araştırma, Planlama ve Koordinasyon

Kurulu Başkanlığı

Sayı : B.16.0.APK.0.12.00.01.940 - 387

20.8.1999

Konu : Yazılı soru önergesi.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : TBMM Başkanlığı KAN. KAR. MÜD.'nün 9 Ağustos 1999 gün ve A.01.0.GNS.0.10.00.02.1474 sayılı yazısı.

Nevşehir Milletvekili Sayın Mehmet Elkatmış'ın "Nevşehir İlinde, Anıtlar ve Röleve Müdürlüğü'nün kurulup kurulmayacağına ilişkin" 7/370 - 1335 esas no'lu ve "1995 - 1998 yılları arasında Nevşehir İli genelinde örenyerleri gelirinin kullanımına ilişkin" 7/371 - 1336 esas no'lu yazılı soru önergelerinin cevapları ekte gönderilmektedir.

Bilgilerinize arz ederim.

M. İstemihan Talay
Kültür Bakanı

Cevap : 7/ 370 - 1335 esas no'lu yazılı soru önergesi :

Nevşehir İlinde Röleve ve Anıtlar Müdürlüğü kurulmasıyla ilgili çalışmalar sürdürülmektedir.

Cevap 1 : 7/371 - 1336 esas no'lu yazılı soru önergesi :

1995 yılı geliri : 56 065 051 000. - TL.

1996 yılı geliri : 135 306 000 000.- TL.

1997 yılı geliri : 257 995 750 000. - TL.

1998 yılı geliri : 155 483 036 000. - TL.

Toplam : 604 849 837 000. TL.'dir.

Cevap 2 - 3 : Yukarıda belirtilen örenyerleri gelirlerinin bir kısmıyla 1995 yılında 104, 1996 yılında 128, 1997 yılında 167, 1998 yılında da 170 personel çalıştırılmış olup, bu personelin ücretleri ödenmiş ve geri kalan miktarları da Valilikçe Kültür Hizmetleri dışında Özel İdarenin hizmet amaçları için kullanılmıştır.

Bakanlığımız ile Nevşehir Valiliği arasında yapılan protokol çerçevesinde verilen ödeneklerin yalnızca örenyerleri giderlerinde kullanılması planlanmış olup başka hizmetlerde kullanılmaması için bu gelirler Bakanlık uhdesine alınmıştır.

Cevap 4 : Bu konuyla ilgili çalışmalar devam etmekte olup, tamamlanınca konunun çözümüne çalışılacaktır.

13. - Nevşehir Milletvekili Mehmet Elkatmış'ın, Nevşehir ilinde bir gıda kontrol merkezi ve laboratuvarı açılıp açılmayacağına ilişkin Başbakan'dan sorusu ve Tarım ve Köyişleri Bakanı Hüsnü Yusuf Gökalp'in yazılı cevabı (7/372)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorunun Sayın Başbakan tarafından yazılı olarak cevaplandırılması için gereğini saygı ile arz ederim.

Mehmet Elkatmış
Nevşehir

Nevşehir, Kapadokya Bölgesini de kapsayan kültür ve tabiat varlıkları yönünden zengin bir ilimizdir. Ayrıca ilimiz bir tarım ve sanayi merkezidir. Türkiye patates üretiminin % 25'i tek başına ilimizde ve büyük bir kısmı da ihraç edilmektedir. Ülkemizde üretilen limonların tamamı Nevşehir'de depolanmakta yurtiçi ve yurtdışına sevki de ilimizden yapılmaktadır. Yine ilimizde altmış civarında un fabrikası ile on civarında şarap fabrikası, bir tane de Tekel'e ait içki fabrikası vardır. Bütün bu konularda sağlıklı bir durumun olması için Nevşehir'de bir gıda kontrol merkezi ve laboratuvarı kurulması zarureti izahtan varestedir.

Soru

Nevşehir'de bir gıda kontrol merkezi ve laboratuvarı kurmayı düşünüyor musunuz?

T.C.

Tarım ve Köyişleri Bakanlığı
Araştırma, Planlama ve Koordinasyon
Kurulu Başkanlığı

Sayı : KDD.S.Ö.1.01./1923

20.8.1999

Konu : Yazılı Soru Önergesi.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : Başbakanlığın 11.8.1999 Tarih ve B.02.0.KKB.0.12/106 - 46 - 31/3905 Sayılı Yazısı ve eki.

İlgi yazı ekinde bakanlığımıza intikal eden ve Nevşehir Milletvekili Sayın Mehmet Elkatmış'a ait olan ....7.1999 Tarih ve 7/372 - 1337 Sayılı Yazılı Soru Önergesi ile ilgili bilgiler aşağıya çıkarılmıştır :

Soru : Nevşehir'de, bir gıda kontrol merkezi ve laboratuvarı kurmayı düşünüyor musunuz?

Cevap : Bilindiği üzere, bakanlığımıza bağlı olarak, halen 40 adet il kontrol laboratuvarı bulunmaktadır. Laboratuvarlarda görülen hizmetler, illere göre farklılık arz etmektedir. Laboratuvarlar, cılema, ekipman ve bina yönünden gerekli olanı tüm analizleri yapacak düzeyde değildiler. Bu nedenle de, özellikle personel ve cihaz yönünden desteklenmeleri gerekmektedir.

Bu itibarla, mevcut il kontrol laboratuvarlarının geliştirilmesi ve desteklenmesi tamamlanmadan yeni laboratuvarların kurulması ülkemiz için faydalı görülmemektedir. Çünkü yeni bir laboratuvarın kurulması, yeterli bir laboratuvar binası yanında, analizlerin yapılması için ihtiyaç duyulan gerekli laboratuvar malzemeleri ve cihazlarının da alımını gerektirmektedir. Bu alımların gerçekleştirilmesi ise, bu günkü bütçe imkânlarıyla mümkün görülmemektedir. Ayrıca, analiz konularında yetişmiş laboratuvar elemanlarının istihdamında da güçlükler yaşanmaktadır. Önceki yıllarda, gıda sanayilerinin gelişmiş olması nedeniyle Karaman ve Malatya İlleri'nde de il kontrol laboratuvar müdürlüklerinin kurulması yönünde yapılan başvurular, başbakanlığa iletilmiş, ancak başbakanlığa uygun görülmemiştir.

Nevşehir İli'nin, gıda kontrol hizmetleriyle ilgili olarak gerekli analizleri, Kayseri İl Kontrol Laboratuvarı tarafından aralıksız olarak yürütülmektedir.

Bilgilerinize arz ederim.

Prof. Dr. Hüsnü Yusuf Gökalp
Tarım ve Köyişleri Bakanı

14. - Nevşehir Milletvekili Mehmet Elkatmış'ın, Nevşehir ilinin kültür ve kongre merkezi ihtiyacına Avanos'taki kongre merkezi inşaatına ilişkin Başbakan'dan sorusu ve Kültür Bakanı M. İstemihan Talay'ın yazılı cevabı

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorunun Sayın Başbakan tarafından yazılı olarak cevaplandırılması için gereğini saygı ile arz ederim.

Mehmet Elkatmış
Nevşehir

Nevşehir, Kapadokya Bölgesini de kapsayan kültür ve tabiat varlıkları yönünden zengin bir ilimizdir. İlimiz, her yıl milyonlarca yerli ve yabancı turist tarafından ziyaret edilmekte ve yine her yıl bir çok ulusal ve uluslararası ilmi ve ticari toplantı ile kongrelerin yapıldığı bir bölge haline gelmiştir. Ancak sözkonusu ulusal ve uluslararası kongre ve toplantıların yapılması için yeterli merkezler bulunmamaktadır. Bu da gerek Ülkemiz ve gerekse İlimiz için büyük maddi ve manevi kayıplara sebep olmaktadır. Bu durum ise bölgemize yeni kongre merkezlerinin yapımını zarur kılmaktadır.

Sorular

1. Nevşehir'e bir kültür ve kongre merkezi kurmayı düşünüyor musunuz?
2. Avanos'ta yapılacak olan ve inşaatı yarım bırakılan Kongre Merkezinin durumu nedir? Bu merkezin inşaatına devam edilecek midir?
3. Bu merkez için şimdiye kadar yapılan harcama miktarı ne kadardır? İnşaatın tamamlanabilmesi için 1999 fiyatlarıyla tahminen gerekli para ne kadardır?

T.C.

Kültür Bakanlığı

Araştırma, Planlama ve Koordinasyon

Kurulu Başkanlığı

Sayı : B.16.0.APK.0.12.00.01.940 - 389

20.8.1999

Konu : Yazılı Soru Önergesi.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

İlgil : Başbakanlık Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğü'nün 11 Ağustos 1999 gün ve A.01.0.GNS.0.10.00.02.3908 sayılı yazısı.

Nevşehir Milletvekili Sayın Mehmet Elkatmış'ın Sayın Başbakanımıza tevcih ettiği 7/373 - 1338 esas no'lu yazılı soru önergesinin koordinatörlüğünde cevaplandırılması Sayın Başbakanımız tarafından tensip edilmiştir.

Söz konusu önergeye ilişkin cevaplar ekte gönderilmektedir.

Bilgilerinize arz ederim.

M. İstemihan Talay
Kültür Bakanı

Cevap 1 : Nevşehir İlinde halen faaliyette bulunan bir Kültür Merkezi mevcut olup, yeni bir projenin yatırım programına alınması Başbakanlık DPT Müsteşarlığınca şimdilik uygun görülmediğinden Kültür ve Kongre Merkezi kurulması uygun bulunmamaktadır.

Cevap 2 : Nevşehir İlinin Avanos İlçesinde kaya oyma sistemiyle yapımı planlanan Kongre Merkezi projesi 1993 - 1995 yıllarında Yatırım Programında yer almış olup, kaya oyma işlemi Nevşehir Valiliğince ihale edilerek yaptırılmıştır. Geri kalan işlerin yaptırılması da düşünülmekte, ancak, ödenek yetersizliğinden uygulama başlatılamamıştır. Ödenek sağlandığında proje tamamlanacaktır.

Cevap 3 : Bu merkez için şimdiye kadar yapılan harcama miktarı 13 084 000 000 TL.'dir. İnşaatın tamamlanabilmesi için 1999 fiyatlarıyla tahminen 175 000 000 000 TL. ödeneğe ihtiyaç duyulmaktadır.

15. - Nevşehir Milletvekili Mehmet Elkatmış'ın, Nevşehir'de el sanatları merkezi kurulup kurulmayacağına ilişkin Başbakan'dan yazılı sorusu ve Kültür Bakanı M. İstemihan Talay'ın yazılı cevabı (7/374)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorunun Sayın Başbakan tarafından yazılı olarak cevaplandırılması için gereğini saygı ile arz ederim.

Mehmet Elkatmış
Nevşehir

Nevşehir, Kapadokya Bölgesini de kapsayan kültür ve tabiat varlıkları yönünden zengin bir ilimizdir. İlimiz, her yıl milyonlarca yerli ve yabancı turist tarafından ziyaret edilmekte ve yine her yıl bir çok ilmi ve ticari toplantı il kongreye ev sahipliği yapmaktadır. Turistlerin yoğun şekilde el sanatlarına itibar etmeleri, Ülkemiz ve İlimiz yönünden önemli bir maddi ve manevi avantaj sağlamaktadır. Bu durumun gelişerek devam etmesi ise Nevşehir'de el sanatları merkezinin açılması ve el sanatlarının desteklenmesi zarureti göstermektedir.

Sorular

1. Nevşehir'de el sanatları merkezi kurmayı düşünüyor musunuz?
2. Nevşehir'deki el sanatlarını desteklemeyi düşünüyor musunuz?
3. Nevşehir'deki el sanatlarını desteklemeyi düşünüyorsanız neler yapmayı ve ne tür bir katkı yapmayı düşünüyorsunuz?

T.C.

Kültür Bakanlığı

Araştırma, Planlama ve Koordinasyon

Kurulu Başkanlığı

Sayı : B.16.0.APK.0.12.00.01.940 - 388

20.8.1999

Konu : Yazılı Soru Önergesi.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : Başbakanlık Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğü'nün 11 Ağustos 1999 gün ve A.01.0.GNS.0.10.00.02.3907 sayılı yazısı.

Nevşehir Milletvekili Sayın Mehmet Elkatmış'ın Sayın Başbakanımıza tevcih ettiği 7/374 - 1339 esas no'lu yazılı soru önergesinin koordinatörlüğümde cevaplandırılması Sayın Başbakanımız tarafından tensip edilmiştir.

Söz konusu önergeye ilişkin cevaplar ekte gönderilmektedir.

Bilgilerinize arz ederim.

M. İstemihan Talay
Kültür Bakanı

Cevap 1 : Nevşehir İlimizde yöresel mimari özellikleri taşıyan bir yapının Bakanlığımıza tahsisi yapılmasıyla ilgili gerekli çalışmalar yapılmakta olup, bu tarzda bir yapı bulunduğu takdirde, bir "El Sanatları Araştırma, Geliştirme ve Üretim Merkezi" kurulacaktır. Ayrıca bu ilimizde halen Göreme Açık Hava Müzesinde el sanatları ürünlerimizin tanıtımının ve satışının yapıldığı bir adet mağazamızda mevcuttur.

Cevap 2 : Nevşehir İlindeki el sanatları bütçe olanakları çerçevesinde desteklenmektedir.

Cevap 3 : Nevşehir İlindeki el sanatları ürünleri bütçe olanakları ölçüsünde satın alınmakta olup, yurdumuzun çeşitli yerlerinde bulunan el sanatları mağazalarımızda satışa sunulmakta ve aynı zamanda istihdam olanağı da yaratılmaktadır.

16. - Hatay Milletvekili Metin Kalkan'ın, Alkollü araç kullananlara verilen trafik cezalarına ilişkin İçişleri Bakanından sorusu ve İçişleri Bakanı Sadettin Tantan'ın yazılı cevabı (7/386)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorularımızın İçişleri Bakanı Sayın Sadettin Tantan tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Metin Kalkan
Hatay

Ülkemizin en önemli sorunlarından birisi de hiç şüphesiz trafik anarşisidir. 1998 yılı kaza bilançosu;

Kaza Adedi : 439 589

Toplam Ölüm : 6 590

Yaralı - Sakat : 116 876

Hasar ve İğgüci Kaybı : 2 Katrilyon 833 Trilyon

Ülkemizin trafik kazalarının :% 65'nin sebebi Alkol'dür.

1. Alkollü araç kullananlara ne tür cezalar verilmektedir, bu cezaları arttırmayı caydırıcı olması nedeni ile düşünmüyor musunuz?

2. Alkollü araç kullananlara trafik sicili tutulamaz mı?

3. Alkollü araç kullananların ehliyetlerinin iptal edilmesi için herhangi bir çalışma yapılıyor mu?

4. Sürücü kurslarındaki eğitim yeterli midir? Bu kurslara yönelik Bakanlığınızın çalışmaları nelerdir?

5. Trafikte uygulanan para cezaları enflasyon oranına endekslenemez mi?

T.C.

İçişleri Bakanlığı

Emniyet Genel Müdürlüğü

Sayı : B.05.1.EGM.0.12.01.01/190477

18.8.1999

Konu : Yazılı soru önergesi

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : TBMM Başkanlığının 9.8.1999 gün ve A.01.GNS.0.10.00.02 -7/386 - 1357/3643 sayılı yazısı.

Hatay Milletvekili Metin Kalkan tarafından TBMM Başkanlığına sunulan ve tarafımdan yazılı olarak cevaplandırılması istenilen soru önergesinin cevabı aşağıya çıkarılmıştır.

1. 3. Karayolları Trafik Kanununun 48/5. maddesi gereğince; alkollü araç kullandığı tespit edilen sürücülerin, birinci defada üç ay ikinci defasında bir yıl süre ile sürücü belgeleri ellerinden alınmakta ve her defasında 22 900 000 TL. para cezası verilmektedir.

Üçüncü defasında ise, 5 yıl süre ile sürücü belgeleri ellerinden alınmakta, 1 aydan 2 aya kadar hafif hapis cezası ile birlikte 22 900 000 TL. para cezası verilmekte ve bu süre sonunda psiko - teknik değerlendirme ve psikiyatri uzmanının muayenesinden sonra durumları uygun ise belgeleri kendilerine iade edilmektedir.

2. Alkollü araç kullanan sürücülerle ilgili veriler Emniyet Genel Müdürlüğü birimlerinde bilgisayar kayıtlarında mevcuttur.

4. Sürücü kurslarında verilen eğitimin niteliği ile bu kursların denetimi yetkisi Millî Eğitim Bakanlığına aittir. Kursların etkili bir şekilde denetlenmesi hususu; Karayolu Güvenliği Yüksek Kurulunun 4.5.1998 tarihinde yapılan toplantısında kararlaştırılmış ve bu konu ile ilgili olarak Bakanlığınca yayımlanan 13.5.1998 gün ve 106520 sayılı genelge ile valilikler talimatlandırılmıştır.

5. Trafikte uygulanan para cezaları, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'na eklenecek Ek 3 üncü madde hükümleri uyarınca, her yıl Maliye Bakanlığının tespit ederek yayınlamış olduğu tebliğde gösterilen yeniden değerlendirme oranı nispetinde artırılmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Sadettin Tantın
İçişleri Bakanı

17. - Bursa Milletvekili Teoman Özalp'ın, çiftçilere yapılan desteklemelere ilişkin sorusu ve Tarım ve Köyişleri Bakanı Hüsnü Yusuf Gökalp'ın yazılı cevabı (7/393)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıda belirttiğim soruların Tarım ve Köyişleri Bakanı Sayın Hüsnü Yusuf Gökalp tarafından yazılı olarak cevaplandırılması hususunu arz ederim.

Teoman Özalp
Bursa

Sorular

1. Ziraat kredi faizlerinin yüksekliği çiftçilerimizi zor duruma sokmaktadır. Faiz oranlarını aşağıya çekmeyi düşünüyor musunuz?

2. Girdi maliyetlerindeki aşırı artışa rağmen tarım ürünlerine verilen taban fiyatlarının yeterli olduğuna inanıyor musunuz?

3. Çiftçilere yapılan desteklemeleri yeterli buluyor musunuz? 1999 yılında yapılan destekleme ödemeleri ne kadardır?

4. Tarımsal ürün sigortasına ne zaman geçmeyi düşünüyorsunuz? Doğal afet nedeniyle zarar gören çiftçilerin borçlarını erteleme ile birlikte nakdi yardımda bulunmayı düşünüyor musunuz?

5. Sütçülüğün yoğun olduğu grup köylerde sütün muhafaza altına alınması için soğutma tankları kurmayı planlıyor musunuz?

T.C.

Tarım ve Köyişleri Bakanlığı
Araştırma, Planlama ve Koordinasyon
Kurulu Başkanlığı

Sayı : KDD.S.Ö.1.01./1922

20.8.1999

Konu : Yazılı Soru Önergesi

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : TBMM'nin 12.8.1999 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02 - 7/393 - 1407/380 sayılı yazıları.

İlgide kayıtlı yazı ekinde, Bursa Milletvekili Teoman Özalp'e ait, 7/393 - 1407 esas no'lu yazılı soru önergesine ilişkin, Bakanlığımız görüşleri ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Prof.Dr. Hüsnü Yusuf Gökalp
Tarım ve Köyişleri Bakanı

Bursa Milletvekili Teoman Özalp'in, çiftçilere yapılan desteklemeler konulu yazılı soru önergesinde yer alan, bakanlığımızla ilgili sorular ve bunlara ait cevaplar aşağıda belirtilmiştir.

Soru 1. Ziraat kredi faizlerinin yüksekliği çiftçilerimizi zor duruma sokmaktadır. Faiz oranlarını aşağıya çekmeyi düşünüyor musunuz?

Cevap 1. Bilindiği üzere; Ziraat Bankası esas olarak tarım kesimine finansal destek sağlamak ve diğer her türlü bankacılık işlemlerini yapmak amacıyla kurulmuştur. Bunun için de kullanılabilir kaynaklarının önemli bir kısmını tarımsal ve tarımsal içerikli kredilere tahsis etmektedir.

Tarımsal kerdü faiz oranları ise, günün koşullarına göre bankanın kaynak maliyeti dikkate alınarak belirlenmeye çalışılmaktadır. Ancak, özellikle son yıllarda kaynak maliyetimizin aşırı yükselmesine karşılık, tarım sektörünün özelliği, ülkemizin bilinen ekonomik ve sosyal şartları nedeniyle, kredi faizlerinin buna paralel yükseltilmesi mümkün olamamıştır.

Nitekim, 1989 yılında kaynak maliyeti % 31 iken tarımsal kredilerin konularına göre; hayvansal üretim kredileri için % 43, bitkisel üretim kredileri için % 50 ve tarım araç - gereç kredileri için % 55 faiz oranları uygulanmış, bu oranlar 8.9.1997 tarihine kadar artırılmamış, bu tarihten itibaren sırasıyla % 59, % 70 ve % 76 seviyelerine yükseltilmiştir. 1.7.1998 tarihinden bu yana ise hayvansal üretim kredileri için % 54, bitkisel üretim kredileri için % 65 ve tarım araç - gereç kredileri için % 71 faiz oranları uygulanmaktadır. Oysa bankanın kaynak maliyetleri 1995 yılında % 84, 1996 yılında % 92, 1997 yılında % 94, 1998 yılında % 127'dir. Bu nedenle, bankanın kullandırmış olduğu tarımsal kredilerden dolayı karşı karşıya kaldığı görev zararı giderek artmaktadır.

Bu itibarla; mevcut koşullar altında halen uygulanmakta olan tarımsal kredi faiz oranlarının aşağıya çekilmesi mümkün bulunmamaktadır.

Soru 2. Girdi maliyetlerindeki aşırı artışa rağmen tarım ürünlerine verilen taban fiyatlarının yeterli olduğuna inanıyor musunuz?

Cevap 2. 1998 - 1999 yılları buğday ve arpa girdileri arasındaki fark konusu TMO'ni doğru-
dan ilgilendirmemekle birlikte, söz konusu girdi maliyetleri kampanya hazırlık çalışmalarında ilgi-
li kuruluşlardan temin edilmekte ve hububat destekleme fiyatlarının tespitinde kullanılmaktadır.

Gübre ve ilaç fiyatları Tarım Kredi Kooperatifleri Birliğinden, tohumluk fiyatları TİGEM'den,
akaryakıt fiyatları da POAŞ. Genel Müdürlüğünden alınarak, girdilerde geçen yıla göre gübrede %
39.6, akaryakıtta % 46.3, tohumlukta % 47.6, ilaçta %21.2 oranında artış olduğu belirlenmiştir.

Buğday Destekleme Alım Fiyatlarının belirlenmesinde ise; üretim maliyeti, yıllık enflasyon
oranı, borsa fiyatları ve dünya ticari fiyatları (FOB) esas alınmaktadır.

1999 yılı için 2. grup ekmeçlik buğday fiyatının % 30 kârlı, 1 kg.'nın üretim maliyeti (kuru ta-
rım şartlarında) 74 340 TL. olarak bulunmuştur. Bu fiyat bir önceki yıldaki 53 000 TL/kg.'lık fiya-
ta göre % 40.3 oranındaki artışa denk gelmektedir. Toptan eşya fiyat endeksindeki artış %44.4, bor-
sa fiyatlarındaki artış ise % 41.2 oranında olmuştur.

Yine mayıs ayında 2. grup ekmeçlik buğdaya eşdeğer No.2 HRW buğdayın dünya FOB fiya-
tı 110 \$/ton seviyelerinde iken, çiftçimize 193 \$/ton fiyat verilmiştir.

Bu durumda, 1999 yılında verilen 80 000 TL./kg.'lık fiyat, geçen yıla göre % 50.9 oranında
artırılmak suretiyle % 30 kârlı maliyetin, enflasyon oranının ve borsa fiyatlarındaki artışların çok
üzerinde olmuştur. Ayrıca dünya fiyatlarından 83 \$/ton daha fazla fiyat verilmiştir.

1999 - 2000 dönemi Hububat Ürünü Destekleme Alım Kampanyasına ilişkin kararname
1.7.1999 tarihinde yayımlanmıştır. Söz konusu kararnamenin ürün bedelleri ödemelerine ilişkin
bölümünde; ürün bedellerinin % 50'si teslimatı müteakip, kalan % 50'si ise 45 gün sonra ödenir
denilmektedir.

Kuruluşumuz 1999 - 2000 alım döneminde haşhaş alımı dahil toplam 4 704 650 ton alım yap-
mış, ürün bedelleri toplamı 342 trilyon TL'ye ulaşmıştır. Alımlarımız halen devam etmekte olup,
hasat dönemi sonunda alımlarımız 5.3 milyon tona, alım bedelinin ise 420 trilyon TL'na ulaşacağı
tahmin edilmektedir. Bu doğrultuda bütün imkânlar zorlanarak ürün bedellerinin zamanında öden-
mesi ve çiftçimizin mağdur edilmemesi için gerekli tüm tedbirler alınarak haftalık bazda alım öde-
meleri gerçekleştirilmektedir. En son 10 Ağustos 1999 tarihinde gerçekleştirilen alım havalesi ile
birlikte, toplam 112 trilyon TL ödeme yapılmıştır. Halen çiftçilerimize büyük bir kısmı 45 günlük
vadeden kaynaklanan 230 trilyon TL. borcumuz bulunmaktadır.

Ayrıca, üreticilerimizin ürünlerini TMO'sine teslim ettiği günden itibaren başlayan 45 günlük
vadeli borçlarımız ise 2.8.1999 tarihi itibarıyla kapatılmış olup, ürününü 17 Haziran 1999 tarihin-
de TMO'sine teslim eden üreticilerimiz ürün bedellerinin tamamını almışlardır.

Kuruluşumuzun finansman imkânları doğrultusunda bundan sonra da üreticilerimizin ürün be-
dellerinin ödenmesi için gayret sarfedilerek ödemelere devam edilecektir.

Soru 3. Çiftçilere yapılan desteklemeleri yeterli buluyor musunuz? 1999 yılında yapılan des-
teklemè ödemeleri ne kadardır?

Cevap 3. Tüm dünyada olduğu gibi, ülkemizde de tarım çeşitli şekilde desteklenmektedir. Ba-
zı ürünlere Destekleme Alım Fiyatı verilerek kamu veya birlikler tarafından alınmaktadır. Bu çe-
kildaki alımlarda üreticiye dünya fiyatının üstünde bir fiyat verilerek, üretici desteklenmektedir.
Örneğin; 1999 yılında dünya piyasalarında buğday fiyatı 100 - 110 dolar /ton civarında iken üreti-
cimimize bu fiyatın 83 dolar/ton daha fazlası verilerek desteklenmiştir.

Yüksek fiyat verilmesi nedeniyle, TMO tarafından 17 Ağustos 1999 tarihi itibariyle alınan buğday miktarı 4 milyon tona, arpa miktarı da 900 bin tona yaklaşmıştır.

Bunun yanında girdilere de destek verilmektedir. 1999 yılında kimyevi gübreye 135 trilyon TL, ilaca 15.1 trilyon TL. ve tohuma ise 2.9 trilyon TL. destek verilmesi programlanmıştır.

Ayrıca, süt üretimi teşviği için de, 1999 yılında 12 trilyon TL. destek verilmiştir. Ülkemizdeki yapılan desteklemelerin GSMH'ye oranı giderek artmaktadır. OECD yöntemiyle hesaplamaya göre tarımsal destekler GSMH'nin %10'una yakındır. Bu oranın OECD ortalaması % 1.43'dür.

Bütün bu yapılan destekler, elbette üke tarımı için yeterli değildir. Ancak ülkemizin kaynakları bellidir. Bu kaynaklar çerçevesinde desteklemeler yapılmaktadır.

Soru 4. Tarım sigortasına ne zaman geçmeyi düşünüyorsunuz? Doğal afet nedeniyle zarar gören çiftçilerin borçlarını erteleme ile birlikte nakdi yardımda bulunmayı düşünüyor musunuz?

Cevap 4. Tarımsal Ürünler Sigortası Kanun Tasarısı çalışmaları Hazine Müsteşarlığı tarafından yürütülmektedir.

Ülkemizde meydana gelen tabii afetlerle ilgi olarak afete maruz çiftçilere bakanlığımızca, 2090 ve 5254 Sayılı Kanunlar ve bu kanunlara bağlı olarak çıkarılan karamameler çerçevesinde yardımlar yapılabilmektedir.

5254 Sayılı Kanuna göre, ekiliş ve ürünleri % 40 ve üzerinde zarar gören ve bu durumları İl İhtiyaç Komisyonlarınca tespit edilen üreticilere tohumluk yardımı yapılabilmekte ayrıca, 99/12637 Sayılı Karamame çerçevesinde tohumluk kredi borçları bir yıl faizsiz olarak ertelenebilmektedir.

2090 Sayılı Kanuna göre, tarımsal varlıkları % 40 ve üzeri zarar gören ve bu durumları İl Hesar Tespit Komisyonlarınca tespit altına alınan üreticilerin hayvan kayıpları afet fonundan aynı olarak karşılanmakta ve yine 99/12637 Sayılı Karamameye göre tüm tarımsal kredi borçları bir yıl faizsiz olarak ertelenebilmektedir.

10 Nisan 1999 tarihinde yayımlanan "Tabii Afetlerden Zarar Gören Çiftçilerin Borçlarının Ertelenmesi" hakkındaki karamame ile sadece tohumluk borçlarının ertelenmesi hükümlü değiştirilerek bitkisel üretimle ilgili tüm boğların ertelenmesi sağlanmıştır.

Çiftçilerin T.C. Ziraat Bankasına ve Tarım Kredi Kooperatiflerine olan borçlarının ödeme stresi, çeşitli mahsullerden ortaya çıkan alacakları dikkate alınarak, 30 Eylül 1999 tarihinden itibaren üç ay süre ile cezaî faiz uygulanmadan Aralık 1999 sonuna kadar uzatılmıştır.

10 Ağustos 1999 tarihinde Bakanlar Kurulunda görüşülerek kabul edilen karar ile 1999 yılında tabii afetlerden zarar gören çiftçilere tohumluk temini için, bakanlığımıza 30 trilyon TL. kaynak sağlanmıştır.

Soru 5. Sütçülüğün yoğun olduğu grup köylerde sütün muhafaza altına alınması için soğutma tankları kurmayı planlıyor musunuz?

Cevap 5. Bakanlığımızca, Ortakların Mülkiyetinde Süt Sığırcılığı Projesi uygulayan kooperatiflerde proje gereğince, süt tankı mevcut bulunmaktadır.

18. — Adıyaman Milletvekili Dengir Mir Mehmet Fırat'ın, Adıyaman Kahta İlçesi Belediyesi-ne 1999 yılı Bütçesinden yardım yapıp yapılmadığına ilişkin sorusu ve Maliye Bakanı Sümer Oral'ın yazılı cevabı (7/399)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorunun Maliye Bakanı tarafından yazılı olarak cevaplandırılması gereğini arz ederim.

Dengir Mir Mehmet Fırat
Adıyaman

Adıyaman İli Kahta İlçesi Belediyesine 1999 yılı bütçesinden herhangi bir fasıl altında Bakanlığınızca yardım yapılmış mıdır? Yapılmışsa ödeme tarihi ve miktarı nedir?

T. C.

Maliye Bakanlığı
Bütçe ve Mali Kontrol
Genel Müdürlüğü

Sayı : B.07.0.BMK.0.012/15577

20.8.1999

Konu : Yazılı Soru Önergesi

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : 12.8.1999 tarihli ve A.01.0.GNS.0.10.00.02 - 1537 sayılı yazınız.

Adıyaman Milletvekili Sayın Dengir Mir Mehmet Fırat'ın 7/399 esas no'lu yazılı soru önergesinde yer alan soruya ait bilgiler aşağıda sunulmuştur.

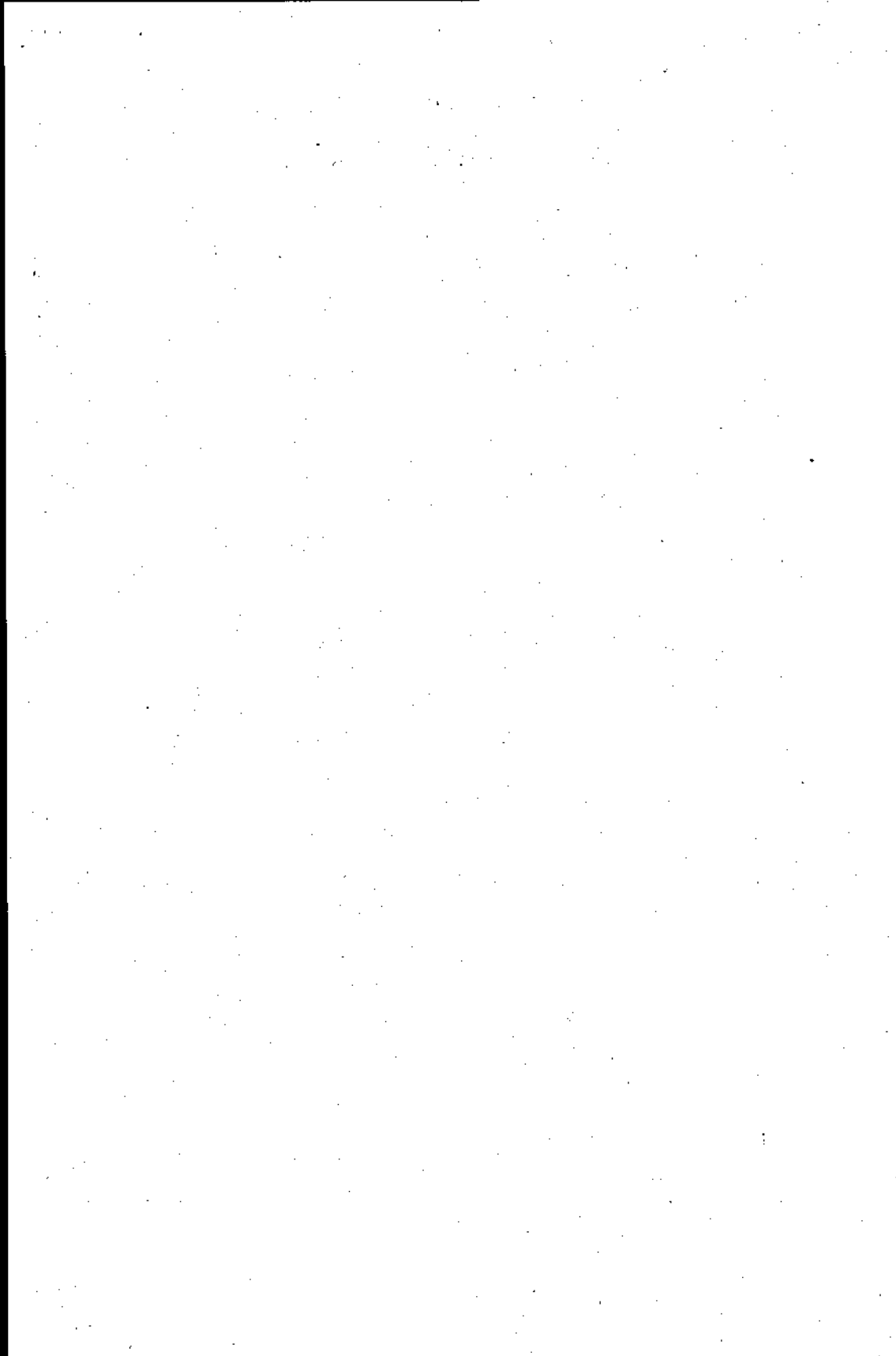
Bakanlığımız 1999 Mali Yılı Bütçesinin "Belediyelere Yapılacak Yardım ve Ödemeler" tertibinde yer alan ödenekten; büyükşehir, büyükşehirle bağlı ilçe ve belde belediyeleri ile nüfusu 50 000'i geçen belediyeler haricindeki diğer belediyelere nüfusları dikkate alınarak yardım yapılmaktadır.

Adıyaman İli Kahta İlçesinin nüfusu 50 000'in üzerinde olduğundan sözkonusu ilçeye Bakanlığımız bütçesinden yardım yapılamamıştır.

Bilgilerine arz ederim.

Sümer Oral
Maliye Bakanı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ GÜNDEMİ

56 NCI BİRLEŞİM

24 . 8 . 1999 SALI

Saat : 10.00

1

BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

2

ÖZEL GÜNDEMDE YER ALACAK İŞLER

3

S E Ç İ M

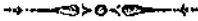
4

OYLAMASI YAPILACAK İŞLER

5

MECLİS SORUŞTURMASI RAPORLARI

**GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI
YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER**

1. — Yozgat Milletvekili İlyas Arslan ve 20 arkadaşının, Yozgat ilinin ekonomik, sosyal, kültürel ve kentsel sorunlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1) (1)

2. — Balıkesir Milletvekili İsmail Özgün ve 23 arkadaşının, esnaf ve sanatkârların sorunlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2) (1)

3. — Konya Milletvekili Veysel Candan ve 21 arkadaşının, THY'nın zarar etmesinin nedenlerinin araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3) (1)

4. — Konya Milletvekili Veysel Candan ve 22 arkadaşının, BAĞ - KUR'un içinde bulunduğu sorunların araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4)

5. — Konya Milletvekili Veysel Candan ve 23 arkadaşının, DDY'nın zarar etmesinin nedenlerinin araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırılması açılmasına ilişkin önergesi (10/5)

6. — Bursa Milletvekili Ali Rahmi Beyreli ve 20 arkadaşının, amatör sporun sorunlarının araştırılarak aksaklıkların tespit edilmesi ve alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/6)

7. — Erzincan Milletvekili Tevhit Karakaya ve 19 arkadaşının, eğitimin sorunları ile uygulanan eğitim politikalarının araştırılması ve alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7)

8. — Kütahya Milletvekili Ahmet Derin ve 22 arkadaşının, yumurta üreticilerinin sorunlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/8)

9. — Kütahya Milletvekili Ahmet Derin ve 22 arkadaşının, ithal kömür uygulamasının yeniden değerlendirilmesi ve kömür üreticilerinin içinde bulunduğu durumun araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci,

(1) Hükümet bulunmadığından bir defaya mahsus olmak üzere ertelenmiştir.

**GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI
YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER**

İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/9)

10. — Bursa Milletvekili Ertuğrul Yalçınbayır ve 31 arkadaşının, tekstil ve konfeksiyon sektörünün sorunlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/10)

11. — Konya Milletvekili Veysel Candan ve 20 arkadaşının, SSK'nın bugünkü durumunun araştırılarak yeniden yapılandırılması için alınması gereken tedbirleri belirlemek amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/11)

12. — Konya Milletvekili Veysel Candan ve 23 arkadaşının, Emekli Sandığı'nın sorunlarının araştırılarak yeniden yapılandırılması için alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/12)

13. — Karaman Milletvekili Zeki Ünal ve 19 arkadaşının, yeraltı ve yerüstü su kaynaklarımızın daha etkin kullanımını sağlamak ve komşu ülkelerle olan su sorununa çözüm bulmak amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/13)

14. — Karaman Milletvekili Zeki Ünal ve 19 arkadaşının, trafik kazalarının önlenmesi için alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/14)

15. — Karaman Milletvekili Zeki Ünal ve 19 arkadaşının, işsizlik ve yoksulluk sorununun araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/15)

16. — Karaman Milletvekili Zeki Ünal ve 19 arkadaşının, köylerin sorunlarının araştırılarak köy kalkınması ile ilgili alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/16)

17. — Bayburt Milletvekili Suat Pamukçu ve 36 arkadaşının, telefonların yasadışı olarak dinlendiği iddialarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/17)

18. — İstanbul Milletvekili Ayşe Nazlı Ilıcak ve 23 arkadaşının, bazı basın kuruluşlarının kamu imkânlarından baskı kurmak suretiyle yararlandıkları iddiaları konusunda Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/18)

**GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI
YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER**

19. — İstanbul Milletvekili Azmi Ateş ve 43 arkadaşının, THK yönetimi hakkındaki iddiaları araştırmak amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/19)

20. — Bartın Milletvekili Cafer Tufan Yazıcıoğlu ve 21 arkadaşının, erozyonun nedenlerinin araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/20)

21. — Sivas Milletvekili Musa Demirci ve 35 arkadaşının, hayvancılık sektörünün sorunlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/21)

22. — Bursa Milletvekili Faruk Çelik ve 19 arkadaşının, tarım sektörünün sorunlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/22)

23. — Erzincan Milletvekili Tevhit Karakaya ve 19 arkadaşının, yerel basının sorunlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/23)

24. — İstanbul Milletvekili Mehmet Ali Şahin ve 21 arkadaşının, üniversite giriş sınavının ülke gerçeklerine uygun olup olmadığının ve soru kitapçıklarının çalınması olayı ile Meteksan firmasına yapılan ödeme arasındaki bağlantıların araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/24)

25. — İzmir Milletvekili Atilla Mutman ve 24 arkadaşının, Ege kıyılarındaki balık çiftliklerinin neden olduğu zararların araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/25)

26. — Konya Milletvekili Remzi Çetin ve 23 arkadaşının, ilköğretim okullarının içinde bulunduğu sorunların araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/26)

27. — Bursa Milletvekili Faruk Çelik ve 23 arkadaşının, Uluslararası Çok Taraflı Yatırım Anlaşması (MAI)'nin ülkemiz açısından doğabilecek etkilerini araştırmak amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/27)

**GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI
YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER**

28. — Konya Milletvekili Remzi Çetin ve 22 arkadaşının, üniversiteler ve YÖK hakkında ileri sürülen iddiaları araştırmak amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/28)

29. — Kırıkkale Milletvekili Kemal Albayrak ve 21 arkadaşının, ÖSS sorularının ihalesiz olarak bir firmaya verildiği ve bazı öğretim üyelerinin çocuklarının üniversitelerin yüksek puanlı bölümlerine yerleştirildikleri iddialarını araştırmak amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/29)

30. — Erzincan Milletvekili Tevhit Karakaya ve 23 arkadaşının, ülkemizde yaşanan ekonomik krizin nedenlerinin araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/30)

31. — Erzincan Milletvekili Tevhit Karakaya ve 19 arkadaşının, üniversite kurulacak illerin tespiti ve bu konuda alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/31)

32. — Erzincan Milletvekili Tevhit Karakaya ve 19 arkadaşının, Erzincan ilinin ekonomik, sosyal, kültürel ve kentsel sorunlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/32)

33. — Erzincan Milletvekili Tevhit Karakaya ve 20 arkadaşının, üniversite kurulacak illerde aranacak kriterler konusunda Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir genel görüşme açılmasına ilişkin önergesi (8/1)

34. — Kütahya Milletvekili Ahmet Derin ve 27 arkadaşının, bankacılık sektörünün sorunlarının ve devlete devredilen bankaların batış nedenlerinin araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/33)

35. — İzmir Milletvekili Suat Çağlayan ve 26 arkadaşının, Dünya Bankası tarafından desteklenen Birinci Sağlık Projesi ile ilgili iddiaların araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/34)

36. — İstanbul Milletvekili Bülent Akarcalı ve 21 arkadaşının, teröre destek veren ülkeler ve bu ülkelerdeki kuruluşlar konusunda Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/35)

**GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI
YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER**

37. — Erzincan Milletvekili Tevhit Karakaya ve 21 arkadaşının, göç olayının nedenlerinin ve göçten kaynaklanan sorunların araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/36)

38. — Amasya Milletvekili Akif Güllü ve 21 arkadaşının, Amasya İlinin ekonomik, sosyal, kültürel ve kentsel sorunları ile özellikle Amasya'nın kamu yatırımları, özel sektörü teşvik edici tedbirler ve kamu hizmetleri yönünden ihmal edilmesinin ortaya çıkardığı sorunların araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/37)

39. — Sivas Milletvekili Abdüllatif Şener ve 20 arkadaşının, Sivas İlinin sorunlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/38)

40. — Erzincan Milletvekili Tevhit Karakaya ve 21 arkadaşının, gençliğin sorunları ve uygulanan politikalar konusunda Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/39)

41. — Erzurum Milletvekili Lütfü Esengün ve 20 arkadaşının, Doğu Anadolu'nun bölgesel kalkınması ve Doğu Anadolu projesi (DAP) konusunda Anayasanın 98 inci İçtüzüğü'nün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir genel görüşme açılmasına ilişkin önergesi (8/3)

42. — İstanbul Milletvekili Ziya Aktaş ve 50 arkadaşının, Türkiye'nin bilgi ve bilgi teknolojisi kaynaklarının etkin kullanımı konusunda Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/40)

43. — Adana Milletvekili Yakup Budak ve 21 arkadaşının, Adana İlinin sınıflar, tarımsal, sosyal, kültürel ve kentsel sorunlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/41)

44. — Çankırı Milletvekili Hüseyin Karagöz ve 21 arkadaşının, Çankırı İlinin ekonomik, sosyal, kültürel ve kentsel sorunlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/42)

45. — Balıkesir Milletvekili İlyas Yılmazyıldız ve 24 arkadaşının, zeytin ve zeytinyağı üreticilerinin sorunlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/43)

**GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI
YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER**

46. — Konya Milletvekili Remzi Çetin ve 31 arkadaşının, MGK için hazırlanmış iddia edilen bir rapor konusunda Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/44)

47. — Sivas Milletvekili Abdüllatif Şener ve 34 arkadaşının, bazı gizli bilgi ve belgelerin bazı aracı kuruluşlara sızdırılarak borsada haksız kazanç sağladığı iddialarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/45)

48. — Elazığ Milletvekili Ahmet Cemil Tunç ve 20 arkadaşının, Elazığ İlinin sorunlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/46)

49. — Samsun Milletvekili Musa Uzunkaya ve 19 arkadaşının, ulusal kemik iliği bankası kurulması amacıyla Dr. Oktar Babuna tarafından başlatılan kampanya hakkındaki iddiaları araştırmak amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/47)

50. — Ankara Milletvekili Saffet Arıkan Bedük ve 21 arkadaşının, tekstil ve konfeksiyon sektörünün sorunlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/48)

51. — İstanbul Milletvekili Aydın Ayaydın ve 23 arkadaşının, İstanbul TEM otoyolunun Çamlıca ve Mahmutbey geçelerinde yaşanan sorunların araştırılarak alınması gereken önlemlerin tespit edilmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/49)

52. — Ordu Milletvekili Yener Yıldırım ve 20 arkadaşının, İstanbul Üniversitesi ve Y.Ö.K. Başkanının bazı uygulamaları üzerine öğretim üyelerinin istifa etmeleri konusundaki iddiaların araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/50)

53. — Çanakkale Milletvekili Sadık Kurbaş ve 23 arkadaşının, kamu harcamaları üzerindeki parlamenter denetimin etkinliğinin artırılması için alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/51)

54. — Sakarya Milletvekili Nevzat Ercan ve 20 arkadaşının, sermaye piyasasının ve borsalarla ilgili olarak ortaya atılan iddiaların ve sorunların araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/52)

**GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI
YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER**

55. — Konya Milletvekili Veysel Candan ve 20 arkadaşının, özelleştirmelerle ilgili olarak ortaya atılan iddiaların araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/53)

56. — Tokat Milletvekili M. Ergun Dağcıoğlu ve 19 arkadaşının, Tokat ilinin ekonomik, sosyal, kültürel ve kentsel sorunlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/54)

57. — Adana Milletvekili Yakup Budak ve 21 arkadaşının, Türk aile yapısının korunması ve güçlendirilmesi için alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/55)

58. — Erzincan Milletvekili Tevhit Karakaya ve 25 arkadaşının, kültür politikalarının incelenmesi ve milli bir kültür politikası oluşturulması için alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/56)

59. — Kayseri Milletvekili Hasan Basri Üstünbaş ve 34 arkadaşının, üniversite giriş sınav soru kitapçıklarının çalınması olayını, bazı rektör, dekan ve öğretim üyelerinin istifaya zorlanmaları ile öğrencilerden katkı payı adıyla alınan harçların sosyal tesislere harcandığı iddialarını tespit etmek amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/57)

60. — Rize Milletvekili Mehmet Bekaroğlu ve 41 arkadaşının, Türk çaycılığının ve çay üreticilerinin sorunlarının ve çözüm yollarının tespiti amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/58)

61. — Şanlıurfa Milletvekili Ahmet Karavar ve 29 arkadaşının, GAP'ın bir an önce bitirilmesi için gerekli önceliklerin tespiti, projenin yavaş ilerlemesinin altında yatan sebeplerin belirlenmesi ile kalıcı çözümlerin üretilmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/59)

62. — Ankara Milletvekili Cemil Çiçek ve 20 arkadaşının, Kuzey Irak'ta yaşanan gelişmeler ve uygulanan politikalarla ilgili olarak Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir genel görüşme açılmasına ilişkin önergesi (8/4)

63. — Erzincan Milletvekili Tevhit Karakaya ve 19 arkadaşının, 903 sayılı Kanuna göre kurulan resmî vakıflarla ilgili yolsuzluk ve şikayet iddiaları ile bu vakıfların gelirlerinin nerelerde kullanıldığı'nın tespiti ve faaliyetleri ile ilgili alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/60)

GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI
YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER

---

64. — Adıyaman Milletvekili Mahmut Göksu ve 27 arkadaşının, meslek lisele-
rinin eğitimdeki yeri, günümüzdeki durumu ve öğrencilerinin karşılaştıkları sorunla-
rın değerlendirilmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci mad-
deleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/61)

65. — Kırıkkale Milletvekili Kemal Albayrak ve 21 arkadaşının, Kırıkkale İli-
nin, uygulanan politikalar sonucu karşılaştığı sınai, tarımsal ve ekonomik alanlar-
daki sorunlarının tespiti ve çözüm yollarının belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98
inci İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına
ilişkin önergesi (10/62)

66. — Erzurum Milletvekili İsmail Köse ve 52 arkadaşının, Kuzey Irak'ta ya-
şanan son gelişmeler ile uygulanan politikalar konusunda Anayasanın 98 inci, İçtü-
züğü'nün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir genel görüşme açılmasına ilişkin
önergesi (8/5)

SÖZLÜ SORULAR

1. — Hatay Milletvekili Namık Kemal Atahan'ın, Gazetecilerin kulislere girmelerinin yasaklanıp yasaklanmayacağına ilişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanından sözlü soru önergesi (6/6)

2. — Şanlıurfa Milletvekili Ahmet Karavar'ın, Şanlıurfa - Gaziantep otoyolu inşaatına ve Şanlıurfa - Akçakale karayolu projesine ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi (6/19) (2)

3. — Şanlıurfa Milletvekili Ahmet Karavar'ın, 1999 bütçesinden Şanlıurfa Köy Hizmetlerine ayrılan ödenek miktarına ve bazı köylerinin yol ihtiyacına ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/20) (2)

4. — Şanlıurfa Milletvekili Ahmet Karavar'ın, Şanlıurfa İlinin kültür merkezi ihtiyacına ve turistik değeri olan bazı mağara ve harabelerin restorasyonuna ilişkin Kültür Bakanından sözlü soru önergesi (6/22) (2)

5. — Şanlıurfa Milletvekili Ahmet Karavar'ın, Toplu Konut İdaresince Şanlıurfa'da uygulamaya konulan konut projesine ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/24) (2)

6. — Samsun Milletvekili Musa Uzunkaya'nın, yurt dışındaki işçilerimizin sorunlarına ve alınacak önlemlere ilişkin Dışişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/27) (2)

7. — Samsun Milletvekili Musa Uzunkaya'nın, Karadeniz Bölgesinde silah sanayiinin teşvik kapsamına alınmasına ve Bafra ve Kavak Organize Sanayi Bölgesine ilişkin Sanayi ve Ticaret Bakanından sözlü soru önergesi (6/28) (2)

8. — Balıkesir Milletvekili İsmail Özgün'ün, Balıkesir İline bağlı köy yollarından kaçının asfaltlandığına ve asfaltlanmayan yollara ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/30) (2)

9. — Şanlıurfa Milletvekili Ahmet Karavar'ın, Şanlıurfa il merkezi küçük sanayi sitesi inşaatına ve bazı ilçelere organize sanayi bölgesi yapımı için ödenek ayrılıp ayrılmadığına ilişkin Sanayi ve Ticaret Bakanından sözlü soru önergesi (6/34) (2)

10. — Bitlis Milletvekili Yahya Çevik'in, Bitlis İli Mutki İlçesine bağlı Meydan - Yazıcık arasındaki yol yapımına ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/44)

11. — Bitlis Milletvekili Yahya Çevik'in, Bitlis Sağlık Meslek Lisesinin hizmet binası ihtiyacına ilişkin Millî Eğitim Bakanından sözlü soru önergesi (6/45)

12. — Bitlis Milletvekili Yahya Çevik'in, Haydarpaşa - Tatvan arasında yük ve yolcu taşımacılığı yapan Van Gölü Ekspresine ilişkin Ulaştırma Bakanından sözlü soru önergesi (6/46)

13. — Bitlis Milletvekili Yahya Çevik'in, Bitlis SSK İl Müdürlüğünde hizmetlerin aksadığı iddiasına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanından sözlü soru önergesi (6/47)

(1) Bir birleşimde cevaplandırılmamıştır.

(2) İki birleşimde cevaplandırılmamıştır.

SÖZLÜ SORULAR

14. — Bitlis Milletvekili Yahya Çevik'in, Bitlis İli Güroymak İlçesi ile Muş İli arasında yer alan arazinin ıslah çalışmalarına ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı ve Başbakan Yardımcısından sözlü soru önergesi (6/48)

15. — Şırnak Milletvekili Abdullah Veli Seyda'nın, Şırnak Havaalanı projesine ilişkin Ulaştırma Bakanından sözlü soru önergesi (6/49)

16. — Şırnak Milletvekili Abdullah Veli Seyda'nın, Cizre Barajı projesine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı ve Başbakan Yardımcısından sözlü soru önergesi (6/50)

17. — Şırnak Milletvekili Abdullah Veli Seyda'nın, Şırnak ve Cizre Devlet hastahanelerinin tomografi cihazı ihtiyacına ilişkin Sağlık Bakanından sözlü soru önergesi (6/51)

18. — Şanlıurfa Milletvekili Mustafa Niyazi Yanmaz'ın, Harran İlçesindeki tarihi eserlerin restorasyonuna ilişkin Kültür Bakanından sözlü soru önergesi (6/52)

19. — Şanlıurfa Milletvekili Mustafa Niyazi Yanmaz'ın, Ceylanpınar Devlet Hastanesinin personel ve doktor ihtiyacına ilişkin Sağlık Bakanından sözlü soru önergesi (6/53)

20. — Şanlıurfa Milletvekili Mustafa Niyazi Yanmaz'ın, Ceylanpınar - Kızıltepe karayolunun asfaltlanmasına ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi (6/54)

21. — Şanlıurfa Milletvekili Mustafa Niyazi Yanmaz'ın, Şanlıurfa Türk Halk Müziği Korosunda görevli personele ilişkin Kültür Bakanından sözlü soru önergesi (6/55)

22. — Şanlıurfa Milletvekili Mustafa Niyazi Yanmaz'ın, Ceylanpınar - Muratlı Köyü Sağlık Ocağının doktor ve personel ihtiyacına ilişkin Sağlık Bakanından sözlü soru önergesi (6/56)

23. — Tunceli Milletvekili Kamer Genç'in, Tunceli polis lojmanı inşaatına ilişkin İçişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/57)

24. — Tunceli Milletvekili Kamer Genç'in, Tunceli - Mazgirt İlçesi - Akpazarı sulaması ile Çemişgezek İlçesi Akçapınar ve Sakyol (Pulur) sulaması ihalelerine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı ve Başbakan Yardımcısından sözlü soru önergesi (6/58)

25. — Eskişehir Milletvekili Mehmet Sadri Yıldırım'ın, SSK'nun prim alacaklarına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanından sözlü soru önergesi (6/59)

26. — Eskişehir Milletvekili Mehmet Sadri Yıldırım'ın, pancardaki kota uygulamasının kaldırılıp kaldırılmayacağına ilişkin Sanayi ve Ticaret Bakanından sözlü soru önergesi (6/60)

27. — Hatay Milletvekili Namık Kemal Atahan'ın, otoyol kamulaştırma bedeli ödemelerine ve otoyol ihalelerine ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi (6/62)

SÖZLÜ SORULAR

28. — Hatay Milletvekili Namık Kemal Atahan'ın, İskenderun SSK Hastanesinin uzman doktor ihtiyacına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanından sözlü soru önergesi (6/63)

29. — Erzincan Milletvekili Tevhit Karakaya'nın Erzincan Sağlık Meslek Lisesi binası ve öğretmen lojmanı inşaatına ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi (6/64)

30. — Erzincan Milletvekili Tevhit Karakaya'nın, Erzincan ve Refahiye kapalı spor salonlarının onarım ihtiyacına ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/65)

31. — Erzincan Milletvekili Tevhit Karakaya'nın, Erzincan Çayırılı Projesine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı ve Başbakan Yardımcısından sözlü soru önergesi (6/66)

32. — Erzincan Milletvekili Tevhit Karakaya'nın, Erzincan ilindeki Devlet Hastanesinin ve sağlık ocaklarının personel ihtiyacına ilişkin Sağlık Bakanından sözlü soru önergesi (6/67)

33. — Samsun Milletvekili Musa Uzunkaya'nın, borsa işlemlerine şaibe karıştırıldığı iddialarına ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/68)

34. — İzmir Milletvekili Güler Aslan'ın, hastanelerdeki ve sağlık ocaklarındaki personel açıklarına ilişkin Sağlık Bakanından sözlü soru önergesi (6/69)

35. — Samsun Milletvekili Musa Uzunkaya'nın, Cumhuriyet Üniversitesinde görevli bir dekan ve bazı öğretim üyelerinin bölücü örgüt mensubu bir teröristin mezarını ziyaret ettikleri iddiasına ilişkin Millî Eğitim Bakanından sözlü soru önergesi (6/70)

36. — Konya Milletvekili Hüseyin Arı'nın, Konya - Ereğli Şeker Fabrikası arıtma tesisi projesine ilişkin Sanayi ve Ticaret Bakanından sözlü soru önergesi (6/71)

37. — Konya Milletvekili Hüseyin Arı'nın, Konya - Ereğli'de yapımı devam eden hastane binası inşaatının ne zaman tamamlanacağına ilişkin Sağlık Bakanından sözlü soru önergesi (6/72)

38. — Konya Milletvekili Hüseyin Arı'nın, Konya - Karapınar - Ereğli karayolunun genişletilmesi ile ilgili bir çalışma olup olmadığına ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi (6/73)

39. — Konya Milletvekili Hüseyin Arı'nın, öpüşmenin halk sağlığını tehdit ettiği iddiasına ilişkin Sağlık Bakanından sözlü soru önergesi (6/74)

40. — Ağrı Milletvekili Celal Esin'in, Ağrı Devlet Hastanesinin uzman doktor ve araç gereç ihtiyacına ilişkin Sağlık Bakanından sözlü soru önergesi (6/75)

41. — Ağrı Milletvekili Celal Esin'in, Ağrı SSK Hastanesinin uzman doktor, personel ve tıbbî cihaz ihtiyacına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanından sözlü soru önergesi (6/76)

SÖZLÜ SORULAR

42. — Ağrı Milletvekili Celal Esin'in, Ağrı Organize Sanayi Bölgesi ile Patnos Küçük Sanayi Sitesi inşaatlarına ilişkin Sanayi ve Ticaret Bakanından sözlü soru önergesi (6/77)

43. — Ağrı Milletvekili Celal Esin'in, Atatürk Üniversitesi'nin fakülte ve yüksekokul ihtiyacına ve Erzurum öğretmenine ilişkin Millî Eğitim Bakanından sözlü soru önergesi (6/78)

44. — Ağrı Milletvekili Celal Esin'in, Ağrı ilinin kayak tesisi ve stadyum ihtiyacına ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/79)

45. — Ağrı Milletvekili Celal Esin'in, Ağrı ilinin doğal gazdan yararlanması için yapılacak çalışmalara ve bazı baraj projelerine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı ve Başbakan Yardımcısından sözlü soru önergesi (6/81)

46. — İstanbul Milletvekili Osman Yumakoğulları'nın, 54-56 ncı hükümetler döneminde göreve başlayan işçi ve memurların bakanlıklara göre dağılımına ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/82)

47. — Erzincan Milletvekili Tevhit Karakaya'nın, Erzincan ilinin 4325 numaralı kanun kapsamına alınıp alınmayacağına ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/83)

48. — Samsun Milletvekili Musa Uzunkaya'nın, mukaddes değerlere hakaret niteliğindeki yayınlar hakkında yapılan işlemlere ilişkin Adalet Bakanından sözlü soru önergesi (6/84)

49. — Samsun Milletvekili Musa Uzunkaya'nın, Samsun Havaalanının isim ve sınır kapısı ilanının ne zaman yapılacağına ilişkin Ulaştırma Bakanından sözlü soru önergesi (6/85)

50. — Erzincan Milletvekili Tevhit Karakaya'nın, Erzincan ilindeki öğretmen açığına ve Millî Eğitim yatırım programına ilişkin Millî Eğitim Bakanından sözlü soru önergesi (6/86)

51. — Samsun Milletvekili Musa Uzunkaya'nın, köy yolları yapımına ve Samsun ilindeki köy yolları çalışmalarına ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/87)

52. — Ankara Milletvekili Oya Akgönec Muğisuddin'in, Avrupa ülkelerinden yapılacak et ve canlı hayvan ithaline ve hayvancılığın geliştirilmesi çalışmalarına ilişkin Tarım ve Köyişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/89)

53. — Şanlıurfa Milletvekili Mustafa Niyazi Yanmaz'ın, SSK'nun paralarını Ziraat Bankasına faizsiz olarak yatırdığı iddialarına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanından sözlü soru önergesi (6/91)

54. — Şanlıurfa Milletvekili Mustafa Niyazi Yanmaz'ın, Şanlıurfa'daki bazı hastalıklara karşı alınacak tedbirlere ilişkin Sağlık Bakanından sözlü soru önergesi (6/93)

SÖZLÜ SORULAR

55. — Van Milletvekili Hüseyin Çelik'in, Van Marangozlar, Mobilyacılar ve Keresteciler Sanayi Sitesi inşaatına ilişkin Sanayi ve Ticaret Bakanından sözlü soru önergesi (6/94)

56. — Van Milletvekili Hüseyin Çelik'in, Van - Iran arasında ekspres tren seferleri başlatılıp başlatılmayacağına ilişkin Ulaştırma Bakanından sözlü soru önergesi (6/97)

57. — Kütahya Milletvekili Ahmet Derin'in, Kütahya Havaalanı inşaatı ihalesine ilişkin Ulaştırma Bakanından sözlü soru önergesi (6/98)

58. — Van Milletvekili Hüseyin Çelik'in, Van Havaalanından Türk Cumhuriyetlerine ve Diyarbakır - Ankara arasında tarifeli uçak seferleri başlatılıp başlatılmayacağına ilişkin Ulaştırma Bakanından sözlü soru önergesi (6/100)

59. — Van Milletvekili Hüseyin Çelik'in, Van - Akdemir Adasının çevre düzenlenmesine ve Akdamar Kilisesinin restorasyonuna ilişkin Kültür Bakanından sözlü soru önergesi (6/102)

60. — Van Milletvekili Hüseyin Çelik'in, Van - Organize Sanayi Bölgesi inşaatına ilişkin Sanayi ve Ticaret Bakanından sözlü soru önergesi (6/103)

61. — Van Milletvekili Hüseyin Çelik'in, Van ilinde kış ve su sporlarının geliştirilmesine ve MPI Vangölü Anadolu Lisesi inşaatına ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/104)

62. — Samsun Milletvekili Musa Uzunkaya'nın, İstanbul Üniversitesi Rektör Yardımcısının bazı öğretim görevlileri hakkındaki iddiaları konusunda suç duyurusunda bulunulup bulunulmadığına ilişkin Başbakanından sözlü soru önergesi (6/105)

63. — Samsun Milletvekili Musa Uzunkaya'nın, okul kantinlerinde satılan içeceklerle ilişkin Millî Eğitim Bakanından sözlü soru önergesi (6/106)

64. — Bursa Milletvekili Ertuğrul Yalçınbayır'ın, Birinci Futbol Liginin adının Türkiye Telsim Ligi olarak değiştirilmesine ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/107)

65. — Yozgat Milletvekili İlyas Arslan'ın, Yozgat SSK Hastanesi projesine ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanından sözlü soru önergesi (6/108)

66. — Erzincan Milletvekili Tevhit Karakaya'nın, Erzincan Kamp Eğitim Merkezi, Kapalı Yüzme Havuzu ve Refahiye Kapalı Spor Salonu inşaatlarının ne zaman tamamlanacağına ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/109)

67. — Erzincan Milletvekili Tevhit Karakaya'nın, Erzincan depreminded yıkılan Sağlık Meslek Lisesinin onarımının ne zaman tamamlanacağına ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi (6/110)

68. — Samsun Milletvekili Musa Uzunkaya'nın, Kıbrıs Barış Harekâtı sırasında batırılan Kocatepe Muhribine ilişkin Başbakanından sözlü soru önergesi (6/111)

69. — Şanlıurfa Milletvekili Mehmet Yalçınkaya'nın, Şanlıurfa ilinin SSK Hastanesi, araç - gereç ve personel ihtiyacına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanından sözlü soru önergesi (6/112)

SÖZLÜ SORULAR

70. — Şanlıurfa Milletvekili Mehmet Yalçinkaya'nın, Şanlıurfa 2 nci Organize Sanayi Bölgesi projesine ilişkin Sanayi ve Ticaret Bakanından sözlü soru önergesi (6/113)

71. — Şanlıurfa Milletvekili Mehmet Yalçinkaya'nın, Şanlıurfa İlinde yapımı tamamlanan hipodromun ne zaman hizmete açılacağına ilişkin Tarım ve Köyişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/114)

72. — Şanlıurfa Milletvekili Mehmet Yalçinkaya'nın, Şanlıurfa Devlet Hastanesi için ayrılan ödeneğe ilişkin Sağlık Bakanından sözlü soru önergesi (6/115)

73. — Şanlıurfa Milletvekili Mehmet Yalçinkaya'nın, Şanlıurfa-Suruç-Bozova, Viranşehir, Ceylanpınar ovalarının sulanması için ayrılan ödeneğe ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı ve Başbakan Yardımcısından sözlü soru önergesi (6/116)

74. — Şanlıurfa Milletvekili Mehmet Yalçinkaya'nın, Şanlıurfa-Akçakale karayolu için ayrılan ödeneğe ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi (6/117)

75. — Şanlıurfa Milletvekili Mehmet Yalçinkaya'nın, Şanlıurfa ilinde yaşanan kuraklık nedeniyle çiftçilerin faiz borçlarının ertelenmesine ilişkin Tarım ve Köyişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/118)

76. — Şanlıurfa Milletvekili Mehmet Yalçinkaya'nın, Şanlıurfa Türk Halk Müziği Korosuna ve Kültür Sarayı ihtiyacına ilişkin Kültür Bakanından sözlü soru önergesi (6/119)

77. — Şanlıurfa Milletvekili Mehmet Yalçinkaya'nın, Şanlıurfa İlinde Merkez Bankası şubesi açılıp açılmayacağına ilişkin Başbakanından sözlü soru önergesi (6/120)

78. — Şanlıurfa Milletvekili Mehmet Yalçinkaya'nın, Akçakale Gümrük Kapısına ilişkin Başbakanından sözlü soru önergesi (6/121)

79. — Siirt Milletvekili Takiddin Yarayan'ın, Siirt Merkez Küçük Sanayi Sitesi inşaatına ilişkin Sanayi ve Ticaret Bakanından sözlü soru önergesi (6/122)

80. — Konya Milletvekili Veysel Candan'ın, Konya Bölge, Üniversite ve Numune hastanelerine ilişkin Sağlık Bakanından sözlü soru önergesi (6/123)

81. — Konya Milletvekili Veysel Candan'ın, Konya ve çevresinin yeşil kuşak projesine alınmasına ve bölgesel tarım teşviklerine ilişkin Tarım ve Köyişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/124)

82. — Konya Milletvekili Veysel Candan'ın, Konya doğalgaz ve KOP projelerine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı ve Başbakan Yardımcısından sözlü soru önergesi (6/125)

83. — Konya Milletvekili Veysel Candan'ın, Konya İlinin A tipi sivil havaalanı ihtiyacına ve Konya - Ankara arası hızlı tren projesine ilişkin Ulaştırma Bakanından sözlü soru önergesi (6/126)

84. — Konya Milletvekili Veysel Candan'ın, Konya İlinin teknik üniversite ihtiyacına ilişkin Millî Eğitim Bakanından sözlü soru önergesi (6/127)

SÖZLÜ SORULAR

85. — Konya Milletvekili Veysel Candan'ın, Konya İlinde mahallî bir menkul kıymetler borsası kurulmasına ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/128)

86. — Konya Milletvekili Veysel Candan'ın, Konya'da serbest bölge kurulması çalışmalarına ve KOBİ'lerin desteklenmesine ilişkin Sanayi ve Ticaret Bakanından sözlü soru önergesi (6/129)

87. — Erzincan Milletvekili Tevhit Karakaya'nın, Erzincan Millî Piyango Anadolu Lisesi lojman inşaatına ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi (6/130)

88. — Konya Milletvekili Özkan Öksüz'ün, mahalle ve köy muhtarlarının maaşlarının iyileştirilmesine ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/131)

89. — Aksaray Milletvekili Murat Akın'ın, Ankara - Aksaray arasındaki karayoluna ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi (6/132)

90. — Ankara Milletvekili Mehmet Arslan'ın, Ankara'nın Merkez ve bazı ilçelerinin cami imamı kadrosuna ilişkin Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısından sözlü soru önergesi (6/133)

91. — Çankırı Milletvekili Hüseyin Karagöz'ün, Çankırı İline bağlı bazı köylerin içme suyu sorununa ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/134)

92. — Konya Milletvekili Hüseyin Arı'nın, Osmanlı Devletinin 700 üncü kuruluşu etkinlikleri çerçevesinde Konya İlinde bir program yapılıp yapılmayacağına ilişkin Kültür Bakanından sözlü soru önergesi (6/135)

93. — Hakkâri Milletvekili Evliya Parlak'ın, olağanüstü hal uygulamasının ne zaman kaldırılacağına ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/136)

94. — Hakkâri Milletvekili Evliya Parlak'ın, Hakkâri İli Durankaya Beldesi ve Geçitli Köyü ile Şemdinli İlçesi Derecik Beldesi Grup Köy yollarının standartlaştırılması ve asfaltlanmasına ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/137)

95. — Hakkâri Milletvekili Evliya Parlak'ın, Hakkâri -Elazığ karayolunda yapılan araç ve insan aramalarına ilişkin İçişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/138)

96. — Hakkâri Milletvekili Evliya Parlak'ın, Zap Vadisindeki Hakkâri Baraj ve HES projelerine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı ve Başbakan Yardımcısından sözlü soru önergesi (6/139)

97. — Şanlıurfa Milletvekili Ahmet Karavar'ın Devlet hastanelerinde yaşanan olumsuzluklara karşı alınacak tedbirlere ilişkin Sağlık Bakanından sözlü soru önergesi (6/140)

98. — Şanlıurfa Milletvekili Ahmet Karavar'ın, Güneydoğu Anadolu Projesi çerçevesinde yürütülen çalışmalara ilişkin Turizm Bakanından sözlü soru önergesi (6/141)

99. — İstanbul Milletvekili Osman Yumakoğulları'nın, sosyal güvenlik kuruluşlarının zararlarına ve özel kamu kuruluşlarından alacaklara ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanından sözlü soru önergesi (6/142)

SÖZLÜ SORULAR

100. — Konya Milletvekili Veysel Candan'ın, ülkemizde düzenlenen güzellik yarışmalarına ilişkin İçişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/143).

101. — Samsun Milletvekili Musa Uzunkaya'nın, Bulgaristan'a geçiş yapan vatandaşlarımızın rüşvet vermeye zorlandıkları iddiasına ilişkin Dışişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/144)

102. — Samsun Milletvekili Musa Uzunkaya'nın, ORÜS'ün özelleştirilmesi ile ilgili Danıştay Kararının uygulanıp uygulanmayacağına ve TZDK'da çalışan işçilerin Temmuz maaşının ödenip ödenmeyeceğine ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/145)

103. — Bingöl Milletvekili Necati Yönder'in, Bingöl Stol tipi havaalanı projesine ilişkin Ulaştırma Bakanından sözlü soru önergesi (6/147)

104. — Bingöl Milletvekili Necati Yönder'in, Bingöl Merkez, Gözeler Gülbahar Barajı projesine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı ve Başbakan Yardımcısından sözlü soru önergesi (6/148)

105. — Bingöl Milletvekili Necati Yönder'in, Bingöl Organize Sanayi Bölgesi altyapı inşaatına ilişkin Sanayi ve Ticaret Bakanından sözlü soru önergesi (6/149)

106. — Bingöl Milletvekili Necati Yönder'in, Bingöl İli Genç İlçesi Devlet Hastanesi inşaatı için ek ödenek tahsis edilip edilmeyeceğine ilişkin Sağlık Bakanından sözlü soru önergesi (6/150)

107. — İstanbul Milletvekili Osman Yumakoğulları'nın, canlı hayvan ve et ithalatına ilişkin Tarım ve Köy İşleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/151)

108. — İstanbul Milletvekili Osman Yumakoğulları'nın, Silivri İlçesine bağlı Beğler Köyüne tahsis edilen transformatöre ilişkin Devlet Bakanından (Mustafa Yılmaz) sözlü soru önergesi (6/152)

109. — İstanbul Milletvekili Osman Yumakoğulları'nın, Değirmenköy Gölet Projesine ilişkin Devlet Bakanından (Mustafa Yılmaz) sözlü soru önergesi (6/153)

110. — Şanlıurfa Milletvekili Ahmet Karavar'ın, Şanlıurfa'daki taşınmaz eğitim için Millî Eğitim Bakanından sözlü soru önergesi (6/154)

111. — Şanlıurfa Milletvekili Ahmet Karavar'ın, Güneydoğu Anadolu Bölgesinde tohumluk buğday dağıtımında yapılan yolsuzlukla ilgili bir soruşturma açılıp açılmadığına ilişkin Tarım ve Köy İşleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/155)

**KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE
KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER**

× 1. — Sosyal Sigortalar Kanunu, Tarım İşçileri Sosyal Sigortalar Kanunu, T.C. Emekli Sandığı Kanunu, Esnaf ve Sanatkârlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanunu, Tarımda Kendi Adına ve Hesabına Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kanunu, Sosyal Güvenlik Kurumlarına Tabi Olarak Geçen Hizmetlerin Birleştirilmesi Hakkında Kanunun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bu Kanunlara Ek ve Geçici Maddeler Eklenmesi, İşsizlik Sigortası Kurulması ile 190 Sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Eki Cetvellerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ve Plan ve Bütçe komisyonları raporları (1/495) (S. Sayısı : 114) (Dağıtma tarihi : 3.8.1999)

× 2. — Bursa Milletvekilleri Ali Rahmi Beyreli ile Hayati Korkmaz'ın, Türkiye Akreditasyon Konseyi Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Teklifi ve Plan ve Bütçe ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji komisyonları raporları (2/91) (S. Sayısı : 123) (Dağıtma tarihi : 9.8.1999)

× 3. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sınır Olay ve Uyuşmazlıklarının Çözümüne Dair Sözleşme ve Sözleşmeye Ait Ek 1 ve 2 Numaralı Protokoller ile Türkiye - Azerbaycan Sınır Hattının Her İki Tarafında Kalan Onar Kilometrelik Bölgenin İçinde Yapılacak Sivil ve Askerî Hava Vasıtalarının Uçuşlarını Düzenleyen Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/314) (S. Sayısı : 35) (Dağıtma tarihi : 15.7.1999)

4. — İstanbul Milletvekili Bülent Akarcalı'nın; Siyasî Ahlak Komisyonu Kanunu Teklifi ve Anayasa Komisyonu Raporu (2/75) (S. Sayısı : 40) (Dağıtma tarihi : 15.7.1999)

× 5. — Türkiye Cumhuriyeti ve İsveç Krallığı Arasında 30 Haziran 1978 Tarihinde İmzalanan Sosyal Güvenlik Sözleşmesine Ek Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ve Dışişleri komisyonları raporları (1/337) (S. Sayısı : 45) (Dağıtma tarihi : 19.7.1999)

× 6. — Türkiye Cumhuriyeti ile Çin Halk Cumhuriyeti Arasında Türkiye Cumhuriyeti Hong Kong Başkonsolosluğunun Yeni Hukukî Statüsünün Belirlenmesine İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/304) (S. Sayısı : 42) (Dağıtma tarihi : 20.7.1999)

× 7. — Türkiye Cumhuriyeti ve Moldova Cumhuriyeti Arasında Konsolosluk Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/312) (S. Sayısı : 43) (Dağıtma tarihi : 21.7.1999)

× 8. — Türkiye Cumhuriyeti ile Belçika Krallığı Arasında 4 Temmuz 1966 Tarihinde Brüksel'de İmzalanan Sosyal Güvenlik Hakkındaki Genel Sözleşmenin Revizyonu ile İlgili Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Ta-

**KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE
KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER**

sarısı ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ve Dışişleri komisyonları raporları (1/338) (S. Sayısı : 46) (Dağıtma tarihi : 21.7.1999)

× 9. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kanada Hükümeti Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ve Dışişleri komisyonları raporları (1/350) (S. Sayısı : 47) (Dağıtma tarihi : 21.7.1999)

× 10. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Arnavutluk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ve Dışişleri komisyonları raporları (1/354) (S. Sayısı : 48) (Dağıtma tarihi : 21.7.1999)

× 11. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ve Dışişleri komisyonları raporları (1/356) (S. Sayısı : 49) (Dağıtma tarihi : 21.7.1999)

× 12. — Türkiye Cumhuriyeti ile Makedonya Cumhuriyeti Arasında Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ve Dışişleri komisyonları raporları (1/372) (S. Sayısı : 50) (Dağıtma tarihi : 21.7.1999)

13. — Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanunun İki Maddesinde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı ve İçişleri Komisyonu Raporu (1/396) (S. Sayısı : 53) (Dağıtma tarihi : 21.7.1999)

14. — Nakdi Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Millî Savunma ve Plan ve Bütçe komisyonları raporları (1/461) (S. Sayısı : 55) (Dağıtma tarihi : 21.7.1999)

× 15. — Türkiye Cumhuriyeti ile Tacikistan Cumhuriyeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe ve Dışişleri komisyonları raporları (1/326) (S. Sayısı : 64) (Dağıtma tarihi : 23.7.1999)

× 16. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Malezya Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Hakkında Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe ve Dışişleri komisyonları raporları (1/342) (S. Sayısı : 66) (Dağıtma tarihi : 23.7.1999)

× 17. — Yükseköğretim Kurumları Teşkilâtı Hakkında 41 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair 2809 Sayılı Kanunun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ve Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Raporu (1/455) (S. Sayısı : 71) (Dağıtma tarihi : 23.7.1999)

× 18. — Türkiye Cumhuriyeti ile Hırvatistan Cumhuriyeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşması ve Eki Protokolün

**KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE
KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER**

Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe ve Dışişleri komisyonları raporları (1/344) (S. Sayısı : 67) (Dağıtma tarihi : 26.7.1999)

× 19. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması ve Eki Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe ve Dışişleri komisyonları raporları (1/362) (S. Sayısı : 68) (Dağıtma tarihi : 26.7.1999)

× 20. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Litvanya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması ve Eki Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe ve Dışişleri komisyonları raporları (1/371) (S. Sayısı : 69) (Dağıtma tarihi : 26.7.1999)

21. — Türk Silahlı Kuvvetlerinde İlk Nasıp İstihkakına İlişkin Kanun Tasarısı ve Millî Savunma Komisyonu Raporu (1/390) (S. Sayısı : 72) (Dağıtma tarihi : 26.7.1999)

22. — Seferberlik ve Savaş Hali Kanununun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ve Millî Savunma Komisyonu Raporu (1/407) (S. Sayısı : 73) (Dağıtma tarihi : 26.7.1999)

23. — Hazır Gıda İşesi Kanunu Tasarısı ve Millî Savunma Komisyonu Raporu (1/439) (S. Sayısı : 74) (Dağıtma tarihi : 26.7.1999)

24. — 1615 Sayılı Gümrük Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ile Gümrük Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında 564 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/464, 1/248) (S. Sayısı : 86) (Dağıtma tarihi : 27.7.1999)

× 25. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Güney Afrika Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/327) (S. Sayısı : 80) (Dağıtma tarihi : 28.7.1999)

× 26. — Avrasya Ülkeleri Kadınları İşbirliği Grubu Kurulmasına İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ve Dışişleri komisyonları raporları (1/324) (S. Sayısı : 81) (Dağıtma tarihi : 28.7.1999)

× 27. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Slovenya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/315) (S. Sayısı : 83) (Dağıtma tarihi : 28.7.1999)

× 28. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Çin Halk Cumhuriyeti Hong Kong Özel İdarî Bölge Hükümeti Arasında Hava Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanma-

**KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE
KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER**

sının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/341) (S. Sayısı : 78) (Dağıtma tarihi : 29.7.1999)

× 29. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Slovakya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/310) (S. Sayısı : 84) (Dağıtma tarihi : 29.7.1999)

× 30. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Federal Almanya Cumhuriyeti Hükümeti Arasındaki Hava Ulaştırma Anlaşmasında Değişiklik Yapılmasına Dair Mütakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/368) (S. Sayısı : 77) (Dağıtma tarihi : 30.7.1999)

× 31. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Moğolistan Hükümeti Arasında Hava Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/349) (S. Sayısı : 79) (Dağıtma tarihi : 30.7.1999)

× 32. — Kadınlara Karşı Her Türü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesinde Yapılan Değişikliğin Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ve Dışişleri komisyonları raporları (1/325) (S. Sayısı : 82) (Dağıtma tarihi : 30.7.1999)

× 33. — Uluslararası Sergilere İlişkin Sözleşme ile Sözleşmeye Değişiklik Getiren Uluslararası Sergiler Bürosu Genel Kurul Kararına Katılmamızın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/273) (S. Sayısı : 85) (Dağıtma tarihi : 30.7.1999)

34. — Hayvanları Koruma Kanunu Tasarısı ve İçişleri ve Çevre komisyonları raporları (1/393) (S. Sayısı : 89) (Dağıtma tarihi : 30.7.1999)

× 35. — Avrupa Meteoroloji Uyduları İşletme Teşkilâtı Dokunulmazlıklar ve Bağışıklıklar Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe ve Dışişleri komisyonları raporları (1/285) (S. Sayısı : 90) (Dağıtma tarihi : 30.7.1999)

× 36. — Motorlu Taşıtlar Zorunlu Malî Sorumluluk Sigortasına İlişkin Avrupa Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve İçişleri ve Dışişleri komisyonları raporları (1/277) (S. Sayısı : 91) (Dağıtma tarihi : 30.7.1999)

× 37. — Milletlerarası Para Fonu ile Milletlerarası İmar ve Kalkınma Bankasına Katılmak İçin Hükümete Yetki Verilmesine Dair Kanuna Ek Milletlerarası Para Fonu Ana Sözleşmesinde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe ve Dışişleri komisyonları raporları (1/363) (S. Sayısı : 92) (Dağıtma tarihi : 30.7.1999)

**KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE
KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER**

× 38. — D-8 Uluslararası İcra Direktörlüğünün Türkiye'de Yararlanacağı Ayrıca-liklar, Bağışlıklar ve Kolaylıklara Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/316) (S. Sayısı : 93) (Dağıtma tarihi : 30.7.1999)

× 39. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Polonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Teknik ve Savunma Sanayii İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Millî Savunma ve Dışişleri komisyonları raporları (1/268) (S. Sayısı : 96) (Dağıtma tarihi : 30.7.1999)

× 40. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ukrayna Bakanlar Kabinesi Arasında Savunma Sanayii İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Millî Savunma ve Dışişleri komisyonları raporları (1/357) (S. Sayısı : 97) (Dağıtma tarihi : 30.7.1999)

× 41. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Belarus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayii İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Millî Savunma ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/369) (S. Sayısı : 98) (Dağıtma tarihi : 30.7.1999)

× 42. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Rusya Federasyonu Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/328) (S. Sayısı : 99) (Dağıtma tarihi : 30.7.1999)

× 43. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Hindistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasındaki Turizm İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/274) (S. Sayısı : 101) (Dağıtma tarihi : 30.7.1999)

× 44. — Türkiye Cumhuriyeti ile İspanya Krallığı Arasında Uluslararası Karayolu Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/343) (S. Sayısı : 104) (Dağıtma tarihi : 30.7.1999)

× 45. — Dünya Turizm Teşkilâtı Tüzüğü'nün Bazı Maddelerinde Yapılan Değişikliklerin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/266) (S. Sayısı : 94) (Dağıtma tarihi : 3.8.1999)

× 46. — Türkiye Cumhuriyeti ile Letonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Turizm Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/267) (S. Sayısı : 95) (Dağıtma tarihi : 3.8.1999)

× 47. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İsrail Devleti Hükümeti Arasında Kara Taşımacılığı Alanında İlkeler Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulundu-

**KANUN TASARI VE TEKLIFLERIYLE
KOMISYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER**

ğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/303) (S. Sayısı : 100) (Dağıtma tarihi : 3.8.1999)

× 48. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Polonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Uluslararası Karayolu Taşımacılığı Anlaşmasının Tadiline İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/269) (S. Sayısı : 102) (Dağıtma tarihi : 3.8.1999)

× 49. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kırgız Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji ve Dışişleri komisyonları raporları (1/331) (S. Sayısı : 103) (Dağıtma tarihi : 3.8.1999)

× 50. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji ve Dışişleri komisyonları raporları (1/361) (S. Sayısı : 106) (Dağıtma tarihi : 3.8.1999)

51. — Türkiye Cumhuriyeti Ordusu Subay, Askeri Memur ve Muadilleriyle Astsubayların Giyeceğine Dair Kanunun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı ve İçişleri ve Millî Savunma komisyonları raporları (1/402) (S. Sayısı : 112) (Dağıtma tarihi : 3.8.1999)

52. — Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununun Bazı Maddeleri ile Madalya ve Nişanlar Kanununun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Millî Savunma Komisyonu Raporu (1/440) (S. Sayısı : 113) (Dağıtma tarihi : 3.8.1999)

× 53. — Türkiye Cumhuriyeti ile Slovenya Cumhuriyeti Arasında Serbest Ticaret Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna İlişkin Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe ve Dışişleri komisyonları raporları (1/345) (S. Sayısı : 107) (Dağıtma tarihi : 5.8.1999)

× 54. — Türkiye Cumhuriyeti ile Letonya Cumhuriyeti Arasında Serbest Ticaret Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe ve Dışişleri komisyonları raporları (1/355) (S. Sayısı : 108) (Dağıtma tarihi : 9.8.1999)

× 55. — Çok Taraflı Yatırım Garanti Kuruluşu Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanunun Bir Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe ve Dışişleri komisyonları raporları (1/353) (S. Sayısı : 115) (Dağıtma tarihi : 9.8.1999)

**KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE
KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER**

× 56. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/319) (S. Sayısı : 117) (Dağıtma tarihi : 9.8.1999)

× 57. — Karadeniz Ülkeleri Spor Bakanları Toplantısı Tutanağı ile Karadeniz Oyunları Statüsünün Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor ve Dışişleri komisyonları raporları (1/373) (S. Sayısı : 119) (Dağıtma tarihi : 9.8.1999)

× 58. — Uluslararası Çocuk Kaçırmanın Hukuki Veçhelerine Dair Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/370) (S. Sayısı : 120) (Dağıtma tarihi : 9.8.1999)

× 59. — Petrol Kirliliği Zararının Tazmini İçin Bir Uluslararası Fonun Kurulması ile İlgili Uluslararası Sözleşmeye Katılmamızın Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Çevre ve Plan ve Bütçe ve Dışişleri komisyonları raporları (1/360) (S. Sayısı : 121) (Dağıtma tarihi : 9.8.1999)

60. — Kanuni Faiz ve Temerrüt Faizine İlişkin Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji ve Plan ve Bütçe ve Adalet komisyonları raporları (1/456) (S. Sayısı : 116) (Dağıtma tarihi : 10.8.1999)

× 61. — Petrol Kirliliğinden Doğan Zararın Hukuki Sorumluluğu ile İlgili Uluslararası Sözleşmeye Katılmamızın Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Çevre ve Dışişleri komisyonları raporları (1/359) (S. Sayısı : 122) (Dağıtma tarihi : 10.8.1999)

× 62. — Balkan Ticareti Geliştirme Bölge Merkezi Kuruluş Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji ve Dışişleri komisyonları raporları (1/364) (S. Sayısı : 118) (Dağıtma tarihi : 10.8.1999)

63. — Muhafazasına Lüzum Kalmayan Eyrak ve Malzemenin Yok Edilmesi Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanunun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/394) (S. Sayısı : 126) (Dağıtma tarihi : 10.8.1999)

× 64. — Türkiye Cumhuriyeti ve Türkmenistan Arasındaki Hazar - Geçişli Türkmenistan - Türkiye - Avrupa Gaz Boru Hattı Projesinin (HGB) İfası ve Türkmenistan'dan Türkiye Cumhuriyetine Doğal Gaz Satışına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/491) (S. Sayısı : 127) (Dağıtma tarihi : 10.8.1999)

× 65. — Türkiye Cumhuriyeti ile Avustralya Arasında Suçluların Geri Verilmesi Andlaşması ile Bu Andlaşmada Değişiklik Yapılmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/279) (S. Sayısı : 125) (Dağıtma tarihi : 11.8.1999)

**KANUN TASARI VE TEKLIFLERIYLE
KOMISYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER**

× 66. — Kuzey Atlantik Konseyine Taraf Devletler ve Barış İçin Ortaklık Programına Katılan Diğer Devletler Arasında Kuvvetlerin Statüsüne İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Millî Savunma ve Dışişleri komisyonları raporları (1/299) (S. Sayısı : 128) (Dağıtma tarihi : 11.8.1999)

× 67. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bulgaristan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Anti-Personel Mayınların Kullanılmaması ve Ortak Sınıra Yakın Bölgelerdeki Anti-Personel Mayınların Temizlenmesi veya İmha Edilmesi Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Millî Savunma ve Dışişleri komisyonları raporları (1/488) (S. Sayısı : 130) (Dağıtma tarihi : 11.8.1999)

× 68. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Rusya Federasyonu Hükümeti Arasında İnşaat Şirketlerinin Vergilendirilmesine İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Plan ve Bütçe ve Dışişleri komisyonları raporları (1/336) (S. Sayısı : 131) (Dağıtma tarihi : 11.8.1999)

× 69. — Uydular Aracılığı ile Deniz Haberleşmesi Uluslararası Teşkilâtı Sözleşmesi ve İşletme Anlaşmasında Yapılan Değişikliğin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/275) (S. Sayısı : 132) (Dağıtma tarihi : 11.8.1999)

× 70. — İnmarsat Gemi Yer İstasyonlarının Karasularında ve Limanlarda Kullanılması Uluslararası Anlaşmasına Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/294) (S. Sayısı : 133) (Dağıtma tarihi : 11.8.1999)

71. — Yükseköğretim Kurumları Teşkilâtı Hakkında 41 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair 2809 Sayılı Kanuna Bir Ek Madde Eklenmesi Hakkında Kanun Tasarıları ile Aynı Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ve Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor ve Plan ve Bütçe komisyonları raporları (1/416, 1/417, 1/457) (S. Sayısı : 134) (Dağıtma tarihi : 11.8.1999)

72. — Türk Ceza Kanununun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/441) (S. Sayısı : 141) (Dağıtma tarihi : 11.8.1999)

73. — Denizlerde ve Yurt Yüzeyinde Görülen Patlayıcı Madde ve Şüpheli Cisimlere Uygulanacak Esaslara İlişkin Kanun Tasarısı ve İçişleri ve Plan ve Bütçe ve Millî Savunma komisyonları raporları (1/433) (S. Sayısı : 137) (Dağıtma tarihi : 12.8.1999)

74. — Türk Ticaret Kanununun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu (1/502) (S. Sayısı : 138) (Dağıtma tarihi : 12.8.1999)

**KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE
KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER**

---

75. — Muhtaç Çiftçilere Ödünç Tohumluk Verilmesi Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe ve Tarım, Orman ve Köyşleri komisyonları raporları (1/468) (S. Sayısı : 140) (Dağıtma tarihi : 12.8.1999)

76. — Topyekün Savunma Sivil Hizmetleri Kanunu Tasarısı ve İçişleri Komisyonu Raporu (1/385) (S. Sayısı : 139) (Dağıtma tarihi : 13.8.1999)

X 77. — Uluslararası Telekomünikasyon Birliği Kuruluş Yasası ve Sözleşmesi ile Bunlara İlişkin Nihai Kararlar, Tavsiye Başlıklı Belge ve İhtiyarî Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/334) (S. Sayısı : 129) (Dağıtma tarihi : 14.8.1999)

78. — Sıtma ve Frengi İlaçları İçin Kanunun Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Raporu (1/469) (S. Sayısı : 142) (Dağıtma tarihi : 14.8.1999)

79. — Bazı Suç Failleri Hakkında Uygulanacak Hükümlere Dair Kanunda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/517) (S. Sayısı : 153) (Dağıtma tarihi : 15.8.1999)

(X) Açık oylamaya tabi işleri gösterir.